

Gadagrāmata 2005

Rīga 2006

UDK 37(058)

Ga 061

Pirmo reizi 2003. gadā tika izdota Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta gadagrāmata "Gadagrāmata 2002". Šogad Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments piedāvā "Gadagrāmata 2005". Gadagrāmata domāta pedagogiem, izglītības iestāžu vadītājiem, vecākiem, pašvaldības pārvaldes institūciju speciālistiem un ikvienam interesentam, kam rūp vispārējās izglītības, interešu izglītības un sporta attīstība Rīgā. Gadagrāmatā ir akcentēts 2005. gadā paveiktais, problēmas un turpmāk darāmie darbi, ievietota vispārīga un specifiska informācija par Departamenta padotības izglītības iestādēm un izglītības jomu kopumā, sniegts salīdzinājums un problēmu analīze, kā arī ieskats Departamenta darbībā.

Redaktors: Elmārs Vēbers

Projekta koordinatore: Astrīda Spuriņa

Literārā redaktore un korektore: Agrita Grīnvalde

Maketa datorsalikums: Roberts Šulcs

Izdevējs: RD IJSD

Iespiests: SIA "N.I.M.S."

© 2006 RD IJSD

Rīga, Latvija, 2006. gads

ISBN 9984-9791-2-1

SATURS

1. IEVADS.....	7
SAĪSINĀJUMI.....	13
2. PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBA.....	14
1. Pirmsskolas izglītības iestāžu raksturojums	15
2. Problēmas pirmsskolas izglītības iestādēs un to risinājumi	17
3. Pašvaldības līdzfinansējums privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm	19
4. Pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi	19
5. Bērnu ēdināšana pirmsskolas izglītības iestādēs	20
6. Pirmsskolas izglītības iestāžu labiekārtošana	20
7. Pirmsskolas pedagogu un vecāku izglītības centru darbība	21
7.1. Pētījums par bērnu sagatavošanu pamatizglītības programmas apguvei	21
7.2. Metodiskais materiāls latviešu valodas pamatu apguvē mazākumtautību pirmsskolas izglītības iestādēs	23
8. Satiksmes noteikumu mācīšana pirmsskolas izglītības iestādēs	24
3. VISPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBA.....	26
1. Skolu tīkla raksturojums	27
2. Skolu tīkla optimizācija	29
2.1. Rīgas Poļu sākumskolas reorganizācija	29
2.2. Rīgas 44. vidusskolas likvidācija	30
2.3. Rīgas 57. vidusskolas pārcelšana uz Rīgas 1. internātpamatskolas telpām	30
2.4. Pamatskolas “Rīdze” apvienošana ar Bērnu un jauniešu centru “Rīdze”	31
3. Skolu akreditācija	31
4. Bērnu uzņemšana vispārējās izglītības iestāžu 1. klasē	33
5. Skolēnu ēdināšana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs	35
6. Izglītības reformas gaita mazākumtautību skolās	41
6.1. Fokusgrupu diskusijas ar Rīgas ma-zākumtautību skolu vēstures un matemātikas skolotājiem	41

6.2. Skolēnu aptauja “Problēmas un panākumi, apgūstot mācību priekšmetus 10. klasē latviešu valodā”	42
6.3. Konference “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas”	42
7. “Zelta stipendija”, “Zelta pildspalva” un citi apbalvojumi	43
7.1. Zelta stipendija	43
7.2. Zelta pildspalva	44
7.3. Departamenta balva un atzinības raksti	47
7.4. Ministru kabineta Atzinības raksts	49
8. Sporta organizatoru darba raksturojums un darbības statistikas rādītāji vispārējās izglītības skolās	49
8.1. Skolas sporta pulciņu nodarbības	53
8.2. Sporta dienu organizēšana	53
8.3. Sporta olimpisko spēļu organizēšana	54
8.4. Sacensību turnīru organizēšana	54
8.5. Turpmākā vispārējās izglītības skolu sporta dzīves attīstība	57
9. Skolu stadioni un skolu sporta laukumi	58
10. Mācību kabinetu aprīkojuma atjaunošana	59
11. Skolēnu drošība	59
12. Atbalsts privātajām izglītības iestādēm	60
13. Projekti, konferences un citi pasākumi	61
14. Ārējie sakari – nozīmīgākie starptautiskie pasākumi	62
4. DARBS AR JAUNATNI, BĒRNU UN JAUNIEŠU BRĪVAIS LAIKS.....	66
1. Rīgas bērnu un jauniešu līdzdalība IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos	67
2. Interese izglītība	72
2.1. Interese izglītība interese izglītības iestādēs	72
2.2. Interese izglītības programmu īstenošana vispārējās izglītības iestādēs	77
2.3. Brīvā laika centru izveide pie vispārējās izglītības iestādēm	78
2.4. Rotaļu un atpūtas laukumu iekārtošana	79
2.5. Labāko interese izglītības audzēkņu, kolektīvu un pedagogu nominācija	81
2.6. Programma “Rīgas pilsētas pasākumi bērniem un jauniešiem”	82
2.7. Starptautiskie projekti	83
3. Darbs ar jaunatni	84
3.1. Skolu pašpārvalžu iniciatīva un izglītojošie pasākumi	84

3.2. Rīgas Skolēnu domes darbība	87
3.3. Sabiedrisko organizāciju ieguldījums pilsētas dzīvē un to projekti	88
4. Bērnu un jauniešu nometnes	92
4.1. Interesešu izglītības iestāžu organizētās nometnes	93
4.2. Sporta izglītības iestāžu organizētās nometnes	94
4.3. Vispārējās izglītības iestāžu organizētās nometnes	94
4.4. Sabiedrisko organizāciju rīkotās nometnes	95
4.5. Darba un izglītojošās nometnes bērniem no maznodrošinātām un sociāli nelabvēlīgām ģimenēm	96
5. SPORTS RĪGĀ.....	97
1. Bērnu un jaunatnes sports	98
2. Sporta nominācija	99
3. Rīgas jaunatnes futbola programma	101
4. Rīgas bērnu un jaunatnes hokeja attīstības programma	102
5. Sporta pasākumi	102
6. Rīdzinieki Latvijas 1. ziemas olimpiādē	104
7. Konkursi	105
8. Nodibinājums Sporta klubs “Rīga”	105
6. RĪGAS PEDAGOGU TĀLĀKIZGLĪTĪBA.....	107
1. Tālākizglītība	108
1.1. Pieprasījums un piedāvājums	108
1.2. Programmu klausītāji	110
1.3. Tālākizglītības kursu dalībnieku anketēšana	111
2. Projekti	112
2.1. “Pieredzes apkopošana un rekomendāciju izstrādāšana vides izglītības īstenošanai Rīgas skolās”	112
2.2. “Semināru cikls – ķīmiskie eksperimenti un demonstrējumi skolu ķīmijas mācību procesā”	112
2.3. “Gruntvig 2” “Jauna mācību vide: mediju centri”	112
2.4. ”Muzikālā izglītība skolās ar padziļinātu muzikālo izglītību – problēmas un perspektīvas”	112
2.5. ”Sociālās zinības – pilsoniskā izglītība”	113
2.6. “SIC 10 gadu jubilejas nedēļa”	113

3. Metodiskais darbs	114
4. Olimpiādes un konkursi	114
4.1. Rīgas pilsētas atklātā mājturības olimpiāde “Sprīdītis”	114
4.2. Rīgas pilsētas angļu valodas olimpiāde 8. klasēm	115
4.3. Rīgas pilsētas ekonomikas olimpiāde 8. klasēm	115
4.4. Konkurss vācu valodā 10.–12. klasēm “Baltijas jūras valstis”	115
7. IZGLĪTĪBAS INFORMATIZĀCIJA.....	116
1. Izglītības iestāžu IKT serviss un nodrošinājums ar datortehniku	117
2. Intranets	117
3. Pedagogu kvalifikācijas paaugstināšana IT jautājumos	118
4. Skolvadības sistēma	118
8. IZGLĪTĪBAS PSIHOLOĢIJA.....	120
1. Galvenie realizētie projekti un pasākumi	120
1.1. Projekts “Vai esi drošībā?”	120
1.2. Krīzes intervences komanda	121
1.3. Seminārs “Vispārīzglītojošās skolas atbalsta personāla komisija – darbība, problēmas un risinājumi”	121
1.4. Programma “Atkarību profilakse skolā”	122
1.4.1. Pētījums “Sociālo pedagogu un psihologu loma apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanā Rīgas vispārīzglītojošajās skolās”	122
1.4.2. Sadarbības procesa un rezultātu vērtējums sociālo pedagogu un izglītības psihologu darba ar riska jauniešiem pilnveidošanā	123
2. Izglītības psihologu darba statistiskie rādītāji	124
2.1. Individuālās konsultācijas	124
2.2. Konsultēšana grupās un skolēnu grupu psiholoģiskā izpēte	126
2.3. Pedagogu konsultēšana	127
2.4. Vecāku konsultēšana	128
9. SOCIĀLĀ PEDAGOĢIJA.....	130
1. Sociālo pedagogu darba raksturojums vispārējās izglītības skolās	131

1.1. Darbs ar skolēniem	132
1.2. Darbs ar vecākiem	132
1.3. Darbs ar pedagogiem	133
1.4. Sadarbība ar institūcijām	136
1.5. Mājas apmeklējumi	136
2. Sociālo pedagogu darba raksturojums interešu izglītības iestādēs	137
2.1. Darbs ar audzēkņiem	137
2.2. Darbs ar vecākiem	138
2.3. Interešu izglītības iestādes sociālā pedagoga sadarbība ar skolas sociālo pedagogu	139
10. SPECIĀLĀ PEDAGOĢIJA.....	140
1. Pedagoģiski medicīnisko komisiju darbība	140
2. Speciālo pedagogu darbība vispārējās izglītības skolās	141
3. Projekts “Bērnu ar īpašām vajadzībām iekļaušana pirmsskolas izglītības iestādēs”	142
11. VESELĪBAS AIZSARDZĪBA.....	144
1. Medicīniskais personāls	144
2. Skolēnu veselības stāvoklis	145
3. Skolēnu atbrīvojumi no eksāmeniem	145
4. Pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu veselības stāvoklis	146
5. Sporta skolu un interešu izglītības iestāžu audzēkņu veselības stāvoklis	146
12. VIDEOCENTRS UN AUDIOVIZUĀLIE MĀCĪBU LĪDZEKĻI SKOLĀS.....	148
1. Videocentra fondi	148
2. Audiovizuālie mācību materiāli skolās	149
3. Videocentra fondu izmantošana	150
13. BIBLIOTĒKA.....	152
1. Bibliotēkas informatizācijas sistēmas pilnveide	152
2. Skolu bibliotēku attīstība	152
3. Bibliotekāru tālākizglītība	153

4. Bibliotekāru darbs ar skolēniem	154
5. Departamenta bibliotēkas skaitliskie rādītāji	155
14. INŽENIERTEHNISKĀ DARBĪBA.....	157
1. Remontdarbi no programmas “Remontdarbi izglītības iestādēs”	158
2. Remontdarbi no pašvaldību savstarpējiem norēķiniem	159
3. Sadarbība ar Rīgas domes Īpašuma departamentu	159
3.1. Investīciju programma	159
3.2. Nekustamā īpašuma atsavināšanas programma	160
4. Sadarbība ar SIA “Rīgas pilsēt būvnieks”	160
5. Valsts līdzdalība	161
5.1. Mērķdotācijas investīcijām	161
5.2. Privatizācijas līdzekļi	161
5.3. Mērķdotācijas pašvaldību pasākumiem	161
5.4. Avārijas seku likvidēšana	161
15. INFORMĀCIJA UN ANALĪZE.....	164
1. Informatīvo materiālu izdošana	164
1.1. Departamenta “Gadagrāmata 2004”	164
1.2. Pārskats par Departamenta padotības izglītības iestādēm	164
1.3. Buklets “Rīgas skolu piedāvātās vispārējās vidējās izglītības programmas”	165
1.4. Buklets “Rīgas interešu un sporta izglītības iestāžu pulciņu un kolektīvu alfabētiskais katalogs”	165
2. Statistikas dati un to analīze	166
3. Uzskaites sistēmas reģistrācija un pilnveide	167
4. Datu kvalitātes kontrole	168
5. Pašvaldību savstarpējie norēķini	168
6. Dalība darba grupās	169
PIELIKUMS.....	178

Ievads

Pamatbudžeta iespējas

Rīgas pašvaldības konsolidētais budžets, kas atvēlēts izglītībai un sportam, kā arī skolēnu brīvajam laikam un interešu izglītībai, mērķtiecīgi pieaug. Katru gadu palielinās arī apjoms, par kādu pieaug Departamenta budžets. Piemēram, 2001. gada budžets (attiecībā pret 2000. gada budžetu) palielinājās par 3,7 miljoniem latu, bet 2005. gada budžets (attiecībā pret 2004. gada budžetu) pieauga jau par 12,1 miljonu latu (sk. 1. grafiku).

Grafikā redzams, ka pēdējo piecu gadu laikā Departamenta budžets ir gandrīz divkārtšojies, proti, tas pieaudzis par 41,1 miljonu latu.* Līdz ar to iespējas ir krietni palielinājušās, un, kaut arī neatliekami risināmo problēmu gūzma ir izglītības pārvaldes ikdienas nasta, vairs nav pamata bezcerībai un apgalvojumiem,

ka izglītības sistēmas turpmākajai attīstībai nav radīti nepieciešamie priekšnoteikumi. Turklāt nav pamata bažīties, ka turpmākajos gados Departamenta budžeta pieauguma temps varētu mazināties. Samērā droši var prognozēt, ka budžets pieaugs arī turpmāk, un tas notiks galvenokārt algu palielinājuma dēļ.

Tāpat kā iepriekšējos gados arī 2005. gada konsolidētā budžeta lielāko daļu veido pašvaldības dotācijas (49,1 %); tiesa, salīdzinot ar 2000. gadu, pašvaldības dotāciju īpatsvars kopējā budžetā ir nedaudz samazinājies. Ievērojamu budžeta daļu veido valsts mērķdotācijas (43,7 %)**, kā arī ieņēmumi no maksas pakalpojumiem (piemēram, vecāku maksājumi par bērnu ēdināšanu pirmsskolās u.c.).

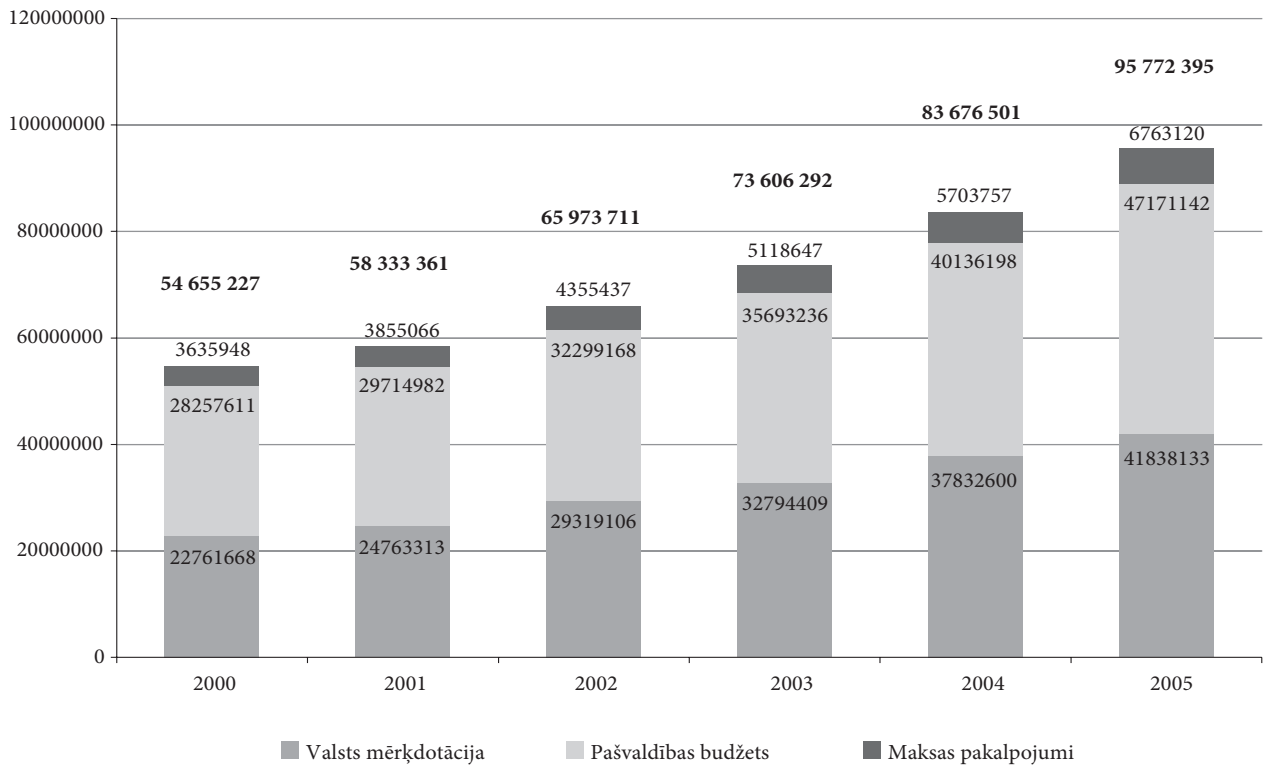
* Jāpatur prātā, ka Rīgas pašvaldības budžeta veidošanas īpatnība ir, ka ne visa izglītības un sporta vajadzībām atvēlētā nauda veido tikai un vienīgi Departamenta budžetu. Tā 717,6 miljoni latu, kas bija paredzēti pedagogu atbalstam, uzsākot 2005./2006. mācību gadu, ir Finanšu departamenta budžeta sastāvdaļa. Lai ierīkotu apgaismojumu pie pirmsskolas iestādēm, Rīgas dome 2005. gada budžeta rudens grozījumos par 80 000 latu palielināja Rīgas pašvaldības aģentūras "Rīgas gaisma" budžetu; lai iegādātos četrus autobusus, par 135 000 latu tika palielināts – SIA "Rīgas satiksme" budžets. Finanšu līdzekļus, kas nepieciešami renovācijas darbu veikšanai, paredz Ipašuma departamenta budžetā, tostarp arī no Atsavināšanas fonda un Privatizācijas fonda. Jaunu izglītības un sporta objektu celtniecībai ir piesaistīti SIA "Rīgas pilsēt būvnieks" līdzekļi. Arī Rīgas Attīstības fonda un Rezerves fonda līdzekļi ir sadalīti, ņemot vērā izglītības un sporta neatliekamās vajadzības.

** Kaut arī valsts finansējuma īpatsvars ir nedaudz palielinājies, tas tomēr ir principiāli nepietiekams. Latvijā pašvaldībām ir uzlikta pārāk liela un nepamatota atbildība par pirmsskolas un vispārējās izglītības sistēmas finansiālo nodrošinājumu, turklāt nesamērojot normatīvajos aktos izvirzītās (tātad valsts līmenī noteiktās) prasības un pašvaldības iespējas tās izpildīt. Šajā ziņā viena no visvairāk sakāpinātajām (protams, Eiropas) ir, piemēram, prasība nodrošināt visas izglītības iestādes ar automātisko ugunsdzēsības signalizācijas sistēmu. Finanšu līdzekļu šādam nodrošinājumam tuvāko gadu laikā nebūs – ja izglītības iestādei ir jāatjauno jumts, jāmaina logi vai jānovērš avārija kanalizācijas sistēmā, tad tā ir pati neatliekamākā prioritāte. Ja trūkst līdzekļu logu nomainīšanai (kaut arī logu rāmji nereti ir sapuvuši un temperatūra bērnu dārzā vai klasē ziemā ir zemāka par pieļaujamo), pārsegumu stiprināšanai, elektroinstalācijas, kanalizācijas un citiem neatliekamiem remontiem, automatizēto ugunsdzēsības signalizācijas iekārtu uzstādīšana ir jāatliek uz vēlāku laiku. Tomēr tā rīkoties nav iespējams, jo bērnu dārzos un skolās regulāri ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ugunsdrošības uzraudzības inspektori un modri konstatē neatbilstību Latvijas būvnormatīvos noteiktajām ugunsdrošības normām. Tiek uzrakstīts akts par konstatētajiem pārkāpumiem, un, kaut arī iestādes vadītājam nav iespēju šos "pārkāpumus" novērst, viņu sauc pie administratīvās atbildības.

No šāda divdomīga stāvokļa būtu iespējams izvairīties, ja palielinātos valsts līdzfinansējuma daļa ne vien (pirmsskolu) pedagogu darba samaksai, bet arī renovācijas darbu veikšanai. Varbūt tad mēs straujāk tuvotos Eiropas līmenim un spētu ievērot vēlamos normatīvus. Turpretī, ja valsts izvirza pašvaldībai normatīvajos aktos nostiprinātas prasības, kuras pašvaldība, lai kā vēlētos, nav spējīga izpildīt, šāda pieeja tikai vairo tiesisko nihilismu. Visbēdīgākais šajā situācijā ir tas, ka tiesiskā nihilisma važs iekāļ izglītības iestādes vadību, kurai jābūtu jāpējas par to, lai skolēni augtu tiesiski atbildīgi.

1. grafiks

RD IJSD budžets pa gadiem (Ls)

Departamenta budžeta līdzekļi pamatā ir paredzēti 326 tā padotības izglītības iestāžu uzturēšanai – komunālajiem un citiem saimnieciskajiem maksājumiem, inventāra iegādei, remontdarbu veikšanai, mācību grāmatu iegādei, vasaras nometņu un sporta pasākumu organizēšanai, pedagogu tālākizglītbai u.tml. Protams, lielāko konsolidētā budžeta daļu veido izdevumi pedagogu un citu izglītības iestāžu darbinieku atalgojumam (60 % no kopējā budžeta). Tā kā budžets kopumā pieaug visai dinamiski, pēdējo gadu laikā ir palielinājusies arī atalgojumam paredzētā budžeta daļa.

Lasot šīs rindas, lasītāju visticamāk pārņem neizpratne un vēlme protestēt. Kā tad tā? Tik daudz neapmierinātu vajadzību un nepiepildītu ieceru, tik daudz nepadarītu darbu! Lielākā daļa no tiem nav paveikti tieši finanšu trūkuma dēļ. Kur tad paliek šie miljoni?

Atbilde ir visai triviāla un arī visiem zināma. Pirmkārt, finansējuma kopējais apjoms vēl joprojām ir salīdzinoši neliels attiecībā pret iepriekš minēto iestāžu skaitu, un līdz ar to arī izglītojamo un nodarbināto skaitu. 2005./2006. mācību gada sākumā Departamenta padotības iestādes apmeklēja 85 029 skolēni un 22 697 bērnudārza audzēkņi, tajās strādāja 12 021 pedagogs un

7700 darbinieku. Citiem vārdiem, Departamenta budžeta pieaugums ir iespaidīgs tikai kopumā, bet ne katras iestādes līmenī. Iestādes budžets, kaut arī tas palielinās, joprojām ir nepietiekams. Tā kā iestāžu un darbinieku skaits ir liels, jebkuru principiālu problēmu risinājums pieprasa ļoti ievērojamus līdzekļus. Piemēram, 2005. gadā Rīgas pašvaldība palielināja algas izglītības iestāžu saimnieciskajam personālam (vissliktāk apmaksātajam) tik vien kā par 10 latiem mēnesī, tā nodrošinot minimālās algas līmeni. No pašvaldības budžeta tas prasīja papildu finansējumu 1,2 miljonu latu apmērā.

Otrkārt, pēc neatkarības atjaunošanas mēs bijām katastrofālā starta pozīcijā – finansējuma apjoms uz vienu izglītojamo bija tik zems, ka mūsu izglītības un sporta sistēmas finansiālais nodrošinājums un mūsu pašreizējo sadarbības partneru ES valstīs nodrošinājums nebija pat salīdzināms. Protams, arī pašreizējais finansējuma līmenis vairākkārt atpaliek no Somijas, Zviedrijas, Dānijas, Vācijas un citu ES valstu izglītības sistēmas finansējuma līmeņa, tostarp arī pedagogu darba samaksas ziņā, tomēr budžeta pieauguma kopējā dinamika rada cerības, ka turpmāk salīdzināmība vairs nebūs tik bezcerīga.

Turklāt izšķirīga nozīme nav formālam finansējuma līmeņa salīdzinājumam ar citām valstīm, bet gan faktam, vai finansējuma apmērs ir pietiekams, lai risinātu

neatliekamās problēmas, ievērotu pamatotās prasības un apmierinātu nepieciešamās vajadzības. Uz šo jautājumu nav iespējams atbildēt, jo finanšu politika (un budžeta veidošana) vēl joprojām nav pamatota ar izglītības attīstības ekonomisko analīzi, līdzīgi kā izglītības politika mūsu valstī nav pamatota ar izglītības pētījumiem, jo tādu (izņemot dažus, piemēram, starptautiski salīdzinošos pētījumus) patiesībā nav.

2005. gadā algas ievērojami palielināja medicīniskajam personālam (medmāsām no 108 latiem līdz 150 latiem un ārstiem no 151 lata līdz 210 latiem par vienu likmi) un izglītības iestāžu direktoru (vadītāju) vietniekiem saimnieciskajā darbā (atalgojums palielināts par 100 latiem vienai likmei mēnesī). Līdz tam direktoru (vadītāju) vietniekiem saimnieciskajā darbā alga bija neadekvāti zema un neatbilda ne viņu statusam, ne atbildības pakāpei izglītības iestādē.

Nereti izskan apgalvojumi, ka pēdējo gadu laikā pārāk strauji ir pieaudzis Departamentā nodarbināto skaits. Nav noliedzams fakts, ka 2005. gadā darbinieku skaits ir palielinājies, taču tas nebūt nenozīmē, ka šī iemesla dēļ noteikti ir pieprasīts un saņemts arī papildu finansējums Departamenta budžetā. Vairumā gadījumu ir notikušas strukturālas izmaiņas, kas nav saistītas ar kopējā finansējuma palielinājumu. Ievēribas cienīgs ir arī fakts, ka izglītības pārvaldes izdevumu īpatsvars attiecībā pret kopējo finansējumu, salīdzinot 2000. un 2005. gadu, ir pat nedaudz samazinājies, attiecīgi no 1,89 % līdz 1,79 %. Nav šaubu, ka funkcionālais audīts, ja tāds tiktu veikts, apstiprinātu nenoliedzamu patiesību: Departamenta dar-

binieki strādā paaugstinātas atbildības un intensitātes apstākļos, turklāt ne visai labi iekārtotās darba telpās un ar salīdzinoši nelielu atalgojumu. Kaut arī 2005. gada sākumā Departamenta darbinieku algas ir palielinātas par 15 %, tomēr galveno speciālistu atalgojums turpina palikt visai zems un ir 320 lati par amata likmi.

Investīcijas

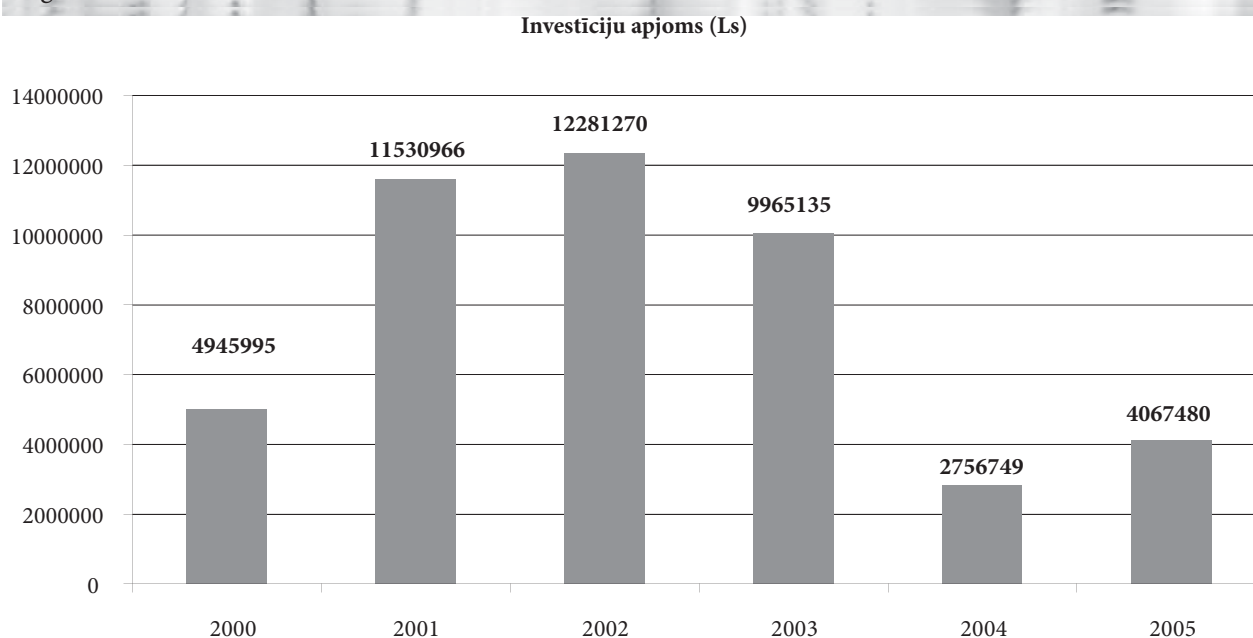
Kā jau minēts, līdzekļi renovācijas darbu veikšanai nav paredzēti Departamenta, bet gan Īpašuma departamenta budžetā. Vairāku gadu darba pieredze liecina, ka Rīgas pašvaldībā izveidotā izglītības un sporta iestāžu renovācijas finansēšanas un renovācijas organizēšanas kārtība nav optimāla. Lai to secinātu, atliek vien aplūkot grafiku, kas attēlo finansējuma piešķirumu renovācijai (sk. 2. grafiku).

Finansējuma apmērs ir svārstīgs un principā nav prognozējams. Īpaši kritisks bija 2004. gads, kad renovācijai paredzētais finansējums bez skaidra pamatojuma tika būtiski samazināts.

Kaut arī, sākot ar 2005. gadu, renovācijas mērķiem atvēlētais finansējums atkal pieaug, tomēr tas nav sasniedzis 2002. gada līmeni. Renovācijai atvēlētajai naudas summai ik gadu vajadzētu būt ne mazākai par 12–15 miljoniem latu. Tikai tādā gadījumā izglītības un sporta iestāžu ēku kopējais inženiertehniskais stāvoklis nepasliktinātos, un veidotos pamats tā mērķtiecīgai uzlabošanai.

2004. un 2005. gadā iezīmējās vēl kāda nelabvēlīga

2. grafiks

tendence. Ne visus jau tā minimizētos līdzekļus, kas bija atvēlēti renovācijai, savlaicīgi izlietoja. Tas skaidrojams ar iekšējām organizatoriska rakstura problēmām Īpašuma departamenta darbā. Tomēr no šāda skaidrojuma nekļūst vieglāk izglītības iestāžu vadītājiem, kuri ikdienā ir spiesti domāt nevis par izglītības kvalitāti un pedagogu darba apstākļu uzlabošanu, bet gan par mācību darba organizēšanu nelabvēlīgos inženiertehniskos apstākļos.

Valsts līdzdalība renovācijas un celtniecības darbu veikšanā arī 2005. gadā līdzīgi kā iepriekšējos gados bija visai niecīga – tikai 433 018 latu apmērā. Tikai 2005. gada nogalē, veidojot 2006. gada budžetu, kļuva skaidrs, ka valsts ir atvēlējusi lielāku summu, proti, 800 000 latu, jauno Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas ēku celtniecībai Juglas ezera krastā.

Pirmsskolas iestādes

Neatslābstoša uzmanība pirmsskolas iestādēm ir bijusi pievērsta visu gadu. Kaut arī vietu skaits bērnudārzos ar katru gadu visai ievērojami palielinās, tomēr rinda lielā mērā saglabājas nemainīga. Tam par iemeslu ir vismaz četri nosacījumi:

- 1) pieaug dzimstība;
- 2) pieaug to vecāku skaits, kas vēlas sūtīt savus bērnus pirmsskolas izglītības iestādē;
- 3) intensīvi pieaug vecāku vēlme nodot pašus mazākos rīdiniņus (jau no pusotra gada vecuma) bērnudārza aprūpē;
- 4) jaunā deklarēšanās kārtība, kas stājusies pieraksta sistēmas vietā, ļauj deklarēt bērnu un pieprasīt vietu bērnudārzā arī tad, ja ģimenes faktiskā dzīvesvieta patiesībā nav Rīga.

2005. gadā bērnu skaits rindā un to bērnu skaits, kuri apmeklēja bērnudārzus Rīgā, bet nebija rīdiniņi, bija aptuveni vienāds.

Pagājušajā gadā un, jādomā, ar vairākus turpmākos gadus rindas samazināšanas problēma dominēs pār visām citām pirmsskolas problēmām. 2005. gada būtiskākie rindas mazināšanas fakti:

- no jauna atvērtas 18 pirmsskolas grupas, nodrošinot bērniem 324 vietas;
- atvērta jauna pirmsskolas izglītības iestāde “Dzilniņa” ar 136 vietām.

2005. gads ir nozīmīgs ar to, ka 2006. gada budžetā ir paredzēts pašvaldības līdzfinansējums privātajām Rīgas pirmsskolām. Šim līdzfinansējumam ir liela nozīme – tas palīdz privātajiem bērnudārziem izdzīvot un kļūt par pašvaldības sabiedrotajiem, lai kopīgi

risinātu rindas problēmu un sniegtu pakalpojumus pirmsskolas vecuma rīdiniņiem.

Tā kā otra sarežģītākā problēma, kas skar pirmsskolas izglītības sistēmu, ir pedagoģisko darbinieku trūkums, Rīgas pašvaldība pagājušajā gadā sāka īstenot jaunu programmu. Tā rada iespēju pirmsskolas skolotāju palīgiem un citām personām, kas vēlas strādāt ar pirmsskolas vecuma bērniem, apgūt pirmsskolas skolotāja specialitāti par Rīgas pašvaldības naudu.

Pie nozīmīgākajiem nākotnes plāniem pieskaitāms projekts par tipveida piebūvju celtniecību pie pirmsskolām. 2006. gadā plānots uzsākt celtniecības darbus pie 213. un 152. pirmsskolas izglītības iestādes. Piebūvē ir paredzētas vietas 60 bērniem, kā arī telpa sporta nodarbībām un nelielam peldbaseinam. Šo projektu iecerēs turpināt arī nākamajos gados, un tas varētu kļūt par svarīgu pirmsskolu tīkla attīstības sastāvdaļu.

Vispārējā izglītība

Kopējā tendence paliek nemainīga. Ja pirmsskolās bērnu skaits turpina pieaugt, tad skolās – samazināties. Līdz ar to samazinās arī izglītības iestāžu skaits – 2005. gadā Rīgas Poļu sākumskolu reorganizēja par pirmsskolas izglītības iestādi, bet Rīgas 44. vidusskolu likvidēja.

2005. gada pavasarī beidzās pirmais izglītības reformas īstenošanas gads, kam sekojām līdzīgi ar sevišķu interesi. Sarīkotā konference un arī citi notikumi apliecināja, ka kopumā reforma norisinās sekmīgi.

Pagājušais gads ir nozīmīgs ar to, ka, sākot ar šo gadu, visas Rīgas pašvaldības izglītības iestādes ir nodrošinātas ar lietvedības darba stacijām.

Svarīgākie uzlabojumi un tendences 2005. gada otrajā pusē:

- kā jau minēts, notika izmaiņas izglītības iestāžu darbinieku atalgojuma sistēmā, un no 2005. gada 1. septembra ir būtiski palielināts atalgojums skolu direktoru vietniekiem saimnieciskajā darbā;
- sākts jauns un nozīmīgs projekts, kas turpināsies vairākus gadus, proti, sāka Rīgas izglītības iestāžu stadijonu un sporta laukumu atjaunošana;
- Rīgas privātās izglītības iestādes, kas īsteno akreditētas pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmas, saņēma Rīgas pašvaldības līdzfinansējumu;
- sāka Rīgas skolu dabaszinību un mājturības kabinetu materiāli tehniskās bāzes uzlabošana.

Ne vienu vien gadu vairākās Departamenta

padotības iestādēs darbojas pedagoģiskās korekcijas klases. Šajās klasēs īstenoto pedagoģiskā darba izpēti ir paredzēts veikt 2006. gadā. Līdz ar Departamenta pārstrukturizāciju aktualizējusies arī vajadzība sakārtot ilgstoši slimojošo bērnu apmācības sistēmu Rīgā. Svarīgi, lai bērni, kas ilgstoši slimo, tāpat kā bērni ar īpašām vajadzībām būtu pēc iespējas ciešāk saistīti ar mācību procesu vispārējās izglītības skolā.

Bērnu un jauniešu brīvais laiks un interešu izglītība

Nozīmīgākais pasākums pagājušajā gadā bija IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki, kuros aktīvi piedalījās Rīgas skolēni, bet organizēšanā – mūsu izglītības iestāžu un Departamenta darbinieki. Saistība starp Dziesmu un deju svētkiem un vispārējo izglītības iestāžu un interešu izglītības iestāžu īstenoto interešu izglītību ir acīm redzama. Ja turpinās pastāvēt plaši sazarotā kultūrizglītības sistēma, tad Dziesmu un deju svētkiem dalībnieku netrūks. Nav pamata bažām, ka bērnu un jaunatnes interese par kultūrizglītību varētu mazināties.

Rīgā turpina palielināties brīvā laika centru pie vispārējās izglītības iestādēm skaits. Šie centri rada iespēju bērniem un jauniešiem pavadīt brīvo laiku brīvas izvēles nodarbēs. Pagājušajā gadā sadarbībā ar LR Bērnu un ģimenes lietu ministriju tapa bērnu rotaļu un atpūtas laukumi pie Rīgas izglītības iestādēm. Nemainīgi populāras ir nometnes. Tā kā stacionāru vietu vasaras nometņu organizēšanai Rīgai tikpat kā nav, pašvaldībai visai ievērojama naudas summa ir jāatvēl telpu nomāšanai.

Pagājušajā gadā interešu izglītības un brīvā laika iestādes ir saņēmušas dažāda veida materiāli tehnisko atbalstu – remontu veikšanai, inventāra iegādei, video-novērošanas kameru uzstādīšanai u.tml.

Tomēr ne visas ieceres ir īstenotas. Nav izstrādāta plānotā Interešu izglītības attīstības programma, kā arī nav noteikti vecāku līdzdalības maksājumi interešu izglītības iestādēm.

Sports

Departamenta Sporta virziena galvenā aktivitāte tāpat kā iepriekšējos gados ir vērsta uz dažādu sporta pasākumu organizēšanu, rīkojot pilsētas čempionātus, jaunatnes meistarsacīkstes, tautas sporta pasākumus,

sacensības sporta veterāniem un invalīdiem. Vienlaicīgi ar pasākumu organizēšanu risinātas finansiālā atbalsta problēmas Rīgas sportistu dalībai Eiropas un pasaules čempionātos, citās starptautiskās sacensībās; finansiāli atbalstīti nevalstisko sporta organizāciju rīkoti sporta pasākumi.

Arī sporta darbā bija vairākas novitātes:

- pieteikts pilotprojekts “Mākslīgā sniega trases izveide Rīgā, Uzvaras bulvārī 15”;
- sportakompleksā “Arkādija” nodotsekspluatācijā futbola laukums ar sintētisko mākslīgās zāles segumu;
- organizētas divas konferences par sporta dzīves organizēšanu pilsētas apstākļos sadarbībā ar Igaunijas un Zviedrijas sporta speciālistiem.

Rīgas sportisti visai sekmīgi startēja Latvijas 1. ziemas olimpiādē, neoficiālajā komandu vērtējumā ieņemot otro vietu.

Pagājušajā gadā ievērojami palielinājās Rīgas pašvaldības finansiālais atbalsts sportam. Tas radīja sporta skolām iespēju iegādāties sporta inventāru, sporta tērpus, medicīnas inventāru, sākt nomāt vieglatlētikas treniņiem telpas Olimpiskajā sporta centrā.

Citās jomās paveiktais

Jau desmito gadu pedagogu tālākizglītības pasūtījumus īsteno Skolotāju izglītības centrs (SIC). Lielākā daļa Rīgas skolotāju iespēju tālākizglīties arī ir izmantojuši. Pēdējo gadu laikā SIC cenšas aktīvi iekļauties metodiskā darba plānošanā un organizēšanā, jo metodisko problēmu risinājums ir tālākizglītības sastāvdaļa. Viens no darbiem ir saistīts ar Rīgas rajonu un priekšpilsētu metodisko apvienību paraugreglamenta sagatavošanu, proti, dokumenta, kas reglamentēs metodisko apvienību turpmāko darbību, radīšanu.

Pagājušajā gadā SIC speciālisti iepazinās ar Lielbritānijas un Zviedrijas skolu direktoru sagatavošanas un tālākizglītības pieredzi. Interesanti, ka šajās valstīs par skolu direktoriem var kļūt arī cilvēki, kas iepriekš nav bijuši iesaistīti izglītības sistēmā.

Rīgas izglītības iestādes saņēma jaunus datorus un Datorcentrs sāka darbu, lai pievienotu skolu lietvedības datorus kopējam Rīgas domes datu pārraides tīklam ar nepārtrauktu pieeju internetam. Tagad visas izglītības iestādes ir saslēgtas kopējā tīklā, tādā veidā uzlabojot informācijas apmaiņu. Galvenie izglītības informatizācijas virzieni ir izglītības iestāžu nodrošinājums ar datortehniku, skolvadības sistēmas pilnveide, IKT servisa nodrošinājums un intraneta

attīstība saskaņā ar Rīgas domes projekta “E-Rīga” īstenošanu. Plānots skolvadības sistēmu veidot tā, lai interesējošo informāciju varētu iegūt arī vecāki.

Pagājušajā gadā skolu psihologi, sociālie pedagogi un speciālie pedagogi sadarbībā ar klašu audzinātājiem iesaistījās skolas atbalsta personāla komandas darbā, tādā veidā piesakot jaunu pieeju komplekso ar izglītības kvalitāti un sociālo vidi saistīto problēmu risinājumam. Lai palīdzētu skolās uzlabot psiholoģisko klimatu un pievērstu uzmanību savstarpējo attiecību veidošanas nozīmei, izstrādāts un publicēts materiāls “Skolas loma darbā ar mobingu”.

2005. gadā tāpat kā iepriekšējos gados daudzi skolēni saskārās ar nopietnām grūtībām, kas traucēja viņiem veiksmīgi iekļauties izglītības procesā. Tāpēc joprojām aktuāla ir problēma, kā palīdzēt skolēniem, kam ir grūtības apgūt pamatzglītības programmu, un savlaicīgi sniegt viņiem profesionālu pedagoģisku un skolas atbalsta personāla palīdzību. Svarīgi ir savlaicīgi diagnosticēt tos piecgadīgos un sešgadīgos bērnus, kuriem ir specifiski mācīšanās traucējumi, un veikt korekcijas darbu, lai novērstu (mazinātu) šos traucējumus.

2005. gadā turpinājās iesāktais darbs, lai veidotu vienotu kārtību pedagoģiski medicīniskās komisijas darbā. Izstrādāts un apstiprināts Rīgas rajonu un priekšpilsētu pedagoģiski medicīniskās komisijas paraugnolikums un dokumentācija. Pilsētas pedagoģiski medicīnisko komisiju speciālistiem sniegta metodiska palīdzība, organizēti izglītojoši kursi un semināri.

Daudzus jautājumus ir iespējams sekmīgi risināt tikai tad, ja sadarbojas vairākas valsts un pašvaldības institūcijas. Sadarbībā ar Rīgas domes Labklājības departamentu meklētas iespējas sociālā pedagoga un sociālā darbinieka sadarbības pilnveidošanai. Lai novērstu skolēnu klaiņošanu, svarīga ir sadarbība ar Pašvaldības policiju. 2005. gada rudens budžeta grozījumos izglītības (sporta) iestādes saņēma finansējumu četru autobusu iegādei, taču to bija iespējams īstenot tikai ar SIA “Rīgas satiksme” līdzdalību. Savukārt Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas gaisma” saņēma dotācijas, lai ierīkotu apgaismojumu pie Rīgas pašvaldības pirmsskolām. Aģentūra šo finansējumu turpinās apgūt arī šogad. Lai sekmīgi un laikus veiktu kompleksos renovācijas darbus, nepieciešama mērķtiecīga Departamenta un attiecīgās izglītības iestādes sadarbība ar Īpašuma departamentu.

Elmārs Vēbers

Grāmatas autori:

- Iveta Nagla, Dzintra Timša – Pirmsskolas izglītība
- Guntis Helmanis, Jana Cera, Modra Jansone, Imants Mednis, Juris Arājs – Vispārējā izglītība
- Dina Vīksna, Māra Vilciņa, Guntis Svabadiņeks, Sandra Subota, Baiba Vārna – Darbs ar jaunatni, bērnu un jauniešu brīvais laiks
- Kārlis Villerušs, Roberts Raimo, Diāna Kozlovska, Māris Dombrovskis – Sports Rīgā
- Signe Neimane – Rīgas pedagogu tālākizglītība
- Lolita Meža, Valentīns Žemaitis, Tāivaldis Mežis, Ingūna Lipska, Oļegs Skopis, Udis Lagzda, Maksims Kazakovs – Izglītības informatizācija
- Ilze Paleja, Iveta Grāvīte – Izglītības psiholoģija
- Inese Štekele – Sociālā pedagoģija
- Stella Mutule – Speciālā pedagoģija
- Dagmāra Pandere – Veselības aizsardzība
- Guna Alberte – Videocentrs un audiovizuālie mācību līdzekļi skolās
- Inta Pilskalne – Bibliotēka
- Juris Osis – Inženiertehniskā darbība
- Aiga Varesa – Informācija un analīze
- Austris Vasips – Eiropas Savienības struktūrfondi, Rīgas attīstības plāns
- Ingūna Almbauere, Indra Vilde – Sabiedriskās attiecības
- Iveta Ivanova – Personāldaļa
- Baiba Sieceniņa – Sekretariāts
- Arita Gertnere – Grāmatvedība
- Anna Zālīte – Audits

Saīsinājumi

A/s	Akciju sabiedrība
AVLP	Apreibinošo vielu lietošanas profilakse
BĢLM	Bērnu un ģimenes lietu ministrija
BJC	Bērnu un jauniešu centrs
BJN	Bērnu un jauniešu nams
BJSS	Bērnu jaunatnes sporta skola
BJVIC	Bērnu un jauniešu vides izglītības centrs
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IT	Informācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
IZM ISEC	IZM Izglītības satura un eksaminācijas centrs
LIIS	Latvijas Izglītības informatizācijas sistēma
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LR	Latvijas Republika
LU	Latvijas Universitāte
MJC	Mākslinieciskās jaunrades centrs
MK	Ministru kabinets
NATO	Ziemeļatlantijas līguma organizācija (The North Atlantic Treaty Organization)
PPVIC	Pirmsskolas pedagogu un vecāku izglītības centrs
RBHP	Rīgas bērnu un jaunatnes hokeja programma
RBTAC	Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs
RCB	Rīgas Centrālā bibliotēka
RFS	Rīgas Futbola skola
RD	Rīgas dome
RD ITC	Rīgas domes Informācijas tehnoloģijas centrs
RD IJLS	Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komiteja
RD IJSD	Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments
RD LIS	Rīgas domes Lietvedības informatīvā sistēma
RIIS	Rīgas Izglītības informatizācijas sistēma
RJTC	Rīgas Jauno tehniķu centrs
RSD	Rīgas Skolēnu dome
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIC	Skolotāju izglītības centrs
S/o	Sabiedriska organizācija
TJN	Tehniskās jaunrades nams
VVBJS	Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma

Pirmsskolas izglītība

Kopsavilkums

Viena no vispārējās izglītības pakāpēm ir pirmsskolas izglītība. Pirmsskolas izglītības programma nodrošina bērna sagatavošanu pamatzglītības ieguvei. Saskaņā ar Vispārējās izglītības likumu, pirmsskolas izglītība aptver bērna:

- individualitātes veidošanos;
- garīgo, fizisko un sociālo attīstību;
- iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības un radošās darbības attīstību;
- veselības nostiprināšanu;
- psiholoģisko sagatavošanu pamatzglītības ieguves uzsākšanai;
- valsts valodas lietošanas pamatiemaņu apguvi.

Pirmsskolas izglītību apgūst bērni līdz septiņu gadu vecumam. Rīgas pašvaldības savā administratīvajā teritorijā nodrošina obligāto piecgadīgo un sešgadīgo bērnu sagatavošanu pamatzglītības ieguvei. Bērnam tiek nodrošināta pirmsskolas izglītības programmas apguve tikai vienā Rīgas izglītības iestādē. Rīgas pirmsskolas izglītības iestādēs, komplektējot grupas (līdz 15. augustam), rindas kārtībā ar vietu pirmām kārtām nodrošina bērnus, kuru dzīvesvieta deklarēta Rīgā. Ja grupā ir brīvas vietas, tiek piedāvāta vieta Rīgā deklarētiem bērniem, kuri vēlas pirmsskolas izglītības iestādi mainīt; ja grupas netiek nokomplektētas, ir iespēja uzņemt ārpus Rīgas deklarētos bērnus. Bērna

uzņemšanu iestādē, pamatojoties uz vecāku iesniegumu, noformē ar izglītības iestādes vadītāja rīkojumu, kurā norāda pirmsskolas izglītības programmu, ko bērns apgūs.

Galvenie darba rezultāti

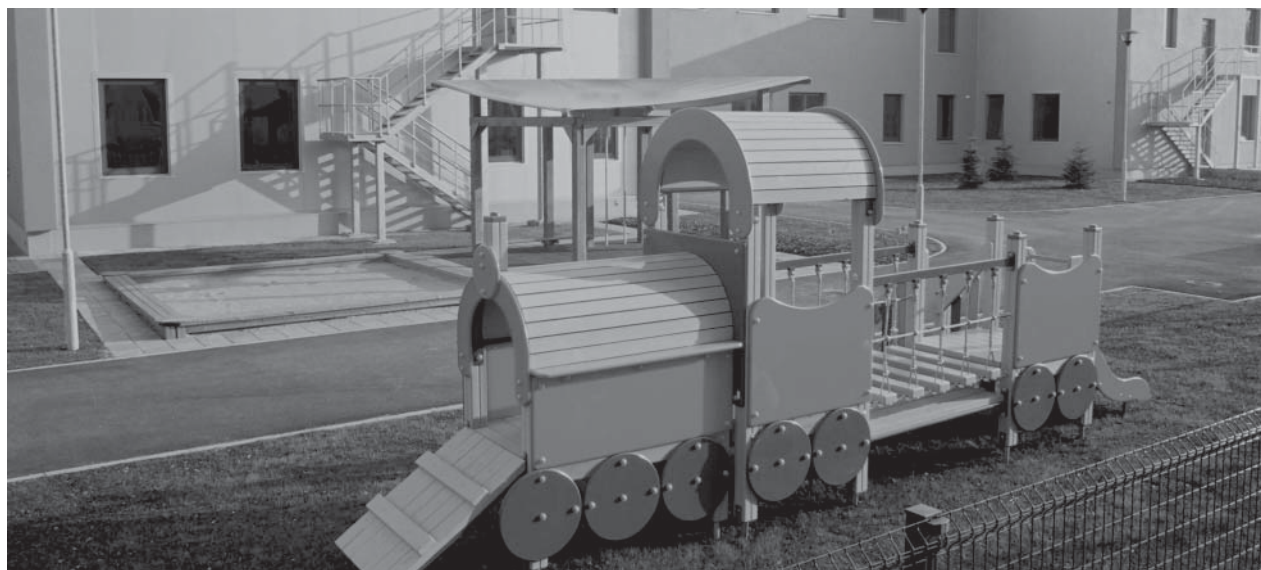
2005. gadā Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs ar vietām nodrošināja 22 056 pirmsskolas vecuma bērnus, bet pirmsskolas izglītības programmas apguve tika nodrošināta 22 697 bērniem.

Lai samazinātos rindas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs (brīvo vietu infomatīvās bāzes uzturēšana un papildināšana, jaunu grupu atvēršana, izmantojot pirmsskolas izglītības iestāžu telpu resursus u.c.), tika izstrādāts rīcības plāns problēmas risināšanai.

Turpinājās 2002. gadā uzsāktās programmas “Izglītības funkciju atjaunošana pirmsskolas izglītības iestāžu telpās” īstenošana. 2005. gadā atvēra 18 papildu pirmsskolas grupas, nodrošinot bērnus ar 324 vietām (līdz 2005. gadam atjaunoja 52 grupas ar 954 vietām).

2005. gadā durvis vēra jauna pirmsskolas izglītības iestāde “Dzilniņa” ar 136 vietām pirmsskolas vecuma bērniem.

Sniegts atbalsts pirmsskolas izglītības iestāžu labiekārtošanai un pilnveidošanai:

Pirmsskolas izglītības iestāde “Dzilniņa”

- Rīgaspirmsskolas izglītības iestādes nodrošinātas ar ārdurvju kodiem (Ls 80 000);
- teritorijas apgaismojums ierīkots 32 pirmsskolas izglītības iestādēs (Ls 80 000);
- Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes saņēma jaunu sadzīves tehniku – veļas mazgājamās mašīnas, elektroplītis, ledusskapjus u.c. (Ls 80 000).

Uzsākta privāto pirmsskolas izglītības iestāžu finansēšanas programma (Ls 200 000).

2005. gadā pirmsskolas izglītības iestādēs ir veikti remontdarbi un labiekārtošanas darbi (šo darbu apraksts ietverts Gadagrāmatas nodaļā “Inženiertehniskā darbība”):

- no pašvaldības pamatbudžeta dažādi remontdarbi veikti 79 pirmsskolas izglītības iestādēs (Ls 956 237);
- no pašvaldību savstarpējo norēķinu līdzekļiem remontdarbi un labiekārtošanas darbi veikti 63 pirmsskolas izglītības iestādēs (Ls 89 234);
- no Rīgas domes Investīciju programmas apmaksāti septiņās pirmsskolas izglītības iestādēs veiktie darbi (Ls 102 957) un divas iestādes finansējumu (Ls 294 232) saņēma no Rīgas domes Īpašuma departamenta budžeta programmas.

Pirmsskolas izglītības iestādes remontdarbi ir finansēti arī no valsts budžeta.

Aktuāla problēma ir personāla nodrošinājums pirmsskolas izglītības iestādēs. Nepietiekamā darbinieku skaita dēļ pirmsskolas izglītības iestādēs notiek pedagogu aizvietošana. Lai piesaistītu pedagogus, ir uzsākta jaunas programmas “Studiju atbalsta programma pirmsskolas skolotājiem” īstenošana. Tā dod iespēju pirmsskolas skolotāju palīgiem un citām personām, kas vēlas strādāt ar pirmsskolas vecuma bērniem, apgūt pirmsskolas skolotāja profesiju. Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments (turpmāk – Departaments) maksā par 97 studenšu studijām.

1. Pirmsskolas izglītības iestāžu raksturojums

Rīgā darbojas 150 pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes, no tām 139 – vispārējā tipa un 11 – speciālās pirmsskolas izglītības iestādes (bērniem ar veselības problēmām):

- trīs speciālās pirmsskolas izglītības iestādes bērniem ar valodas traucējumiem (logopēdiskās);
- trīs speciālās pirmsskolas izglītības iestādes

bērniem ar psihiskās attīstības aizturi (PAA);

- divas speciālās pirmsskolas izglītības iestādes bērniem ar redzes traucējumiem (tiflo);
- viena speciālā pirmsskolas izglītības iestāde bērniem ar dzirdes traucējumiem (surdo);
- divas speciālās pirmsskolas izglītības iestādes ar tuberkulozi inficētiem bērniem (TBC).

71 pirmsskolas izglītības iestādē izglītības programmas tiek īstenotas latviešu mācībvalodā, 52 – mazākumtautību valodā, bet 27 pirmsskolas izglītības iestādēs ir gan latviešu, gan mazākumtautību mācību valoda.

Piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātās sagatavošanas programmas apguvei vietas ir nodrošinātas visiem reģistrētajiem bērniem. Lai nodrošinātu Vispārējās izglītības likuma prasības, atvērtas papildu grupas un vietu skaits šim vecuma posmam ir pietiekams.

Pirmsskolas izglītības programmas apguves iespējas pamatā nodrošina pirmsskolas izglītības iestādes, tomēr Rīgā ir arī 13 skolas un divas interešu izglītības iestādes, kurās atsevišķās, pielāgotās telpās tiek īstenotas programmas pirmsskolas vecuma bērniem.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra departamenta dati liecina, ka 2005. gada 1. oktobrī Rīgā bija reģistrēti 31 433 bērni vecuma posmā no viena līdz sešiem gadiem, to skaitā no viena līdz trim gadiem – 15 820 bērni.

Rīgā kopā pirmsskolas izglītības programmas apguve nodrošināta 23 552 pirmsskolas vecuma bērniem, 22 697 bērni pirmsskolas izglītības programmu apgūst Departamenta padotības iestādēs. No tiem Rīgas pašvaldības 150 pirmsskolas izglītības iestādēs uzņemti 22 056 bērni, Rīgas 13 skolās pirmsskolas izglītības programmas apgūst 557 bērni un 84 bērni – divās interešu izglītības iestādēs.

855 pirmsskolas vecuma bērni uzņemti 20 privātajās pirmsskolas izglītības iestādēs.

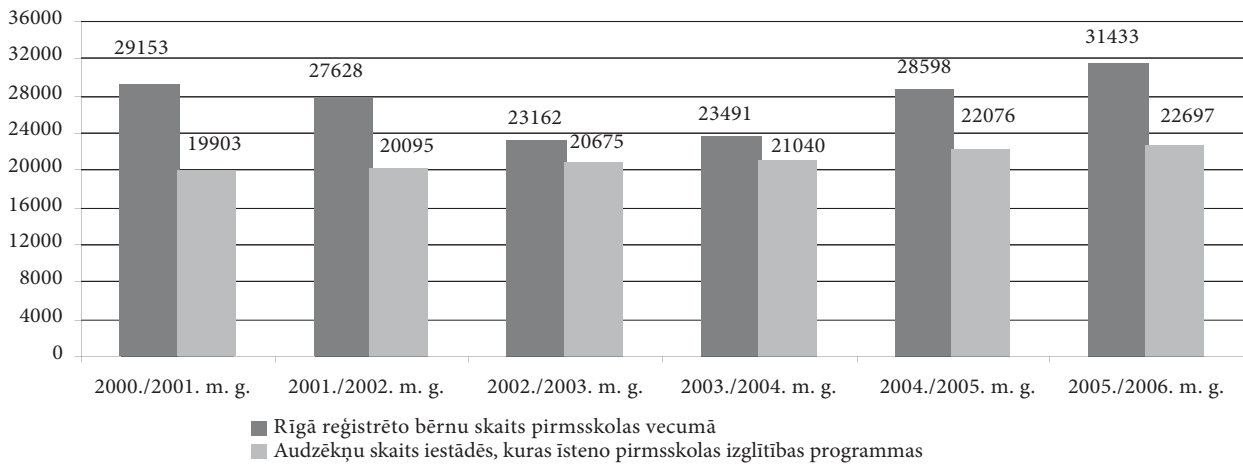
Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs uzņemti 1375 bērni, kuru deklarētā dzīvesvieta ir ārpus Rīgas.

Tas nozīmē, ka 2005. gadā ar vietām Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs bija nodrošināti 67,8 %, bet kopā ar privātajām pirmsskolām – 70,6 % no Rīgā dzīvojošiem pirmsskolas vecuma bērniem.

Skaitļi liecina, ka pēdējo divu gadu laikā samērā strauji pieaudzis bērnu skaits Rīgā. Tas ir palielinājies

3. grafiks

Rīgā reģistrēto bērnu skaits pirmsskolas vecumā un audzēkņu skaita dinamika Departamenta padotības izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas

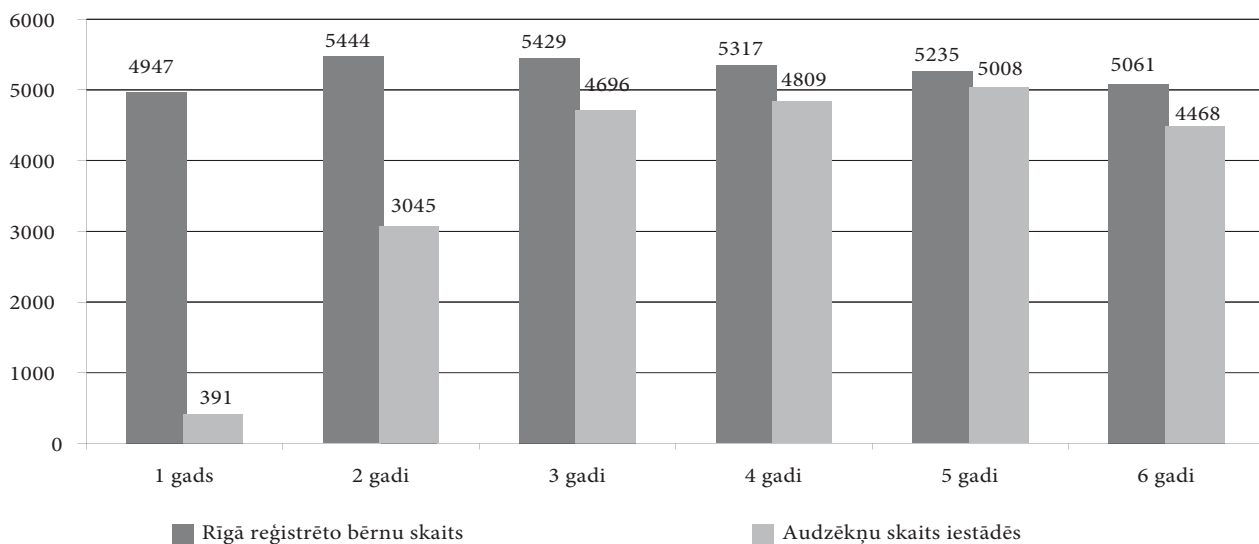
par 7942 pirmsskolas vecuma bērniem. Iepriecina tas, ka bērnu skaits pieaug, un 2005. gadā Rīgā reģistrēto bērnu skaits pārsniedz 2000. gadā Rīgā reģistrēto bērnu skaitu (sk. 3. grafiku). Taču, lai nodrošinātu šos bērnus

ar vietām bērnudārzos, būtu nepieciešams uzbūvēt ap 40 pirmsskolas izglītības iestādes.

4. grafikā redzams, ka Rīgā nav sevišķi liela problēma iekārtot pirmsskolas izglītības iestādē

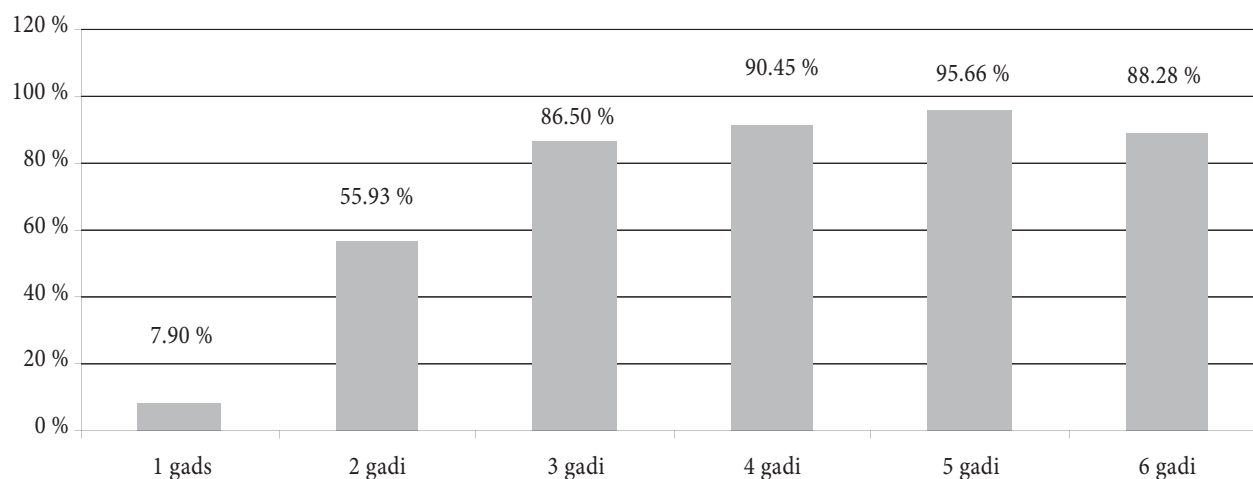
4. grafiks

Pirmsskolas vecuma audzēkņu aptvere Deptamenta padotības izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas

5. grafiks

Audzēkņu īpatsvars iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas
(% attiecībā pret Rīgā reģistrēto bērnu skaitu pirmsskolas vecumā)

bērnu, sākot ar četrpadsmit gadu vecumu. Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes nodrošina ar vietām piecgadīgos un sešgadīgos bērnus. Atšķirība starp Rīgā reģistrēto bērnu skaitu un to bērnu skaitu, kuri minētajā vecumā apmeklē pirmsskolu, liecina, ka ne visi vecāki vēlas savus bērnus sūtīt pirmsskolas izglītības iestādē.

2. Problēmas pirmsskolas izglītības iestādēs un to risinājumi

Joprojām pieprasījums pēc vietām pirmsskolas izglītības iestādēs pārsniedz nodrošinājuma iespējas. 2005. gadā ar vietu netika nodrošināts 1301 pirmsskolas vecuma bērns, to skaitā vecuma grupā līdz trīs gadiem vietas nevarēja nodrošināt 779 bērniem. Arī turpmāk prognozējams, ka jaunākā vecuma bērniem rinda saglabāsies, jo pieprasījums pēc vietām šim vecuma posmam pieaug. Tas izskaidrojams gan ar dzimstības pieaugumu, gan ar to, ka pieaug ģimeņu skaits, kuras vēlas izmantot pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumus. Jaunākā vecuma bērnu grupiņās noteiktais bērnu skaits (10 līdz 12 bērni) ierobežo iespējas nodrošināt pieprasījumu, palielinot bērnu skaitu.

Tā kā saglabājas rindas un visus bērnus, kurus vecāki pieteikuši, nav iespējams uzņemt pirmsskolas izglītības iestādēs, vispirms ar vietu tiek nodrošinātas tās ģimenes, kuru dzīvesvieta ir reģistrēta Rīgā. Notei-

kumos “Kārtība bērnu reģistrācijai un uzņemšanai Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un iestādēs, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas” ir noteikta rīdzinieku prioritāte attiecībā pret bērniem, kas dzīvo ārpus Rīgas administratīvās teritorijas.

Lai pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs rindas samazinātu, Departaments ir izstrādājis rīcības plānu, kas ietver vairākus virzienus problēmas risināšanai:

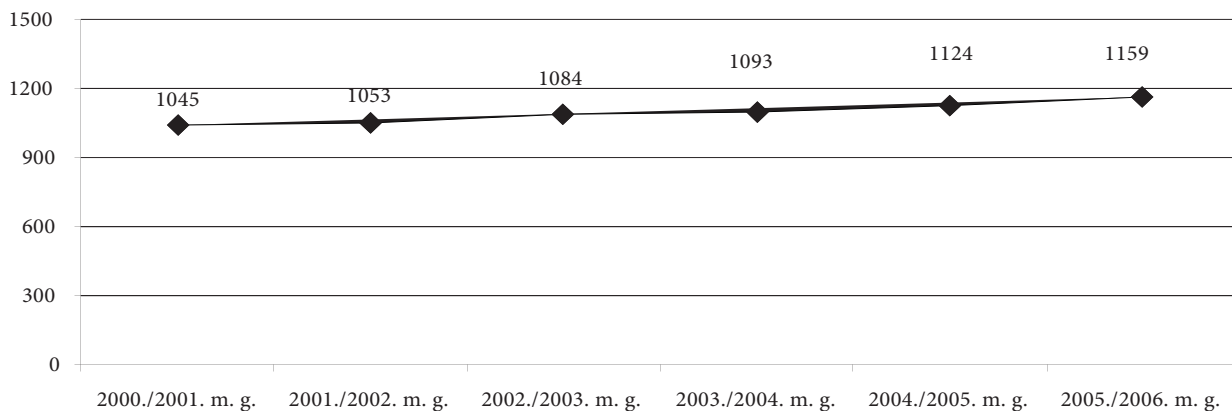
- tiek uzturēta un papildināta informatīvā bāze www.e-skola.lv par brīvajām vietām pirmsskolas vecuma bērnu grupās (parasti vietas var piedāvāt piecgadīgo un sešgadīgo bērnu vecuma grupās);
- jaunu papildu grupu atvēršana pirmsskolas izglītības iestādēs, maksimāli izmantojot pirmsskolas izglītības iestāžu telpu resursus.

2002. budžeta gadā tika uzsākta programmas “Izglītības funkciju atjaunošana pirmsskolas izglītības iestāžu telpās” īstenošana. 2005. gadā atvērtas 18 pirmsskolas grupas, papildus nodrošinot 324 vietas. Laika posmā no 2002. gada līdz 2005. gadam pirmsskolas darbība atjaunota 52 grupiņās, nodrošinot bērnus ar 954 vietām. 2006. gadā plānots atvērt vēl 26 grupas.

Lāčplēša dienas priekšvakarā mazajiem rīdziniekiem tika dāvāta jauna pirmsskolas izglītības iestāde – durvis vēra jaunā pirmsskolas izglītības iestāde “Dzilniņa” Dzilnas ielā 20. Tā ir pirmā jaunuzceltā

6. grafiks

Grupu skaits Departamenta padotības izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas

pirmsskolas izglītības iestāde kopš Latvijas valsts neatkarības atgūšanas. Pirmsskolas izglītības iestāde “Dzilniņa” paredzēta Dreiliņu un tuvējo mikrorajonu bērniem. Pirmsskolas izglītības iestādi sāka celt pērnā gada rudenī, tās teritorija aizņem vairāk nekā 5000 kvadrātmetru, bet telpu platība ir 2000 kvadrātmetru. Pirmsskolas izglītības iestāde “Dzilniņa” nodrošina vietas 136 pirmsskolas vecuma bērniem.

Tomēr joprojām Rīgas administratīvajā teritorijā ir mikrorajoni, kuros bez jaunu ēku būvniecības neiz-

Pirmsskolas izglītības iestādes “Dzilniņa” atklāšana

dosies atrisināt vietu problēmu pirmsskolas vecuma bērniem, tādēļ svarīgi šo virzienu turpināt. Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecībai ir rezervēti zemes gabali:

- Zemgales priekšpilsētā Ziepiņiekkalnā, Šautuves ielā (kadastra Nr. 0100-073-2111) un Valdeķu ielā 58;
- Centra rajonā Dainas ielā (grupa 33, grunts

147);

- Vidzemes priekšpilsētā Baltezera ielā (grupa 091, grunts 2134) un Vangažu ielā (grupa 092, grunts 2264).

Nepieciešams plānot papildu ēkas pirmsskolas izglītībai Dreiliņu masīvā, Dārziņos, Bolderājā u.c.

Uzsāktais projekts – tipveida piebūves pie pirmsskolas ēkām – ievērojami risinās vietu skaita palielinājumu. 2006. gadā plānots uzsākt būvdarbus pie divu tipveida sešu grupu pirmsskolas izglītības iestāžu ēkām (Rīgas 213. pirmsskolas izglītības iestādes un Rīgas 152. pirmsskolas izglītības iestādes), paplašinot tās ar piebūvi. Remontdarbus ir paredzēts veikt tā, lai iestādes darbības pārtraukuma laiks būtu maksimāli īss. Rīgas 213. pirmsskolas izglītības iestādē darbu izpildes grafiks tiek plānots pamatā vasaras atvaļinājumu laikā, kad iestādē ir ievērojami mazāks audzēkņu skaits, – ar septembri iestādē varētu uzņemt bērnus. Piebūvē ir paredzētas trīs papildu grupas (60 vietas) un neliels peldbaseins bērnu sporta nodarbībām.

Turpmāk paredzēts ēkas paplašināt pie:

- Rīgas 182. pirmsskolas izglītības iestādes (Dzelzavas 17a);
- Rīgas 74. pirmsskolas izglītības iestādes (K. Valdemāra 145);
- Rīgas 236. pirmsskolas izglītības iestādes “Eglīte” (Biķernieku 45);
- Rīgas 132. pirmsskolas izglītības iestādes (Ventspils 29);
- Rīgas Āgenskalna pirmsskolas izglītības iestādes (Cieceres 3);
- Rīgas 139. pirmsskolas izglītības iestādes (Lidoņu 8);
- bērnudārza ēkas blakus Rīgas 61. vidusskolai

(Pārslas 16);

- Rīgas 229. pirmsskolas izglītības iestādes (Ogres 8);

- Rīgas Ziepniekkalna pirmsskolas (Svētes 7);

- Pirmsskolas izglītības iestādes “Mārdega” (Tallinas 64).

Rīgas izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pasākumi paredz palielināt pirmsskolas grupu skaitu arī skolās. 2006. gadā paredzēts papildus atvērt deviņas grupas (216 vietas) pirmsskolas vecuma bērniem četru skolu ēkās:

- Rīgas Bolderājas sākumskolā (trīs grupas);
- Rīgas Zolitūdes sākumskolā (trīs grupas);
- Rīgas 61. vidusskolā (divas grupas);
- Rīgas Rīnūžu vidusskolā (viena grupa).

3. Pašvaldības līdzfinansējums privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm

2005. gadā uzsākta privāto pirmsskolas izglītības iestāžu finansēšanas programma (Ls 200 000). Privātā pirmsskolas izglītības iestāde par pilnas vispārējās pirmsskolas programmas nodrošināšanu saņēma līdzfinansējumu no Rīgas pašvaldības budžeta Ls 400 gadā par bērnu, kura dzīvesvieta deklarēta Rīgā. Šāda summa ir noteikta, balstoties uz Ministru kabineta noteikumos “Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu vai sociālās aprūpes iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem” paredzētajām izmaksām.

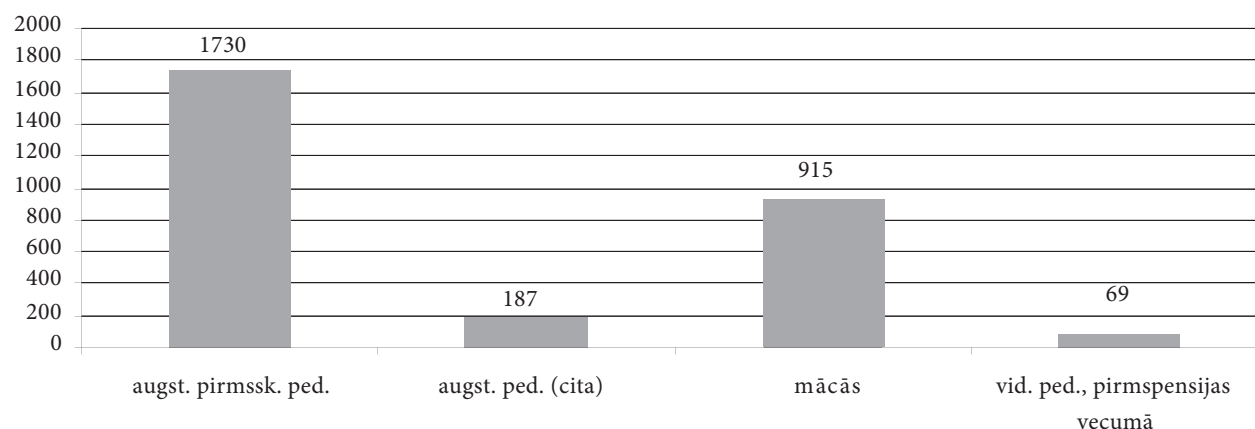
2005. gada beigās noslēgti līgumi ar 20 privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm par 855 bērnu izglītošanu. Lai privātās pirmsskolas izglītības iestādes arī turpmāk saņemtu pašvaldības līdzfinansējumu, tām ir jānodrošina kvalitatīvs pakalpojums. Tas ir nozīmīgs pavērsiens Rīgas pašvaldības sadarbībai ar privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm un papildiespēja “rindu problēmas” risināšanai.

4. Pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi

Aktuāla problēma ir personāla nodrošinājums pirmsskolas izglītības iestādēs. 2004. gada 1. septembrī spēkā stājās Izglītības likuma 48. panta pirmās daļas prasības, kas nosaka, ka turpināt darbu pirmsskolas izglītības iestādēs var tikai tie pedagoģiskie darbinieki, kuriem ir iegūta augstākā pedagoģiskā izglītība un atbilstoša pirmsskolas kvalifikācija, vai tie, kuri studē. Izglītības likuma pārejas noteikumos ir viens izņēmums – pedagogiem, kuru izglītība neatbilst šā likuma 48. panta pirmās daļas prasībām, bet kuriem ir valsts izglītības iestāžu izsniegti dokumenti par pedagoģisko vidējo izglītību vai attiecīgajam mācību priekšmetam (mācību kursam) atbilstošu profesionālo vidējo izglītību un papildu pedagoģisko izglītību un kuriem 2004. gada 1. septembrī līdz valsts noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai atlikuši pieci gadi vai mazāk, ir tiesības turpināt strādāt par pedagogu līdz tā mācību gada beigām, kurā tiek sasniegts valsts noteiktais pensijas vecums.

7. grafiks

Pedagogu izglītība Rīgas pašvaldības izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas*

*Dati par pedagogiem, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas pirmsskolas izglītības iestādēs, vispārējās izglītības skolās un interešu izglītības iestādēs.

Nepietiekamā darbinieku skaita dēļ pirmsskolas izglītības iestādēs notiek pedagogu aizvietošana. Pirmsskolas izglītības iestādēs trūkst 187 pedagogu.

Lai piesaistītu pedagogus, ir uzsākta jaunas programmas īstenošana "Studiju atbalsta programma pirmsskolas skolotājiem", ar kuras palīdzību pirmsskolas skolotāju palīgiem un citām personām, kuras vēlas strādāt ar pirmsskolas vecuma bērniem, dota iespēja apgūt pirmsskolas skolotāja profesiju. Departaments 2005. gada septembrī noslēdza līgumus ar 97 studentēm, kuras paralēli mācībām strādā par skolotājam pirmsskolas izglītības iestādēs – Departaments maksā par studijām. Rīgas pirmsskolas izglītības iestādēs strādā 2884 pedagogi, no tiem 907 studē, lai iegūtu atbilstošu izglītību (105 iegūst maģistra grādu).

Rīgas pašvaldības izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības programmās strādā 59,6 % pedagogu ar augstāko pirmsskolas pedagoģisko izglītību, 6,5 % – ar augstāko pedagoģisko izglītību, 31,5 % pedagogu mācās un 2,4 % pedagogu ir pirmspensijas vecumā ar vidējo pedagoģisko izglītību.

5. Bērnu ēdināšana pirmsskolas izglītības iestādēs

Saskaņā ar 2004. gada decembrī izdoto Departamenta rīkojumu 2005. gada 1. jūlijā stājās spēkā "Audzēkņu ēdināšanas organizēšanas kārtība Rīgas vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības iestādēs". Kārtībā ir noteikta vienota audzēkņu ēdināšanas organizācija Departamenta pakļautības vispārējās izglītības iestādēs, izņemot speciālās un internātipa izglītības iestādes un speciālās izglītības pirmsskolas grupas, kuru audzēkņu ēdināšanas izdevumi tiek segti arī no valsts budžeta. Šajā kārtībā ir iekļautas sadaļas par ēdināšanas organizācijas noteikumiem, ēdināšanas organizēšanas veidiem, pašvaldības iepirkuma procedūras piemērošanu, līguma slēgšanas nosacījumiem un finanšu līdzekļu uzskaiti un norēķinu kārtību.

Pirmsskolas izglītības iestādes vadītājs atbild par bērnu ēdināšanas organizāciju un uzraudzību. Organizējot bērnu ēdināšanu, pirmsskolas izglītības iestādes ēdināšanas blokam ir jāatbilst Ministru kabineta noteikumu "Higiēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm" prasībām.

Lai uzlabotu apstākļus pirmsskolas izglītības iestāžu virtuvēs, 2005. gadā tika veikti vairāki pasākumi:

- 35 pirmsskolas izglītības iestādēs tika veikti

virtuves labiekārtošanas darbi (tostarp ventilācijas sakārtošana un atjaunošana);

- daļēji atjaunoja virtuves inventāra iegādi (kopā 54 vienības).

Tā kā pirmsskolas izglītības iestādes ir atbildīgas par produktu iepirkšanu, ēdienu gatavošanu un apkalpošanu, minētie pasākumi ir visai nozīmīgi.

Izglītības iestāde, slēdzot līgumu ar bērnu ēdināšanas organizāciju, piemēro likumu "Par iepirkumu valsts vai pašvaldības vajadzībām", kā arī citus normatīvos aktus. Iestāde ir atbildīga par to, lai bērns saņemtu kvalitatīvu un veselīgu pārtiku. Ir jāievēro vairāki normatīvie akti, kas nosaka veselīgu uzturu, piemēram, Ministru kabineta 2003. gada rīkojums "Par pamatnostādnēm "Veselīgs uzturs (2003–2013)""; Veselības ministrijas 2003. gada rīkojums "Ieteikumi veselīga uztura pagatavošanai bērniem vecumā no diviem līdz astoņpadsmit gadiem" u.c.

2005. gadā Rīgas dome pieņēma lēmumu "Par ēdināšanas pakalpojuma maksu Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta pakļautībā esošajās izglītības iestādēs". Saskaņā ar šo lēmumu ir noteikts, ka pirmsskolas izglītības iestādēs ar 12 stundu darba režīmu diennaktī brokastu, pusdienu un launaga cena nedrīkst pārsniegt Ls 1,15, bet ar 24 stundu darba režīmu diennaktī brokastu, pusdienu, launaga un vakariņu cena nedrīkst pārsniegt Ls 1,30.

6. Pirmsskolas izglītības iestāžu labiekārtošana

2005. gadā ir veikti vairāki pasākumi, lai nodrošinātu pirmsskolas izglītības iestāžu un audzēkņu drošību.

Rīgas pirmsskolas izglītības iestāžu teritorijas apgaismojumu ierīkoja pie 32 pirmsskolas izglītības iestādēm, šim mērķim tika piešķirti Ls 80 000.

Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes 2005. gadā ir nodrošinātas ar ārdurvju kodiem, jo arī šim mērķim tika piešķirti līdzekļi Ls 80 000 apmērā. Atsevišķas pirmsskolas izglītības iestādes ārdurvju kodus jau bija ierīkojušas iepriekšējos gados par saviem līdzekļiem, tāpēc piešķirtie līdzekļi tika sadalīti tām pirmsskolas izglītības iestādēm, kurām ārdurvju kodu nebija. Pirmsskolas izglītības iestādes 2005. gadā ir saņēmušas jaunu sadzīves tehniku, kopā iegādātas 69 vienības (Ls 80 000) – 15 veļas mazgājamās mašīnas, 24 elektroplītis, 12 ledusskapji, divi elektrokatli, divas elektrocepeškrāsnis, četras elektropannas un 10 virtuves kombaini.

2006. gadā Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm jāturpina teritoriju labiekārtošanas programma (bērnu rotaļu laukumi, celiņi, žogi, apgaismojums, apzaļumošana), logu un ārdurvju, kā arī santehnikas nomaiņas programma sadarbībā ar RD Īpašuma departamentu un telpu labiekārtošanas programma sanitāro un tehnisko prasību nodrošināšanai.

7. Pirmsskolas pedagogu un vecāku izglītības centru darbība

Rīgā ir seši Pirmsskolas pedagogu un vecāku izglītības centri, kas veic pirmsskolas pedagogu tālākizglītību un kvalifikācijas celšanu, vecāku konsultēšanu un izglītošanu. Lai veiksmīgāk nodrošinātu minēto darbu izpildi, Pirmsskolas pedagogu un vecāku izglītības centri sadarbībā ar citām institūcijām veic arī pētījumus un izstrādā metodiskos materiālus.

7. 1. Pētījums par bērnu sagatavošanu pamatizglītības programmas apguvei

Pirmsskolas piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātā sagatavošana paredz sagatavot bērnus pamatizglītības programmas apguvei un veicināt bērnu harmonisku veidošanos un attīstību, nodrošinot iespēju iesaistīties valsts un sabiedrības dzīvē, saglabājot nacionālo identitāti. Piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātās sagatavošanas programmas īstenošanas galvenie uzdevumi ir:

- nodrošināt kvalitatīvu pirmsskolas izglītību;
- veicināt garīgo, fizisko un sociālo spēju attīstību, veidot priekšstatu un sapratni par galvenajiem dabas un sociālajiem procesiem, morālajām un estētiskajām vērtībām;
- nodrošināt iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības un radošas darbības attīstību;
- attīstīt saskarsmes un sadarbības spējas;
- veicināt katra bērna harmoniskas personības veidošanos un attīstību;
- nodrošināt psiholoģisko sagatavošanu pamatizglītības sākšanai;
- veidot izpratni par piederību Latvijas valstij, nodrošināt iespēju apgūt nepieciešamos priekšstatus par demokrātiju.

Lai noskaidrotu bērnu pamatprasmju līmeni, visās Rīgas Centra rajona pirmsskolas izglītības iestādēs no 2005. gada 23. maija līdz 1. jūnijam tika

veikts pētījums. Pēc izstrādātajiem kritērijiem tika noteikts katra bērna pamatprasmju līmenis (divi punkti – atbilst, viens punkts – daļēji atbilst, nulle – neatbilst). Vērtēšanas kritērijus izstrādāja, balstoties uz “Pirmsskolas izglītības programmu” un IZM izstrādāto materiālu “Pamatprasmes pirmsskolēnam, uzsākot pamatizglītības apguvi”. Uzmanība tika pievērsta valodas attīstībai, matemātisko priekšstatu veidošanai un rokas sagatavošanai, lai rakstītu.

Pavisam tika novērtēti 201 bērns no sešām Centra rajona pirmsskolas izglītības iestādēm – Rīgas 23. pirmsskolas izglītības iestādes, Rīgas 35. pirmsskolas izglītības iestādes, Rīgas 88. pirmsskolas izglītības iestādes, Rīgas 94. pirmsskolas izglītības iestādes, Rīgas 200. pirmsskolas izglītības iestādes un Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes “Pūcīte” – pedagogu un vecāku izglītības centrs.

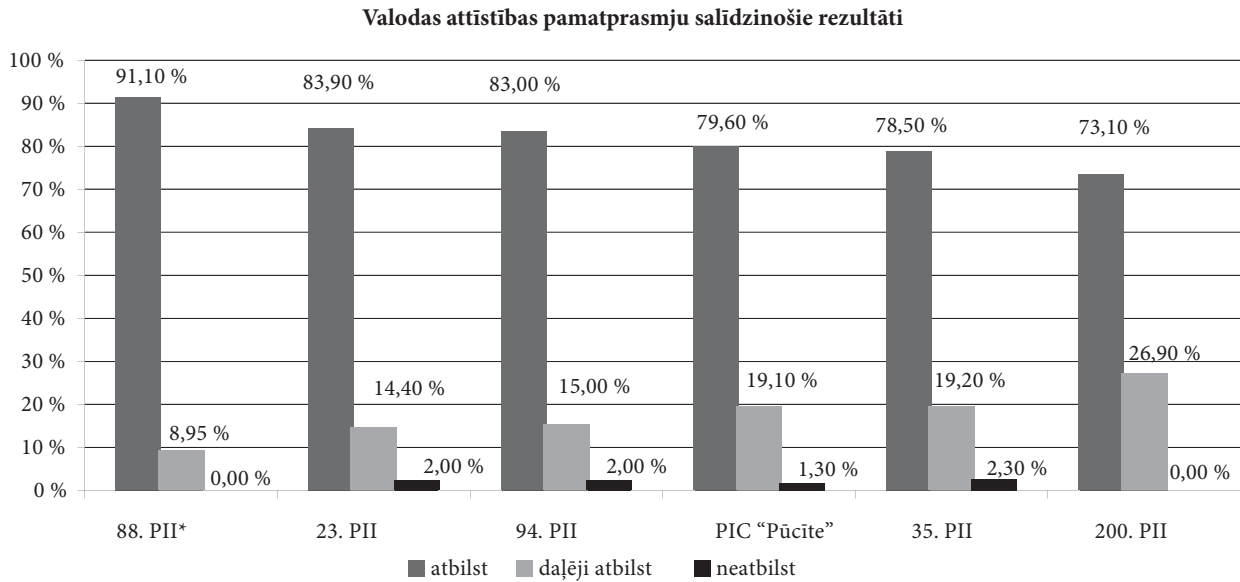
Valodas attīstība

Secinājumi:

- valodas attīstības jomā tika konstatēts, ka katrai pirmsskolas izglītības iestādei ir savas vājās un stiprās puses;
- visveiksmīgāk bērnu valodas attīstība notiek Rīgas 88. pirmsskolas izglītības iestādē (91,1 % – atbilst, 8,95 % – daļēji atbilst);
- viszemākie valodas attīstības rezultāti bija Rīgas 200. pirmsskolas izglītības iestādē (73,1 % – atbilst, 26,9 % – daļēji atbilst);
- gandrīz visās pirmsskolas izglītības iestādēs bērniem grūtības sagādā:
 - saklausīt un nosaukt skaņas vārda sākumā, vidū, beigās (fonemātiskā dzirde);
 - veidot gramatiski pareizus teikumus, saskaņojot vārdus dzimtē, skaitlī un locījumā;
 - bērni nevar pareizi nosaukt apkārtējās lietas un parādības, tās raksturot un paskaidrot to lietojumu;
 - sākot mācības skolā, 84 % bērnu sāk lasīt vienkāršus vārdus un saprot izlasīto, 15 % – pazīst alfabēta burtus un salasa zilbes, bet 1 % – nelasa;
 - ir bērni, kam nepieciešama logopēda palīdzība.

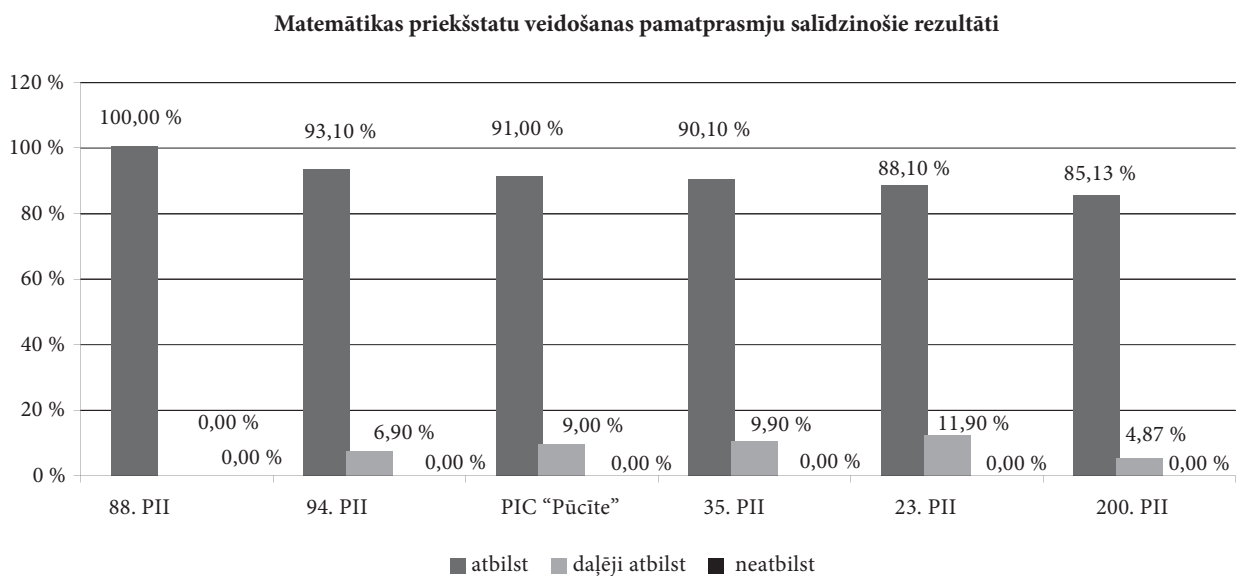
Pētījumā secināts, ka vidēji 82 % bērnu valodas attīstība atbilst noteiktām pamatprasībām, 17 % – daļēji atbilst, 1 % – neatbilst.

8. grafiks

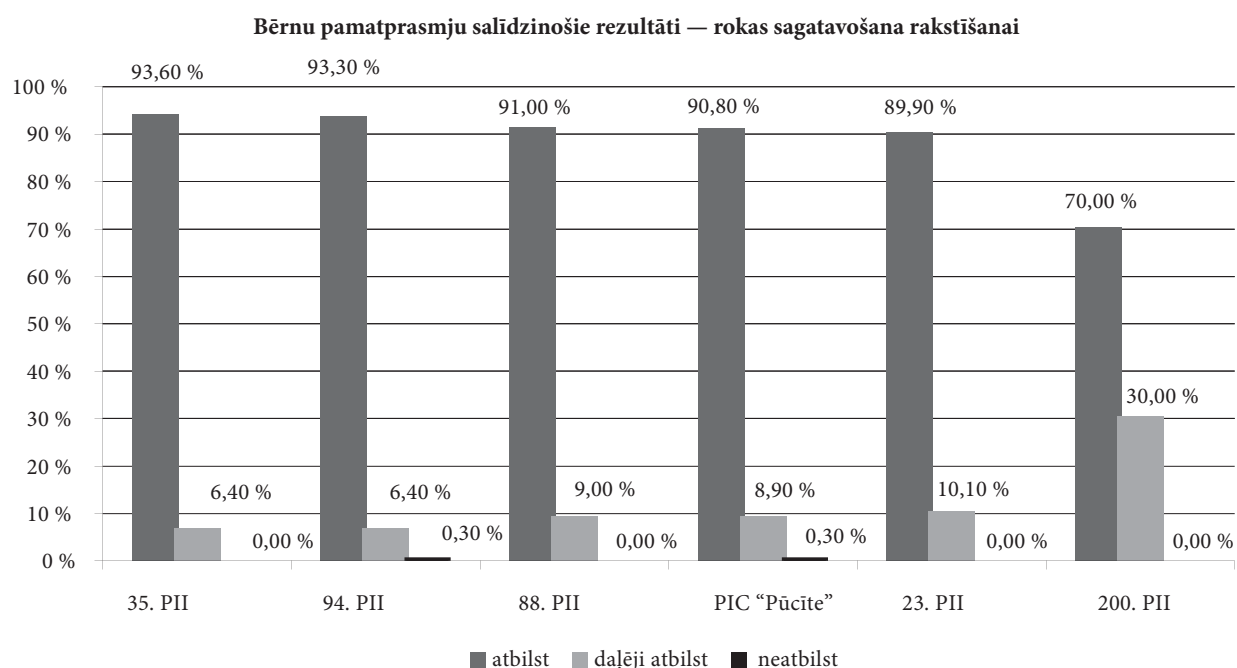

*PII — pirmsskolas izglītības iestāde

9. grafiks

10. grafiks

Matemātisko priekšstatu veidošana

Secinājumi:

- Rīgas 88. pirmsskolas izglītības iestādes visi bērni atbilst noteiktām pamatprasībām, uzsākot pamatizglītības apguvi;
- visās pirmsskolas izglītības iestādēs bērni uzrādīja salīdzinoši labus rezultātus;
- bērniem ir izpratne par skaitļiem un tiem atbilstošiem cipariem līdz 10, viņi atpazīst un prot nosaukt ģeometriskās figūras;
 - grūtības sagādā:
 - praktiski darbojoties un risinot vienkāršus teksta uzdevumus, izprast saskaitīšanas un atņemšanas darbības;
 - salīdzināt priekšmetus, tos grupēt, klasificēt atbilstoši noteiktajam uzdevumam.

Pētījums parāda, ka vidēji 91 % bērnu matemātisko priekšstatu pamatprasmes atbilst noteiktajām prasībām, 9 % – daļēji atbilst.

Rokas sagatavošana rakstīšanai

Secinājumi:

- rokas sagatavošanas rakstīšanai rezultāti visās pirmsskolas izglītības iestādēs ir līdzīgi, izņemot Rīgas

200. pirmsskolas izglītības iestādi;

- bērni labprāt veido no plastilīna, māla, smiltīm un citiem materiāliem;
- ne visi bērni ir iemācījušies pareizi turēt rakstāmpiederumus;
- pareizi ar šķērēm izgriezt dažādus priekšmetus pa kontūrām ir grūti 15,7 % bērnu;
- 15,9 % bērnu ir grūti izplēst no papīra siluetu, 16,4 % bērnu neprot izveidot vairākus locījumus no papīra;
- sasiet un atsiet lentes vai auklas prot 16,3 % bērnu.

Pētījumā secināts, ka vidēji 88 % bērnu rokas sagatavošana rakstīšanai atbilst noteiktajām prasībām, 12 % – daļēji atbilst.

7.2. Metodiskais materiāls latviešu valodas pamatu apguvē mazākumtautību pirmsskolas izglītības iestādēs

2005. gadā Rīgas pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu darba grupa sagatavoja metodisku materiālu latviešu valodas skolotājiem darbam ar pirmsskolas vecuma bērniem "Latviešu valodas mācību programma mazākumtautību pirmsskolas iestādēm".

Programmas uzdevumi ir:

- radīt interesi un vēlmi apgūt latviešu valodu;
- attīstīt valodas prasmes – klausīšanās, runāšanas un stāstīt mācīšanas – ievērojot pakāpenības principu;

- radīt apstākļus latviešu valodas lietošanai ikdienā, iedrošināt bērnus izmantot apgūto sadzīvē;
- iepazīstināt bērnus ar latviešu tautas kultūru, svētkiem un tradīcijām.

Skolotājiem ir iespēja izvēlēties valodas apmācības metodes un paņēmienus. Metožu izvēli nosaka bērnu vecuma īpatnības, viņu iepriekšējais sagatavotības līmenis un rotaļnodarbību laikā veicamie uzdevumi. Lai nodrošinātu bērnu izziņas aktivitāti, patstāvību, radītu interesi, ieteicams izmantot šādas metodes un paņēmienus:

- vārdiskās metodes (paskaidrojumi, pārrunas, sarunas, literāro darbu lasīšana u.c.);
- uzskatāmās metodes (novērošana, priekšmetu demonstrēšana, attēlu izmantošana, kustību demonstrējumi, didaktisko materiālu izmantošana u.c.);
- rotaļu metodes (rotaļu vingrinājumi, darbības ar rotaļlietām, sacensību elementi, mīklas u.c.);
- praktiskās metodes (vingrinājumi, skolotāja paraugs kā uzskatāma praktiskā metode);
- problēmu metodes;
- pētnieciskās metodes.

Latviešu valodas skolotājam, lai sekmīgi īstenotu latviešu valodas mācības programmu mazākumtautību pirmsskolas iestādē, noteikti ir jāsadarbojas ar pirmsskolas iestādes vadību, citiem skolotājiem – ar pirmsskolas skolotāju, muzikālo skolotāju, fizikultūras skolotāju un vecākiem. Sadarbība ar vecākiem ir īpaši nozīmīga, un to var realizēt daudzveidīgās formās, piemēram:

- pārrunas ar vecākiem, kuras skolotājs vada tā, lai sekmētu ģimenes un pirmsskolas iestādes sadarbību. Sarunas sākumā izceļ bērna pozitīvās īpašības, bērna sasniegumus un tikai pēc tam runā par to, kas būtu ieteicams vai kādas problēmas ir radušās valodas apgūvē. Vienošanas ar vecākiem par to, kādus paņēmienus izmantos, lai veicinātu bērna latviešu valodas attīstību;

- grupas vecāku sapulces, kur pedagogs iepazīstina vecākus ar latviešu valodas uzdevumiem, saturu un metodēm pirmsskolas iestādē un ģimenē. Svarīgi izrādīt cieņu bērnu un vecāku personībai, dot pozitīvu vērtējumu grupā notiekošajam, radīt kopīgu pozitīvu noskaņojumu;

- par bērna trūkumiem vēlams runāt individuālās sarunās, pārdomājot katru izteikto vārdu;
- informācijas, kas var būt domāta konkrēti

vecākiem par noteiktu tēmu, aktualitātēm, kuras saistītas ar latviešu valodas apguvi, publiskā pieejamība;

- sazināšanās, kur katrs vecāks uzdod jautājumus, uz kuriem latviešu valodas skolotājs atbild rakstveidā vai individuālajās sarunās.

Kā sadarbības forma var būt arī neformāli pasākumi. Šādus pasākumus var rīkot kā dažādas ekskursijas, svētku sarīkojumus u.c., aicinot piedalīties visu ģimeni.

Svarīgi, ka vecāki tiek iepazīstināti ar darba metodēm, ko skolotājs izmanto, strādājot ar bērniem.

Lai radītu bērniem pozitīvu attieksmi un motivāciju otras valodas apgūšanā, pirmsskolas izglītības iestādē latviešu valodas skolotājam nodarbībās ar bērniem vēlams atcerēties: “NESTEIDZIES! IEKLAUSIES, KO BĒRNS TEV JAUTĀ! TEV VIŅŠ UZTICAS, UZ TEVI VIŅŠ PAĻAUJAS, UN TU VARI VIŅAM PALĪDZĒT AUGT!”

8. Satiksmes noteikumu mācīšana pirmsskolas izglītības iestādēs

Departaments sadarbībā ar Rīgas domes Satiksmes departamentu sagatavoja metodisko materiālu “Rekomendācijas satiksmes noteikumu mācīšanai un instruktīvi norādījumi pirmsskolas izglītības iestāžu skolotājiem”. Metodiskajā materiālā ir iekļautas šādas tēmas:

- iela, ceļš, to sastāvdaļas, gājēju pienākumi;
- kustības regulēšana;
- uzvedība pie sabiedriskā transporta pieturas, noteikumi pasažieriem;
- bērnu grupu pastaigu organizēšana;
- bērnu pārvadāšana;
- ceļu satiksmes noteikumi pirmsskolas vecuma bērniem;
- uzskaites līdzekļi, materiāli un inventārs;
- ieteicamais darba plāns.

Apmācības saturs tiek piedāvāts sadalījumā pa bērnu vecuma grupām:

- I jaunākā grupa (bērna vecums 2–3 gadi);
- II jaunākā grupa (bērna vecums 3–4 gadi);
- vidējā grupa (bērna vecums 4–5 gadi);
- vecākā grupa (bērna vecums 5–6 gadi).

Apmācības saturs ir sagatavots arī 6–7 gadus veciem bērniem. Jaunākajām grupām ir piedāvāts apgūt trīs tēmas – iela, transports un luksofors. Vidējai un vecākajai grupai piedāvātas četras tēmas – iela, transports, luksofors un gājējs. Bērni 6–7 gadu vecumā var

apgūt septiņas tēmas – iela (ceļš), transports, luksofors, gājējs, gājēja pāreja, krustojums un regulētāja signāli.

Mācot bērniem satiksmes noteikumus, ir iespējams izmantot visas pieejamās darba formas un metodes – nodarbības, rotaļas, sacensības, konkursus utt. Piemēram, nodarbībās var apgūt tēmas – “Kādas ir mašīnas?”, “Kravas automašīnas apskatīšana”, “Gājēju skola”, “Neapdraudēta uzvedība uz ielas un transportā”; izmantot rotaļās – “Brīnumu lauks”, “Kas, kur, no kurienes?”, konkursus – “Labākais gājējs”, “Gājējs uz ielas” u.c.

Satiksmes noteikumu mācīšana ir komplekss process, kurā tiek iesaistīti visi dalībnieki: skolotājs, psihologs, vecāki, bērns.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

- Pirmsskolas izglītības sistēmas darba plānošana un organizēšana saskaņā ar veiktajām pārvaldes struktūras izmaiņām 2006. gadā.

- Priekšlikumu sagatavošana iestāžu tīkla optimizācijas pasākumiem un rīcības plāna rindu samazināšanai pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs īstenošana – vietu skaita palielināšana pirmsskolas izglītības iestādēs.

- Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu tālākizglītības un metodiskā darba organizēšana sadarbībā ar Izglītības attīstības nodaļu un Pirmsskolas pedagogu un vecāku izglītības centru.

- Pirmsskolas izglītības iestāžu darbinieku algu palielinājuma grafika izstrādāšana.

- Tehniskā stāvokļa uzlabošana Rīgas pirmsskolas izglītības iestādēs.

- Sadarbības pilnveidošana ar privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm.

- Veļas mazgāšanas pakalpojuma organizēšana

pirmsskolas izglītības iestādēs.

- Pirmsskolas izglītības iestāžu bērnu drošības uzlabošana.

- Pirmsskolas izglītības iestāžu teritorijas labiekārtošanas un apgaismošanas programmas turpināšana.

Vispārējā izglītība

Kopsavilkums

Izglītības likums plašākā nozīmē skaidro, ka vispārējā izglītība ir cilvēka, dabas un sabiedrības daudzveidības un vienotības izziņas, humānas, brīvas un atbildīgas personības veidošanās process un tā rezultāts. 2005. gadā pēc skolu tīkla optimizācijas pasākumiem, personības veidošanās procesu bija iespējams īstenot 145 pašvaldības vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības iestādēs. Latvijas skolās turpinās samazināties kopējais skolēnu skaits. Tāpēc Rīgas skolu tīkla optimizācijas ietvaros Rīgas Poļu sākumskolu reorganizēja par pirmsskolas izglītības iestādi un Rīgas 44. vidusskolu likvidēja.

2005. gada pavasarī visā valstī beidzās izglītības reformas pirmais mācību gads, kad mazākumtautību skolās daļa mācību priekšmetu atbilstoši Izglītības likumam un skolu izglītības programmām tika mācīti valsts valodā. Liela sabiedrības daļa mēģināja negatīvi ietekmēt reformas gaitu, sniedzot nepatiesu un izkropļotu informāciju, kas arī radīja daļā skolēnu un vecāku nelabvēlīgu attieksmi pret mācību priekšmetu mācīšanu valsts valodā. Departaments vasarā rīkoja konferenci "Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas", kurā pedagogi varēja dalīties savā pieredzē, pārrunāt jaunās darba metodes, akcentēt problēmas un piedāvāt problēmu risinājumus. Konferences dalībnieki secināja, ka nepieciešams pilnveidot mācību grāmatas un mācību līdzekļus, kas paredzēti mācību priekšmetu mācīšanai valsts valodā, kā arī izteica priekšlikumu, ka aktīvāk jāveido sadarbības projekti starp krievu mācībvalodas skolām un latviešu mācībvalodas skolām.

2005. gadā Departaments organizēja vairākas tikšanās ar izglītības iestāžu vadītājiem, pedagogiem un citiem izglītības darbiniekiem, kuros informēja un debatēja par aktuāliem izglītības jautājumiem. Viens no būtiskākajiem jautājumiem bija saistīts ar budžeta grozījumos piešķirtajiem papildu finanšu līdzekļiem un to sadalījumu. Par piešķirtajiem līdzekļiem skolās tika uzsākta un turpināta vairāku programmu īstenošana – skolu labiekārtošana (inventāra iegāde, videonovērošanas kameru uzstādīšana, remontdarbu veikšana) un pilnveidošana (mācību līdzekļu, mēbeļu iegāde).

Rīgas dome arī 2005. gadā atbalstīja vienreizējā pabalsta Ls 50 piešķiršanu Rīgas pedagogiem. Pabalstu izmaksāja saistībā ar 2005./2006. mācību gada sākumu. Pabalstu saņēma visi Rīgas vispārējās izglītības skolu, internātskolu un speciālo internātskolu, kā arī citu izglītības iestāžu pedagogi, kas Rīgas izglītības iestādēs nostrādājuši ne mazāk par vienu gadu.

Viena no būtiskākajām izmaiņām Rīgas izglītības iestāžu darbinieku atalgojuma sistēmā bija tā, ka no 2005. gada 1. septembra tika palielināts atalgojums Rīgas izglītības iestāžu direktoru vietniekiem saimnieciskajā darbā.

2005./2006. m.g. Departaments turpināja atbalstīt skolas, piešķirot sporta organizatoru likmes, jo katru gadu pieaug bērnu un jauniešu aktivitāte skolas sporta dzīvē. 2005. gadā skolām tika piešķirtas kopā 80 sporta organizatoru likmes. Turpinājās arī peldētapmācības programmas īstenošana. Skolas sporta organizatori peldētapmācības programmu īstenoja 58 Rīgas skolās. Peldētpasmi apguva 49,9 % 2. klašu skolēnu, 23,6 % – 3. klašu skolēnu un 7,2 % – 4. klašu skolēnu (% pret attiecīgo klašu kopējo skolēnu skaitu). Šajā gadā ar Rīgas domes atbalstu ir uzsākta jauna projekta – bērnu slidotapmācības – īstenošana, tā ietvaros slidotprieku iepazīst 1.–12. klašu skolēni.

Lai uzlabotu skolēnu brīvā laika pavadīšanu un sporta nodarbību apmeklēšanu, 2005. gadā ir uzsākts arī jauns projekts – Rīgas izglītības iestāžu stadionu un sporta laukumu sakārtošana. Lidz šim skolām piegulošo teritoriju sakopšana bija atstāta novārtā. Skolas stadionu un sporta laukumu atjaunošana un labiekārtošana 2005. gadā ir veikta pie astoņām Rīgas skolām.

Rīgā 2005./2006. m.g. skolēnus uzņēma arī 23 privātās vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības iestādes. Lidz šim privātās izglītības iestādes netika finansētas no pašvaldības budžeta. 2005. gadā pirmo reizi Rīgas privātās izglītības iestādes, kas realizē akreditētas pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmas valsts valodā, saņēma pašvaldības līdzfinansējumu.

Departamenta izglītības virziena speciālisti organizēja konferences, rīkoja pieredzes apmaiņas seminārus un pasākumus gan Latvijā, gan ārpus Latvijas.

Galvenie darba rezultāti

- Beidzies izglītības reformas pirmais mācību gads. Lai apkopotu šī gada rezultātus un diskutētu par problēmām un to risinājumiem, jūnijā organizēta konference “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas”.

- Izstrādāts jauns nolikums pasākumam “Zelta pildspalva”. Organizēti pasākumi “Zelta stipendija” (18 stipendiāti) un “Zelta pildspalva” (11 laureāti).

- Nodrošināta iestādes un izglītības programmu akreditācijas norise.

- Sagatavots un izdots reglaments “Par kārtību bērnu uzņemšanai 1. klasē Rīgas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs 2006./2007. m. g.”.

- Veikts pētījums Rīgas vispārējās izglītības skolās par skolēnu ēdināšanu 5.–9. klasēs.

- Sniegts atbalsts skolu labiekārtošanai un pilnveidošanai:

- atjaunoti seši Rīgas skolu stadioni (Ls 279 307) un divi Rīgas skolu sporta laukumi (Ls 86 323);

- uzlabota 22 Rīgas skolu dabaszinību kabinetu materiāli tehniskā bāze (Ls 371 000) un Rīgas skolu mājturības kabinetu materiāli tehniskā bāze (Ls 72 500);

- papildu finansējumu Rīgas skolas saņēma mācību grāmatu iegādei (Ls 200 000);

- 10 Rīgas skolās uzstādīta videonovērošanas sistēma (Ls 50 000);

- iegādāta 18 Rīgas skolām biroja tehnika, virtuves inventārs, mēbeles u.c. (Ls 63 400).

- Uzsākta privāto Rīgas vispārējās izglītības skolu, kuras īsteno akreditētas izglītības programmas, līdzfinansēšana no pašvaldības budžeta (Ls 70 000).

- Visas Rīgas pašvaldības izglītības iestādes nodrošinātas ar lietvedības darba staciju – Rīgas

izglītības informatizācijas ietvaros iegādāti 600 datori un skolās iekārtotas 13 jaunas datorklasas.

- Sadarbībā ar Rīgas pašvaldības policiju un Rīgas domes Satiksmes departamentu veikti skolēnu drošības uzlabošanas pasākumi.

- Organizēta ikgadējā Rīgas izglītības iestāžu vadītāju sanāksme pirms jaunā mācību gada, kā arī par aktuāliem jautājumiem mācību gada laikā organizētas sanāksmes gan izglītības iestāžu vadītājiem, gan skolotājiem, gan citiem pedagogiem.

- Sagatavoti attiecīgie dokumenti un piešķirta Departamenta balva, Departamenta Atzinības raksti un Pateicības raksti Rīgas izglītības iestāžu darbiniekiem.

1. Skolu tīkla raksturojums

2005. gadā mācības notika 145 pašvaldības vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības iestādēs – 12 sākumskolās, 24 pamatskolās un 109 vidusskolās, no tām 12 speciālajās skolās, sešas vakarskolās un 11 internātskolās.

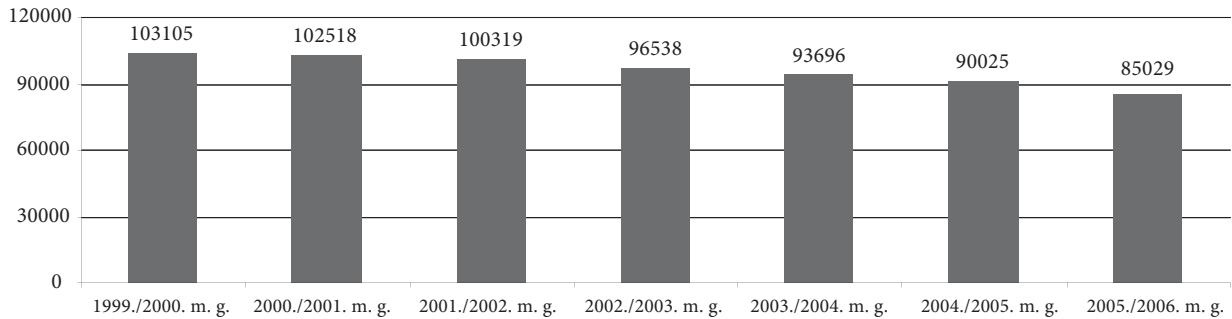
Kopējais bērnu skaits 2005./2006. mācību gadā ir 85 029 skolēni, kas ir par 4996 skolēniem jeb par 5,55 % mazāk nekā iepriekšējā mācību gadā. Skolēnu skaita samazinājums būtiski ietekmē klašu piepildījumu skolās, tādēļ klases nav nokomplektētas un notiek klašu apvienošana. Tā 2005./2006. mācību gadā skolās kopējais klašu skaits ir 3708 klases, bet klašu komplektu skaits – 3596. Skolēnu samazinājums ir vērojams pamatizglītības apgūvē, bet neliels pieaugums ir vidējās izglītības apgūvē. No kopējā skolēnu skaita pamatizglītību kopā apgūst 70,6 % skolēnu (71,9 % – 2004./2005. m. g.) un vidējo izglītību kopā apgūst 29,4 % skolēnu (28,1 % – 2004./2005. m. g.).

1. tabula

RD IJSD padotības skolu sadalījums pa rajoniem/priekšpilsētām							
Rajons/ priekšpilsēta	Kopā skolu skaits	Sākum- skolas	Pamat- skolas	Vidus- skolas	No visām skolām		
					Speciālās skolas	Internāt- skolas	Vakar- skolas
Centra rajons	20	2	5	13	2	1	1
Kurzemes rajons	21	4		17			1
Latgales priekšpilsēta	32	1	8	23	4	4	1
Vidzemes priekšpilsēta	31		3	28	3	3	1
Zemgales priekšpilsēta	21	2	6	13	1	2	1
Ziemeļu rajons	20	3	2	15	2	1	1
KOPĀ	145	12	24	109	12	11	6

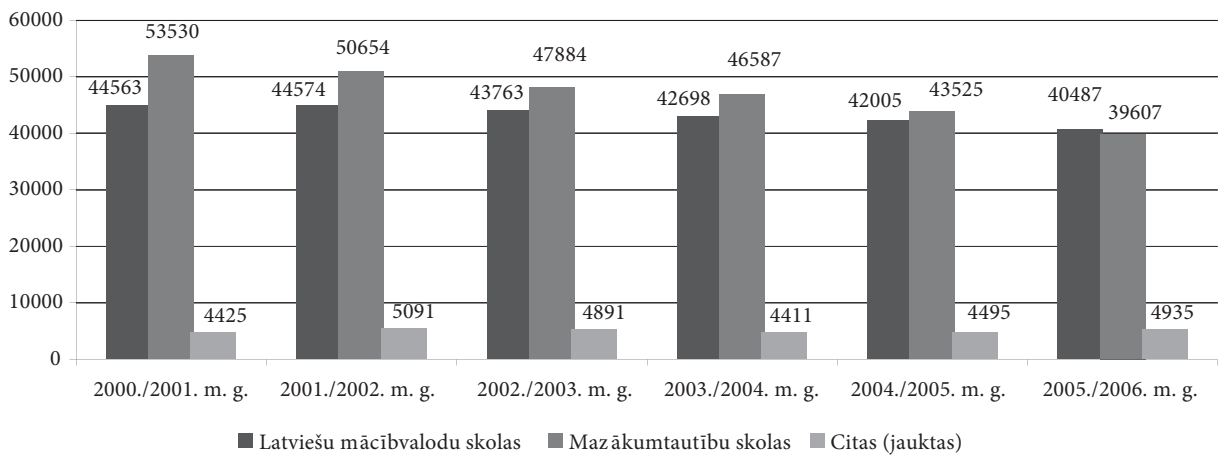
11. grafiks

Skolēnu skaita dinamika RD IJSD padotības vispārējās izglītības iestādēs

12. grafiks

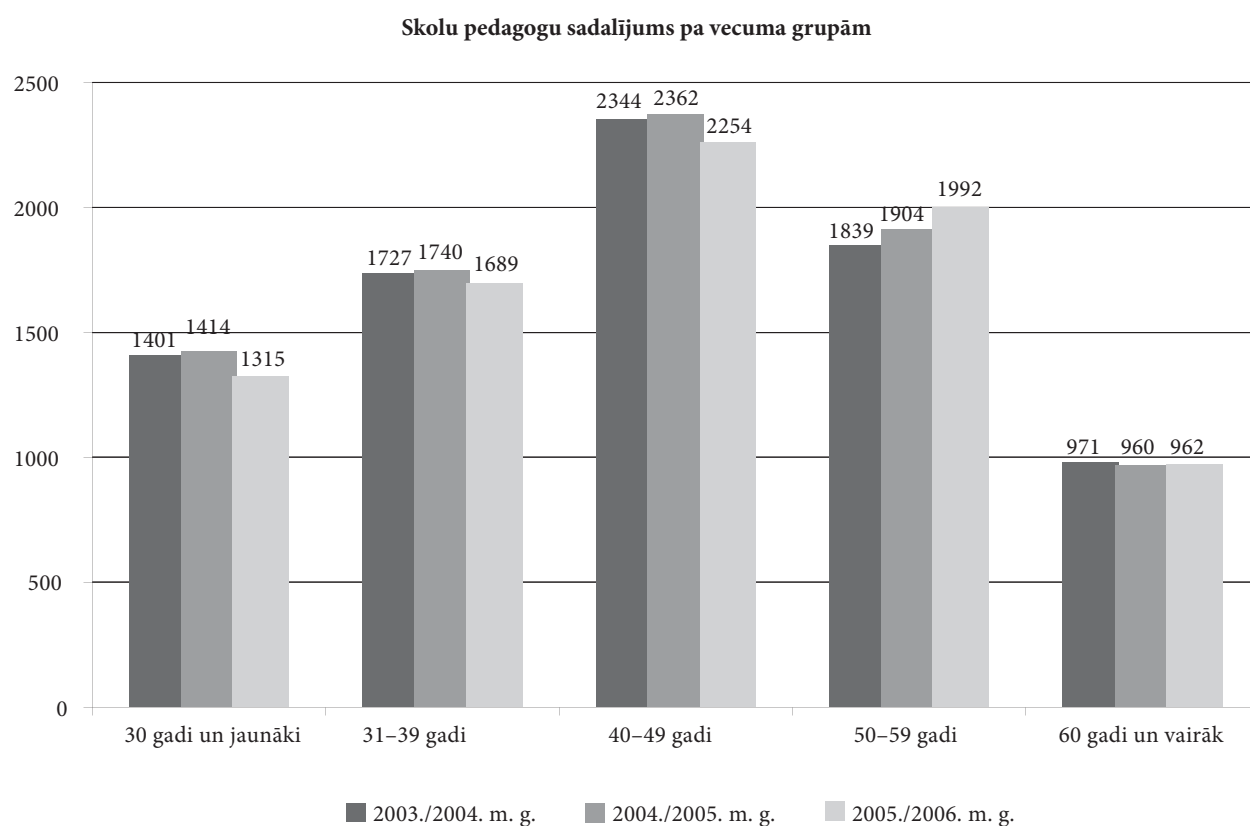
Skolēnu skaita dinamika sadalījumā pēc mācībvalodas RD IJSD padotības skolās

Pēdējos gados Rīgas skolās samazinās to skolēnu, kuri mācās mazākumtautību skolās, skaits. No kopējā skolēnu skaita 2005./2006. mācību gadā mazākumtautību skolās mācījās 46,58 % skolēnu (48,35 % – 2004./2005. m. g.), skolās ar latviešu mācību valodu – 47,62 % (46,66 % – 2004./2005. m. g.) un jauktajās skolās – 5,80 % (4,99 % – 2004./2005. m. g.).

Skolās strādā 8212 pedagogu, no tiem 89 % ir ar augstāko pedagogisko izglītību. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu skolās pedagogu skaits ir samazinājies par 168 pedagogiem. Diemžēl skolās nav pedagogu jaunās paaudzes pieauguma, jo tikai 16 % no visiem pedagogiem ir vecumā līdz 30 gadiem. Vislielākais pedagogu īpatsvars ir vecumā no 40–49 gadiem – 27 %.

13. grafiks

2. Skolu tīkla optimizācija

2.1. Rīgas Poļu sākumskolas reorganizācija

2004. gada 6. jūlija Rīgas domes lēmums Nr. 3244 "Par Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta pārziņā esošo vispārējās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pasākumiem 2004. gadā" paredz pakāpenisku Rīgas Poļu sākumskolas reorganizāciju par pirmsskolas izglītības iestādi, sākot ar 2004. gada 1. septembri neuzņemot pirmo klasi. Minētais lēmums paredz 2009. gadā Rīgas Poļu sākumskolu reorganizēt par pirmsskolas izglītības iestādi.

Jau no 2002. gada Rīgas Poļu sākumskolā ir pārtraukta mazākumtautību pamatizglītības pirmā posma izglītības programmas īstenošana, kas bija saistīta ar poļu valodas mācīšanu, jo nebija vecāku pieprasījuma pēc šādas izglītības programmas. Rīgas Poļu sākumskolā 2004./2005. mācību gada sākumā skolēnu skaits bija strauji samazinājies. 2. klasē

bija 12 skolēni, 3. klasē – 11 skolēni, 4. klasē – 10 skolēni. Darbu uzsāka arī trīs pirmsskolas grupas: viena pilna laika (12 stundas) pirmsskolas grupa ar 23 bērniem un divas nepilna laika (3,5 stundas) grupas piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātajai sagatavošanai pamatizglītības apguves uzsākšanai. Pirmsskolas grupu atvēršana ļāva samazināt rindu uz vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, kas Centra rajonā bija viena no lielākajām.

2004./2005. mācību gada beigās Rīgas Poļu sākumskolā bija 28 skolēni. Lai nodrošinātu šiem bērniem izglītības nepārtrauktību, tika uzklautas viņu vecāku vēlmēs par bērnu iekļaušanu mācību procesā citās Rīgas pašvaldības skolās. Saskaņā ar vecāku vēlmēm katram Rīgas Poļu sākumskolas skolēnam nodrošināja vietu citā skolā. Tas radīja iespēju 2005./2006. mācību gadā pārtraukt šajā izglītības iestādē īstenot pamatizglītības pirmā posma programmu un atvērt vēl divas pirmsskolas grupas, kas nodrošināja papildu iespēju 40 bērniem iegūt

pirmskolas izglītību, tostarp obligāto sagatavošanu pamatizglītības apguves uzsākšanai Centra rajonā.

Rīgas dome lēmumu par Rīgas Poļu sākumskolas reorganizāciju par pirmskolas izglītības iestādi "Mārdega" pieņēma 2005. gada 6. septembrī. Līdz 2005. gada 6. oktobrim reorganizācijas procesu pabeidza.

2.2. Rīgas 44. vidusskolas likvidācija

Rīgas domes 2003. gada 3. jūnija lēmums Nr. 2332 "Par Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta pakļautības skolu tīkla optimizācijas pasākumiem 2003. gadā" paredzēja Rīgas 44. vidusskolas reorganizāciju par pamatskolu ar 2005. gada 1. augustu.

Sākot ar 2001. gadu, Rīgas 44. vidusskola nespēja nokomplektēt 1. klasi. Uzsākot 2005./2006. mācību gadu, pamatizglītības programmu skolā apgūtu tikai 217 skolēni: 6. klasē – 12 skolēni, 7. klasē – 19 skolēni, 8. klasē – 22 skolēni, 9. klasē – 25 skolēni un pedagoģiskās korekcijas programmā – 139 skolēni. Rīgas 44. vidusskolas ēka nodota ekspluatācijā 1968. gadā, paredzot, ka tajā mācīsies 800 skolēnu.

2004./2005. m.g. viena skolēna uzturēšanas izmaksas gadā no pašvaldības budžeta bija Ls 237,35 (skolēnu skaits 304), bet 2005./2006. mācību gadā prognozējamās izmaksas – Ls 332,50 (plānotais skolēnu skaits – 217). Vidēji 2004./2005. mācību gadā viena skolēna uzturēšanas izmaksas ir Ls 150 gadā (no Rīgas pašvaldības budžeta).

Lai nodrošinātu efektīvu resursu izmantošanu un kvalitatīvu izglītību Rīgas 44. vidusskolas skolēniem, ar 2005. gada 1. septembri ir pārtraukta vispārējās izglītības programmu īstenošana Rīgas 44. vidusskolā un skolu likvidē. Skolēniem tālāka pamatizglītības programmas apguve tiek piedāvāta Rīgas 51. vidusskolā vai citā Rīgas pašvaldības skolā pēc vecāku izvēles. Pedagoģiskās korekcijas programma tiek licencēta Rīgas 57. vidusskolā un pedagoģiskās korekcijas klašu skolēni no Rīgas 44. vidusskolas pārcelti uz Rīgas 57. vidusskolu.

Rīgas 44. vidusskolas ēkā Kaņieru ielā 15 tiek izvietotas Departamenta struktūrvienības – Datorcentrs, Skolotāju izglītības centrs, 2006. gadā arī pedagoģiskā bibliotēka un videocentrs. Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta Latgales priekšpilsētas nodaļai šajās telpās tiek izveidota centralizētā grāmatvedība.

Rīgas dome lēmumu par Rīgas 44. vidusskolas likvidēšanu pieņēma 2005. gada 12. jūlijā. Skolas likvidēšanas process tika pabeigts līdz 2005. gada 12. septembrim. 67 % Rīgas 44. vidusskolas pamatizglītības programmas skolēnu turpina mācības Rīgas 51. vidusskolā, 20 % turpina mācības citās Rīgas pašvaldības skolās, bet 13 % izglītību neturpina (sasnieguši pilngadību, atrodas ārpus Latvijas, atrodas apcietinājumā). Rīgas 44. vidusskolas pedagoģiskās korekcijas programmas skolēni mācības turpina Rīgas 57. vidusskolā – 60 %, citās Rīgas pašvaldības skolās – 12 %, bet 27 % izglītību neturpina (sasnieguši pilngadību, atrodas ārpus Latvijas, atrodas apcietinājumā).

2.3. Rīgas 57. vidusskolas pārcelšana uz Rīgas 1. internātpamatskolas telpām

2003. gada rudenī tika uzsākta Rīgas 1. internātpamatskolas internāta ēkas renovācija. Internāta renovācijas laikā Rīgas 1. internātpamatskolas skolēni bāreņi tika pārcelti uz Rīgas 7. internātpamatskolu un Rīgas Mūzikas internātvidusskolu.

Rīgas 1. internātpamatskolas skolas ēka daļēji tika izmantota A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas skolēnu mācību procesa nodrošināšanai, jo viena no A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas ēkām ir avārijas stāvoklī.

2004. gada rudenī Rīgas 1. internātpamatskolas internāta renovācija tika pabeigta un uzsākta skolas ēkas renovācija. Rīgas 1. internātpamatskolas 50 skolēnus bāreņus pārcēla no Rīgas 7. internātpamatskolas uz Rīgas 1. internātpamatskolas internātu, bet mācību procesu nodrošināja Rīgas 57. vidusskolā. 2004./2005. mācību gadā Rīgas 1. internātpamatskolas internātā tika uzņemts vēl 21 bārenis, kuriem Rīgas 57. vidusskolā notika mācības. Rīgas 57. vidusskolā kopējais skolēnu skaits 2004./2005. mācību gadā bija 295 skolēni. Šajā skaitā nav iekļauti 95 skolēni, kuri ir apcietinājumā un kuru mācību process tiek nodrošināts Matīsa cietumā.

2005. gada augustā tika pabeigta Rīgas 1. internātpamatskolas skolas ēkas renovācijas otrā kārtā, un mācību procesu varēja uzsākt 22 klašu telpās, ķīmijas kabinetā, fizikas kabinetā, zēnu amatu mācības kabinetā, datorkabinetā, meiteņu mājturības kabinetā. Departaments uz renovēto skolas ēku pārvietoja Rīgas 57. vidusskolu kopā ar mācību

procesā iesaistītajiem Rīgas 1. internātpamatskolas skolēniem un pedagoģiskās korekcijas programmas skolēniem no Rīgas 44. vidusskolas. Prognozējamais skolēnu skaits Rīgas 57. vidusskolā 2005./2006. mācību gadā Rīgas 1. internātpamatskolas skolas ēkā bija 410 skolēni. Šajā skaitā iekļauti apmēram 90 skolēni, kuri Rīgas 57. vidusskolā apgūst vakara vidējās izglītības programmu un uz mācībām skolā ierodas pēcpusdienā. Renovētajā Rīgas 1. internātpamatskolas skolas ēkā tiek nodrošināts kvalitatīvs mācību process Rīgas 57. vidusskolas un Rīgas 1. internātpamatskolas skolēniem.

Otrs iemesls, kādēļ skolēnus no Rīgas 57. vidusskolas ēkas pārvietoja uz Rīgas 1. internātpamatskolas ēku, bija nepieciešamība citā ēkā uz renovācijas laiku izvietot A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas skolēnus, jo 2005. gada septembrī sākās šīs skolas renovācija. Plānots A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas renovāciju pabeigt divos gados un šajā laikā skolas skolēnus izvietot Rīgas 57. vidusskolas telpās, Slāvu ielā 2.

Prognozējams, ka laikā, kad A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas skolēni atgriezīsies renovētajās skolas ēkās Maskavas ielā 197, sāksies Dienvidu tilta, kas ies tieši blakus Rīgas 57. vidusskolas ēkai Slāvu ielā 2, galveno konstrukciju izbūve. Tas nozīmē, ka šajā laikā skolas ēku Slāvu ielā 2 nebūtu vēlams izmantot mācību procesam. Izvērtējot vajadzību nodrošināt izglītības procesu Rīgas pašvaldības skolēniem šajā mikrorajonā un Dienvidu tilta konstrukciju ietekmi uz ēku Slāvu ielā 2, skolu tīkla optimizācijas darba grupai pēc diviem gadiem būs iespējams lemt par jaunas izglītības iestādes izveidi šajā ēkā vai tās izmantošanu citām Rīgas domes vajadzībām.

2.4. Pamatskolas "Rīdze" apvienošana ar Bērnu un jauniešu centru "Rīdze"

Lai nodrošinātu efektīvu resursu izmantošanu un plānotu Rīgas izglītības iestāžu optimizācijas pasākumus, Departaments izvērtēja iespēju apvienot pamatskolu "Rīdze" un interešu izglītības iestādi Bērnu un jauniešu centrs "Rīdze".

Kopumā 2003./2004. mācību gadā Bērnu un jauniešu centra "Rīdze" īstenotajās interešu izglītības programmās bija iesaistīti 1640 Rīgas bērni un jaunieši. Daļa Bērnu un jauniešu centra "Rīdze" interešu izglītības programmās iesaistīto audzēkņu bija pamatskolas "Rīdze" skolēni, kuriem

tika nodrošināta līdzdalība daudzveidīgās interešu izglītības programmās.

Jautājumu par interešu izglītības iestādes Bērnu un jauniešu centrs "Rīdze" likvidāciju un jaunas struktūrvienības izveidi pie pamatskolas "Rīdze" izskatīja un atbalstīja 2004. gada oktobrī, Izglītības iestāžu tīkla optimizācijas darba grupas sēdē. 2005. gada 25. janvārī Rīgas dome pieņēma lēmumu par Bērnu un jauniešu centra "Rīdze" likvidāciju.

Interešu izglītības iestādes Bērnu un jauniešu centrs "Rīdze" likvidācija un jaunas struktūrvienības izveide pie pamatskolas "Rīdze" sekmēja resursu efektīvu izmantošanu. Tas, ka abas izglītības iestādes bija izvietotas vienā ēkā, radīja ekonomisku izdevīgumu pašvaldībai un laika ekonomiju arī audzēkņiem un viņu vecākiem. Pamatskola kļuva par interešu izglītības iestādes tiesību un saistību pārņēmēju un tās struktūrvienība turpināja īstenot visas interešu izglītības iestādē iepriekš īstenotās programmas. Pēc minētajām izmaiņām pamatskola "Rīdze" piedāvāja interešu izglītības pakalpojumus visiem Rīgas bērniem un jauniešiem.

3. Skolu akreditācija

2005. gads bija priekšvēstnesis lielām pārmaiņām skolu akreditācijas norisē. Tika akreditētas 18 Rīgas pašvaldības skolas vai to izglītības programmas (sk. 2. tabulu). Šis gads noteikti bija arī neziņas gads. Pirmajā pusgadā līdztekus pastāvēja divi skolu akreditācijas veidi. Tāpat kā iepriekšējos gados akreditāciju turpināja veikt Vispārējās izglītības akreditācijas komisijas apstiprinātas ekspertu komisijas, kuru sastāvā ietilpa valsts izglītības inspektors attiecīgajā Rīgas rajonā/priekšpilsētā un divi Departamenta nodaļas pārstāvji – nodaļas vadītājs un speciālists skolu jautājumos. Kā parasti akreditācijā piedalījās arī metodisko apvienību vadītāji, metodiķi, speciālās izglītības speciālisti u.c. Turpinājās arī 2004. gadā iesāktais darbs, kad eksperimenta veidā tika uzsākta skolu akreditācija pēc Izglītības sistēmas attīstības projekta izstrādātās metodikas – skolu akreditāciju veic pieci eksperti, kas strādā izglītības sistēmā citās pašvaldībās (kā sākumā bija paredzēts). Pēc "jaunās" metodikas 2005. gada pirmajā pusgadā tika akreditēta Rīgas 100. vidusskola.

2. tabula

Rajons/priekšpilsēta	Skolas, kurās 2005. gadā notika akreditācija
Centra rajons	Natālijas Draudziņas ģimnāzija
	Rīgas 17. vidusskola
Kurzemes rajons	Rīgas 71. vidusskola
	Rīgas Daugavgrīvas vidusskola
	Rīgas Valdorfskola
Latgales priekšpilsēta	Rīgas 2. speciālā internātpamatskola
	Rīgas Pļavnieku sākumskola
Vidzemes priekšpilsēta	Rīgas sanatorijas internātpamatskola
	Rīgas 21. vidusskola
	Rīgas 89. vidusskola
	Rīgas 100. vidusskola
	Rīgas Ezerkrastu vidusskola
Zemgales priekšpilsēta	Rīgas Pārdaugavas pamatskola
	Rīgas Šampētera vidusskola
	Rīgas Igaunņu vidusskola
Ziemeļu rajons	Rīgas 2. vidusskola
	Rīgas 7. pamatskola
	Rīgas Sarkandaugavas sākumskola

Diemžēl līdz 2004./2005. mācību gada beigām nebija skaidrs, kā tiks organizēta skolu akreditācija nākamajā mācību gadā, kas to darīs, cik liels finansējums tam jāparedz, nebija apstiprināti nepieciešamie normatīvie dokumenti.

2005. gada rudens nāca ar patīkamām un arī nepatīkamām izmaiņām. Pozitīvi bija tas, ka 2005. gada 16. augustā tika pieņemti sen gaidītie Ministru kabineta noteikumi, kas noteica kārtību, kādā akreditē skolas un to izglītības programmas. Darbību uzsāka jaundibinātā Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūra – iestāde, kas turpmāk atbildīga par akreditācijas norises organizēšanu Latvijā. Kā trūkumi jāmin skolu akreditāciju grafika iekavēšanās, nesakārtotie finansēšanas jautājumi un ekspertu trūkums. Akreditācijas izmaksas izrādījās daudz lielākas, nekā Ministru kabineta projekta anotācijā bija aprēķināts. Tas noteikti radīs problēmas 2006. gadā, jo plānoto Ls 550 (Rīgas pašvaldības budžeta projekts nākamajam gadam tiek sagatavots jau ap Jāņiem) vietā uz vienu skolas akreditāciju vidēji būs nepieciešami Ls 900. Ir gadījumi, kad “rīdzinieki akreditē rīdziniekus”. Pirms vairākiem

gadiem šāda pieredze, kad skolu direktori no vienas pašvaldības piedalījās cits cita atestācijā, tika atzīta par trūkumu.

Pēc visām pārmaiņām 2005. gada novembrī, Departamentam slēdzot līgumu ar Vispārējās izglītības novērtēšanas kvalitātes valsts aģentūru par akreditācijas veikšanu, tika akreditēta Rīgas Igaunņu vidusskola un Rīgas Valdorfskola.

Pozitīvi jāvērtē tas, ka pēc “jaunās” akreditācijas tiek gatavots apjomīgs ekspertu ziņojums par skolas darbības kvalitātes vērtēšanas rezultātiem un rekomendācijas skolas darba uzlabošanai, ko savā darbā izmanto gan skola, gan Departaments.

Skolu akreditāciju ekspertu darba samaksu nodrošina Departaments, 2005. gadā šim nolūkam piešķirot ap Ls 7000 lielu finansējumu. Akreditāciju ekspertu komisiju lēmumi un ziņojumi apliecina, ka vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības kvalitāte, skolu kolektīvu ieguldītais darbs un sasniegtie rezultāti ir augstu novērtēti. Gandrīz visām skolām un to īstenotajām programmām akreditācijas termiņš tika noteikts pieci vai maksimāli iegūstamie seši gadi.

4. Bērnu uzņemšana vispārējās izglītības iestāžu 1. klasē

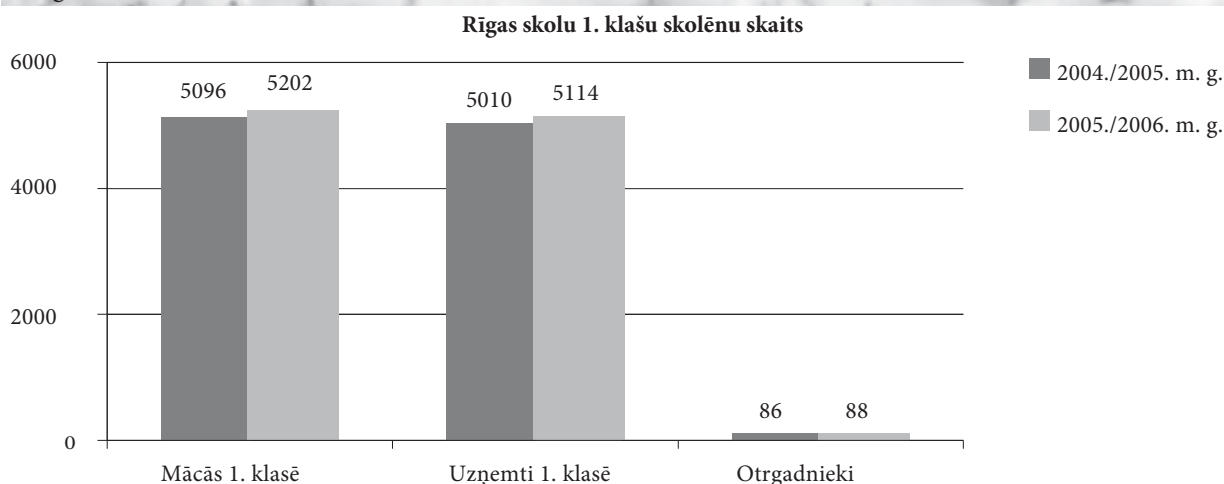
2005./2006. mācību gadā bērnu uzņemšana vispārējās izglītības iestāžu 1. klasē notika saskaņā ar Departamenta rīkojumu "Kārtība bērnu uzņemšanai 1. klasē Rīgas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs 2005./2006. m. g.". Izdotajā kārtībā ir saglabāts skolu mikrorajonu princips, kas nodrošina iespēju bērnam iegūt izglītību dzīvesvietai tuvākajā skolā. Šie noteikumi ļauj bērna izglītošanai izvēlēties arī citu skolu, pretendējot uz brīvajām vietām pēc tam, kad uzņemti visi mikrorajona bērni. Šīs normas saglabātas arī Departamenta 2005. gada decembrī izdotajā reglamentā "Par kārtību bērnu uzņemšanai 1. klasē Rīgas pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs 2006./2007. m. g.". Izglītības iestāžu mikrorajonu

princips nav attiecināms uz šādām mazākumtautību izglītības iestādēm:

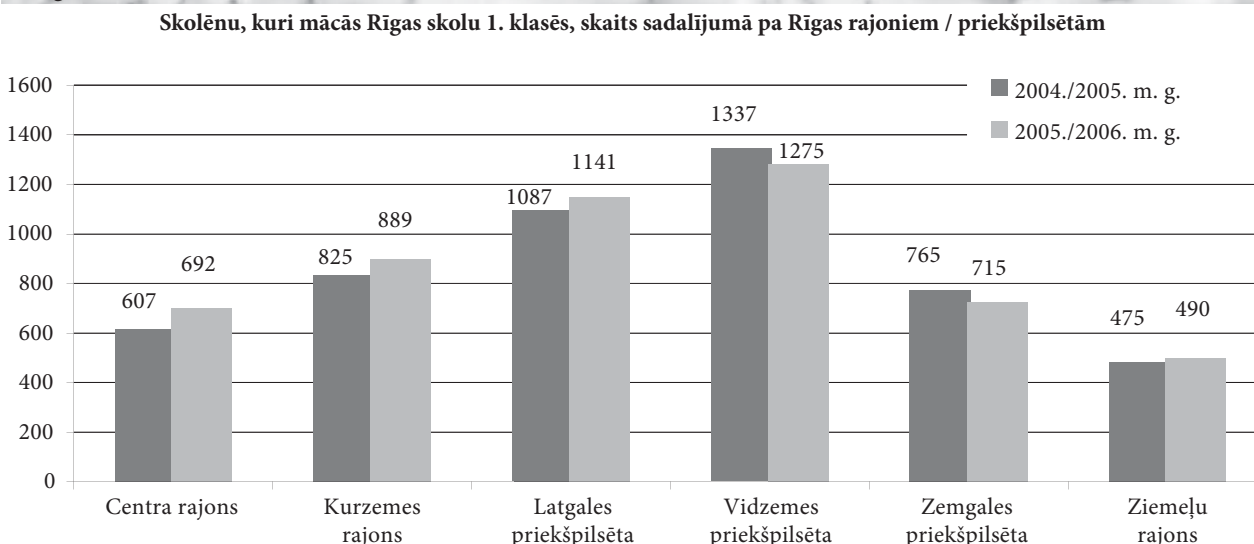
- Rīgas Itas Kozakēvičas Poļu vidusskola;
- Š. Dubnova v. n. Rīgas Ebreju vidusskola;
- Rīgas Ukrainu vidusskola;
- Rīgas Lietuviešu vidusskola;
- Rīgas Igaņu vidusskola;
- Rīgas Baltkrievu pamatskola.

2005./2006. mācību gadā vairākām Rīgas skolām bija grūtības nokomplektēt 1. klasi, piemēram, Rīgas 17. vidusskolai, Rīgas 20. vidusskolai, Rīgas 30. vidusskolai, Rīgas 37. vidusskolai, bet mācības 1. klasē neuzsāka Rīgas Mežaparka vidusskolā. Tomēr komplektējot 1. klases, Rīgas skolās uzņemto bērnu 1. klasēs ir par 2 % vairāk nekā 2004./2005. mācību gadā. Vairāk uzņemto bērnu 1. klasēs ir Centra rajona, Kurzemes rajona un Latgales priekšpilsētas skolās.

14. grafiks

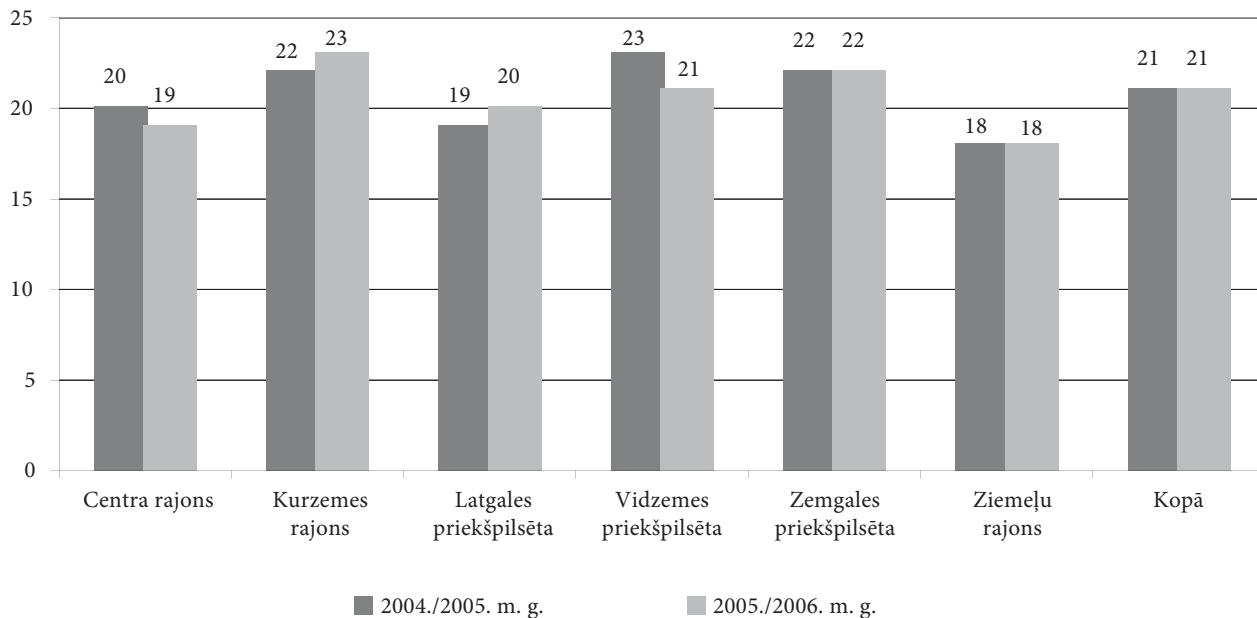

15. grafiks

16. grafiks

Vidējais 1. klašu piepildījums Rīgas skolās

2005./2006. mācību gadā Rīgas skolās 1. klasē mācības uzsāka dažāda vecuma bērni. Bērni vecumā no sešiem gadiem un jaunāki – 355 bērni, septiņi gadi – 4238, astoņi gadi – 549, deviņi gadi – 45 un 10 gadi un vecāki – 15 bērni.

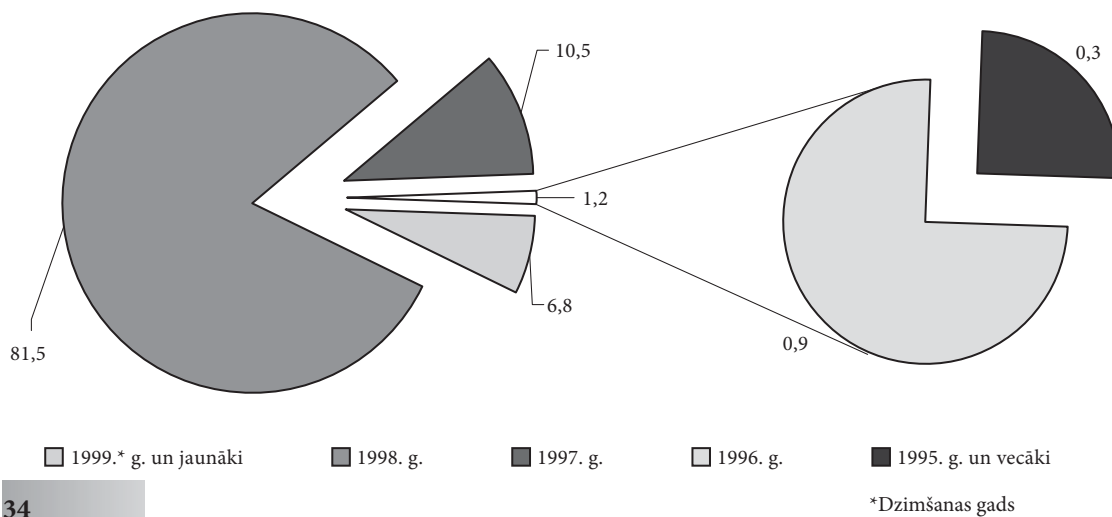
Vispārējās izglītības likuma normas nosaka, ka pamatizglītības ieguvu sāk tajā kalendārajā gadā, kurā bērnam aprit septiņi gadi. Atkarībā no veselības stāvokļa un psiholoģiskās sagatavotības bērns var sākt pamatizglītības ieguvu vienu gadu agrāk vai vēlāk saskaņā ar vecāku vēlmēm un ārstu komisijas atzinu-

mu. Tātad skolā 1. klases skolēni var būt un ir dažāda vecuma.

1. klašu skolēnu vecuma dažādība ir skaidrojama arī ar to, ka 1. klases skolēni paliek uz otro gadu (2004./2005. m. g – 96 skolēni) un pat uz trešo gadu. Jāņem vērā, ka 2004./2005. mācību gada laikā no 1. klasēm tika atskaitīti 2,7 % no kopējā 1. klašu skolēnu skaita. Atskaitīto 1. klašu skolēnu skaits samazinās – iepriekšējā gadā tie bija 3,2 % skolēnu. Visi minētie faktori iespaido vecuma sadalījumu klasēs.

17. grafiks

Skolēnu skaita sadalījums pēc vecuma Rīgas skolu 1. klasēs

5. Skolēnu ēdināšana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs

2005. gadā Departaments veica pētījumu par ēdināšanu Rīgas skolās. Mērķis bija izpētīt skolēnu ēdināšanu Departamenta pakļautības skolās.

Visām Departamenta padotības Rīgas vispārējās izglītības skolām, kuras īsteno vispārējās pamatizglītības programmu, nosūtīja anketu "Ēdināšana skolā 5.–9. klašu skolēniem". Anketēšana tika veikta katrā skolā, katrā klašu grupā vienai klasei. Skolēni, atbildot uz anketas jautājumiem, deva iespēju iegūt informāciju par ēdināšanu skolā (cik daudz skolēnu ēd skolā, kāda ir ēdienu kvalitāte un daudzveidība, kādas ir ēdienu cenas)

Anketās bija ietverti šādi jautājumi:

- Cik bērnu (%) ēd skolā?
- Kāda ir skolas ēdnīcas ēdienu kvalitāte un daudzveidība?
- Kāda ir skolas kafejnīcas ēdienu kvalitāte un daudzveidība?
- Kādas ir ēdiena cenas?

No visu Rīgas vispārējās izglītības skolu 5.–9. klašu grupas skolēnu skaita (42 345) aptaujā iesaistījās 11 805 skolēnu jeb 27,9 %.

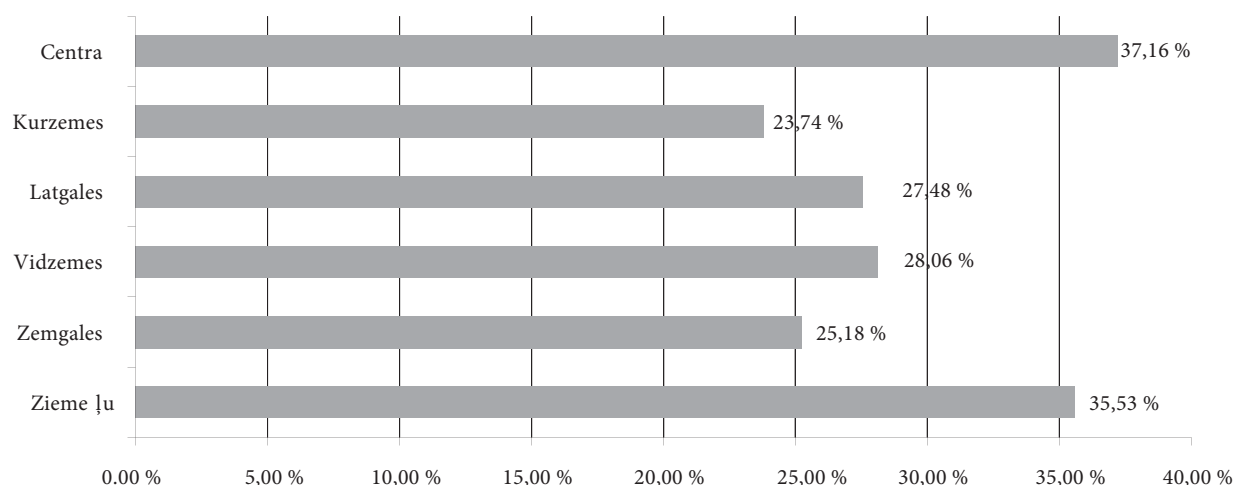
Sadalījumā pa klašu grupām anketēto skolēnu skaits: 5. klase – 2257 jeb 34,7 %, 6. klase – 2386 jeb 30,4 %, 7. klase – 2438 jeb 28,5 %, 8. klase – 2402 jeb 25,4 %, 9. klase – 2322 jeb 23,2 %.

3. tabula

Aptaujāto skolēnu skaits						
Rajons/ priekšpilsēta	Skolēnu skaits 5. klasēs	Skolēnu skaits 6. klasēs	Skolēnu skaits 7. klasēs	Skolēnu skaits 8. klasēs	Skolēnu skaits 9. klasēs	Skolēnu skaits kopā
Centra	357	388	328	333	326	1732
Kurzemes	311	302	351	314	322	1600
Latgales	454	494	569	561	483	2561
Vidzemes	511	555	543	540	541	2690
Zemgales	284	303	323	335	326	1571
Ziemeļu	340	344	324	319	324	1651
Kopā	2257	2386	2438	2402	2322	11802

18. grafiks

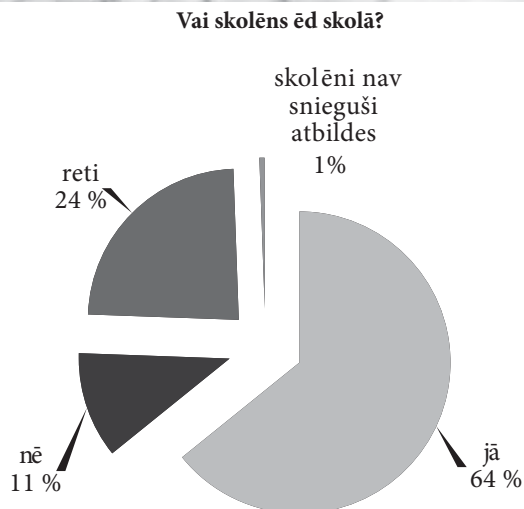
Kopējais anketēto skolēnu skaits Rīgas vispārējās izglītības skolās sadalījumā pa rajoniem/priekšpilsētām (% pret kopējo skolēnu skaitu 5.–9. klašu grupā)

Viens no būtiskākajiem uzdevumiem šīs aptaujas ietvaros bija noskaidrot, cik skolēnu ēd skolā.

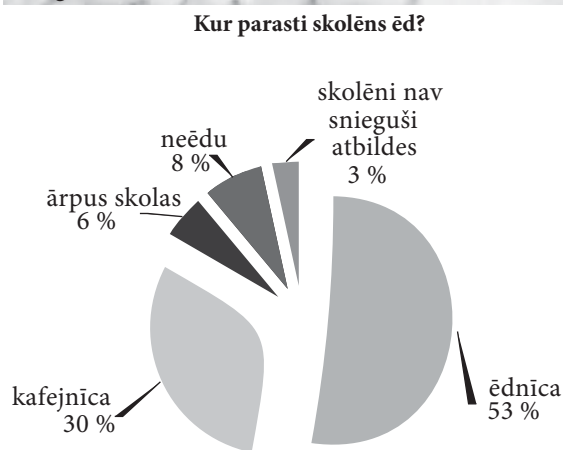
Aptaujas rezultāti parādīja, ka 64,1 % no kopējā aptaujāto skolēnu skaita skolā ēd, 11,4 % – neēd, bet 23,8 % – ēd reti. Tas nozīmē, ka lielākā daļa Rīgas skolu skolēnu skolā ēd. Atbildi uz konkrēto jautājumu nav snieguši 0,7 % skolēnu.

19. grafiks

Analizējot datus pa klašu grupām, secināms, ka skolā ēd 70,3 % 5. klašu skolēnu, bet tikai 59 % 9. klašu skolēnu. Papildus skolēniem tika uzdots jautājums, vai viņi mājās ēd brokastis? Rezultāti parādīja, ka gandrīz 69 % skolēnu brokastis ēd mājās, 24,5 % bērnu – reti, bet 6 % skolēnu brokastis neēd vispār. Situācija, ka skolēni mājās brokastis neēd vai ēd reti, liek domāt par to, ka skola varētu nodrošināt iespēju skolēniem arī brokastis paēst skolā. Atbildi uz jautājumu nav snieguši 0,6 % skolēnu.

20. grafiks

Otrs būtiskākais jautājums – kurā vietā skolēni skolā ēd?

Aptaujas rezultāti liecina, ka 52,9 % skolēnu ēd skolas ēdnīcā, 30,4 % – skolas kafejnīcā, 5,5 % – starpbrīdī iet ēst ārpus skolas, 7,9 % – neēd. Uz šo jautājumu nav atbildējuši 3,3 % skolēnu.

Sadalījumā pa klašu grupām ir redzams, ka 62,4 % 5. klašu skolēnu ēd skolas ēdnīcā, bet tikai 46,2 % 9. klašu skolēnu ēd ēdnīcā. Skolas kafejnīcā ēd 25,1 % 5. klašu skolēnu, bet 32 % 9. klašu skolēni. Jaunāko klašu skolēni pārsvarā ēd skolas ēdnīcā, bet vecāko klašu skolēni – kafejnīcā.

21 Rīgas skolā nav kafejnīcas, līdz ar to skolēni ēd skolas ēdnīcā vai dodas uz tuvāko veikalu, vai pusdienas neēd vispār.

4. tabula

Vai Tu ēd skolā?								
Klase	jā		nē		reti		Nav sniegtas atbildes	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
5. klase	1586	70,3 %	228	10,1 %	437	19,4 %	6	0,2 %
6. klase	1611	67,5 %	221	9,3 %	539	22,6 %	15	0,6 %
7. klase	1512	62,0 %	298	12,2 %	602	24,7 %	26	1,1 %
8. klase	1489	62,0 %	282	11,7 %	610	25,4 %	21	0,9 %
9. klase	1370	59,0 %	1370	13,8 %	320	27,0 %	6	0,2 %
Kopā	7568	64,1 %	1349	11,4 %	2814	23,8 %	74	0,7 %

5. tabula

Kur Tu parasti ēd?										
Klase	ēdnīcā		kafejnīcā		reti		ārpus skolas		Nav sniegtas atbildes	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
5. klase	1408	62,4 %	566	25,1 %	63	2,8 %	148	6,6 %	72	3,1 %
6. klase	1375	57,6 %	704	29,5 %	93	3,9 %	146	6,1 %	68	2,9 %
7. klase	1214	49,8 %	808	33,1 %	109	4,5 %	209	8,6 %	98	4,0 %
8. klase	1173	48,8 %	772	32,1 %	174	7,2 %	202	8,4 %	81	3,5 %
9. klase	1073	46,2 %	742	32,0 %	219	9,4 %	229	9,9 %	59	2,5 %
Kopā	6243	52,9 %	3592	30,4 %	654	5,5 %	934	7,9 %	382	3,3 %

Lai objektīvāk izvērtētu informāciju par to, kur skolēni visbiežāk ēd, ja viņiem ir izvēle starp skolas ēdnīcu un kafejnīcu, papildus tika analizēti tikai attiecīgo skolu dati. Dati parādīja, ka 48,4 % skolēnu ēd skolas ēdnīcā, bet 34,9 % – skolas kafejnīcā. Aptaujā atklājās fakts, ka liela daļa skolēnu vienā ēdienreizē ēd gan skolas ēdnīcā, gan skolas kafejnīcā. Ēdnīcā skolēns paēd zupu vai otro ēdienu, bet kafejnīcā – kādu smalkmaizīti un atspirdzinošu dzērienu. Apgalvojumi, ka skolēni neēd skolas ēdnīcā un nesaeņem siltu ēdienu, ir nepatiesi.

Tika arī jautāts, vai skolas ēdnīcā ir ēdienu izvēle un kāda ir ēdienu kvalitāte – vai tā ir apmierinoša?

Analizējot apkopotos aptaujas rezultātus par ēdienu izvēli skolas ēdnīcā, secināms, ka 49,6 % skolēnu uzskata, ēdienu izvēle skolas ēdnīcā ir, 18 % – ēdienu izvēles nav, 11,1 % – nezina (jo skolā vispār neēd) un 17,6 % ir grūti pateikt. Uz jautājumu nav atbildējuši 3,7 % skolēnu.

No respondentu atbildēm par ēdienu kvalitāti skolas ēdnīcā secināms, ka 25,1 % skolēnu piedāvāto ēdienu kvalitāti skolas ēdnīcā vērtē kā labu un 40,9 % –

kā apmierinošu; tikai 12,6 % skolēnu uzskata, ka ēdienu kvalitāte ir slikta. Grūti pateikt, vai ēdienu kvalitāte ir laba, apmierinoša vai slikta, ir 18 % aptaujāto. Atbildi uz šo jautājumu nav snieguši 3,4 % skolēnu. Analizējot datus pa klašu grupām, secināms, ka mazāko klašu skolēni ēdienu kvalitāti vērtē augstāk nekā vecāko klašu skolēni.

Pētījumu veicot, skolēniem papildus tika uzdoti jautājumi:

- *Vai kompleksās pusdienas skolā ir garšīgas vai nedaršīgas?*

Atbildes uz šo jautājumu parādīja, ka 53,8 % skolēnu uzskata kompleksās pusdienas par garšīgām, bet 35,6 % aptaujāto domā, ka tās ir nedaršīgas. Kompleksās pusdienas skolā regulāri ēd tikai 14,04 % skolēnu, bet uz jautājumu atbildēja gandrīz visi skolēni – 89,5 % (10 560), un tas nozīmē, ka gandrīz visi skolēni kaut vienu reizi ir ēduši kompleksās pusdienas skolas ēdnīcā, lai novērtētu, vai tās ir bijušas garšīgas vai nedaršīgas. Uz šo jautājumu nav atbildējuši tie skolēni, kas skolā vispār neēd.

6. tabula

Kāda ir ēdienu kvalitāte ēdnīcā?										
Klase	laba		apmierinoša		slikta		grūti pateikt		Nav sniegtas atbildes	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
5. klase	760	33,7 %	764	33,9 %	204	9 %	476	21,1 %	53	2,3 %
6. klase	678	28,4 %	952	39,9 %	226	9,5 %	456	19,1 %	74	3,1 %
7. klase	562	23,1 %	1069	43,8 %	296	12,1 %	412	16,9 %	99	4,1 %
8. klase	498	20,7 %	1045	43,5 %	364	15,2 %	406	16,9 %	89	3,7 %
9. klase	467	20,1 %	998	43,0 %	397	17,1 %	380	16,4 %	80	3,4 %
Kopā	2965	25,1 %	4828	40,9 %	1487	12,6 %	2130	18 %	395	3,4 %

- *Vai porcijas lielums skolas ēdnīcā ir pietiekams?*

57 % skolēnu uzskata, ka porcijas lielums ir pietiekams, bet 36,7 % aptaujāto domā, ka tas ir nepietiekams.

- *Vai skolēni paspēj paēst starpbrīdī?*

Analizējot atbildes secināms, ka 59,2 % aptaujāto paspēj paēst starpbrīdī, bet 33,2 % skolēnu nepaspēj. Kādēļ skolēni nepaspēj paēst starpbrīdī? Minēti šādi iemesli: maz laika un pārāk garas rindas (starpbrīžiem vajadzētu būt vismaz 30 minūtes gariem, šobrīd tie ir 15–20 minūtes), nepieciešamība sagatavoties nākamajai stundai, bieži nākas kavēt nākamo stundu, lēni apkalpo u.c. Skolēnu komentāri:

- ēšanas starpbrīdi varētu pagarināt;
- kad ēdu pusdienas, bieži kavēju stundu sākumu. Ja ēdu ātri, tad mokos ar kuņģa sāpēm;
- dažkārt galds netiek uzklāts laikā, tādēļ nepietiek laika paēst;
- starpbrīdis ir par īsu, jo es vēlos lēnām visu sakošļāt, bet man nepietiek laika;
- nav laika atnākt no kabineta;
- nevar normāli, lēnām paēst;
- es gandrīz vienmēr ēdot palieku pēdējā;
- starpbrīdis ir par īsu, tikai 15 minūtes;
- man tā porcija ir par lielu;
- pats nezinu kāpēc.

Ja ir tik liels daudzums skolēnu, kas uzskata, ka viņi nepaspēj paēst starpbrīžos, skolas administrācijai būtu jādomā, kā šo problēmu risināt. Nepieļaujama ir arī situācija, ka skolēni pusdienas skolā ēd steigā, jo tas nākotnē var radīt veselības problēmas.

Izvērtējot datus pa klašu grupām, rādītāji atšķiras. 70,8 % 5. klašu skolēnu uzskata, ka paspēj paēst starpbrīdī, bet tikai 52,5 % 9. klašu skolēnu uzskata, ka starpbrīdī var paspēt paēst.

Lai pilnībā varētu izvērtēt skolas kafējnīcas un skolas ēdnīcas ēdienu kvalitāti un izvēli, analizētas tikai tās skolas, kurās ir gan ēdnīca, gan kafējnīca.

Analizējot skolēnu vērtējumu par ēdiena izvēli skolas kafējnīcā, secināms, ka 57,6 % skolēnu uzskata – ēdienu izvēle skolas kafējnīcā ir pietiekama, 15,9 % aptaujāto domā, ka pietiekamas izvēles nav, 7,4 % – nezina, 12,4 % – grūti pateikt.

Līdzīga situācija ir arī skolas ēdnīcā: 51,3 % skolēnu domā, ka ēdienu izvēle ir pietiekama, 15,2 % –, ka nav, 11,8 % nezina, 18 % ir grūti pateikt.

Izvērtējot skolēnu atbildes par skolas ēdnīcas un kafējnīcas ēdienu izvēli, jāsecina, ka skolas kafējnīcā ir lielāka ēdienu izvēle nekā skolas ēdnīcā.

Savukārt analizējot ēdienu kvalitāti skolās kafējnīcā,

ir redzams, ka 35,1 % skolēnu uzskata – ēdienu kvalitāte skolas kafējnīcā ir laba (skolas ēdnīcā – 24 %), 40,1 % aptaujāto domā, ka kvalitāte ir apmierinoša (skolas ēdnīcā – 41,8 %), 8,2 % – ēdiena kvalitāte ir sliktā (skolas ēdnīcā – 12,6 %), 11,5 % – grūti pateikt (skolas ēdnīcā – 18,2 %).

Iegūtie dati parāda, ka skolēni augstāk vērtē ēdienu kvalitāti skolas kafējnīcā, apmierinoša, viņuprāt, tā ir gan skolas kafējnīcā, gan ēdnīcā, bet par sliktāku to uzskata skolas ēdnīcā.

Papildu jautājumi:

- *Vai porcijas lielums skolas kafējnīcā ir pietiekams?*

54,2 % respondentu vērtē porcijas lielumu kā pietiekamu, bet 37,9 % – kā nepietiekamu. Līdzīgi 57 % skolēnu uzskata, ka skolas ēdnīcā porcijas lielums ir pietiekams, bet 37 % – nepietiekams. Skolēni vērtē, ka skolas ēdnīcā porcijas ir lielākas nekā kafējnīcā.

- *Vai skolēni paspēj paēst starpbrīdī?*

61,1% aptaujāto atbildēja, ka starpbrīžos paspēj paēst skolas kafējnīcā, bet 28,9 % – nepaspēj paēst. Savukārt 58,5 % skolēnu uzskata, ka skolas ēdnīcā var paspēt paēst, bet 34,2 % –, ka nevar.

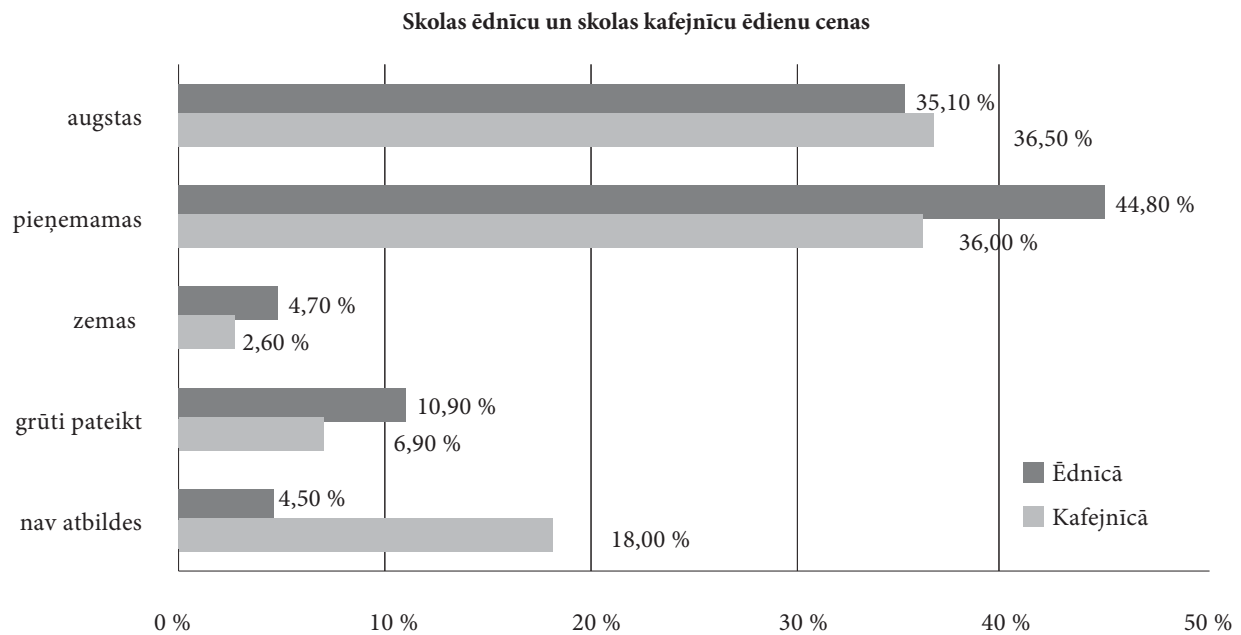
Analizējot skolēnu komentārus par to, kāpēc starpbrīžos nevar paspēt paēst, izriet, ka skolas kafējnīcā ir garas rindas, lēna apkalpošana, nepietiek vietu (maz sēdvietu) u.c. Skolēni komentāros skaidrojuši, ka skolas ēdnīcā var paspēt paēst, bet kafējnīcā nevar, jo daudzi iepērkas, apejot rindu, ir maz vietas, kur apsēsties, tādēļ viņi izvēlas ēst skolas ēdnīcā.

Kādas ir ēdienu cenas skolas ēdnīcā un skolas kafējnīcā?

Vairums skolēnu uzskata, ka cenas ir pieņemamas gan skolas ēdnīcā – 44,8 % aptaujāto, gan kafējnīcā – 36 % skolēnu. Trešā daļa skolēnu no visiem aptaujātajiem uzskata, ka cenas ir augstas: ēdnīcā – 35,1 %, kafējnīcā – 36,5 %. Tikai 4,7 % skolēnu domā, ka ēdnīcā un 2,6 % aptaujāto, ka kafējnīcā ēdiena cenas ir zemas.

Analizējot tikai tās skolas, kurās ir gan ēdnīca, gan kafējnīca, izteiktāk parādās cenu atšķirības starp skolas ēdnīcu un kafējnīcu – ēdnīcā cenas kā pārāk augstas vērtē 36 % skolēnu, 42,2 % respondentu domā, ka kafējnīcā cenas ir par augstu.

21. grafiks

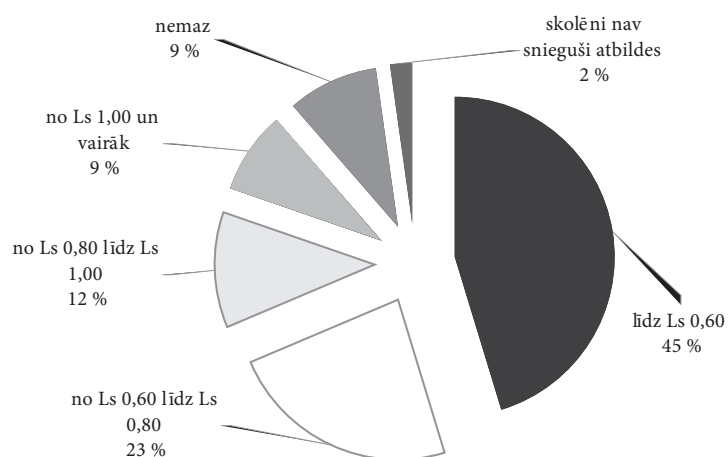

Papildus skolēniem tika uzdots jautājums par to, cik daudz naudas (aptuveni) dienā viņi tērē pusdienām skolā. Pēc iesniegtajiem datiem redzams, ka 45,3 % skolēnu dienā tērē līdz Ls 0,60 un 23,40 % – Ls 0,6 – 1,00.

Jāsecina, ka lielākā daļa skolēnu (≈ 69 %) par savām pusdienām skolā dienā tērē līdz Ls 0,80. Apmēram 20 % pusdienām dienā tērē virs Ls 0,80.

22. grafiks

Cik daudz naudas skolēns (aptuveni) dienā tērē pusdienām skolā?

7. tabula

Kas maksā par skolēna pusdienām?										
Klase	vecāki maksā par kompleksajām pusdienām		vecāki dod naudu (bērns pērk pats)		sociālais dienests pārskaita skolai (par brīvpusdienām)		nezina		Nav sniegtas atbildes	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
5. klase	548	24,3 %	1469	65,1 %	49	2,2 %	91	4,0 %	100	4,4 %
6. klase	401	16,8 %	1772	74,3 %	36	1,5 %	87	3,6 %	90	3,8 %
7. klase	242	9,9 %	1974	81,0 %	48	2,0 %	82	3,4 %	92	3,7 %
8. klase	147	6,1 %	2080	86,6 %	24	1,0 %	60	2,5 %	91	3,8 %
9. klase	144	6,2 %	1999	86,1 %	12	0,5 %	90	3,9 %	77	3,3 %
Kopā	1482	12,6 %	9294	78,7 %	169	1,4 %	410	3,5 %	450	3,8 %

Skolēniem bija jāatbild uz jautājumu "Kas maksā par Tavām pusdienām skolā?"

Iesūtītie dati liecina, ka pārsvarā vecāki dod naudu un skolēni pusdienas iegādājas paši – 78,7 %. Savukārt 12,6 % gadījumu vecāki maksā par kompleksajām pusdienām. 1,4 % gadījumu par skolēnu pusdienām skolā maksā Sociālais dienests, pārskaitot naudu skolai (brīvpusdienas). Dati arī parādīja, ka 3,5 % skolēnu nezina, kas maksā par viņu pusdienām skolā – vai tas ir Sociālais dienests, vai vecāki.

Izvērtējot datus pa klašu grupām, vērojama atšķirība starp 5. klašu un 9. klašu skolēnu atbildēm. Ja 5. klašu skolēniem vecāki dod naudu un skolēni pusdienas pērk paši 65,1 % gadījumu, tad 9. klašu skolēni – 86,1 % gadījumu. Analizējot datus, kā vecāki maksā par kompleksajām pusdienām, parādās pretēja tendence – 5. klašu skolēniem par pusdienām 24,3 % gadījumu maksā vecāki, bet 9. klašu skolēniem – tikai 6,2 % gadījumu. No tā var secināt, ka mazo klašu skolēniem vecāki nedod naudu, bet maksā par skolēnu pusdienām paši, lai būtu droši, ka viņa bērns skolā būs paēdis. Savukārt 9. klašu skolēni lielākoties pusdienas pērk paši, veicot maksājumu bez vecāku starpniecības.

Rezumējot pētījumu, noskaidrots, ka skolās pusdienas ēd vairāk par 64 % skolēnu. Lielākā daļa no šiem skolēniem pusdienas ēd skolas ēdnīcā un par pusdienām dienā maksā apmēram 60 santīmus. Liela daļa aptaujāto skolēnu – 44,8 % – uzskata, ka ēdienu cenas skolas ēdnīcā ir pieņemamas, savukārt 35 % domā, ka cenas skolas ēdnīcā ir pārāk augstas. Jaunāko klašu skolēni ēdienu kvalitāti skolas ēdnīcā atzinuši par labu. Atklājās, ka ceturtdaļa Rīgas skolēnu no rīta uz skolu dodas, nepaēduši mājās brokastis.

2005. gada 1. jūlijā saskaņā ar 2004. gada decembrī izdoto Departamenta rīkojumu stājās spēkā "Audzēkņu ēdināšanas organizēšanas kārtība Rīgas vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības iestādēs". Kārtība nosaka vienotu audzēkņu ēdināšanas organizāciju Departamenta pakļautības vispārējās izglītības iestādēs, izņemot speciālās un internātipa izglītības iestādes un speciālās izglītības pirmsskolas grupas, kuru audzēkņu ēdināšanas izdevumi tiek segti no valsts un pašvaldības budžeta. Kārtībā ir iekļauti punkti par:

- ēdināšanas organizācijas noteikumiem;
- ēdināšanas organizēšanas veidiem;
- darba organizācijas ēdināšanas nodrošināšanu;
- pašvaldības iepirkuma procedūras piemērošanu;
- līguma slēgšanas nosacījumiem;
- finanšu līdzekļu uzskaiti un norēķinu kārtību.

2005. gadā Rīgas dome pieņēma lēmumu "Par ēdināšanas pakalpojuma maksu Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta pakļautībā esošajās izglītības iestādēs". Saskaņā ar šo lēmumu ir noteikta maksimālā maksa par ēdināšanu. Vispārējās izglītības skolās maksimālā maksa par brokastīm ir Ls 0,40, par pusdienām – Ls 0,70, par launagu – Ls 0,25 un par vakariņām – Ls 0,40. Savukārt pirmsskolas izglītības iestādēs ar 12 stundu darba režīmu diennakti brokastu, pusdienu un launaga cena nedrīkst pārsniegt Ls 1,15, bet ar 24 stundu darba režīmu diennakti brokastu, pusdienu, launaga un vakariņu cena nedrīkst pārsniegt Ls 1,30.

6. Izglītības reformas gaita mazākumtautību skolās

2005. gada pavasarī beidzās visā valstī īstenotās izglītības reformas pirmais mācību gads. Reforma paredz, ka mazākumtautību vidusskolu 10. klašu skolēni plašāk nekā iepriekš izmanto latviešu valodu mācību priekšmetu apgūvē. Lai apkopotu mācību gada rezultātus un diskutētu par problēmām un to risinājumiem, 2005. gada 15. jūnijā Departaments organizēja konferenci mazākumtautību izglītības iestāžu vadītājiem un pedagogiem “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas”.

6.1. Fokusgrupu diskusijas ar Rīgas mazākumtautību skolu vēstures un matemātikas skolotājiem

Lai pētītu mazākumtautību skolu izglītības reformas gaitu, 2005. gada martā un aprīlī tika veikts socioloģisks pētījums – fokusgrupu diskusijas, kurās piedalījās Rīgas mazākumtautību skolu vēstures un matemātikas skolotāji, kas šos priekšmetus māca latviešu valodā. Tika pētīti Rīgas mazākumtautību skolu skolotāju viedokļi par izglītības reformas norisi un ietekmi uz jauniešu identitāti un līdzdalību. Galvenās tēmas:

- attiecīgo priekšmetu mācīšana latviešu valodā – vērtējums no priekšmeta pasniegšanas viedokļa un skolēnu sekmju un mācību procesa vērtējums;

- reformas sagatavotība un turpmākā attīstība.

Diskusiju rezultātā tika noskaidrotas:

- dažādo priekšmetu skolotāju kopējās grūtības, kas rodas, mācot priekšmetus latviešu valodā:

- mācību stundā priekšmeta tulkošana un skaidrojums divās valodās prasa vairāk laika nekā priekšmeta mācīšana vienā valodā;

- atšķirīgs latviešu valodas prasmes līmenis klasē, kas prasa orientēties uz vidējo, liek priekšmetu pasniegt vienkāršoti.

- matemātikas mācīšanas grūtības:

- atsevišķas matemātikas tēmas, kas ir grūti saprotamas dzimtajā valodā, latviešu valodā ir vēl grūtāk saprotamas;

- skolēni matemātikas uzdevumu nesaprašanu saista ar nepietiekamām latviešu valodas zināšanām. Tas pastiprina nepatiku pret abiem priekšmetiem – matemātiku un latviešu valodu;

- divu valodu lietošanas dēļ skolēni reizēm neprot saistīt vienus un tos pašus terminus, ko apguvuši latviešu un krievu valodā;

- skolotājiem reizēm rodas grūtības ar precīzu matemātikas terminu tulkojumu latviešu valodā un pa-reizu šo terminu izrunu;

- stundas nav tik interesantas kā dzimtajā valodā, jo pietrūkst laika, nevar iesaistīt visus skolēnus.

- vēstures stundu izmaiņas, mācot latviešu valodā:

- skolotāji vairāk izmanto uzskates līdzekļus. Lai skolēni atcerētos terminus, raksta uz tāfeles;

- stundā vairāk runā skolotājs, jo skolēni maz iesaistās diskusijās;

- apgūto vielu nevar saistīt ar skolēnu un viņu ģimeņu pieredzi, jo skolēni neprot latviski par to runāt.

Skolēni ar labām zināšanām priekšmetā, bet ne tik labām latviešu valodā stundās runā mazāk, jo baidās kļūdīties; kritas skolēnu sekmju līmenis, jo tiek vērtētas arī latviešu valodas zināšanas.

Skolotāji diskusijās runāja arī par mācību materiāliem. Ir nepieciešamas terminu vārdnīcas; izglītības standarti mainās straujāk nekā tiek sagatavoti mācību materiāli. Matemātikas skolotāji atzīmēja metodisko materiālu trūkumu un to, ka skolotāji īsti nezina, kur materiālus meklēt. Savukārt vēstures skolotāji uzskata, ka 10. klases vēstures mācību grāmata skolēniem ir sarežģīta un akadēmiski uzrakstīta.

Diskusijas beigās skolotāji uzsvēra, ka valodas apgūvē ļoti svarīga ir pozitīva motivācija, bet tieši to skolēnos reformas direktīvais stils nomāc. Tāpēc skolotāji sekos līdzī reformas norisei, analizējot rezultātus un skolēnu sekmes.

Fokusgrupu diskusijas dalībnieku ieteikumi:

- lēnāku reformas tempu;

- lielāku akcentu uz bilingvālo izglītību;

- palielināt mācību stundu skaitu priekšmetos, kas tiek apgūti latviešu valodā;

- iesaistīt skolotājus mācību materiālu veidošanā.

Pētījums tika prezentēts konferencē “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas”.

6.2. Skolēnu aptauja “Problēmas un panākumi, apgūstot mācību priekšmetus 10. klasē latviešu valodā”

2005. gada februārī Zemgales priekšpilsētas mazākumtautību skolu 10. klasēs tika veikta skolēnu aptauja. Aptaujas mērķis bija noskaidrot skolēnu izjūtas un problēmu cēloņus, apgūstot mācību priekšmetus latviešu valodā. Aptaujā piedalījās 286 mazākumtautību skolu 10. klašu skolēni no Rīgas 61. vidusskolas, Rīgas 53. vidusskolas, Rīgas 95. vidusskolas, Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas un Rīgas Šampētera vidusskolas. Aptauja parādīja, ka latviski apgūt visgrūtāk ir ģeometriju, vēsturi, bioloģiju un ģeogrāfiju. 57 % skolēnu uzskata – ja mācību priekšmetus apgūst bilingvāli pamatskolā, tas palīdz sagatavoties mācību priekšmetu apgūšanai vidusskolā latviski; 22 % – uzskata, ka traucē, un 21 % ir grūti pateikt. Skolēni arī izteica viedokli par to, kas kavē sekmīgu mācību priekšmetu apguvi latviešu valodā. 40 % skolēnu uzskata, ka viņiem ir nepietiekamas latviešu valodas zināšanas, 17 % – ka nepietiekamas latviešu valodas zināšanas ir skolotājiem, 16 % – ka trūkst kvalitatīvu mācību līdzekļu un 10 % skolēnu uzskata, ka nepazīna terminoloģiju. Aptauja parādīja, kāda ir skolēnu pašsajūta, apgūstot mācību priekšmetu latviešu valodā. Pārliecinoši jūtas 13 % skolēnu; 56 % skolēni uzskata, ka viņiem ir grūtības, apgūstot mācību priekšmetu latviešu valodā, bet viņi tiek galā, savukārt 31 % skolēnu jūtas nedroši un satraukti. Apgūstot mācību priekšmetus latviešu valodā, 36 % skolēnu saņem atbalstu un palīdzību no skolotājiem; no vecākiem un draugiem – 5 % skolēnu, papildstundas latviešu valodā izmanto 4 % skolēnu.

Skolēni aptaujā norādīja, kādu atbalstu vēlētos saņemt gan no mācību priekšmetu skolotājiem, gan no

latviešu valodas skolotājiem.

32 % skolēnu uzskata, ka viņu zināšanas ir pasliktinājušās, apgūstot mācību priekšmetus latviešu valodā, 26 % – ka paaugstinājušās, 23 % zināšanas nav mainījušās un 19 % skolēnu ir grūti pateikt.

Skolēnu skatījumā latviešu valodas lietošanas tālākās iespējas ir tālākizglītībā, karjeras veidošanā. Ir arī tādi skolēni (6 %), kas uzskata, ka latviešu valoda vispār nekur nav lietojama.

Pēc veiktās aptaujas ir izteikti šādi ieteikumi:

- mācību priekšmetu stundā latviešu valodā atvēlēt laiku terminoloģijas izpratnes pilnveidošanai, lai nodrošinātu mācību priekšmetu zinātniskuma principu;

- norādīt papildliteratūru par doto tēmu abās valodās;

- skolotāja sniegto papildinformāciju izsniegt skolēniem izdales materiāla veidā;

- pilnveidot skolēnu prasmes darbā ar tekstu, mācīt analizēt un akcentēt svarīgākos faktus;

- skolu administrācijai veicināt mācību priekšmetu skolotāju latviešu valodas prasmju pilnveidošanu;

- ar pozitīviem piemēriem kļiedēt skolēnu un vecāku neuzticību uzsāktajai izglītības reformai.

Aptaujas rezultāti tika prezentēti konferencē “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas”.

6.3. Konference “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas”

Lai apkopotu pieredzi, kas iegūta 2004./2005. mācību gadā, īstenojot mazākumtautību vidējās izglītības reformu, un analizētu problēmas, 2005.

8. tabula

Atbalsts no mācību priekšmetu skolotājiem	Atbalsts no latviešu valodas skolotājiem
Sniegt nepieciešamo definīciju skaidrojumu abās valodās	Vairāk sarunāties latviešu valodā par skolēniem aktuālām tēmām
Norādīt papildliteratūru par apgūstamo tēmu krievu un latviešu valodā	Organizēt ekskursijas, nometnes, praktiski izmantot gūtās latviešu valodas zināšanas
Sagatavot terminu vārdnīcas	Palielināt latviešu valodas stundu skaitu nedēļā
Pilnveidot latviešu valodas zināšanas, saprotamāk izskaidrot tēmu latviešu valodā	Organizēt papildstundas latviešu valodas gramatikas apguvei
Runāt vieglā valodā, lēnākā tempā	Labot valodas un izrunas kļūdas
Dot vairāk skaidrojumu un komentāru vielas izklāstam mācību grāmatās	Palīdzēt pārtulkot un saprast citu mācību priekšmetu terminus

gada 15. jūnijā Departaments rikoja konferenci “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radošā pieredze un problēmas”. Tas bija pirmais gads, kad mazākumtautību skolās daļa mācību priekšmetu atbilstoši Izglītības likumam un skolu izglītības programmām tika mācīti valsts valodā. Konferencē piedalījās 136 skolu direktori un direktoru vietnieki mācību un audzināšanas darbā, Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komitejas priekšsēdētāja B. Brigmane, Rīgas domes deputāti, Izglītības un zinātnes ministrijas Vispārējās izglītības departamenta un sabiedrisko organizāciju pārstāvji.

Konferencē runāja gan par jaunajām darba metodēm, gan pieredzi, gan problēmām un iespējamām problēmu risinājumiem, realizējot Izglītības reformu mazākumtautību skolās. Konferences dalībnieki noklausījās vairākus referātus un ziņojumus:

- “Devīto klašu skolēnu mācību sasniegumu matemātikā, ģeogrāfijā un dzimtajā valodā statistiskā analīze” (pedagoģijas maģistrs LU doktorands A. Skrastiņš);

- “Matemātikas un vēstures skolotāji par priekšmetu mācīšanu latviešu valodā” (R. Rungule, LU Filozofijas un socioloģijas institūts);

- “Mazākumtautību vispārējās vidējās izglītības programmu īstenošana” (V. Puiše, Izglītības valsts inspekcija);

- “Panākumi un problēmas, īstenojot izglītības reformu mazākumtautību 10. klasēs Zemgales priekšpilsētas skolās” (L. Juhņevska, Rīgas Zolitūdes ģimnāzija);

- “Kritiskās domāšanas metožu pielietojums, mācot priekšmetus valsts valodā” (M. Savicka, Rīgas 55. vidusskola);

- “Radošā pieredze kultūras vēstures un fizikas mācīšanā latviski mazākumtautību skolā” (M. Samusēviča, I. Mihailova, Rīgas 13. vidusskola);

- “Skolotāju, bērnu un vecāku motivācija un sadarbība – veiksmīgas mācību priekšmetu apguves latviešu valodā pamats” (I. Ļihačova, J. Moskaļuka, T. Tomsons, Rīgas 96. vidusskola);

- “Pedagoģiskā eksperimenta “Latviešu valodas un latviešu valodā mācāmo priekšmetu savstarpējā saikne mazākumtautību pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmās” pirmā gada rezultāti” (J. Vēdiščeva, Rīgas 40. vidusskola);

- “Projekta “Latviešu un mazākumtautību skolotāju sadarbība, īstenojot kvalitatīvu pāreju uz mācībām valsts valodā 10. klasē” realizācijas gaita un skolu pieredze” (R. Peculēviča, Rīgas 38. vidusskola, I. Vjaterē, Rīgas

16. vidusskola, J. Smoļina, Rīgas Herdera vidusskola);

- “Atbalsts pedagogam izglītības reformas īstenošanā mazākumtautību vidusskolā” (V. Vaivade, LVAVA).

Lai Izglītības reformu veiksmīgi īstenotu, lielu darbu ieguldīja pedagogi, jo tieši viņiem bija jāstrādāt, izmantojot neierastas darba metodes, jāskaras ar grūtībām, dažāda veida problēmām, tādēļ radusies jauna pieredze.

Secinājumi pēc konferences:

1. Vecāku un skolēnu attieksmi pret mācību priekšmetu mācīšanu valsts valodā mazākumtautību vidusskolās negatīvi ietekmējusi krievvalodīgajos plašsaziņas līdzekļos sniegtā nepatiesā un izkropļotā informācija.

2. Devīto klašu skolēnu mācību sasniegumu matemātikā, ģeogrāfijā un dzimtajā valodā statistiskā analīze rāda, ka tam, vai mācību priekšmets mācīts dzimtajā valodā, valsts valodā vai bilingvāli, nav būtiskas ietekmes uz skolēnu mācību sasniegumiem attiecīgajā mācību priekšmetā.

3. Skolotāji uzskata, ka nepieciešams pilnveidot mācību grāmatas un mācību līdzekļus, kas paredzēti mācību priekšmetu mācīšanai valsts valodā, veidot sadarbības projektus starp latviešu mācībvalodas skolām un krievu mācībvalodas skolām, organizēt metodikas kursus mācību priekšmetu pasniegšanai valsts valodā.

7. “Zelta stipendija”, “Zelta pildspalva” un citi apbalvojumi

7.1. Zelta stipendija

Rīgas domē augusta pēdējā dienā ir aicināti labākie 12. klašu absolventi, viņu skolotāji, vecāki, draugi. Vienpadsmito gadu Rīgas pašvaldības skolu 18 izcilākie absolventi saņem Rīgas domes balvu “Zelta stipendija”. Rīgas domes balva “Zelta stipendija” ir atbalsts izglītībai un konkrēts apliecinājums tam, ka izglītība ir viena no prioritātēm Rīgas domes darbībā. “Zelta stipendija” balva ir Ls 500, ko piešķir par izcilām zināšanām un augstiem sasniegumiem Rīgas, Latvijas, Baltijas, Eiropas un pasaules mācību priekšmetu olimpiādēs un zinātnisko darbu konkursos. Pieteikumus šai balvai iesniedza 27 (2004. gadā – 19) Rīgas vispārējās izglītības iestādes par 75 (2004. gadā – 47) labākajiem absolventiem. Vislielākais pieteikto pretendentu skaits bija no Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas – 30 pieteikumi, un deviņi pieteiki-

Rīgas pilsētas stipendiju Zelta fonda padome saskaņā ar Rīgas domes "Rīgas pilsētas stipendiju Zelta fonda nolikums" izvērtēja visus pieteikumus un "Zelta stipendiju" piešķīra:

- Olgai Fedulovai – Rīgas 40. vidusskolas absolventei (138 punkti).
- Anastasijai Teterevai – Rīgas 10. vidusskolas absolventei (135 punkti).
- Sergejam Pogorelovam – Rīgas 40. vidusskolas absolventam (134 punkti).
- Taisijai Šantarei – Rīgas 40. vidusskolas absolventei (134 punkti).
- Jūlijai Kauliņai – K. Videnieka Rīgas 77. vidusskolas absolventei (133 punkti).
- Artūram Meijeram – Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas absolventam (133 punkti).
- Maksimam Arzamasovam – Rīgas 40. vidusskolas absolventam (132 punkti).
- Vitālijam Jascišenam – Āgenskalna Valsts ģimnāzijas absolventam (132 punkti).
- Edgaram Jākobsonam – Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas absolventam (132 punkti).
- Andim Orbidānam – Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas absolventam (132 punkti).
- Aleksandram Tarvidam – Rīgas 40. vidusskolas absolventam (132 punkti).
- Agnijai Rogulei – Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas absolventei (132 punkti).
- Valentīnai Kagirovai – Rīgas 40. vidusskolas absolventei (131 punkts).
- Ievai Puriņai – Āgenskalna Valsts ģimnāzijas absolventei (130 punkti).
- Oļegam Urzikam – Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas absolventam (130 punkti).
- Naurim Vasiļevskim – Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas absolventam (128 punkti).
- Irinai Cvekai – Rīgas 92. vidusskolas absolventei (127 punkti).
- Jurim Ulmanim – Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas absolventam (127 punkti).

Aprēķinot punktu skaitu, tika saskaitīti absolventa 14 mācību priekšmetos iegūtie punkti, bet, vērtējot stipendiātus, tika ņemti vērā viņu sasniegumi visu trīs gadu garumā.

Stipendiāti saņēma balvas, ziedus un vēlējumus. Viens no vēlējumiem stipendiātiem – turpināt sāktās gaitas un atcerēties, ka šī diena ir tikai zelta ceļa sākums; ceļa, kurš jāturpina, papildinot zināšanas.

Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas Zelta stipendijas ieguvēji

7.2. Zelta pildspalva

Jau vienpadsmito reizi laikā, kad tiek svinēta Starptautiskā Skolotāju diena, ar Zelta pildspalvām apbalvoja labākos Rīgas pedagogus. 2005. gada 5. oktobrī Rīgas domē 11 Rīgas skolotājiem tradicionāli pasniegta Rīgas domes un Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta dāvinātās Zelta pildspalvas.

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad skolotājus – Zelta pildspalvas ieguvējus – izraudzījās tikai viņu skolēni, Zelta stipendijas saņēmēji, šogad labākos pedagogus apbalvojumam izvirzīja komisija, ievērojot gan skolēnu, gan vecāku, gan skolas pedagogu vērtējumu.

Zelta pildspalvu, kas darināta no 23 karātu zelta un kuras korpuss ir apzeltīts ar 14 karātu zeltu, un naudas balvu (Ls 175) saņēma:

1. Zaiga Čerkovska, angļu valodas skolotāja, Rīgas Centra humanitārā vidusskola;
2. Larisa Seļakova, franču valodas skolotāja, Rīgas Krievu vidusskola;
3. Lidija Meļņika, matemātikas skolotāja, Rīgas 88. vidusskola;
4. Sergejs Vinogradovs, fizikas skolotājs, Rīgas 21. vidusskola;
5. Ilze Ose, matemātikas un informātikas skolotāja, Rīgas 64. vidusskola;
6. Gaļina Udodova, sporta skolotāja, Rīgas 89. vidusskola;
7. Jeļena Stupele, kultūras vēstures skolotāja, Rīgas Zolitūdes ģimnāzija;
8. Ausma Šulte, vācu valodas skolotāja, Rīgas 2. vidusskola;
9. Ieva Drēviņa, vizuālās mākslas skolotāja, Āgenskalna Valsts ģimnāzija;
10. Marianna Teže, ķīmijas skolotāja, Rīgas 92. vidusskola;

Zelta stipendijas ieguvēji ar Rīgas domes un Departamenta vadītājiem

11. Inese Mežsarga, vēstures skolotāja, Rīgas Valsts 1. ģimnāzija.

Apbalvojuma laikā katram skolotājam tika veltīta neliela uzruna, kas nedaudz raksturo konkrēto skolotāju, un kurā iekļauts pedagoģiskās padomes, vecāku padomes un skolēnu pašpārvaldes vērtējums.

Uzruna Zaigai Čerkovskai:

“Skolotāja vienmēr ir sagatavojusi skolēnus mācību priekšmetu olimpiādēm gan rajona, gan pilsētas līmenī un publiskās runas konkursiem angļu valodā, kuros skolēni gūst godalgotas vietas un atzinību. Skolotāja ir ļoti atsaucīga un labprāt dalās darba pieredzē, rādot atklātās stundas un strādājot ar studentiem – praktikantiem. Skolotāja savu izcilo pedagoģisko prasmi veidojusi rūpīgā darbā, ar ilggadīgu pieredzi un neapšaubāmu pedagoga talantu.”

Uzruna Larisai Seļakovai:

“Mācīties franču valodu pie skolotājas ir interesanti, jo ir daudzveidīgas darba formas un tiek piedāvāts interesants mācību materiāls. Skolotāja motivē skolēnus apgūt valodu, Francijas kultūru un franču mentalitāti. Sadarbība ar skolotāju pilnveido skolēnu personības. Skolotāja ir izstrādājusi papildu tematiskos un gramatiskos vingrinājumus franču valodas gramatikas pamatu pasniegšanai, pēc kuriem skolā strādā. Skolā vada Svešvalodu skolotāju metodisko komisiju; strādā komisijā, kas gatavo eksāmena materiālus 12. klasei un

ieskaites darbus 9. klasei franču valodā, kā arī olimpiāžu materiālus. Skolotāja piedalās olimpiāžu organizēšanā un darbu pārbaudēs. Ir Franču valodas skolotāju asociācijas biedre, vairākkārt uzņēmusi skolā Francijas un citu Eiropas Savienības valstu skolotājus pieredzes apmaiņai.”

Uzruna Lidijai Meļņikai:

“Skolotājas pedagoģiskais darba stāžs ir 38 gadi. Skolotāja ir piedalījusies skolas mācību specializētās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmas, pēc kurām strādā skola, izstrādē. Par sekmēm darbā un skolēnu sagatavošanu olimpiādēm vairākkārt ir apbalvota ar goda rakstiem un pateicības rakstiem. Daļai skolēnu matemātika ir kļuvusi par nākotnes profesiju. Skolotāja ir ieinteresēta skolēnu darbības sekmīgumā, vienmēr palīdz izskaidrot nesaprotamo. Skolotāja aktīvi darbojas Matemātikas skolotāju metodiskajā komisijā, veic tās darba analīzi, apkopo rezultātus, sniedz kolēģiem nepieciešamo informāciju, ievieš darbā novitātes, piedalās semināros un praktiskumos.”

Uzruna Sergejam Vinogradovam:

“Skolotājs ir izstrādājis un publicējis metodiskās rekomendācijas pamatskolai – fizikas mācīšanai 8. klasei un elektroniskā variantā. Izstrādājis fizikas uzdevumu krājumu 11.–12. klasēm un piedalījies fizikas mācību grāmatu recenzēšanā. Izstrādājis individuālās mācību programmas fizikas mācīšanai gan pamatskolā,

gan vidusskolā pēc ISEC jaunākajām prasībām. Regulāri lasa lekcijas par fizikas mācīšanu gan pamatskolā, gan vidusskolā. Skolotājs meklē jaunus talantus un sagatavo viņus dalībai rajona un valsts olimpiādēs. Katru gadu skolēni viņa vadībā piedalās UNESCO zinātniskajās konferencēs, ko rīko Latvijas Zinātņu akadēmija. Skolotājs vienmēr palīdz skolēniem mācībās, kā arī attiecību veidošanā ar vienaudžiem un skolotājiem. Lielu uzmanību pievērš skolēnu radošo spēju attīstīšanai, viņu redzesloka paplašināšanai. Skolotājs, kurš perfekti pārzina savu mācību priekšmetu, ir tā entuziasts.”

Uzruna Ilzei Osei:

“Skolotāja radoši pasniedz mācību vielu, spēj ieinteresēt skolēnus, saglabājot aktīvu darba atmosfēru. Skolotāja vienmēr strādā ar atdevi, mācību procesa laikā izmanto jaunas un individuālas mācību metodes, dažādo mācību vielas apguves veidus. Skolā vada Matemātikas metodisko komisiju un daudzus gadus bijusi Vidzemes priekšpilsētas Informātikas skolotāju metodiskās apvienības vadītāja. Skolotāja regulāri papildina zināšanas dažāda līmeņa tālākizglītības kursos, ieguvusi arī Eiropas datorprasmes sertifikātu, ISEC sertifikātu par matemātikas vidusskolas centralizēto eksāmenu labošanu. Skolotāja mērķtiecīgi strādā ar talantīgākajiem skolēniem, gatavojot viņus olimpiādēm, veiksmīgi vadot skolēnu zinātniski pētnieciskos darbus, par kuriem skolēni saņem godalgas. Skolotāja ir viena no labākajiem Latvijas matemātikas skolotājiem.”

Uzruna Gaļinai Udodovai:

“Skolotāja ir izstrādājusi mācību priekšmetu programmu sportā 1.–9. klasei un 10.–12. klasei un savā darbā izmanto jaunākās mācību metodes. Skolotāja nav tikai sporta skolotāja, viņa ir arī sporta meistarē (pasaules čempione sporta vingrošanā), cilvēks, kurš spēj saprast savus audzēkņus, iedvesmot viņus uz lieliem panākumiem. Skolotāja katram atrod individuālu pieeju, vienmēr prot uzmundrināt un stimulēt skolēnu. 2004. gadā skolotāja saņēma pateicības rakstu Rīgas pašvaldības izglītības iestāžu audzēkņu un pedagogu sporta nominācijā “Mīļākais sporta skolotājs”. Skolotāja lielu darbu iegulda, strādājot ar talantīgajiem skolēniem, piedaloties dažādās sacensībās un konkursos. Viņas vadītā komanda florbolā iegūst godalgotas vietas Vidzemes priekšpilsētā; ir panākumi aerobikas sacensībās un moderno deju festivālos.”

Uzruna Jeļenai Stupelei:

“Skolotāja ir izstrādājusi mācību priekšmeta programmu, pamatojoties uz starppriekšmetu saiknēm kultūrā, vēsturē un literatūrā. Stundu izstrādē izmantotas kritiskās domāšanas metodes, kā arī izstrādātas 56 mācību stundas darbam ar datoru. Pēdējos trijos gados skolotāja vadījusi atklātās stundas, uzstājusies teorētiskajos semināros un popularizējusi “kritiskās domāšanas” stratēģijas lietošanu kultūras vēstures stundās. Savā mācību priekšmetā regulāri izmanto datoru programmas. Skolotāja prot motivēt skolēnus sasniegt augstākos rezultātus mācībās, pilnveidot un vispusīgi attīstīt sevi. Būtisks pierādījums tam ir skolēnu augstie sasniegumi kultūras vēstures olimpiādēs un zinātniski pētniecisko darbu konferencēs.”

Zelta pildspalvas ieguvēji ar Rīgas domes un Departamenta vadītājiem

Uzruna Ausmai Šultei:

“Skolotājas pedagoģiskais darba stāžs ir 45 gadi. Lielākā daļa skolēnu apgūst vācu valodu augstā līmenī; 9. un 12. klases valsts pārbaudes darbos 100 % skolēnu sasnieguši optimālu līmeni. Skolotāja ir sagatavojusi skolēnus, kuri šobrīd studē Vircburgas Universitātē, vācu valodas eksāmeņiem un olimpiādēm, kurās ir gūtas godalgotas vietas – piemēram, 1. vietas Baltijas valstu vācu valodas olimpiādē. Notiek regulāra sadarbība ar grāmatu izdevniecību “Hueber” Minhenē, skolotāja aktīvi piedalās Gētes institūta organizētajos pasākumos vācu valodas skolotājiem, LU Moderno valodu fakultātes organizētajosursos. No 1989. gada piedalās sadarbības projektos ar Vācijas ģimnāzijām, veicinot skolēnu apmaiņas programmas. Regulāri vada atklātās stundas, sniedz metodisko palīdzību jaunažiem skolotājiem un praktikantiem.”

Uzruna Ievai Drēviņai:

“Skolotāja ir viena no atsaucīgākajām un skolēnu iemīļotākajām skolotājām skolā. Lai apgūtu un izkoptu kompozīcijas prasmes, skolotāja lieto dažādas netradicionālas metodes. Stundu darbā lieto iepriekš sagatavotus izdales materiālus, mūsdienīgas informācijas tehnoloģijas un noskaņojumam izmanto muzikālo fonu. Skolā vada arī interešu izglītības pulciņu, kuru apmeklē skolēni, kas padziļināti vēlas apgūt vizuālās mākslas ābeci. Ik gadu skolēni ar panākumiem piedalās gan rajona, gan valsts vizuālās mākslas olimpiādēs, konkursos, mākslas svētku skatēs. Skolotāja ir vadījusi tālākizglītības kursus, kuros iepazīstina ar dažādām grafikas tehnikām, ko var izmantot latviešu valodas un literatūras, kā arī vizuālās mākslas mācīšanas darba procesā. Sistemātiski organizē bērnu darbu izstādes gan Latvijā, gan ārpus tās.”

Uzruna Mariannai Težei:

“Skolotāju skolēni pazīst kā ļoti labu skolotāju, sava darba profesionāli. Ķīmijas stundas notiek interesanti un neparasti. Skolotāja skolā ķīmiju pasniedz latviešu valodā, ir uzkrāta pieredze mācīt priekšmetu bilingvāli un latviski. Skolotāja lielu uzmanību velta ārpusstundu darbam ar skolas talantīgajiem un apdāvinātajiem skolēniem. Viņas audzēkņi regulāri piedalās dažādās olimpiādēs, pasākumos, ko organizē Latvijas Ķīmijas skolotāju asociācija, piedalās konferencēs Latvijā un ārpus tās. Skolotāja iesaista skolēnus pētnieciskajā darbā, darbi tiek atzinīgi novērtēti. Savā pieredzē skolotāja dalās ar kolēģiem, vadot tālākizglītības kursus ķīmijas skolotājiem. 2005. gadā vadīja semināru Latgales priekšpilsētas ķīmijas skolotājiem “Veiksmīga pāreja uz mācībām valsts valodā ķīmijas stundās 10. klasē”. Par

sasniegumiem skolotāja ir apbalvota ar Ministru kabineta goda rakstu, Kārļa Ulmaņa Draudzīgā aicinājuma fonda medaļu, vairākkārt saņēmusi Izglītības un zinātnes ministrijas un Latgales priekšpilsētas atzinības rakstus.”

Uzruna Inesei Mežsargai:

“Skolotāja skolēnu aptaujās, kas notiek katra mācību gada beigās, ieguvusi gan atsaucīgākās, gan erudītākās skolotājas titulu. Skolotāja ir patiesi sirsnīga un augsti profesionāls pedagogs. Skolotāja aktīvi iesaistās skolas sabiedrisko zinātņu metodiskās komisijas darbā – piedalās skolas un rajona mēroga olimpiādēs, zinātniski pētniecisko darbu vadīšanā un vērtēšanā, ārpusskolas sadarbības veidošanā mācību mērķu īstenošanai. Skolotāja jau 11 gadus darbojas Latvijas Vēstures skolotāju biedrībā, regulāri piedalās tās sanāksmēs un darbībā. Līdzdarbojas arī Eiropas valstu skolotāju asociācijas EUROCLIO darbībā un dažādos citos projektos.”

Zelta pildspalvas ieguvējus sveica Rīgas domes priekšsēdētājs A. Aksenoks, Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komitejas priekšsēdētāja B. Brigmane, Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta direktors E. Vēbers.

7.3. Departamenta balva un atzinības raksti

2005. gadā Departamenta balva tika piešķirta un to saņēma 30 Rīgas izglītības iestāžu pedagoģiskie darbinieki.

2005. gadā Departamenta balvu saņēma:

Rīgas 11. pirmsskolas izglītības iestādes vadītāja Lidija Besere,

Rīgas 78. pirmsskolas izglītības iestādes vadītāja Aina Ušakova,

Rīgas sākumskolas “Valodiņa” logopēde Albertīne Grinberga,

Rīgas Ziepiņkalna sākumskolas skolotāja Edīte Šukste,

Rīgas Ziepiņkalna sākumskolas direktora vietniece Marija Gončare,

Andreja Pumpura Rīgas 11. pamatskolas sākumskolas skolotāja Ilze Bērziņa,

Frīča Brīvzemnieka pamatskolas logopēde Judīte Lūse, Mežciema pamatskolas direktore Silvija Tikmere, Āgenskalna Valsts ģimnāzijas skolotāja Zigrīda Teivāne,

Kārļa Videnieka Rīgas 77. vidusskolas direktora vietniece Vanda Tračuma,

Kārļa Videnieka Rīgas 77. vidusskolas matemātikas skolotāja Ina Kublinska,

Rīgas 16. vidusskolas skolotāja Ludmila Balode,

Rīgas 19. vidusskolas direktores vietniece mācību un audzināšanas darbā Zina Jonušaite,

Rīgas 25. vidusskolas angļu valodas skolotāja Rita Deksnē,

Rīgas 25. vidusskolas angļu valodas skolotājs Andris Rozenšteins,

Rīgas 33. vidusskolas metodiķe Gunta Parma,

Rīgas 61. vidusskolas direktores vietniece Leontīne Lopatenoka,

Rīgas 72. vidusskolas sākumskolas skolotāja Irēna Cielava,

Rīgas 72. vidusskolas angļu valodas skolotāja Ludmila Holma,

Rīgas 84. vidusskolas matemātikas skolotāja Laima Stāmure,

Rīgas 88. vidusskolas sākumskolas skolotāja Tamāra Muzičenko,

Rīgas 93. vidusskolas sākumskolas skolotāja Iraida Atmata,

Rīgas Jāņa Poruka vidusskolas sporta skolotājs Voldemārs Losevs,

Rīgas Teikas vidusskolas direktora vietniece Anna Vētra,

Rīgas Universālās vidusskolas angļu valodas skolotāja Ļubova Boiki,

Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas skolotāja Ilona Vesele,

Rīgas 9. vakara (maiņu) vidusskolas skolotāja Astra Liberte,

Rīgas 14. vakara (maiņu) vidusskolas skolotāja Kate Rubene,

Rīgas 18. vakara (maiņu) vidusskolas skolotāja Sanita Mežiniece,

Rīgas 66. speciālās vidusskolas direktors Edvīns Ceriņš.

Balva sastāv no Departamenta Atzinības raksta un

naudas prēmijas, kas nepārsniedz Ls 150. Saskaņā ar 2004. gada 12. marta apstiprināto nolikumu par Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta balvu, balva tiek piešķirta:

- par mūža ieguldījumu pedagoģiskajā darbā;
- par nozīmīgiem sasniegumiem bērnu un jauniešu izglītošanā, audzināšanā un attīstībā, estētiskajā audzināšanā, zinātniski tehniskās jaunrades un sporta attīstībā, izglītības iestādes attīstībā.

2005. gadā Departamenta balvu par mūža ieguldījumu pedagoģiskajā darbā saņēma 10 pedagogi un 20 pedagogi – par nozīmīgiem sasniegumiem pedagoģiskajā darbā.

Par veiksmīgu un radošu pedagoģisko darbu, ilggadēju darbu, sasniegumiem skolēnu izglītošanā un citiem nopelniem Departaments izsaka atzinību, piešķirot Atzinības rakstu vai Pateicības rakstu. 2005. gadā tika piešķirti 110 Departamenta Atzinības raksti un 39 Departamenta Pateicības raksti.

Departaments iesniedz citām institūcijām priekšlikumus par atzinību piešķiršanu pedagogiem. Pēc Departamenta ierosinājuma 2005. gadā pieciem pedagogiem tika piešķirts Rīgas domes Atzinības raksts un diviem pedagogiem – Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības raksts.

Izglītības un zinātnes ministrijas balva ir nodibināta, lai izteiktu ministrijas atzinību izciliem izglītības un zinātnes darbiniekiem. Balva sastāv no ministrijas Goda diploma un naudas prēmijas Ls 220 apmērā. Balvu piešķir:

- par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē un bērnu, jaunatnes vai pieaugušo izglītībā;
- par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību vispārējā, profesionālajā vai augstākajā izglītībā;
- par ieguldījumu bērnu un jaunatnes estētiskajā audzināšanā, zinātniski tehniskās jaunrades vai sporta attīstībā;
- par nozīmīgiem sasniegumiem zinātnes un tehnoloģijas jomā.

Kalendārā gadā tā tiek piešķirta kopā 22 izglītības un zinātnes darbiniekiem. 2005. gadā 12 Latvijas vispārējās izglītības iestāžu pedagoģiskajiem darbiniekiem tika piešķirta LR Izglītības un zinātnes ministrijas gada balva. No Rīgas gada labāko pedagogu vidū bija divi pedagogi – Rīgas Teikas vidusskolas deju kolektīva “Skabardžēni” mākslinieciskā vadītāja un horeogrāfe Arta Melnalksne un Āgenskalna Valsts ģimnāzijas fizikas skolotājs Jānis Krūmiņš.

7.4. Ministru kabineta Atzinības raksts

2005. gadā Latvijas septiņiem pedagogiem valdība piešķīra LR Ministru kabineta Atzinības rakstu. Par nozīmīgu ieguldījumu valsts izglītības attīstībā, sabiedrības integrācijas veicināšanā, mazākumtautību izglītības programmu pilnveidē, skolēnu interešu izglītības sistēmas un pieaugušo tālākizglītības sistēmas pilnveidošanā, kā arī starpvalstu sadarbības veicināšanā Ministru kabineta Atzinības rakstu saņēma piecu Rīgas skolu direktori:

Rīgas 84. vidusskolas direktore Vineta Misgirda;
Rīgas 33. vidusskolas direktore Marija Kovaļčuka;
Rīgas 16. vidusskolas direktore Gaļina Melne;
Rīgas Lietuviešu vidusskolas direktore Bronislava Aldona Treija;

Rīgas 92. vidusskolas direktore Natālija Švolmane.

Ministru kabineta Atzinības raksts tika nodibināts 1995. gada aprīlī, lai izteiktu valdības atzinību izciliem tautsaimniecības, zinātnes, izglītības, veselības aizsardzības, valsts pārvaldes, kultūras, sporta, valsts aizsardzības un politiskās jomas darbiniekiem.

8. Sporta organizatoru darba raksturojums un darbības statistikas rādītāji vispārējās izglītības skolās

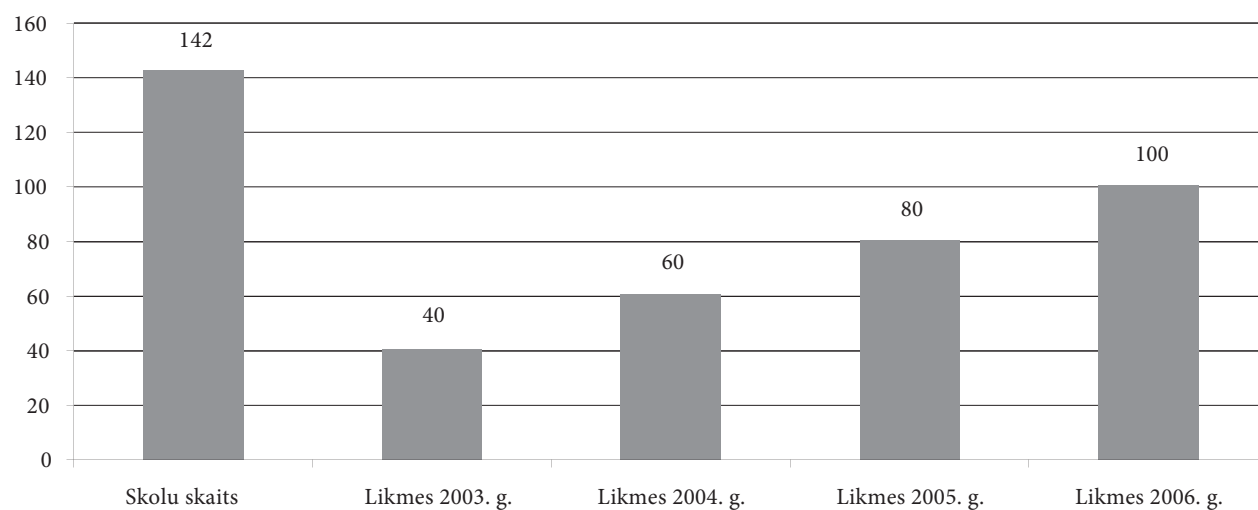
Jau kopš 2003. gada Rīgas pašvaldības vispārējās izglītības iestādes (turpmāk skolas) saņem sporta organizatoru likmes. Šo likmju piešķiršanas princips nav mainīts, tas ir viena likme uz vienu skolu, vai arī 0,5 likmes, ja skolā skolēnu skaits ir mazāks par 300. Katru gadu Rīgas dome apstiprina finansējuma palielinājumu sporta organizatoriem, kas savukārt nodrošina sporta organizatoru likmju skaita palielināšanu skolās. 2005. gadā ir sasniegtas 80 sporta organizatoru likmes, kas veido vairāk par 163 tūkstošiem latu gadā.

Piešķirto likmju sadalījums pa Rīgas pilsētas rajoniem/priekšpilsētām:

- Centra rajonam – 11 likmes,
- Kurzemes rajonam – 12 likmes,
- Latgales priekšpilsētai – 17 likmes,
- Vidzemes priekšpilsētai – 17,5 likmes,
- Zemgales priekšpilsētai – 11,5 likmes,
- Ziemeļu rajonam – 11 likmes.

23. grafiks

Sporta organizatoru likmju skaits Rīgas pašvaldības skolās

Vairums sporta organizatoru skolās vienlaicīgi ir sporta skolotāji vai arī citu mācību priekšmetu skolotāji. Sporta organizatori ir tie, kas daļēji nodrošina skolas ārpusstundu darbu, skolēnu brīvā laika pavadīšanu, iesaistot tos daudzveidīgos sporta pasākumos. Saskaņā ar Departamenta izstrādāto izglītības iestādes sporta organizatora amata apraksta paraugu sporta organizatora pienākumi ir:

- organizēt un vadīt sporta nodarbības skolēnu izvēlētajos sporta veidos;
- organizēt skolēnu peldētpmācību;
- organizēt sacensības skolā, kā arī atbildēt par skolas komandu piedalīšanos cita mēroga sacensībās;
- organizēt sportam veltītus pasākumus;
- organizēt sporta darbu skolēniem no sociālā riska grupām, nepieciešamības gadījumā nodrošināt sporta nodarbību organizēšanu skolēniem ar speciālām vajadzībām;
- informēt skolēnus par iespējām lietderīgi pavadīt brīvo laiku sporta nodarbībās.

Sporta organizatora darba spektrs ir atkarīgs no konkrētā speciālista kvalifikācijas, aktivitātes, enerģijas, radošajām idejām un to realizācijas, un no teikti no mīlestības pret bērniem un spējām ar tiem sadarboties.

2005. gadā 44 sporta organizatori paaugstināja savu kvalifikāciju, apmeklējot dažādus kursus, seminārus, lekcijas. Kvalifikācijas paaugstināšanas kopējais stundu skaits sasniedza 2338 stundas. Sporta organizatori, paaugstinot kvalifikāciju, vairāk izvēlējās tādas tēmas, kas noder konkrētajā darbā ar bērniem. Biežāk izvēlētas kvalifikācijas tēmas:

- sporta pasākumu un sporta darba organizēšana un vadīšana skolā;
- skolu sporta attīstības tendences;
- vispārējā attīstība un sporta spēļu metodika skolā;
- jaunākās mācīšanās un mācīšanas metodes sporta stundā;
- interaktīvās metodes sporta stundās;
- mācību darba plānošana, sporta darba organizēšana skolā;
- personīgo mērķu uzstādīšana un realizēšana;
- konfliktsituāciju risināšana sporta nometnēs.

Sporta organizatori kvalifikāciju paaugstina arī jautājumos, kas saistīti ar sporta nodarbībām bērniem ar speciālām vajadzībām, piemēram, fiziskā rehabilitācija bērniem ar stājas traucējumiem un to novēršana, koriģējošās vingrošanas integrēšana sporta stundās.

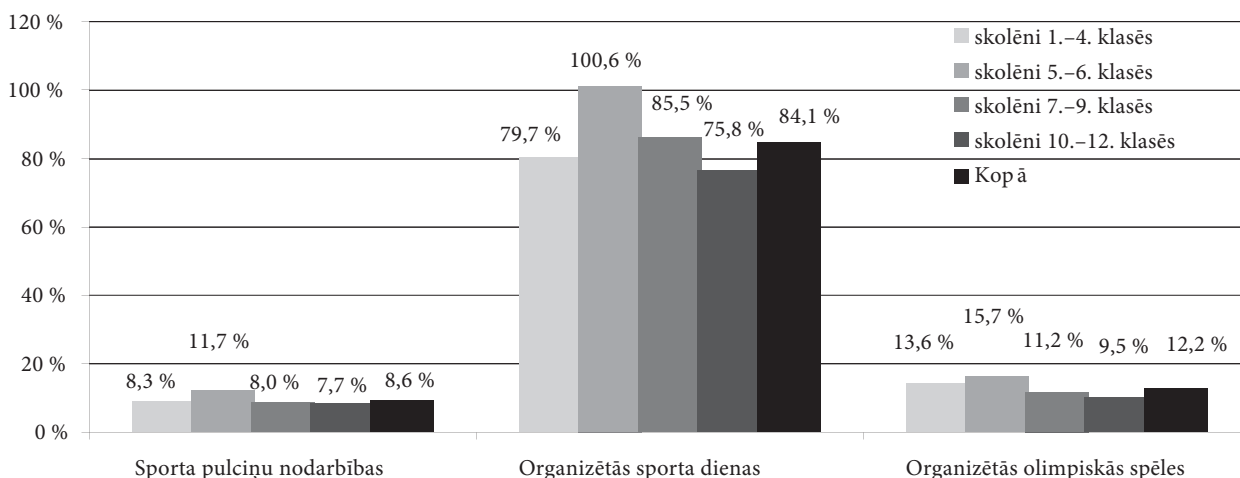
Skolas sporta organizatoru lielākā darba aktivitāte ir saistīta ar:

- skolas sporta pulciņu nodarbībām;
- skolas sporta dienu un citu tematisko dienu organizēšanu;
- skolas sporta olimpisko spēļu organizēšanu;
- dažādu sacensību turnīru organizēšanu;
- citiem pasākumiem.

Analizējot sporta organizatoru 2005. gadā atskaitēs uzrādīto, secināms, ka skolēniem ir dota iespēja piedalīties daudzveidīgās sporta nodarbībās, izvēloties sporta veidus pēc savām interesēm. Vienlaicīgi vērojams, ka aktīvā sporta dzīvē praktiski iesaistās visu klašu skolēni. Sporta organizatoru rīkotajās fiziskajās

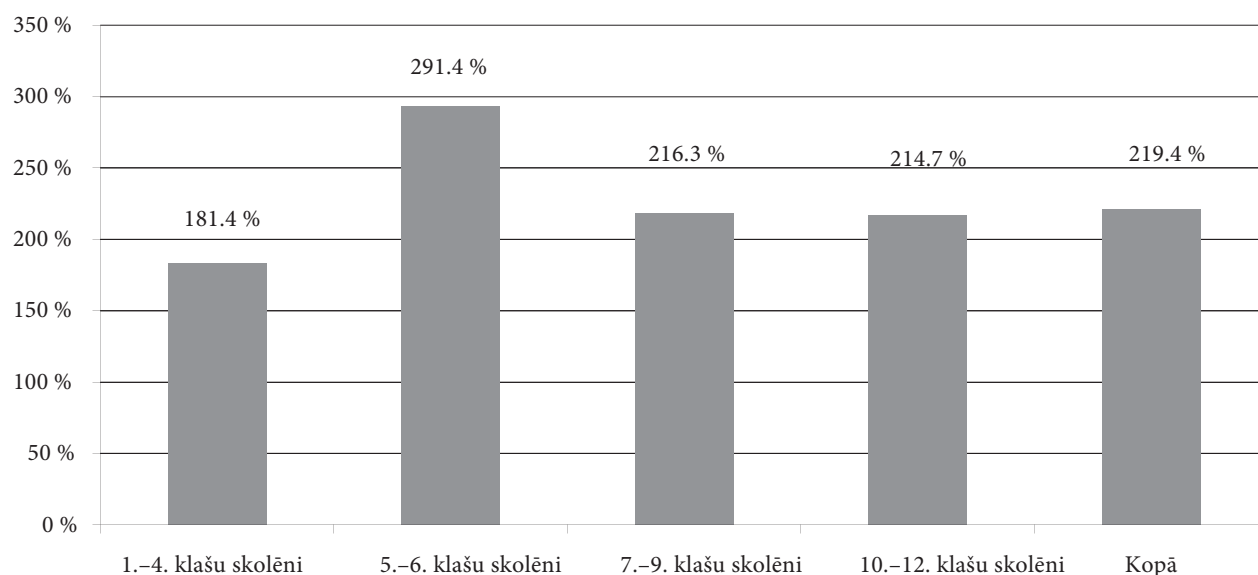
24. grafiks

Skolēni, kas iesaistīti sporta organizatoru rīkotajās fiziskajās nodarbībās un pasākumos 2004./2005. m.g. (% no kopējā skolēnu skaita norādītajā klašu grupā)

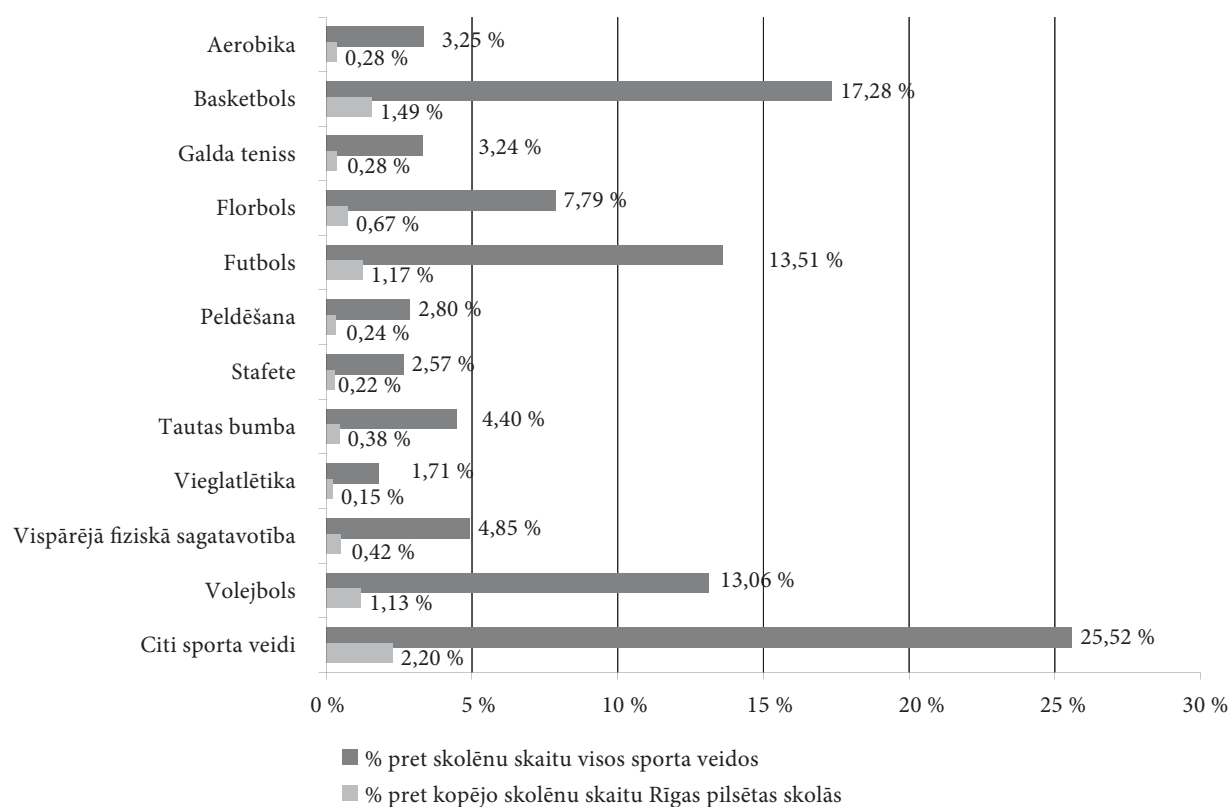
25. grafiks

Skolēni, kas iesaistīti sporta organizatoru rīkotajās fiziskajās nodarbībās un pasākumos 2004./2005. m.g.
(% no kopējā skolēnu skaita norādītajā klašu grupā)

26. grafiks

Skolēnu skaits Rīgas skolu sporta pulciņu nodarbībās pa sporta veidiem

nodarbībās (skolas sporta pulciņu nodarbībās, skolas sporta dienu un sporta olimpisko spēļu organizēšanā) kopā ir piedalījušies 104,9 % skolēnu no visu Rīgas pašvaldības skolu skolēnu skaita. Aktīvākie minētajos sporta pasākumos ir skolēni no 5.–6. klasēm.

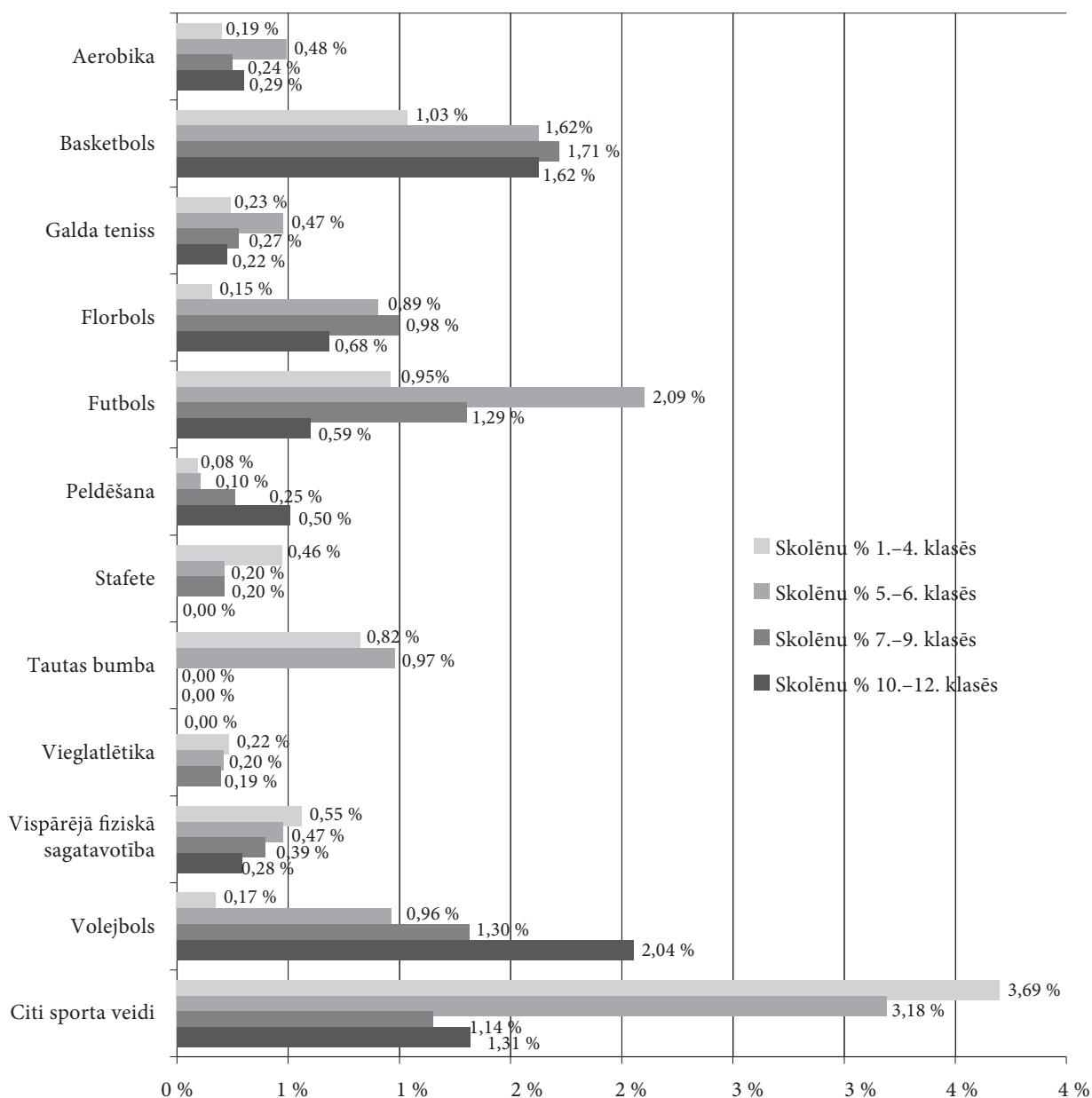
Savukārt sporta organizatoru rīkotajās skolas sporta sacensībās kopā ir piedalījušies 180,9 % skolēnu no visu Rīgas pašvaldības skolu skolēnu skaita. Arī šajos sporta pasākumos (skolas sacensībās) aktīvākie

ir skolēni no 5.–6. klasēm – 235,6 %, no 7.–9. klasēm – 178,6 %, no 10.–12. klasēm – 168,6 % un no 1.–4. klasēm – 160,9 %.

Tas gan nenozīmē to, ka visi skolēni skolā nodarbojas ar organizētajām sporta nodarbībām, jo viens un tas pats skolēns var piedalīties vairākos sporta pasākumos. Piemēram, 25. grafikā ir skolēnu skaits, kas ir piedalījušies sacensību turnīros, sākot ar skolas sacensībām un tālāk piedaloties rajona sacensībās,

27. grafiks

**Skolēnu skaits Rīgas skolu sporta pulciņu nodarbībās
(% pret Rīgas pilsētas skolēnu skaitu attiecīgajās klašu grupās)**

pilsētas sacensībās, Rīgas novada sacensībās, valsts un starptautiskā mēroga sacensībās. Taču lielā skolēnu interese par sporta nodarbībām noteikti nozīmē to, ka sporta organizatoru darbs skolās ir vajadzīgs un atbalstāms.

8.1. Skolas sporta pulciņu nodarbības

Sporta organizatori 2005. gadā sporta pulciņu nodarbības organizēja 73 skolās. Vidzemes priekšpilsētas skolās ir visaktīvāk organizēts sporta pulciņu darbs. Vienlaicīgi gan jāatzīmē, ka tieši Vidzemes priekšpilsētas skolām ir lielākais piešķirto sporta organizatoru likmju skaits. Skolas sporta pulciņu nodarbībās ir iesaistīti 8,6 % skolēnu no Rīgas skolu kopējā skolēnu skaita (24. grafiks), un salīdzinājumā ar citām sporta nodarbībām šis skolēnu skaits nav lielākais, tomēr skolēniem dažādu sporta veidu apguvē ir dotas lielas izvēles iespējas (26. grafiks).

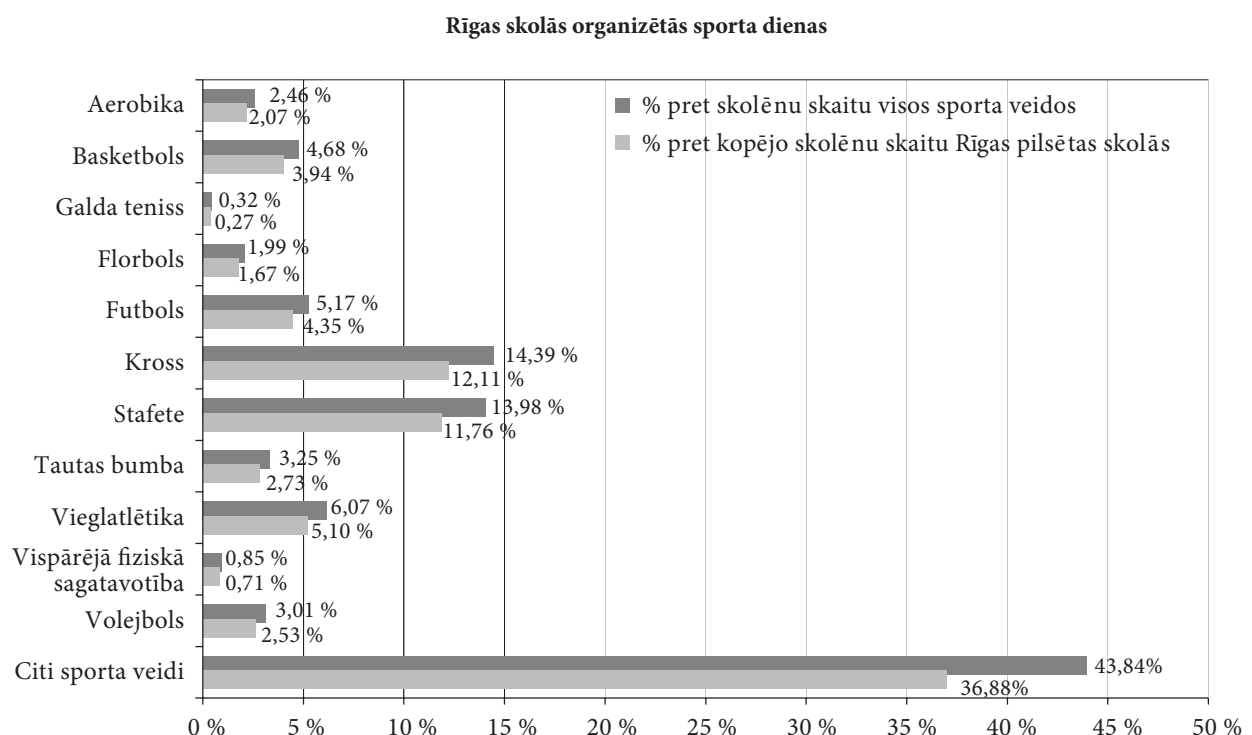
Skolēni, kas nodarbojas ar dažādiem citiem sporta veidiem, ir iekļauti sadaļā "Citi sporta veidi" (piemēram, dambrete, handbols, frisbijs, karatē, šahs, tūrisms, vingrošana u.c. (26. un 27. grafiks).

8.2. Sporta dienu organizēšana

Skolas sporta dienu organizēšana arī ir viena no sporta organizatoru darbības jomām. 2005. gadā sporta organizatoru organizētās sporta dienas un citas tematiskās dienas ir atbalstījuši un tajās piedalījušies 84,1 % skolēnu no visu Rīgas pašvaldības skolu skolēnu skaita. Arī šajos pasākumos vislielākais atbalsts ir no 5.–6. klašu skolēniem – 100,6 %, no 7.–9. klasēm – 85,5 % no 1.–4. klasēm – 79,7 % un 10.–12. klasēm – 75,8 %. Šajos pasākumos aktīvākie ir skolēni no Ziemeļu rajona un Vidzemes priekšpilsētas skolām.

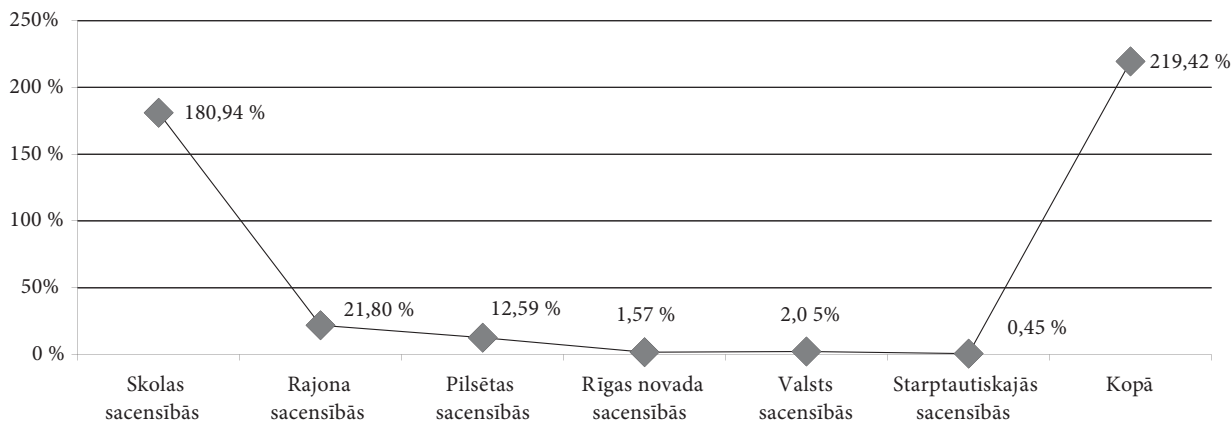
Sporta dienas tiek organizētas gan attiecīgiem sporta veidiem, gan speciālām stafetēm, krosiem un citiem tematiskiem pasākumiem, piemēram, sporta Rudens diena, sporta Ziemas diena, Veselības diena, Lāčplēša diena, Jautrie starti u.c. Tieši tāpēc sadalījumā pa sporta veidiem vislielākā aktivitāte ir sadaļā "Citi sporta veidi" (28. grafiks).

28. grafiks

29. grafiks

**Skolēni, kas piedalījušies sporta organizatoru rīkotajās sacensībās
(% pret Rīgas pašvaldības skolu skolēnu skaitu)**

8.3. Sporta olimpisko spēļu organizēšana

Skolas sporta olimpiskās spēles ir sporta organizatoru rīkoti pasākumi, ko var iedalīt divās lielās daļās – vasaras olimpiskās spēles un ziemas olimpiskās spēles. Kopā ir 26 skolas, kurās organizētas vasaras un ziemas olimpiskās spēles, no tām septiņās skolās ir organizētas gan vasaras, gan ziemas olimpiskās spēles. No Rīgas pašvaldības skolu skolēniem skolu sporta olimpiskajās spēlēs piedalījās 12,2 % skolēnu. Lielākā daļa skolēnu (7,8 %) atbalstīja vasaras olimpisko spēļu sporta veidus, bet ziemas olimpisko spēļu sporta veidus atbalstīja 4,4 % skolēnu. Ja salīdzina skolēnu aktivitāti pa klašu grupām, tad atkal 5.–6. klašu skolēni iesaistījušies vairāk par citu klašu grupu skolēniem (24. grafiks). Vidzemes priekšpilsētas un Latgales priekšpilsētas skolas ir aktīvākās gan vasaras, gan ziemas olimpisko spēļu organizēšanā.

8.4. Sacensību turnīru organizēšana

Skolas sporta organizatoru vislielākais darba apjoms saistās ar sacensību organizēšanu (29. grafiks). Pirmkārt, tās ir skolas mēroga sacensības. Sporta organizatori 107 skolās (75 % no Rīgas pašvaldības skolām) ir organizējuši skolas sacensības un tajās kopā piedalījušies 153 385 skolēni – tas nozīmē, ka viens skolēns iesaistās

un piedalās sacensībās vairākas reizes.

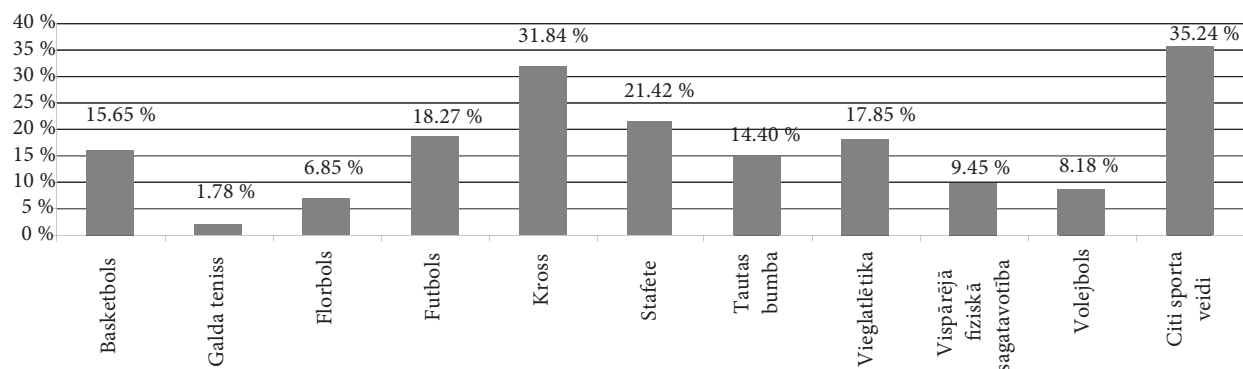
Otrkārt, tā ir sacensību organizēšana un dalībnieku nodrošināšana rajona, pilsētas, valsts mēroga un starptautiskā mēroga sacensībās.

Skolas sacensību turnīri ir organizēti dažādos sporta veidos. Pēc skolu skaita vairāk skolu sacensību organizēti tādos sporta veidos kā basketbols – 90 skolās, tautas bumba – 88 skolās, futbols – 83 skolās, volejbols – 66 skolās, florbols – 47 skolās u.c. Skolas sacensības ir rīkotas arī krosā un dažādās stafetēs, kurās aktīvi piedalās visu klašu skolēni – krosā piedalījušies kopā 26 994 skolēni, stafetēs – 18 55 skolēni. Pēc skolēnu skaita skolas sacensībās vairāk piedalījušies tādos sporta veidos kā futbols – 15 486 skolēni, vieglatlētika – 15 131 skolēns, basketbols – 13 267 skolēni, tautas bumba – 12 206 skolēni, volejbols – 6938 skolēni, florbols – 5810 skolēni u.c. Skolas sacensības ir organizētas arī tādos sporta veidos kā, piemēram, aerobika, badmintons, boulingš, dambrete, frisbijs, handbols, hokejs, karatē, novuss, peldēšana, riteņbraukšana, šahs, tūrisms, vingrošana u.c.

Sporta organizatoru aktīvā darbība, rīkojot skolas sacensības un iesaistot tajās pēc iespējas vairāk skolēnu, nepaliek bez rezultātiem. Labākie skolēni no labākajām skolām tālāk piedalās rajona sacensībās, pilsētas sacensībās, Rīgas novada sacensībās, kā arī valsts mēroga un starptautiskajās sacensībās.

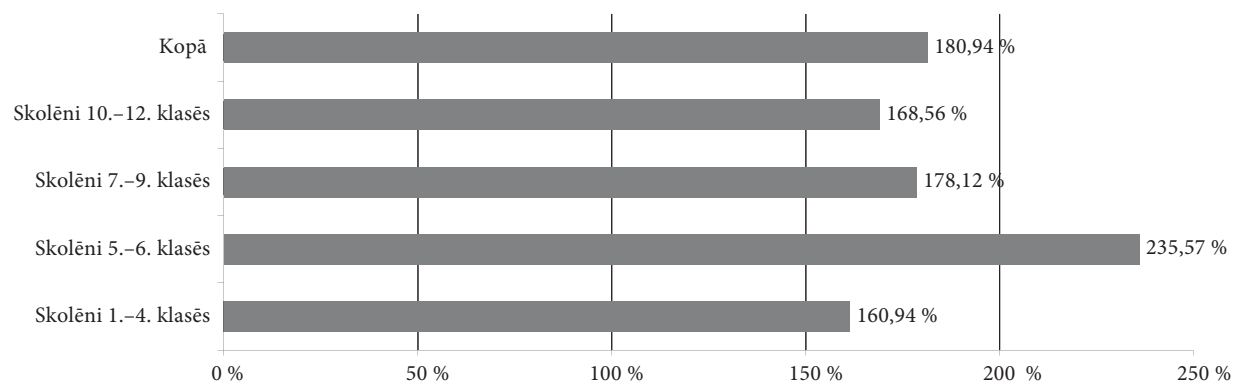
30. grafiks

**Skolēni, kas piedalījās skolas sacensībās sadalījumā pa sporta veidiem
(% pret Rīgas pilsētas skolēnu skaitu)**

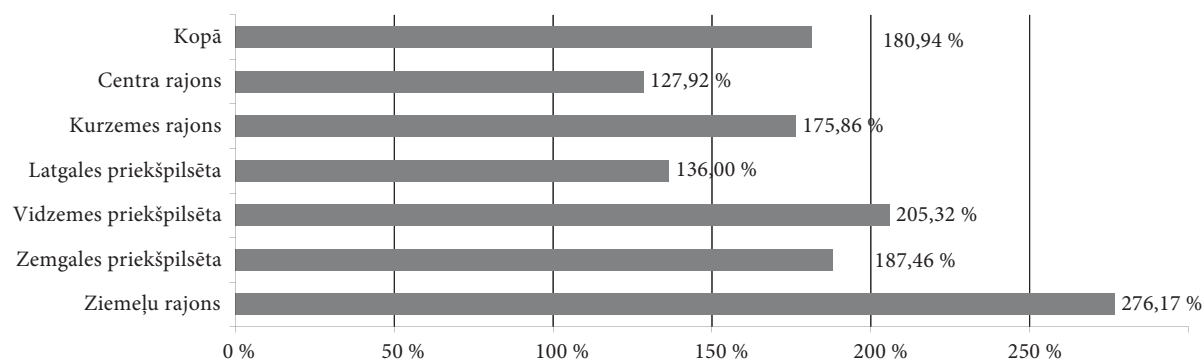
31. grafiks

**Skolēni, kas piedalījās skolas sacensībās
(% pret Rīgas pašvaldības skolu skolēnu skaitu, norādītajās klašu grupās)**

32. grafiks

**Skolēni, kas piedalījās skolas sacensībās
(% pret kopējo rajona/priekšpilsētas skolēnu skaitu)**

Rajona sacensību turnīros visvairāk skolu un skolēnu ir iesaistīti basketbola un futbola sacensībās. Basketbola sacensībās no 80 skolām piedalījās 4150 skolēnu, futbola sacensībās no 76 skolām – 2921 skolēns. Rajonu sacensībās kopā pa visiem sporta veidiem piedalījās 18 481 skolēns. Šajās sacensībās pa visiem sporta veidiem ir iegūtas 297 I vietas, 311 II vietas un 275 III vietas. Skolēni no Kurzemes rajona, Ziemeļu rajona un Vidzemes priekšpilsētas skolām ir ieguvuši visvairāk apbalvoto vietu (I–III vietas).

Pilsētas sacensību turnīros kopā pa visiem sporta veidiem piedalījās 10 671 skolēns. Aktīvākie sacensību dalībnieki gan rajona, gan arī pilsētas sacensībās ir skolēni no 5.–6. klasēm. Šī tendence ir likumsakarīga, jo, analizējot sporta organizatoru darbu, secināms, ka gandrīz visur aktīvākie ir skolēni no 5.–6. klasēm. Pilsētas sacensībās pa visiem sporta veidiem ir iegūtas

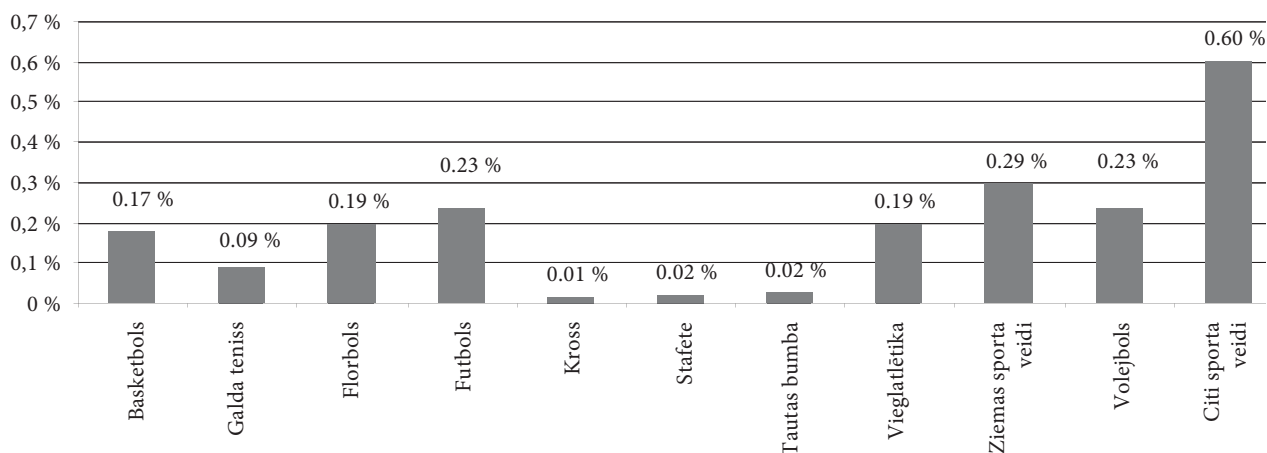
207 I vietas, 178 II vietas un 187 III vietas. Pilsētas sacensībās skolēni no Vidzemes priekšpilsētas skolām, Centra rajona un Ziemeļu rajona skolām ir ieguvuši visvairāk apbalvoto vietu (I–III vietas).

Rīgas novada sacensību turnīros pa visiem sporta veidiem kopā piedalījās 1335 skolēni, iegūtas 152 apbalvotās vietas, 61 I vieta, 43 II vietas, 48 III vietas. Šajā sacensību kategorijā rezultatīvākie skolēni bija no Kurzemes rajona skolām, Vidzemes priekšpilsētas un Ziemeļu rajona skolām.

Vislielākais sporta organizatoru gandarījums ir tad, kad skolēns, kurš aktīvi iesaistījies sporta dzīvē, tiek līdz valsts mēroga un pat līdz starptautiskām sacensībām. Kopā pa visiem sporta veidiem valsts mēroga sacensībās piedalījās 1740 skolēni un starptautiskās sacensībās piedalījās 384 skolēni.

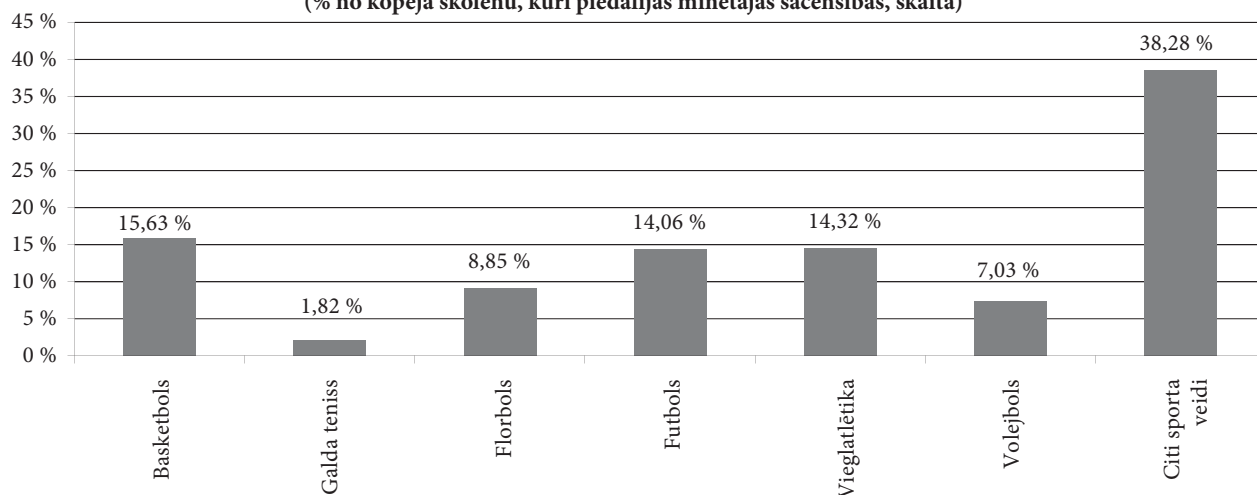
33. grafiks

Skolēni, kas piedalījās valsts mēroga sacensībās, sadalījumā pa sporta veidiem
(% pret kopējo Rīgas pilsētas skolēnu skaitu)

34. grafiks

Skolēni, kas piedalījās starptautiskā mēroga sacensībās, sadalījumā pa sporta veidiem
(% no kopējā skolēnu, kuri piedalījās minētajās sacensībās, skaita)

Valsts mēroga sacensībās pa visiem sporta veidiem kopā iegūta 101 I vieta, 77 II vietas un 578 III vietas, savukārt starptautiskajās sacensībās iegūtas 23 I vietas, 19 II vietas un 16 III vietas. Abu mērogu sacensībās rezultatīvākie ir bijuši Vidzemes priekšpilsētas skolu skolēni; viņi saņēmuši visvairāk apbalvoto vietu (piemēram, Rīgas Franču liceja, Rīgas Hanzas vidusskolas, Rīgas 38. vidusskolas, Rīgas 45. vidusskolas, Rīgas 84. vidusskolas, Rīgas 89. vidusskolas u.c. skolu skolēni). Vienlaicīgi gan jāatzīmē, ka arī no citām Rīgas skolām labākie skolēni un komandas piedalījās valsts mēroga un starptautiskās sacensībās un ieguva apbalvotas vietas (piemēram, Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas, Rīgas 33. vidusskolas, Rīgas 72. vidusskolas, Rīgas 75. vidusskolas, Zolitūdes ģimnāzijas, Rīgas Jāņa Poruka vidusskolas, Rīgas 37. vidusskolas u.c. skolu skolēni). Rezultatīvākie rādītāji valsts mēroga sacensībās ir tādos sporta veidos kā vieglatlētika, galda teniss, peldēšana, vingrošana, dažādi ziemas sporta veidi u.c., bet starptautiskā mēroga sacensībās – vieglatlētikā, peldēšanā, airēšanā, basketbolā u.c.

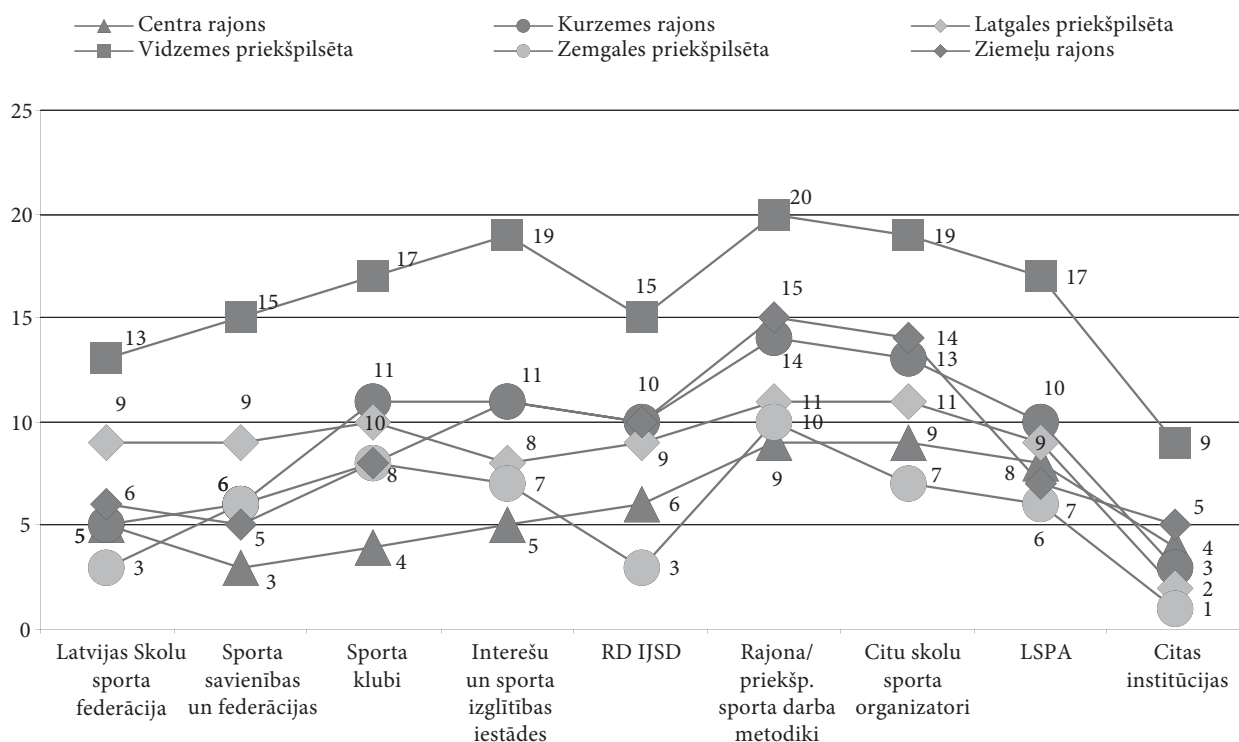
Skolas sporta organizatoru darbošanās lielā mērā ir saistīta ar sporta organizācijām. Visaktīvākā sadarbība ir ar rajonu/priekšpilsētu sporta darba metodiķiem, citu skolu sporta organizatoriem, interešu un sporta izglītības iestādēm, sporta klubiem, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju u.c. (35. grafiks).

8.5. Turpmākā vispārējās izglītības skolu sporta dzīves attīstība

Galvenais mērķis, piešķirot skolām sporta organizatoru likmes, ir, lai bērni varētu pavadīt brīvo laiku zināmā vietā (savā skolā) pie zināma un zinīga speciālista. Kopumā Rīgas skolas skolēniem piedāvā plašas iespējas nodarboties ar sportu. Pieaug sporta sacensību skaits, dažāda vecuma skolēniem ir liela sporta veidu izvēle. Vienlaicīgi sporta organizatoru darbu sekmē arī tas, ka ir uzlabojies skolu nodrošinājums ar inventāru, gandrīz visas skolas ir nodrošinātas ar standarta prasībām paredzēto “mazo” inventāru (bumbām,

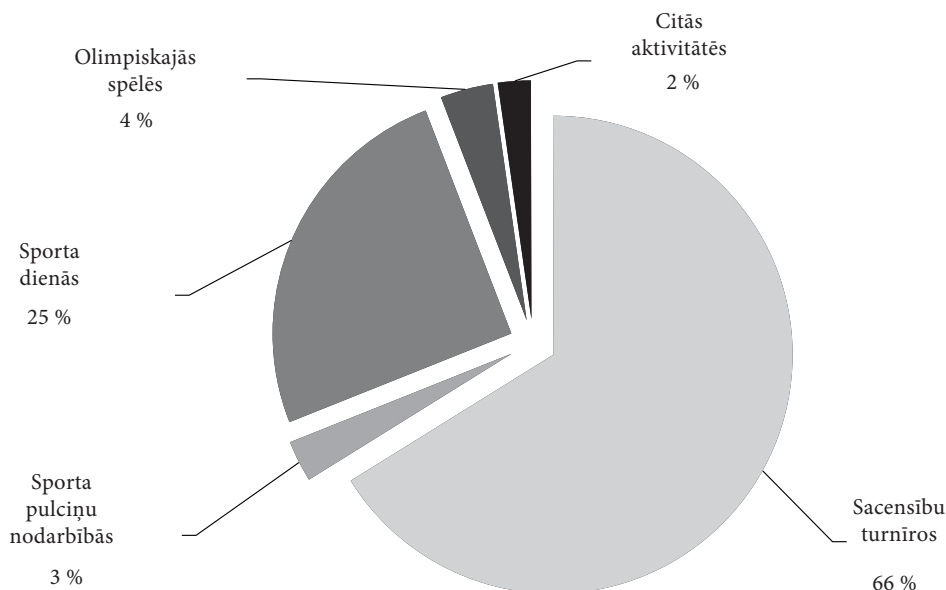
35. grafiks

Skolu sporta organizatoru un sporta institūciju sadarbības reižu skaits Rīgas rajonu/priekšpilsētu sadalījumā 2004./2005. m. g.

36. grafiks

Skolēni, kas iesaistīti visās skolas sporta organizatoru rīkotajās sporta nodarbībās
(% no kopējā iesaistīto skolēnu skaita)

lecamauklām, vingrošanas paklājiem u.tml.). 2005. gada beigās katra dienas skola saņēma Ls 545 sporta inventāra iegādei. Skolas sporta organizatori var savu darbu veiksmīgi plānot, jo tieši skolām ir noteiktas priekšrocības izmantot sporta zāles (tūlīt pēc mācību stundām).

2005. gadā skolas sporta organizatori lielāko aktivitāti ir saistījuši ar dažādu sporta sacensību turnīru organizēšanu; tajos piedalījušies 66 % no visiem aktīvi iesaistītajiem skolēniem. Tikai 3 % skolēnu ir iesaistījušies skolas sporta organizatoru rīkotajās sporta pulciņu nodarbībās (36. grafiks).

Lai sekmētu skolas sporta dzīves attīstību:

- nepieciešams uzlabot sadarbību starp dažāda līmeņa sporta dzīves organizatoriem un vadītājiem: starp sporta skolotāju, sporta organizatoru un metodiķi. Jāveido vienota skolu sporta darba vadība;

- jāsekmē skolu sporta nodarbību daudzveidība un apmeklētība;

- sporta organizatoriem un sporta metodiķiem jāsadarbjas ar vecākiem, veicinot skolēnu un vecāku iesaistīšanos kopīgās fiziskās nodarbībās;

- jāstiprina sporta organizatoru sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm, sporta skolām,

interesu centriem, sporta klubiem, amatieru sporta organizācijām;

- jāizvērtē sacensību, ko organizē Rīgas pašvaldība un kurās piedalās Rīgas skolu komandas vai skolēni, sistēma;

- lai palielinātu audzēkņu skaitu sporta skolās, sporta organizatoru un sporta skolu sadarbības rezultātā jāizstrādā priekšlikumi netradicionālu sporta veidu iekļaušanai sporta skolu programmās;

- lielāka uzmanība jāpievērš sporta bāzu, sporta laukumu izmantošanai. Jārisina jautājums par sporta objektu drošību un apsaimniekošanu.

9. Skolu stadioni un skolu sporta laukumi

Viens no nozīmīgākajiem darbiem, kas tika uzsākts 2005. gadā ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komitejas atbalstu, ir Rīgas izglītības iestāžu stadionu un sporta laukumu sakārtošana. Lai izvērtētu kopējo situāciju Rīgā, Departaments apkopja informāciju un visas izglītības iestādes sagrupēja pēc šādiem kritērijiem:

- iestādes bez savām teritorijām;
- iestādes, kuru teritorijas ir sakārtotas (renovētās izglītības iestādes);
- iestādes, pie kurām plānoti reģionālie sporta centri;
- iestādes, kuru teritorijas var sakārtot bez projek-tu izstrādes;
- iestādes, kuru teritoriju sakārtošanai nepieciešami projekti.

Izvērtējot iegūto informāciju, Departaments izstrādāja Rīgas izglītības iestāžu prioritāšu sarakstu, kurā ir paredzēta Rīgas izglītības iestāžu teritoriju labiekārtošana: sporta stadionu, sporta laukumu un sektoru atjaunošana, nožogojuma atjaunošana, nepieciešamā inventāra uzstādīšana, ieejas mezglu rekonstrukcija u.c. darbi. Šo prioritāšu sarakstu izskatīja un apstiprināja Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komiteja.

2005. gadā pie astoņām Rīgas skolām tika veikti labiekārtošanas darbi. Skolas stadionu atjaunoja pie Rīgas 32. vidusskolas (būvdarbu izmaksas – Ls 34 580), Rīgas Šampētera vidusskolas (būvdarbu izmaksas – Ls 55 537), Ziemeļvalstu ģimnāzijas (būvdarbu izmaksas – Ls 54 417), Rīgas Hanzas vidusskolas (būvdarbu izmaksas – Ls 41 728), Rīgas 84. vidusskolas (būvdarbu izmaksas – Ls 57 152), Rīgas 7. pamatskolas (būvdarbu izmaksas – Ls 35 893). Sporta laukumus atjaunoja pie Rīgas Ļ. Tolstoja Krievu vidusskolas (būvdarbu izmaksas – Ls 41 030) un Rīgas Pļavnieku sākumskolas (būvdarbu izmaksas – Ls 45 293).

Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komitejas priekšsēdētāja B. Brigmane uzskata, ka ir jāpievērš daudz lielāka uzmanība bērnu un jauniešu fiziskajai aktivitātei. Atjaunojot skolu stadionus, sakārtojot un labiekārtojot skolu sporta laukumus, tiek radīta bāze ne tikai attiecīgo skolu bērniem, bet arī mikrorajona bērnu un jauniešu un viņu vecāku pulcēšanās un saturīgas brīvā laika pavadīšanas vieta. Līdz šim skolām piegulošo teritoriju sakopšana bija atstāta novārtā. Turpmāk lielāka atbildība par šo teritoriju uzturēšanu kārtībā tiks prasīta no skolu direktoru vietniekiem saimnieciskajā darbā, jo tieši viņiem 2005. gadā par 100 latiem tika palielināta alga.

Skolu stadionu un sporta laukumu atjaunošana turpināsies arī 2006. gadā.

10. Mācību kabinetu aprīkojuma atjaunošana

2005. gadā mācību kabinetu aprīkojuma atjaunošanai tika piešķirts finansējums Ls 443 500 apmērā.

Valsts vispārējās izglītības standartu un mācību priekšmetu standartu prasību nodrošināšanai, kā arī ievērojot pieprasījumu pēc dabaszinību un inženiertehnisko zinātņu speciālistiem Latvijas darba tirgū, ir nepieciešams pilnveidot skolu dabaszinību kabinetu materiāli tehnisko bāzi. Tādēļ Ls 371 000 tika piešķirti 22 Rīgas vidusskolu dabaszinību kabinetu materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanai. Par šo finansējumu skolas iegādājās mācību uzskates līdzekļus (katrai skolai Ls 10 045) un mēbeles (katrai skolai Ls 6818).

Mājturība kā mācību priekšmets ir viens no daudzveidīgākajiem un tematiski sazarotākajiem, piemēram, tā sevī ietver gan mājsaimniecību, uzturmācību, tekstilmācību, lietišķo mākslu un etnogrāfiju, gan kokapstrādi un metālapstrādi. Mājturību meitenes un zēni apgūst atsevišķi, un katrā skolā ir divi mājturības kabineti, tāpēc arī nepieciešamais mācību inventārs ir ļoti plašs. Turpinot mājturības kabinetu materiāli tehniskās bāzes pilnveidi, visām Rīgas skolām, izņemot vakarskolas, piešķīra Ls 72 500 mājturības kabinetu inventāra iegādei (katrai skolai tika piešķirti Ls 525).

Ievērojot arvien pieaugošās mācību grāmatu cenas un nepietiekamo valsts finansējumu mācību grāmatu iegādei skolās, kā arī turpinot līdz šim īstenoto politiku – līdzfinansēt no pašvaldības budžeta mācību grāmatu iegādi –, Rīgas skolām piešķīra papildu finanses mācību līdzekļu iegādei. Ls 200 000 tika sadalīti proporcionāli skolēnu skaitam, vidēji Ls 2,10 vienam skolēnam.

11. Skolēnu drošība

Arī 2005. gadā Departamenta uzmanības lokā bija jautājumi, kas saistīti ar skolēnu drošības uzlabošanu.

Nu jau ierastas un pašsaprotamas ir kļuvušas Rīgas pašvaldības policijas Apsardzes dienesta darbinieku dežūras pie Rīgas skolām. Saskaņā ar Rīgas domes priekšsēdētāja rīkojumu apsardzes nodrošināšana notiek jau pie 29 skolām. Pēc policijas darbinieku un skolu direktoru sniegtās informācijas, sabiedriskā kārtība pie tām ir būtiski uzlabojusies. Zīmīgi, ka policistu

klātbūtne pozitīvi ietekmējot arī skolēnu uzvedību.

Departaments saņem arvien jaunus skolu iesniegumus ar lūgumu nodrošināt apsardzi. Lemjot par jaunu izglītības iestāžu iekļaušanu apsargājamo objektu sarakstā, tiek ņemta vērā valsts policijas un Rīgas pašvaldības policijas sniegtā informācija par noziedzīgo nodarījumu īpatsvaru pie konkrētām skolām. Jāsaka gan, ka organizēt policijas dežūras pie katras skolas nav iespējams un nav arī nepieciešams.

Kā viens no svarīgākajiem pasākumiem, kas veikts skolēnu drošības uzlabošanā, jāpiemin videonovērošanas kameru uzstādīšana 10 skolās. Šī bija viena no iecerēm, ko neizdevās īstenot 2004. gadā.

Videonovērošanas kameru uzstādīšanas galvenais mērķis ir veikt teritorijas un skolas ieeju novērošanu. Tika izvirzīta arī prasība, ka sistēmām jābūt savietojamām ar Rīgas pašvaldības policiju. Šim nolūkam Rīgas dome 2005. gada budžeta grozījumos piešķīra līdzekļus Ls 50 000 apmērā. Finanšu līdzekļi bija pietiekami, lai šajās skolās varētu iekārtot novērošanas punktu un uzstādīt 16 videokameras. Tā kā skolu teritorijas ir atšķirīgas, ne visām skolām ar to pietika, lai pilnībā varētu nodrošināt skolas novērošanu, taču iekārtoto sistēmu skola ir spējīga pilnveidot arī par saviem līdzekļiem. Kopumā projekts ir veiksmīgi īstenots un sekmē drošības paaugstināšanos skolās.

Liela uzmanība 2005. gadā bija pievērsta satiksmes drošības jautājumiem. 2005. gadā Rīgas domes Satiksmes departaments sadarbībā ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu un Viļņas pašvaldības sabiedriskā transporta uzņēmumu īstenoja projektu "Drošais ceļš uz skolu".

Projekta "Drošais ceļš uz skolu" mērķis bija apzināt satiksmes drošību pie skolām Rīgā, apkopot informāciju par to, kas jā dara, lai situāciju uzlabotu, kā arī sagatavot metodiskos materiālus satiksmes noteikumu zināšanu līmeņa paaugstināšanai. Projekts "Drošais ceļš uz skolu" tika realizēts PHARE 2002 granta līguma "Baltijas jūras reģiona sadarbības programma Latvijai" ietvaros.

Projekta ietvaros tika izstrādātas rekomendācijas ceļu satiksmes noteikumu mācīšanai pirmsskolas izglītības iestādēs, kā arī apkopoti tuvāko gadu laikā veicamie darbi satiksmes organizācijas uzlabošanai pie Rīgas skolām. Tāpat pirmo reizi ir izstrādāta ceļu satiksmes uzrauga rokasgrāmata, kurā vienkāršā, saprotamā valodā ir izskaidroti ceļu satiksmes noteikumi un ieteikumi ceļu satiksmes uzraugiem (dežurantiem); tā izmantojama arī pedagogu darbā. Rokasgrāmata tika izstrādāta, pirms tam analizējot skolēnu drošības

situāciju pilsētā, apzinot mācību līdzekļu par satiksmes noteikumiem klāstu, kā arī izpētot ārvalstu pieredzi šajā jomā.

Lai apzinātu satiksmes drošības situāciju pie skolām, projekta ietvaros visām Rīgas pašvaldības skolām tika nosūtītas anketas par nepieciešamajiem darbiem skolēnu drošības uzlabošanai. Informāciju iesniedza 95 skolas. Katru no tām apsekoja Satiksmes departamenta speciālisti, lai izvērtētu un apkopotu veicamos darbus. Rīgas domes Satiksmes departaments informēja, ka daļa no darbiem tiks realizēti jau 2006. gadā.

Turpinājās arī ikdienas darbs satiksmes drošības uzlabošanā pie skolām. 2005. gadā Rīgas domes Satiksmes departaments uzstādīja ātrumvaļņus pie septiņām skolām – Rīgas Imantas vidusskolas, Rīgas Rinūžu ģimnāzijas, Rīgas Juglas ģimnāzijas, Rīgas 65. vidusskolas, Puškina liceja, Rīgas 18. vakara (maiņu) vidusskolas un Rīgas 85. vidusskolas.

12. Atbalsts privātajām izglītības iestādēm

LR Izglītības likuma 59. panta 2. daļa nosaka, ka privātās izglītības iestādes finansē to dibinātāji. Valsts un pašvaldība piedalās privāto izglītības iestāžu finansēšanā atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo, ja šajās iestādēs tiek īstenotas akreditētas pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmas. Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komiteja 2005. gada 7. jūlijā izskatīja jautājumu par privāto izglītības iestāžu finansēšanu un pieņēma lēmumu atbalstīt Rīgas administratīvās teritorijas privāto izglītības iestāžu, kuras realizē akreditētas pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmas, finansēšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Departaments finanšu aprēķinus veica saskaņā ar MK noteikumu "Noteikumi par vispārējo pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmu īstenošanas izmaksu uz vienu izglītojamo (gadā)" noteiktajām normām – šo programmu īstenošanai nepieciešamo izmaksu minimums ir pielīdzināms 75 % no MK noteikumos "Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu vai sociālās aprūpes iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem" noteiktajām izmaksām budžeta gadā par vienu izglītojamo vispārējās izglītības iestādēs. 2004./2005. mācību gadā astoņās privātskolās izglītību akreditētās izglītības programmās guva 612 skolēni

un, lai nodrošinātu pašvaldības līdzfinansējumu par šiem skolēniem, budžetā nepieciešami Ls 66 555 (612 skolēni x Ls 145 x 0,75). 2005. gadā Rīgas vispārējās izglītības privātajām skolām piešķīra finansējumu Ls 70 000 apmērā. 2005. gadā līgumi par 1520 skolēnu izglītošanu tika noslēgti ar 21 privāto Rīgas vispārējās izglītības skolu (kopējā summa Ls 69 930). Summa gadā par vienu skolēnu – Ls 108,75.

Tā kā skolēnu skaits mācību gada laikā un katrā mācību gadā ir mainīgs, slēdzot līgumu ar privātskolām par pašvaldības finanšu līdzekļu piešķiršanu, ir nepieciešama audzēkņu skaita precizēšana katrā mācību gadā. Jau tagad pēc skolēnu skaita pārbaudes un veiktajiem aprēķiniem secināts, ka papildus ir nepieciešami Ls 95 370.

Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komiteja 2005. gada 7. jūlijā vienlaicīgi nolēma atbalstīt privātskolu finansējumu arī 2006. gadā.

13. Projekti, konferences un citi pasākumi

2005. gadā skolas aktīvi iesaistījās dažādos pasākumos gan veidojot tos no jauna, gan turpinot iepriekšējos gados iesākto. Daži piemēri no daudzveidīgās un bagātās skolu dzīves.

Rīgas Zolitūdes ģimnāzijā jau otro gadu turpinās projekts “Gloria in iuventus” – Baltijas valstu ģimnāziju skolēnu sadarbības programma. Programmas iniciatori bija Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas jauktā kora vadītāji un dziedātāji. Kora vadītāja un projekta dalībiece Svetlana Caune stāstīja, ka iepriekšējā mācību gadā notika tikšanās ar Kediņu (Lietuva) *Švesioj* ģimnāzijas skolēniem, bet 2005. gadā notika brauciens uz Tallinu un tikšanās ar *Linamae* liceja skolēniem. Brauciena mērķis bija turpināt iesākto starptautisko projektu, iesaistot tajā Igaunijas skolēnus, atbalstīt skolēnu iniciatīvu un veidot kontaktus skolu līmenī, kā arī iepazīstināt ar ģimnāzijas sabiedrisko, mācību, kultūras dzīvi, organizējot pasākumus (koncertus, diskusijas, ģimnāzijas prezentāciju u.c.). Braucienā piedalījās Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas jauktais koris, skolas padomes pārstāvji un pedagogi. Brauciena noslēgumā skolēni izteica priekšlikumu turpināt sadarbību un projekta “Gloria in iuventus” ietvaros organizēt *Švesioj* ģimnāzijas, *Linamae* liceja un Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas skolēnu kopīgu pasākumu Rīgā.

Rīgas Zolitūdes ģimnāzija ir iesaistījusies arī starptautiskā projektā “Skolēnu pašpārvaldes darbība skolas attīstībā”. Projekta ietvaros 2005. gada aprīlī

10 skolēniem un trim skolotājiem tika organizēts brauciens uz Kijevu. Brauciena mērķis bija pieredzes apmaiņa skolas pašpārvaldes darbā, kā arī pozitīvas attieksmes veidošana pret citu kultūru cilvēkiem. Skolēni pēc brauciena uzsvēra, ka ļoti lietderīgas bija dienas, ko viņi pavadīja Kijevas 130. vidusskolā. Skolēni apmeklēja angļu un itāļu valodas stundas. Angļu valodā bija organizēts dispuks “Skolas demokrātiskā attīstība”. Skolēni apsprieda skolas padomes un skolas darbu, Latvijas un Ukrainas izglītības sistēmu. 2005. gada maijā notika ukraiņu skolēnu atbildes vizīte Rīgas Zolitūdes ģimnāzijā. Skolēni un pedagogi uzskata, ka līdzdalība šādos projektos dod nenovērtējamu saskarsmes pieredzi, paaugstina interesi par līdzdalību skolas darbā, tiek attīstītas patriotisma jūtas pret savu valsti un interese par citu valstu kultūras mantojumu, kas veicina integrācijas attīstību Eiropā un pasaulē.

2003. gada decembrī Somijas, Latvijas un Lietuvas ministriju savstarpējās sadarbības iestāros tapa projekts “Jovaro pamatskolas un Ziemeļvalstu ģimnāzijas sadarbības projekts mākslās”. Šis projekts sastāv no vairākiem posmiem. 1. projekta posms norisinājās 2004. gadā Lietuvā; tā ietvaros Ziemeļvalstu ģimnāzijas bērnu muzikālais teātris viesojās Jovaro pamatskolā Šauļos. Ziemeļvalstu ģimnāzijas bērnu muzikālais teātris kopīgi ar Jovaro tautisko deju kolektīvu iestudēja pasaku “Riča brīnišķīgais ceļojums”. Projekta 2. posms savukārt norisinājās Latvijā. 2005. gada februārī Jovaro tautisko deju kolektīvs viesojās Ziemeļvalstu ģimnāzijā. Lietuviešu un latviešu kopdziedāšana un kopdejošana kļuva par draudzības un vienotības apliecinājumu. Projekta 3. posmā tika iekļauta starptautiska konference “Valoda un māksla modernā skolā”, kuru organizēja Jovaro pamatskola. No Rīgas Zemgales priekšpilsētas skolām konferencē piedalījās 23 skolotāji, no tiem 17 angļu valodas skolotāji, viens krievu valodas skolotājs, pieci vizuālās mākslas un mājturības skolotāji, kā arī 12 Ziemeļvalstu ģimnāzijas 7. klašu audzēkņi. Konferenču dalībniekiem bija iespējams apmeklēt mācību stundas Jovaro pamatskolā un dalīties pieredzē ar kolēģiem, valodu skolotāji apmeklēja Šauļu *Didždvaris* ģimnāziju, kur apmeklēja mācību stundas 8.–12. klasēs. Mākslas projekta dalībnieki apmeklēja Šauļu universitātes Mākslas fakultāti. Ziemeļvalstu ģimnāzijas direktores vietniece Inga Lande stāstīja, ka kopumā tika gūtas daudzas vērtīgas atziņas.

Ziemeļvalstu ģimnāzijai ir daudz sadarbības partneru; 2005. gadā skolā kārtējā apmaiņas brauciena ietvaros viesojās skolēnu un skolotāju delegācija 14 cilvēku sastāvā (12 skolēni un divi skolotāji) no

sadraudzības skolas – Baumlihofas ģimnāzijas Šveicē. Sadarbības ar Šveici koordinatore vācu valodas metodiskās komisijas vadītāja E. Griņeva informēja, ka brauciena mērķis bija piedalīšanās mācību stundās, savstarpēja pedagoģiskās pieredzes apmaiņa, vācu valodas zināšanu nostiprināšana un papildināšana, iepazīšanās ar Šveices un Latvijas vēsturi, ģeogrāfiju, kultūru, parašām, tradīcijām un izglītības sistēmu.

Starptautisku projektu “Energija apkārt Baltijas jūrai” 2003. gadā uzsāka Rīgas 3. vidusskola. Projektā piedalās Vecpiebalgas vidusskola, kā arī Dānijas un Zviedrijas vidusskolēni. Projekta ietvaros 2003. gadā notika brauciens uz Ūmeo ģimnāziju Zviedrijā, 2004. gadā – uz Kopenhāģenu, bet 2005. gada aprīlī Rīgas 3. vidusskola uzņēma viesus no Zviedrijas un Dānijas. Projekta norise turpinājās Vecpiebalgas vidusskolā. Notika projektā veikto darbu prezentācija. Dāņi ziņoja par jēdziena “ilgtspējīga attīstība” izpratni Dānijā, zviedri iepazīstināja ar gaisa piesārņojuma problēmām, ko rada satiksme, katlumājas utt. Vecpiebalgas skolēni bija pētījuši kūlas dedzināšanas sekas, vietējo ezeru ekosistēmas izmaiņas, alternatīvā kurināmā lietošanu. Rīgas 3. vidusskolas audzēkņi vairāk ziņoja par “Latv-energo” darbu enerģijas ražošanā un vides aizsardzības jomā, stāstīja par apkures sezonas problēmām Rīgā un to ietekmi uz veselību, informēja par Getliņu un atkritumu apsaimniekošanas problēmām, un par iespējām izmantot atkritumus enerģijas ražošanā, par “Zaļā punkta” darbību. Konferences otrajā daļā notika darbs grupās. Tika veidotas starptautiskas skolēnu darba grupas. Jaunieši izstrādāja ieteikumus savu valstu valdībām ilgtspējīgas attīstības principu īstenošanai dzīvē un diskutēja par kopīgo un atšķirīgo vides aizsardzībā Dānijā, Zviedrijā un Latvijā. Konference beidzās ar rezumējumu – šādas tikšanās un projekti ir ļoti svarīgi labākai pasaules izpratnei.

2005. gada aprīlī Rīgas 13. vidusskolas skolēni tikās ar jauniešiem no organizācijas “AIESEC Latvijā” un projekta “Youth Way 2” dalībniekiem. “AIESEC Latvijā” ir globāla jauniešu apmaiņas organizācija, kuras mērķis ir Latvijas jauno līderu izaugsme, bet projekts “Youth Way 2” Latvijā tiek īstenots AIESEC darbības ietvaros. Projektā ir iesaistīti jaunieši no Vācijas, Francijas, Itālijas, Polijas un Grieķijas. Jaunie ārzemju lektori vadīja praktiskās nodarbības un diskusijas Rīgas 13. vidusskolas 9.–11. klases skolēniem. Skolēniem bija lieliska iespēja iegūt informāciju par iespējām mācīties citās ES valstīs, par apmaiņas projektiem un paaugstināt informētības līmeni par ES. Skolēni aktīvi piedalījās diskusijās, kas notika angļu valodā, un izteica

savas idejas un domas.

Rīgas 13. vidusskolā 2005. gadā beidzās konkurss “Kultūras vēsture, vizuālā māksla – mūsu draudzības sākums”. Šis konkurss tika organizēts skolu sadraudzības projekta ietvaros un tajā piedalījās 10. klašu skolēni no Rīgas 13. vidusskolas un Rīgas Hanzas vidusskolas. Projekta mērķis bija radīt pozitīvu vidi starp latviešu un krievu tautības jauniešiem vienotā mācību apguves un informācijas apmaiņas procesā. Lai konkurss noritētu veiksmīgi, nesavtīgu darbu ieguldīja skolotāji – Inga Mihailova, Irēna Novicka, Una Daukste.

Savukārt Rīgas Angļu ģimnāzijas 10. klases skolēni devās apmaiņas braucienā uz Nīderlandes mazpilsētiņu Zwolle. Jau ceturto gadu Rīgas Angļu ģimnāzija piedalās savstarpējā projektā un 2005. gada projekta tēma bija “Bridges” (tilti). Uz Zwolle Rīgas Angļu ģimnāzijas skolēni devās ar iepriekš sagatavotiem mājasdarbiem par tēmām – “Tilts no mākslas un literatūras skatu punkta”, “Tilts no tehniskā un arhitektoniskā skatu punkta” un “Tiltu nozīme cilvēku sociālajā dzīvē”. Audzēkņi ar labiem panākumiem prezentēja savus projektus. Pēc tam skolēni tika sadalīti trijās “workshop” grupās. Viena grupa no papīra un līmes būvēja tiltu maketus un iejutās inženieru lomās. Tika vērtēts tiltu dizains un izturība. Otra grupa iejutās mākslinieku ādā; viņu uzdevums bija gleznot tiltus no dažādiem skatu punktiem gan kā fizisku, gan kā metaforisku objektu. Trešajai grupai bija uzdevums uzrakstīt īso stāstu, kurā tilts būtu iesaistīts kā galvenais elements. Pirms tam visām grupām bija lekcijas, kurās varēja uzzināt par tiltu būvēšanas principiem, tiltu nozīmi mākslā un literatūrā. Grupās no katras valsts – Latvijas, Nīderlandes un Itālijas – bija iesaistīti trīs cilvēki. Arī šos darbus skolēni prezentēja. Protams, pa vidu grūtajam, bet interesantajam darbam bija arī izklaide – ar projekta tēmu saistītas ekskursijas ar velosipēdiem.

14. Ārējie sakari – nozīmīgākie starptautiskie pasākumi

Departamentam un daudzām tā padotības izglītības iestādēm izveidojusies aktīva sadarbība ar Baltijas jūras valstu galvaspilsētu – Tallinas, Viļņas, Helsinku, Kopenhāģenas, kā arī Maskavas – izglītības departamentiem un izglītības iestādēm. Tiek īstenoti izglītības projekti sadarbībā ar Rīgas sadraudzības pilsētām: Norčēpingu (Zviedrijā), Pori (Somijā), Brēmeni un Rostoku (Vācijā).

Sadarbībā ar ārvalstu institūcijām tiek īstenoti izglītības projekti, kas nodrošina dalību starptautiskās konferencēs, semināros un apspriedēs par izglītības vadības, izglītības demokratizācijas, bilingvālās izglītības, psiholoģijas, sociālās un speciālās pedagoģijas, matemātikas, vides izglītības, interešu izglītības, kultūrizglītības u.c. jautājumiem gan Rīgā, gan ārzemēs. Uz ārvalstīm, lai piedalītos minētajos projektos, dodas Rīgas izglītības iestāžu pedagogi un skolēni. Rīgā regulāri tiek uzņemti vieslektori, pedagogi un skolēnu grupas.

Departamenta darbinieki, departamenta teritoriālo nodaļu vadītāji, vairāku pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāji un skolu direktori janvāra beigās viesojās kaimiņvalsts Igaunijas galvaspilsētā Tallinā, lai iepazītos ar Tallinas Izglītības departamenta darbu, apmeklētu pirmsskolas, skolas un interešu izglītības iestādes. Rīgas izglītības speciālisti apmeklēja Tallinas domi, kur tikās ar pilsētas mēra vietnieci Izglītības departamenta direktori Andresu Pajulu un departamenta speciālistiem, kā arī apmeklēja 10 izglītības iestādes un iepazīnās ar Imersijas centra darbu. Abu galvaspilsētu Izglītības departamentu speciālisti vienojās, ka būtu lietderīgi rīkot kopēju semināru, kas veltīts bilingvālismam un imersijas metodes darbam, optimālākā ceļa meklēšanai valsts valodas apguvei mazākumtautību skolās.

Igaņu kolēģi augsti novērtēja dalību RD IJSD Skolotāju izglītības centra rīkotajā konferencē "Skolas vadītājs globalizācijas laikmetā", kas notika 26. un 27. oktobrī.

Departaments uzaicināja viesoties Rīgā Igaunijas izglītības vadības speciālistus – Igaunijas parlamenta (*Riigikogu*) un Igaunijas Izglītības ministrijas pārstāvjus, kā arī Tallinas Izglītības departamenta speciālistus un Tallinas skolu ar krievu mācību valodu direktorus. Sadarbība starp Rīgu un Tallinu izglītības jomā izveidojusies ļoti cieša un profesionāla. Šoreiz igauņu speciālisti iepazīsies ar Rīgas mazākumtautību skolu pieredzi bilingvālās izglītības ieviešanā un īstenošanā.

1997. gadā tika noslēgts sadarbības līgums starp Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komiteju, toreizējo Rīgas pilsētas skolu valdi un attiecīgo Kopenhāgenas pilsētas komiteju un izglītības pārvaldi. Aprīlī Rīgā atbildes vizītē viesojās Kopenhāgenas izglītības un jaunatnes darbinieku delegācija (15 personas). Delegāciju Rīgas domē pieņēma Rīgas domes priekšsēdētājs Aivars Aksenoks. Notika aktīva domu apmaiņa un tika pārrunāti abas puses interesējoši aktuāli jautājumi.

Pasākuma gaitā notika tikšanās ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta direktora vietnieku Gunti Helmani. Departamenta direktora vietniece jaunatnes jautājumos Dina Viksna iepazīstināja dāņus ar Rīgas interešu izglītības jautājumiem.

Viesi apmeklēja Bērnu un jauniešu centru "Rīgas Skolēnu pils"; tika atklātas divas Kopenhāgenas jauniešu izstādes. Skolēnu pilī notika tikšanās ar Departamenta vadību un Rīgas pilsētas izglītības interešu centru direktoriem. Sarunu konstruktīvajā un draudzīgajā gaisotnē tika panākta vienošanās par tālāku izvērstu sadarbību.

Rīgas skolēni sekmīgi piedalās Eiropas Savienības valstu jaunatnes pasākumos – Skolēnu Eiroparlamenta sesijās gan ārzemēs, gan arī Rīgā. Labus panākumus mūsu audzēkņi gūst gadskārtējā Starptautiskajā Stokholmas jauno ūdens pētnieku konkursā.

Tiek organizētas Rīgas skolu pārstāvju tikšanās ar citu valstu projektu vadītājiem. Tās uzlabo mūsu skolotāju prasmes sadarboties, izmantojot Eiropas Savienības izglītības programmas "Socrates" un tās apakšprogrammas, arī programmu "Youth".

Ļoti nozīmīga bija Departamenta vadības dalība Eiropas valstu galvaspilsētu izglītības vadītāju kluba konferencē Zagrebā (Horvātijā) maijā. 7. Eiropas valstu galvaspilsētu izglītības vadītāju kluba konferencē "Atvērta skola – iespējas pārmaiņām" konferences dalībniekiem Departamenta direktora vietnieks Guntis Helmanis ziņoja par situāciju Rīgā. Konferencē piedalījās 22 Eiropas pilsētu (Tallinas, Ankaras, Kijivas, Kopenhāgenas, Skopjes, Ļubļanas, Belgradas, Minhenes, Bratislavas, Lisabonas, Viļņas, Kišiņevas, Bukarestes, Prāgas, Sarajevas, Sofijas, Vīnes, Hāgas, Maskavas, Nikosijas un Stambulas) pārstāvji. Nozīmīga konferences sastāvdaļa ir personīgu kontaktu dibināšana ar citu valstu galvaspilsētu izglītības vadītājiem un sarunas par aktuālām izglītības tēmām, kuras nav iekļautas oficiālajā konferences darba kārtībā.

Ar Minhenes Izglītības departamenta Ārējo sakaru nodaļas vadītāju Mariku Švagneri tika saskaņota pedagogu apmaiņas programma starp Rīgas un Minhenes skolām 2006. gadā.

Ar Kopenhāgenas Izglītības departamenta vadītāju Peteru Rasmusenu tika panākta vienošanās par Rīgas un Kopenhāgenas Izglītības departamentu sadarbību. Decembra sākumā Rīgā ieradās Kopenhāgenas pilsētas Izglītības pārvaldes un skolu direktori, lai vienotos par tālāku sadarbību starp abām pilsētām.

2005. gadā uzmanības centrā bija dižais dāņu pasaku meistars Hanss Kristians Andersens – tika atzīmēta

viņa 200 gadu jubileja. Deviņu Rīgas pirmsskolu, 18 skolu un deviņu interešu izglītības iestāžu (strādā ar “Lego” konstruktoriem) audzēkņi bija izgatavojuši ļoti interesantus darbus. Ceļojošā izstāde pabija Billundā, Kopenhāgenā (Dānija), Viļņā, Kauņā un Šauļos (Lietuva).

Galvenie turpmākie darbības virzieni

- Priekšlikumu izstrāde Rīgas vispārējās izglītības iestāžu tīkla optimizācijai un kvalitatīvas izglītības nodrošināšanai.
- Rīgas vispārējās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas akceptēto pasākumu īstenošana.
- Pedagoģiskās korekcijas klašu darba izpēte.
- Ilgstoši slimojošo bērnu apmācības sistēmas izveide Rīgā.
- Pasākuma “Sporta diena skolā” organizēšana (Rīgas mērogā).
- Sporta dzīves organizēšana atjaunotajos stadionos un sporta laukumos.
- Pasākumi skolēnu drošībai pie skolām.
- Sadarbība ar skolu direktoru padomi.

Skolu jubilejas

Nozīmīgas jubilejas 2005. gadā atzīmēja:

- **Rīgas Centra humanitārā vidusskola – 120 gadu jubileju;**
1885. gadā skolu dibināja kā Rīgas elementāro meiteņu skolu. Skola sākotnēji bija Kr. Barona ielā 46. Vēlāk, 1914. gadā, skola tika pārcelta uz jaunuzcelto ēku Bruņinieku ielā 24a, un skolā 12 klasēs mācījās 627 skolēni un strādāja 13 pedagogi. 1923. gadā skolu pārdēvēja par Rīgas pilsētas 8. pamatskolu. Sākumā tā bija sešgadīga skola, tad septiņgadīga skola, pēc tam astoņgadīga skola. 1955. gadā skola kļuva par Rīgas 50. vidusskolu. Kopš 1959. gada skolā padziļināti māca angļu valodu. 1971. gadā skolas kolektīvs pārcēlās uz jaunām telpām Kr. Barona ielā 97a. 1990. gadā skolu pārdēvēja par Rīgas Centra humanitāro vidusskolu, padziļinot svešvalodu apmācību un paplašinot humanitārā cikla mācību priekšmetus. 2005. gadā 34 klasēs mācījās 927 skolēni un skolā strādāja 78 pedagogi.

- **Rīgas 40. vidusskola – 100 gadu jubileju;**
1905. gadā latviešu kultūras darbinieks un dzej-

nieks Atis Ķeniņš ar dzīvesbiedri dibināja privāto sieviešu ģimnāziju Tērbatas ielā; ēka ir ļoti interesanta gan no arhitektūras viedokļa, gan no vēsturiskā viedokļa. Ēka tika celta īpaši skolas iekārtošanai par Ata Ķeniņa līdzekļiem. Skolā par pasniedzējiem strādāja daudzas tā laika ievērojamās personas – Emīls Dārziņš, Fricis Bārda, Jānis Poruks, Vilis Plūdonis, Jānis Mediņš, Kārlis Skalbe. 100 gadu laikā šajā ēkā atradās dažādas skolas: gan krievu, gan latviešu ģimnāzijas, reālskola un ebreju universitāte, bet kopš 1956. gada tajā ir Rīgas 40. vidusskola. Skolā 2005. gadā 38 klasēs mācījās 1042 skolēni un skolā strādāja 92 pedagogi.

• **Kārļa Videnieka Rīgas 77. vidusskola – 100 gadu jubileju;**

1905. gadā Olga Lerha dibināja Rīgā, Elizabetes ielā 89, meiteņu skolu. Šī skola bija proģimnāzija, ar divām (vēlāk trim) sagatavošanas un četrām ģimnāzijas klasēm. 1912. gadā skolas ēka atradās Kurmanova ielā 18 (tagad E. Birznieka-Upīša iela), kas bija A. Jesena privātipašums. Šī proģimnāzija darbojās līdz 1915. gadam, kad kara laika apstākļu dēļ tās darbību pārtrauca. Līdz 1919. gadam proģimnāzija darbojās Pēterburgā. Pēc I pasaules kara, 1919. gada rudenī, skolotāju kolektīvs atgriezās no darba Pēterburgā. Skola sāka darboties kā Rīgas pilsētas 36. pamatskola. 1924. gadā skola tika pārcelta uz jaunām telpām Avotu ielā 44. 1938. gadā skolai piešķīra Avotu skolas nosaukumu. No 1943. līdz 1944. gadam skolai bija Rīgas pilsētas 36. tautskolas nosaukums, bet no 1944. gada līdz 1953. gadam skola tika dēvēta par Rīgas 36. septiņgadīgo skolu. 1954. gadā skolu reorganizēja un izveidoja Rīgas 42. vidusskolu. 1962. gadā skolu atkal pārdēvēja – par Rīgas 39. astoņgadīgo skolu. 1972. gadā skolas telpās tika veikts kapitālais remonts, tai laikā Rīgas 39. astoņgadīgo skolu apvienoja ar Rīgas 28. astoņgadīgo skolu. Rīgas 28. astoņgadīgo skolu 1975. gadā reorganizēja un izveidoja Rīgas 77. vidusskolu. 1990. gadā skolai piešķīra Kārļa Videnieka vārdu. Kārlis Videnieks ir izcila personība skolas vēsturē un 55 mūža gadus pavadījis pedagoģiskajā darbā. Viņš izveidoja skolotāju kolektīvu un panāca, ka sekmju ziņā skola kļuva par vienu no labākajām Rīgas pamatskolām. Viņa autoritāte bija tik liela, ka gadu desmitiem skolu dēvēja par Videnieka pamatskolu. Tagad Kārļa Videnieka Rīgas 77. vidusskola ir tradīcijām bagāta. 2005. gadā 28 klasēs mācījās 716 skolēni un skolā strādāja 58 pedagogi.

Rīgas izglītības iestāžu vadītāji 2005. gadā

Darbs ar jaunatni, bērnu un jauniešu brīvais laiks

Kopsavilkums

4 Pamatuzdevums darbā ar jaunatni ir nemainīgs – papildus obligātajai izglītībai izveidot bērniem un jauniešiem pieejamu un vispusīgu neformālās izglītības sistēmu, kurā ietverta gan interešu izglītība, gan darbs ar jaunatni, gan dažādi projekti un atbalsta programmas mērķtiecīgi organizēta brīvā laika pavadīšanai.

2005. gads vispirms saistās ar IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, kuros piedalījās apmēram 35 000 dalībnieku. IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku norise ir iemūžināta un ieraksti ir pieejami RD IJSD Videocentrā.

2005. gadā vairāk nekā 67 202 bērni un jaunieši ir iesaistījušies vispārējās izglītības iestāžu un interešu izglītības iestāžu īstenotajās interešu izglītības programmās. Rīgā interešu izglītības programmas īstenoja 145 vispārējās izglītības iestādes un 14 interešu izglītības iestādes. Audzēkņu vidū visvairāk apmeklētās ir kultūrizglītības programmas un sporta izglītības programmas. Interešu izglītības iestādēs audzēkņi no kultūrizglītības programmām priekšroku dod vizuālās un lietiskās mākslas apakšprogrammām, bet vispārējās izglītības iestādēs – mūzikas un dejas mākslas apakšprogrammām.

2005. gadā darbojās deviņi brīvā laika centri pie vispārējās izglītības iestādēm. Brīvā laika centru izveide pie vispārējās izglītības iestādēm tiek realizēta jau trešo gadu. Mērķis ir radīt plašāku iespēju attiecīgās skolas mikrorajona bērniem un jauniešiem lietderīgi pavadīt brīvo laiku organizētās un brīvas izvēles nodarbībās – spēlējot galda spēles, klausoties mūziku, lasot grāmatas u.tml.

Šajā gadā LR Bērnu un ģimenes lietu ministrija sadarbībā ar Departamentu atbalstīja 12 projektus par bērnu rotaļu un atpūtas laukumu iekārtošanu un sakārtošanu, pamatā pie Rīgas izglītības iestādēm. Tas ir viens no risinājumiem, kā uzlabot vidi, kur bērni, jaunieši un attiecīgo mikrorajonu iedzīvotāji var pavadīt brīvo laiku.

2005. gadā saskaņā ar budžeta grozījumiem notika interešu izglītības iestāžu labiekārtošana. Pie 10 interešu izglītības iestādēm tika uzstādītas videonovērošanas kameras. Materiāli tehniskā bāze tika uzlabota sešām interešu izglītības iestādēm.

Viens no iecienītākajiem bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas veidiem ir līdzdalība nometnēs. 2005. gadā ar RD atbalstu tika organizētas 430 nometnes, kurās piedalījās 16 088 bērni un jaunieši no Rīgas. Nometņu organizatori galvenokārt bija pilsētas izglītības iestādes, kas organizēja 77,9 % no visām nometnēm; tajās piedalījās 77,3 % bērnu un jauniešu. Pirmo gadu nometņu pieteikumus izskatīja īpaša komisija. Sabiedrisko organizāciju pieteiktās nometnes, kuras organizēja bērniem no sociāli nelabvēlīgām un maznodrošinātām ģimenēm, kā arī bērniem ar īpašām vajadzībām, tika atbalstītas pirmām kārtām.

Ar katru gadu uzlabojās Rīgas Skolēnu domes, izglītības iestāžu skolēnu pašpārvalžu un rajonu/priekšpilsētu koordinātoru sadarbība. Tika īstenoti vērienīgi pasākumi, semināri un konferences par jauniešiem aktuālām tēmām. 2005. gadā ir izveidota jauna programma, kuras mērķis – veicināt jauniešu līdzdalību savu problēmu risināšanā. Daudzu skolu pašpārvaldes iesaistījās šajā programmā, aktīvi darbojoties vienaudžu problēmu apzināšanā. 13 skolu pasākumu pieteikumi saņēma finansiālu atbalstu. Pieteikumi lielākoties bija vērsti uz pasākumiem, kas bērniem un jauniešiem nodrošināja dažādu zināšanu un prasmju apguvi, pozitīvas attieksmes veidošanos, vienlaikus radot motivāciju sevis pilnveidošanai un iespēju adaptēties un integrēties sabiedrībā.

Galvenie darba rezultāti

- Veiksmīgi nodrošināta Rīgas bērnu līdzdalība IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos.
- Nodrošināta interešu izglītības iestāžu darbība un uzsākts darbs trīs brīvā laika centros (Ls 20 000) pie vispārējās izglītības iestādēm.
- Apkopota informācija par interešu izglītības dokumentāciju pamata un vispārējās vidējās izglītības iestādēs.
- Pārskatīta mērķdotācija par interešu izglītības programmu finansēšanu biedrībām.
- Sniegts atbalsts interešu izglītības iestādēm inventāra, kas nepieciešams mācību procesā, iegādei un videonovērošanas kameru uzstādīšanai, lai uzlabotu iestāžu drošību:

- uzlabota sešu interešu izglītības iestāžu materiāli tehniskā bāze (Ls 27 800) – iegādātas trīs frēzmašīnas, trīs virpas, divas keramikas apdedzināšanas krāsnis un viens flīģelis;

- 10 interešu izglītības iestādēs uzstādītas videonovērošanas kameras (Ls 50 000).

- Sadarbībā ar Skolotāju izglītības centru turpinās interešu izglītības pedagogu apmācība (B1 un B2 kursi).

- Uzsākta tradicionālo pilsētas pasākumu atbalsta decentralizācija, deleģējot to organizēšanu un attiecīgo finansējumu izglītības iestādēm.

Problēma

Lielā darba apjoma dēļ IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku laikā un ar tiem saistīto pasākumu dēļ visā mācību gadā vairāki iepļānotie uzdevumi tika atlikti uz 2006. gadu.

1. Rīgas bērnu un jauniešu līdzdalība IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos

Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku tradīcija šogad svinēja savu 45. pastāvēšanas gadadienu. Bērnu un skolēnu priekšnesumi bija nozīmīga programmas daļa jau 1948., 1950. un 1955. gada Vispārējos dziesmu svētkos, bet 1960. gada 23. jūnijā Rīgā skolēniem tika radīti savi, atsevišķi svētki. 1960. gada svētku pamatrepertuārā lielākoties bija dziesmas krievu valodā, bet dziesmu latviešu valodā un latviešu komponistu oriģināldziesmu bija maz. Par spīti visām svētku ēnas pusēm, tika aizsākta jauna unikāla tradīcija, kas turpinās līdz pat šim laikam – tā ir bērnu un jauniešu vēlme muzicēt un mākslinieciski izpausties. Svētku organizācija gan bija diezgan vāja un svētkiem nebija pat emblēmas.

To nevar attiecināt uz IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, kur svētku simboli nozīmēja – pirmie mežgli cilvēka dzīvē, Jāņu vainags, sietuve, maiss, kas jāsalāpa. Svētku logo bija veidots kā romiešu devītnieks no krāsu triepieniem, kur katrai krāsai ir sava nozīme. Tumši zilā krāsa ir Latvijas jūra, ūdens resursi, tā simbolizē Baltijas jūru. Turklāt zilā krāsa tautasdziesmās ir arī mīlestības krāsa. Dzeltenā krāsa apzīmē Vidzemes novadu. Tautasdziesmās dzeltenā krāsa ir košā saules krāsa. Dzeltenais ienes prieku un spēku. Gaiši zilā krāsa kā dzidrais ezeru ūdens – Lat-

gale, jo šo novadu mēdz dēvēt arī par “Zilo ezeru zemi”. Silti zaļā krāsa – Zemgale, kam raksturīgas zemienes, lauki un meži. Folklorā zaļā krāsa ir bagātības un turības krāsa. Tumši sarkanā – Kurzeme, novads, kam raksturīgas košākas krāsas un lielāki kontrasti. Tumši sarkana, brūna krāsa – kā zeme, kas baro latviešus – zemnieku tautu. Koši sarkanā krāsa atrodas cipara X viduspunktā. Tautasdziesmās sarkanā krāsa ir dzīvības, veselības krāsa, bez tās nav košuma un spēka. Šis viduspunkts ir aktīvs un košs, tas ir visu novadu tikšanās punkts – Rīga.

IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku koordinatori

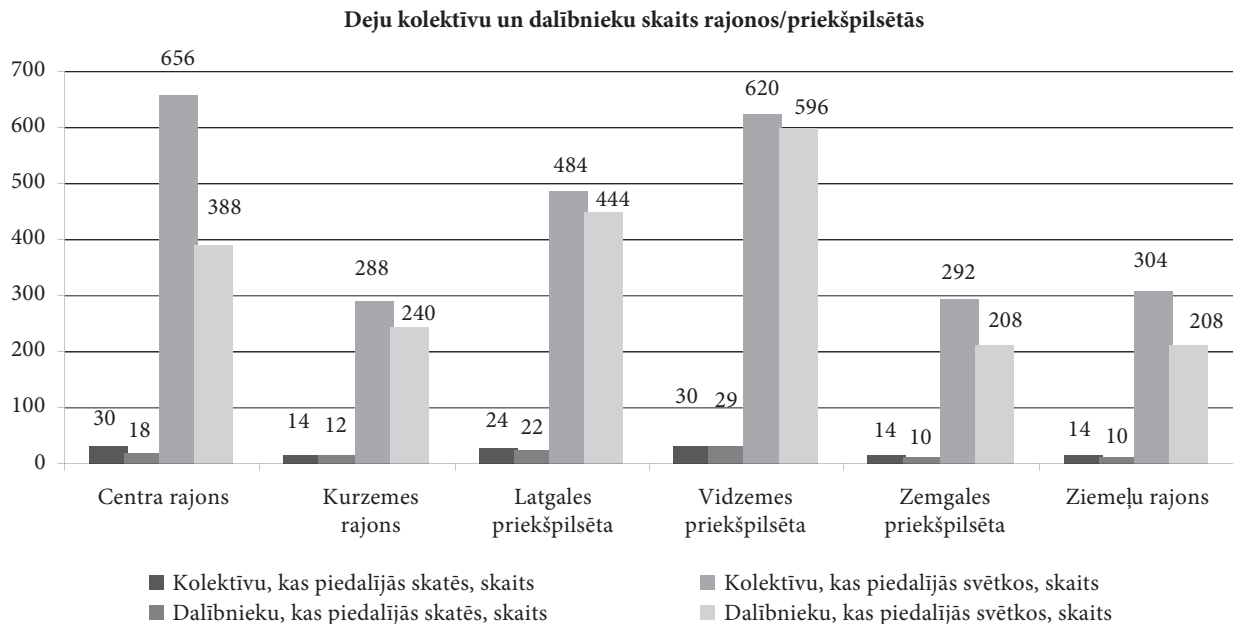
Gatavošanās svētkiem sākās jau 2004. gada rudenī, kad kolektīvi sāka apgūt dziesmu un deju repertuāru. Gada sākumā notika pirmās skates. Katrā rajonā/priekšpilsētā notika deju un koru skates, vizuālās mākslas konkurss “Dažādā pasaule”. Pilsētas skate notika pūtēju orķestriem, folkloras kopām un mūsdienu deju grupām. Savukārt tautas mūzikas kolektīvi un teātri tika atlasīti, balstoties uz iepriekšējām skatēm un konkursiem.

Deju kolektīvu rajonu/priekšpilsētu skatēs kopumā piedalījās 126 kolektīvi ar 2644 dalībniekiem, bet svētkos piedalījās 101 kolektīvs ar 2084 dalībniekiem (80 %). Par svētku dalībniekiem kļuva kolektīvi, kas ieguva 37,5 punktus pirmsskolas vecuma grupā un 35 – pārējās grupās.

Dejās vislielākais atbirums bija Centra rajonam – 40 % no dalībnieku skaita skatēs – un vismazākais Vidzemes priekšpilsētai – 4 % – un Latgales priekšpilsētai – 8 %. Pārējos rajonos vidēji 15–30 %.

Labākie Rīgas deju kolektīvi, kas startēja fināla skatē, ir:

37. grafiks

- Rīgas Teikas vidusskolas deju kolektīvs “Skabardzēni” – četras grupas, vadītāja Arta Melnalksne;
- Rīgas Franču liceja deju kolektīvs “Auseklītis” – četras grupas, vadītāja Iveta Pētersone;
- Rīgas Fr. Brīvzemnieka pamatskolas tautas deju kolektīvs – divas grupas, vadītāja Anita Ozoliņa;
- Āgenskalna Valsts ģimnāzijas tautas deju kolektīvs “Vainags”, vadītāja Zigrīda Teivāne;
- Rīgas Celtniecības koledžas deju kolektīvs “Austrijs”, vadītāja Elita Treilone.

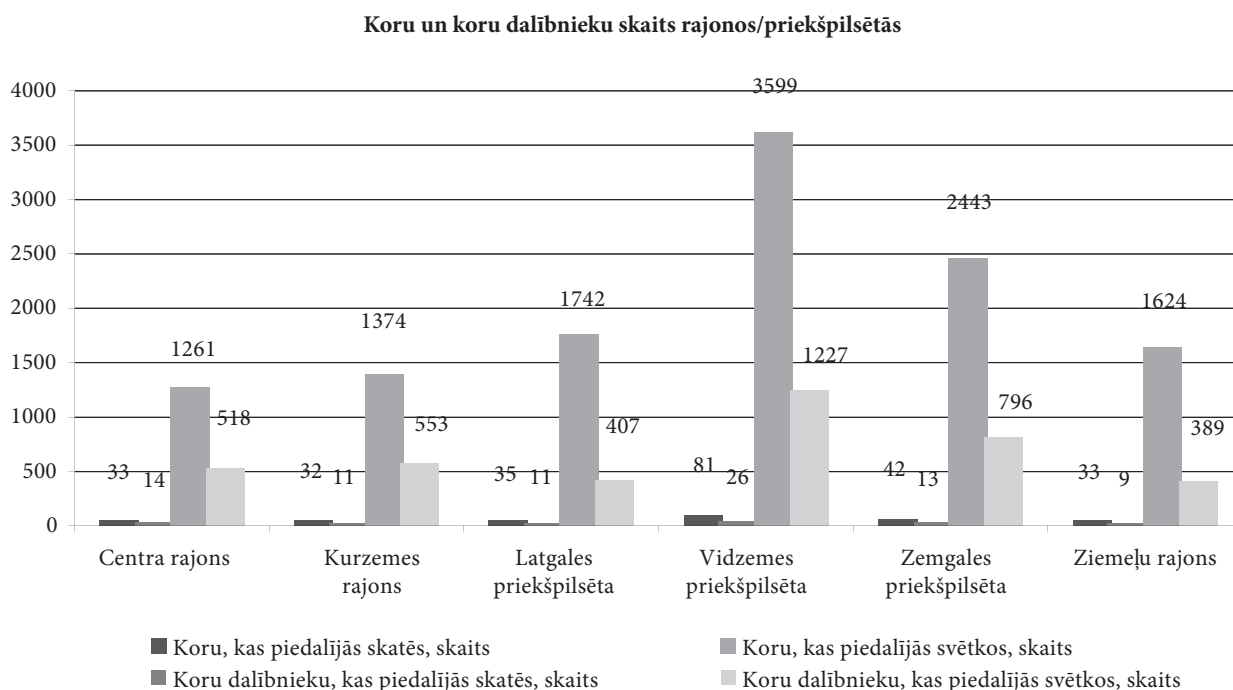
Rajonos/priekšpilsētās ir liels koru skaits, kopumā 256 kori ar 12 043 dalībniekiem, bet svētkos piedalījās 84 kolektīvi ar 3890 dalībniekiem (~33 %). Par svētku dalībniekiem kļuva kolektīvi, kam bija labi rezultāti koru skates II kārtā.

Labākie Rīgas kori, Latvijas fināla skates dalībnieki:

- Bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” koris “Accolada”, vadītāja Oksana Čerkasova;
- Rīgas Mūzikas internātvidusskolas 5.–9. klašu koris, vadītāja Alda Šeļegovska;
- Rīgas 6. vidusskolas 5.–9. klašu koris “Mirkļis”, vadītāja Inta Godiņa;
- Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnāzijas 7.–9. klašu koris, vadītājs Aigars Āboliņš;

- Rīgas Centra humanitārās vidusskolas 5.–9. klašu meiteņu koris “Rasa”, vadītāji Dzintra Krastiņa un Edgars Vītols;
- Rīgas Angļu ģimnāzijas 6.–9. klašu koris, vadītāja Kristīne Tomiņa;
- Rīgas 64. vidusskolas 5.–9. klašu koris, vadītāja Margarita Paeglīte;
- Rīgas Franču liceja 5.–9. klašu koris, vadītāja Ināra Freimane;
- Rīgas Rīnūžu vidusskolas 5.–9. klašu koris, vadītāja Eleonora Daņilova;
- Rīgas Mūzikas internātvidusskolas jauktais koris “Vaidelote”, vadītāji Helēna Lazarēviča un Egils Vētra;
- Mākslinieciskās jaunrades centra “Praktiskās estētikas skola” jauktais koris “Anima”, vadītāji Andrejs Mūrnieks un Ēriks Eglītis;
- Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnāzijas jauktais koris, vadītāji Maija Feldmane un Marija Brazovska;
- Rīgas 2. vidusskolas jauktais koris, vadītājs Ludis Poselis;
- Rīgas 25. vidusskolas jauktais koris, vadītāja Jolanta Zeltiņa;
- Rīgas Franču liceja jauktais koris, vadītājs Eduards Grāvītis;
- Rīgas domes Kultūras pārvaldes jauktais koris

38. grafiks

“Sonante”, vadītāja Inga Graumane;

- Rīgas Pļavnieku ģimnāzijas jauktais koris, vadītāja Elita Džeriņa;
- Rīgas Imantas vidusskolas zēnu koris “Auseklītis”, vadītāji Ligita Pudure un Eduards Grāvītis;
- Rīgas Franču liceja zēnu koris, vadītāja Ināra Freimane;
- Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas zēnu koris “Ilūzija”, vadītāja Iveta Rīsmāne;
- Bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” koris “Tonika”, vadītāja Inga Cimiņa.

Lielās balvas izcīnā no Rīgas piedalījās koris “Ac-colada”, koris “Vaidelote”, Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnāzijas jauktais koris un Rīgas Franču liceja zēnu koris.

Īpašo prezidenta balvu 1. jūlijā svinīgajā pieņemšanā Rīgas pilī valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga pasniedza Rīgas Mūzikas internātvīdusskolas korim “Vaidelote”.

Pūtēju orķestru konkurencē nepārspējams bija Haralds Bārzdīns vadītais Rīgas 6. vidusskolas pūtēju orķestris, kas saņēma arī Lielo balvu. Vēl ar labiem panākumiem startēja:

- J. Mediņa Mūzikas skolas pūtēju orķestris “Intermezzo”, vadītāji Valdis Lastovskis un Māris Visen-

dorfs;

- Bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” pūtēju orķestris, vadītājs Jānis Grahoļskis;
- Rīgas 6. vidusskolas pūtēju orķestris, vadītāja Inga Kalniņa.

Koklētāju ansambļu skatē labākie bija Bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” koklētāju ansamblis “Austriņa”, vadītāja Iveta Tauriņa.

Starp folkloras kopām labākie savā aroda meistari ir:

- Bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” folkloras kopa “Kokle”, vadītāja Dina Kalniņa;
- Rīgas 99. vidusskolas folkloras kopa “Griezes”, vadītāja Māra Raģe;
- Rīgas J. Poruka vidusskolas folkloras kopa “Rija”, vadītāja Dzidra Rijniece;
- Rīgas Kultūru vidusskolas folkloras kopa “Kruļļa”, vadītāja Ieva Bērziņa.

Vizuālās mākslas konkursā “Dažādā pasaule” laureātu godā iekļuva Igors Galičs no Rīgas Pārdaugavas pamatskolas, pedagogs V. Grišins, un Alīna Novolokina no Rīgas 3. speciālās internātpamatskolas, pedagoģe Aina Hoiijere.

Par labākajiem teātra mākslas kolektīviem un svētku dalībniekiem no Rīgas tika atzīti:

- Bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” teātris “Zīļuks”, režisore Laura Paegle;
 - Rīgas Centra humanitārās vidusskolas teātris, vadītāja Irēna Bauma;
 - Rīgas Klasiskās ģimnāzijas teātris, vadītājs Viktors Jansons;
 - Rīgas 72. vidusskolas leļļu teātris “Zelta riekstiņš”, vadītāja Viktorija Moļeva.
- Tautas mūzikas koncertos tiesības uzstāties izcīnīja:
- Bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” koklētāju ansamblis “Austriņa”, vadītāja Iveta Tauriņa;
 - Bērnu un jauniešu centra “Daugmale” koklētāju ansamblis “Teiksma”, vadītāja Teiksma Jansone;

- Kultūras centra “Ilģuciems” koklētāju ansamblis “Ilga”, vadītāja Inese Krauce;
- Bērnu un jauniešu centra “Altona” vokālā grupa “Solare”, vadītāja Ilze Bulate;
- Dainis Skutelis no Rīgas Mūzikas internātvidusskolas.

Mūsdienu deju konkursā Rīgas labākie kolektīvi bija:

- Mākslinieciskās jaunrades centra “Praktiskās estētikas skolas” estrādes deju kolektīvs “Mix” ar trim grupām, vadītāja Jūlija Latsonē;
- Rīgas Kultūras koledžas moderno deju klubs “Kaprīze”, vadītājs Igors Grīnbergs;
- E. Veizāna Modes deju studija ar divām grupām,

9. tabula

Rīgas dalībnieki IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos 27. 06.2005–03. 07. 2005														
	Kopā pilsētā		Centra rajons		Kurzemes rajons		Latgales priekšpilsēta		Vidzemes priekšpilsēta		Zemgales priekšpilsēta		Ziemeļu rajons	
	Dalībnieku skaits	Kolektīvu skaits	Dalībnieku skaits	Kolektīvu skaits	Dalībnieku skaits	Kolektīvu skaits	Dalībnieku skaits	Kolektīvu skaits	Dalībnieku skaits	Kolektīvu skaits	Dalībnieku skaits	Kolektīvu skaits	Dalībnieku skaits	Kolektīvu skaits
Spēlēju, dancoju	1120	13	658	6			41	2	335	4			86	1
Deja “Ritums”	2084	101	388	18	240	12	444	22	596	29	208	10	208	10
Kori	3890	84	518	14	553	11	407	11	1227	26	796	13	389	9
Pūtēju orķestris	189	5	25	1			75	1	65	2			24	1
Simfoniskais orķestris	68	2			8	1	60	1						
Tautas mūzikas kol.	77	6	15	1	12	1	10	1	20	1	20	2		
Mūsdienu deja	100	8	7	1	15	1	22	1	56	5				
Vizuālā māksla	35	7	11	1	3	1	2	1	4	1	3	1	12	2
Folkloras kopas	77	7	38	3									39	2
Teātris	65	4	52	2			9	1	4	1				
Ielu koncerti	448	12	173	4	121	3	32	1	88	2	34	2		
Garīgās mūzikas koncerts	75	2			40	1			35	1				
Dejotāji	45	2							45	2				
Ārzemnieki	375	14	321	9	14	1	28	3			12	1		
Kopā	8648	267	2206	62	1006	27	1061	46	2475	75	1073	30	758	25

 oficiālie svētku dalībnieki

vadītājs Edmunds Veizāns.

Kolektīviem, kas nekļuva par svētku dalībniekiem, tika piedāvāta iespēja uzstāties ielu koncertos un piedalīties akcijā “Svētki atnāk ciemos”, ko daudzi arī izmantoja.

Kopumā 2005. gadā Rīgu pārstāvēja 8648 dalībnieki – par 1842 dalībniekiem vairāk nekā 2000. gadā. Daļēji tas skaidrojams arī ar svētku papildu pasākumiem, piemēram, ielu koncertiem un teātriem. 2000. gadā teātru uzvedumu dalībnieki tika pieskaitīti vizuālo mākslu dalībnieku skaitam kā reklāmas akcija. Analizējot galveno norišu veidus, secināms, ka dalībnieku skaits tiešām pieaudzis. Bez izmaiņām ir tautas deju ansambļi, kas nodrošina speciālo programmu apguvi. Gandrīz par simtu ir pieaudzis koru dalībnieku skaits (tas varētu būt viens, divi kori), savukārt pūtēju orķestru dalībnieku skaits ir samazinājies.

Šajā gadā paralēli Latvijas svētkiem notika starptautiskais bērnu un jauniešu pūtēju orķestru festivāls, kurā piedalījās arī kolektīvi no Igaunijas, Somijas, Zviedrijas, Polijas, Norvēģijas u.c. Festivāla iniciators un galvenais organizators bija Rīgas 6. vidusskolas direktors un pūtēju orķestra vadītājs Haralds Bārzdīņš.

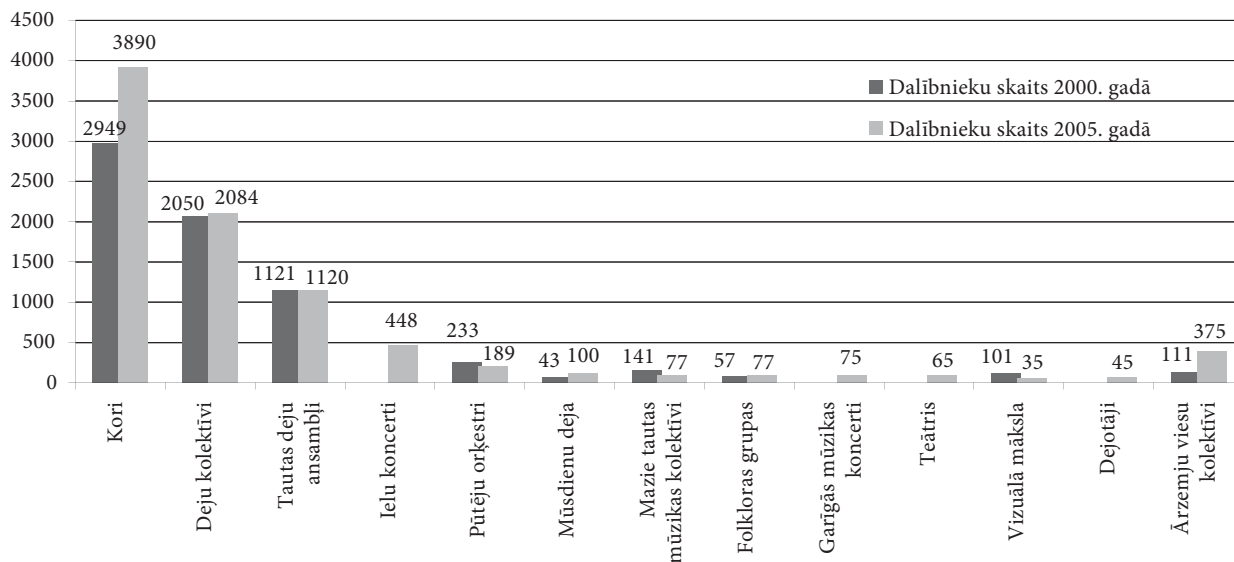

Dziesmu un deju svētku dalībnieki

39. grafiks

Rīgas dziesmu un deju svētku dalībnieki

Rīgas dalībnieku līdzdalībai un atlases kārtu organizēšanai pilsētas budžetā tika paredzēti Ls 463 268, kas bija par 30 % vairāk nekā 2000. gadā (Ls 356 360). Lai uzlabotu kolektīvu vizuālo tēlu, tērpu atjaunošanai no Rīgas pilsētas attīstības fonda tika papildus piešķirti Ls 114 000. Veiksmīgi organizējot iepirkumu konkursus un cenu aptaujas, tika ietaupīti finanšu līdzekļi. Finanšu līdzekļu atlikums veidojās arī tāpēc, ka sākotnēji plānotais svētku dalībnieku skaits bija 10 000, bet mākslinieciskā padome apstiprināja 8600 dalībnieku piedalīšanos. Šiem svētkiem ievērojamu atbalstu sniedza arī sponsori un valsts institūcijas. Rīgas dome akceptēja šādu Latvijas skolu jaunatnes IX dziesmu un deju svētku finanšu līdzekļu atlikuma izlietošanu:

- Ls 51 715 koncertbraucieniem tiem 118 kolektīviem, kas ieguva 1. un 2. pakāpes atzinības;
- Ls 171 295 mūzikas instrumentu un cita inventāra iegādei izglītības iestādēm, kuras piedalījās svētkos;

- Ls 70 881 prēmiju izmaksai pedagogiem un speciālistiem, kas nodrošināja Rīgas delegācijas līdzdalību svētkos un to norisi.

2005. gada 16. septembrī Rīgas domes priekšsēdētājs A. Aksenoks un Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments organizēja Pateicības pasākumu Rīgas Latviešu biedrības namā, kurā pateicās Rīgas izglītības iestāžu kolektīvu vadītājiem un pedagogiem par ieguldīto darbu kolektīvu sagatavošanā, departamenta organizatoriem, kā arī Rīgas pilsētas pašvaldības darbiniekiem, kas nodrošināja svētku veiksmīgu norisi.

Rīgas domes un Departamenta pateicība dziesmu un deju svētku kolektīvu vadītājiem un kārtības organizētājiem

2. Interesu izglītība

2.1. Interesu izglītība interešu izglītības iestādēs

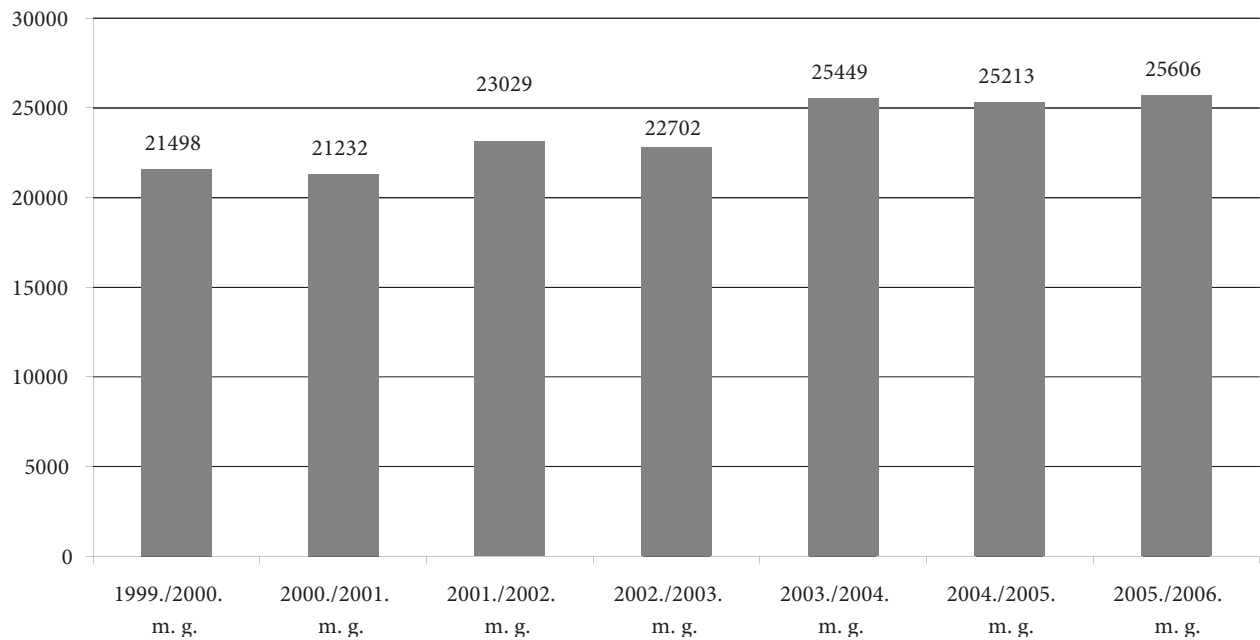
2005. gadā Rīgā tika likvidēta viena interešu izglītības iestāde – Bērnu un jauniešu centrs “Rīdze” –, bet centra realizētās interešu izglītības programmas turpina istenot Rīgas pamatskolas “Rīdze” struktūrvienība. Rīgā darbojas 14 interešu izglītības iestādes ar kopējo audzēkņu skaitu 25 606 (no tiem 768 audzēkņi ar īpašām vajadzībām), kas veido 13,78 % no Rīgas administratīvajā teritorijā reģistrētajiem bērniem un jauniešiem vecumā no trim līdz 25 gadiem. Salīdzinot ar 2004./2005. mācību gadu, audzēkņu skaits interešu izglītības iestādēs ir pieaudzis (sk. 40. grafiku). Pieaugums skaidrojams ar aktīvu centru darbību, interešu izglītības popularizāciju un saturīgas brīvā laika pavadīšanas nodarbību aktualizāciju.

2005./2006. mācību gadā tiek turpinātas uzsāktās programmas, veicot nelielas izmaiņas gadījumos, kad programma ir izpildīta vai mainījies pedagogs.

Vislielākais audzēkņu skaits konsekventi saglabājas Bērnu un jauniešu centrā “Rīgas Skolēnu pils” (sk. 41. grafiku). Šī iestāde jau no pirmsākumiem ir bijusi lielākā interešu izglītības iestāde ne tikai Rīgā, bet visā Latvijā. Bērnu un jauniešu centrs “Rīgas Skolēnu pils” piedāvā daudzveidīgas interešu izglītības programmas. Tā ir iestāde ar tradīcijām, bet vienlaicīgi ar pedagogu iniciatīvu un radošu pieeju jaunajam.

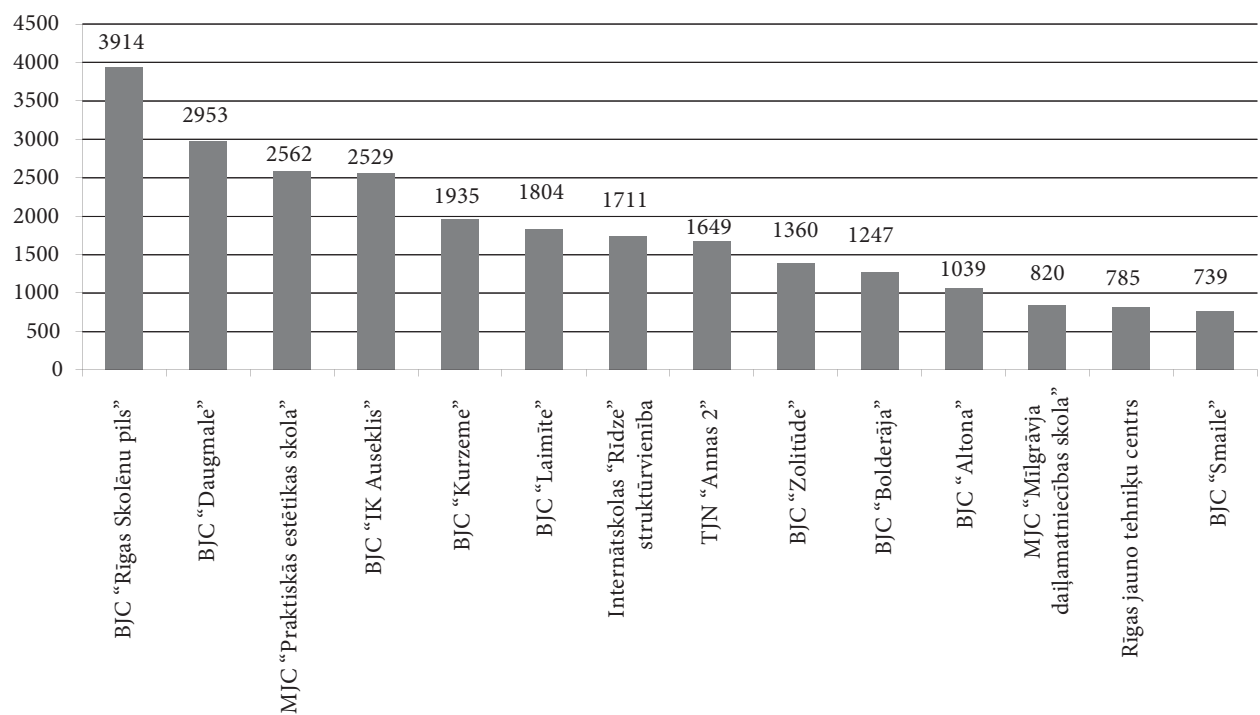
40. grafiks

Audzēkņu skaita dinamika Rīgas interešu izglītības iestādēs

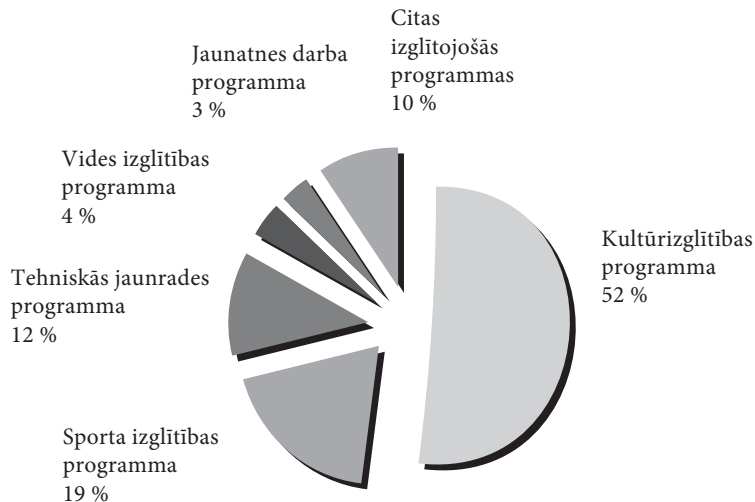
41. grafiks

Audzēkņu skaits Rīgas interešu izglītības iestādēs

42. grafiks

Audzēkņu īpatsvars interešu izglītības iestādēs (%), sadalījumā pa interešu izglītības programmām

Tāpat kā visus iepriekšējos gadus arī 2005. gadā interešu izglītības iestādēs tiek īstenotas kultūrizglītības, tehniskās jaunrades, vides izglītības, sporta izglītības un citas programmas darbam ar jaunatni. Visvairāk bērnu un jauniešu ir iesaistījušies kultūrizglītības programmās, jo tieši kultūrizglītībā ir visplašākais programmu piedāvājums (sk. 42. grafiku).

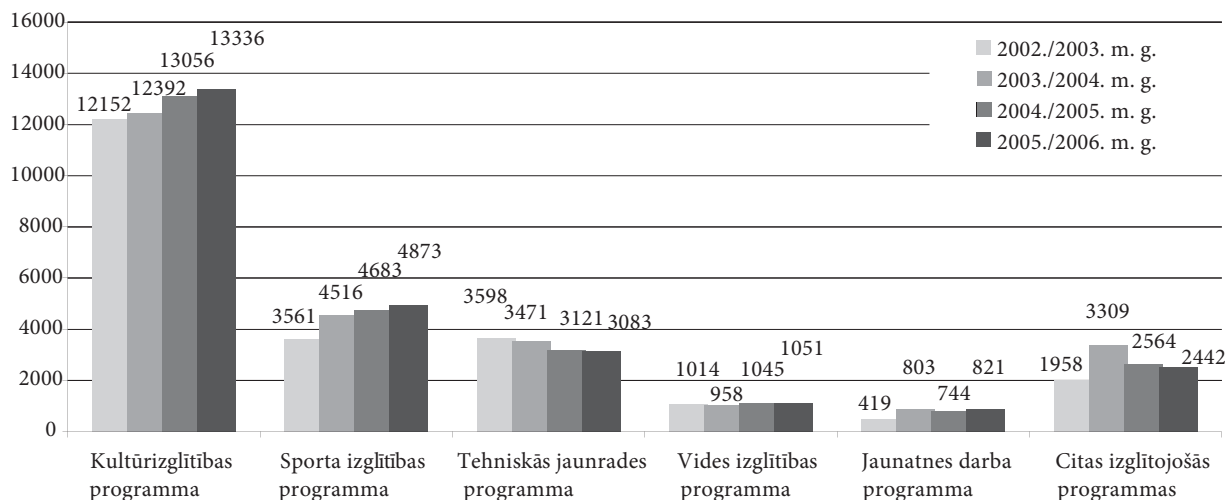
Savukārt no kultūrizglītības programmas vispopulārākās ir vizuālās un lietišķās mākslas apakšprogrammas, kurās darbojas 39,34 % no visiem kultūrizglītības programmas dalībniekiem. Tiesa, 2005. gadā vizuālās un lietišķās mākslas apakšprogrammas

un teātra apakšprogrammas audzēkņu skaits ir samazinājies. Populāras ir dejas apakšprogrammas ar 24,58 % dalībnieku un mūzikas apakšprogrammas ar 18,57 % dalībnieku. 2005. gadā ievērojami pieaudzis audzēkņu skaits folkloras apakšprogrammā.

Interese izglītības programmās kopējais audzēkņu skaits pieaug, izņemot tehniskās jaunrades programmas un citas izglītojošās programmas. Tehniskās jaunrades programmas pilsētā kopumā samazinās, jo materiāli tehniskā bāze ir ļoti dārga un lielākā daļa darba materiālu ir jāgādā bērniem un viņu vecākiem.

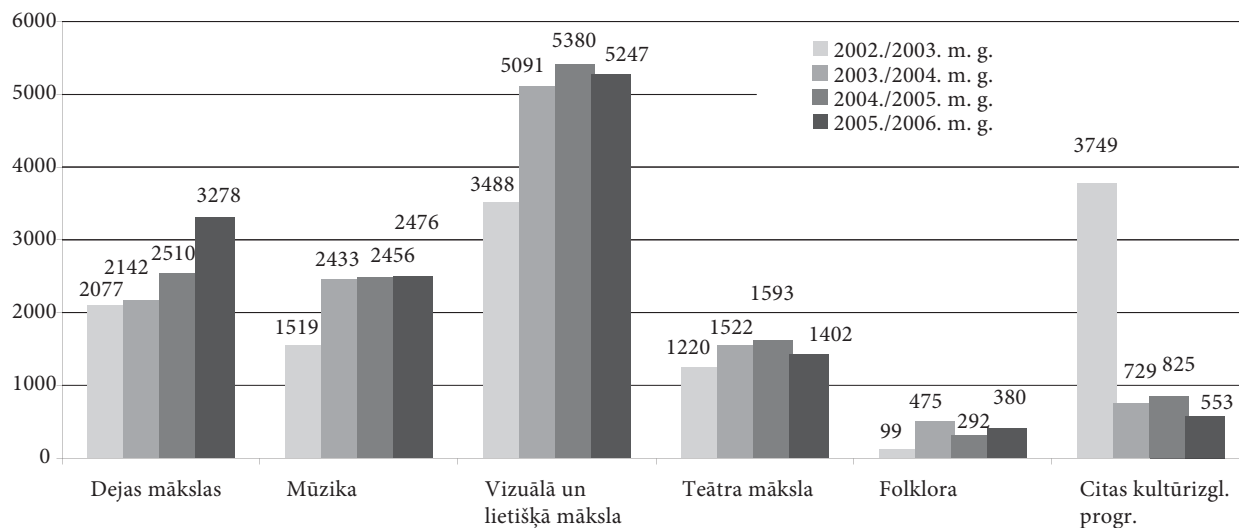
43. grafiks

Interese izglītības iestāžu audzēkņu skaita dinamika interešu izglītības programmās

44. grafiks

Audzēkņu, kuri apgūst Kultūrizglītības programmu apakšprogrammas, skaits Rīgas interešu izglītības iestādēs

Kopumā audzēkņu skaita svārstības apakšprogrammās ir nelielas un savstarpēji kompensējošas (sk. 43. grafiku).

Salīdzinot audzēkņu un stundu skaitu interešu izglītības programmās pa iestādēm, vislielākais stundu skaits uz vienu audzēkni nedēļā ir MJC "Praktiskās estētikas skola" un pamatskolā "Rīdze", nedaudz mazāk ir TJN "Annas 2". Pamatskola "Rīdze" realizē interešu izglītības programmas pēc mūzikas skolas programmām, tajās paredzētas stundas individuālajām nodarbībām. Savukārt vismazākais stundu skaits uz

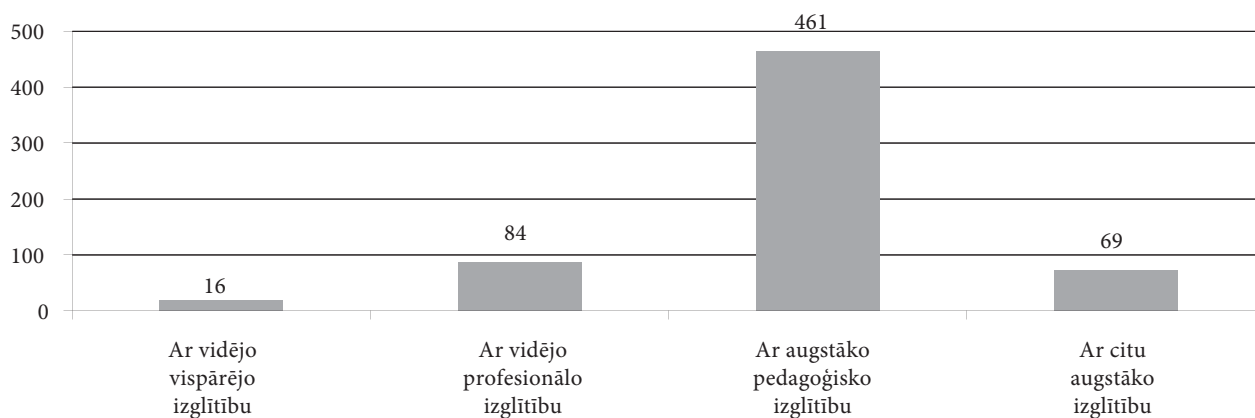
vienu audzēkni ir BJC "Bolderāja" un BJC "Zolitūde".

2005. gadā desmitgadi atzīmēja Bērnu un jauniešu vides izglītības centrs "Rīgas Dabaszinību skola". 30 gadi apritēja Mākslinieciskās jaunrades centram "Praktiskās estētikas skola".

Pavisam interešu izglītības iestādēs strādā 630 pedagoģiskie darbinieki. Pedagoģi, kuriem nav augstākās pedagoģiskās izglītības, ir apmeklējuši B 1 kursus. Apmācību B 2ursos gada beigās uzsāka vides izglītības, sporta, teātra un vizuālās mākslas pedagoģi.

45. grafiks

Pedagoģisko darbinieku sadalījums pēc izglītības Rīgas interešu izglītības iestādēs

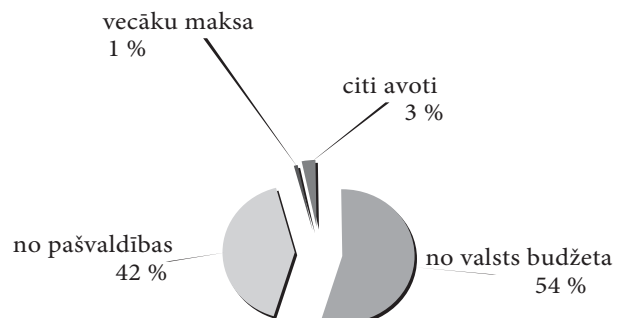
10. tabula

Iestādes nosaukums	Audzēkņu skaits (15.10. 2005)	Stundu skaits nedēļā	Pulciņu pedagoģu likmju skaits	Stundu skaits uz 1 audzēkni	Vidējais audzēkņu skaits uz 6 stundām nedēļā
Bērnu un jauniešu centrs "Rīgas Skolēnu pils"	3914	1587	75,57	0,405	15
BJC "Daugmale"	2953	1090	50,03	0,369	16
BJC "Kurzeme"	1935	651	31,29	0,336	18
BJC "Altona"	1039	391	18,62	0,376	16
Tehniskās jaunrades nams "Annas 2"	1649	820	43,05	0,497	12
BJC "IK Auseklis"	2529	716,5	34,12	0,283	21
BJC "Zolitūde"	1360	340,25	16,5	0,250	24
BJC "Laimīte"	1804	668	27,8	0,370	16
MJC "Praktiskās estētikas skola"	2562	1461,1	58	0,570	11
Rīgas Jauno tehniķu centrs	785	322	20,91	0,410	15
MJC "Mīlgrāvja Daiļamatniecības skola"	820	339	16,1	0,413	15
BJVIC "Rīgas Dabaszinību skola"	559	177	9,04	0,317	19
Bērnu un jauniešu centrs "Bolderāja"	1247	272,16	12,96	0,218	27
Pamatskola "Ridze"	1711	941	43	0,550	11
Bērnu un jauniešu centrs "Smaile"	298	116	6	0,389	15
Kopā	25 165	9892	462,99	0,393	15

Bērnu un jauniešu centru budžetu veido valsts, pašvaldības un cits finansējums. Valsts daļēji finansē pedagoģiskās likmes. Lielu daļu no budžeta veido pašvaldības finansējums, kas tiek izmantots gan iestādes uzturēšanai, gan tehnisko darbinieku algām, kā arī daļēji mācību līdzekļu iegādei un pedagoģisko darbinieku algām. Nelielu daļu no ienākumiem veido līdzekļi, ko vecāki iemaksā ziedojumu veidā, atbalstot bērnu izglītošanos un viņu līdzdalību nometnēs.

46. grafiks

Rīgas interešu izglītības iestāžu finansējums 2005. gadā

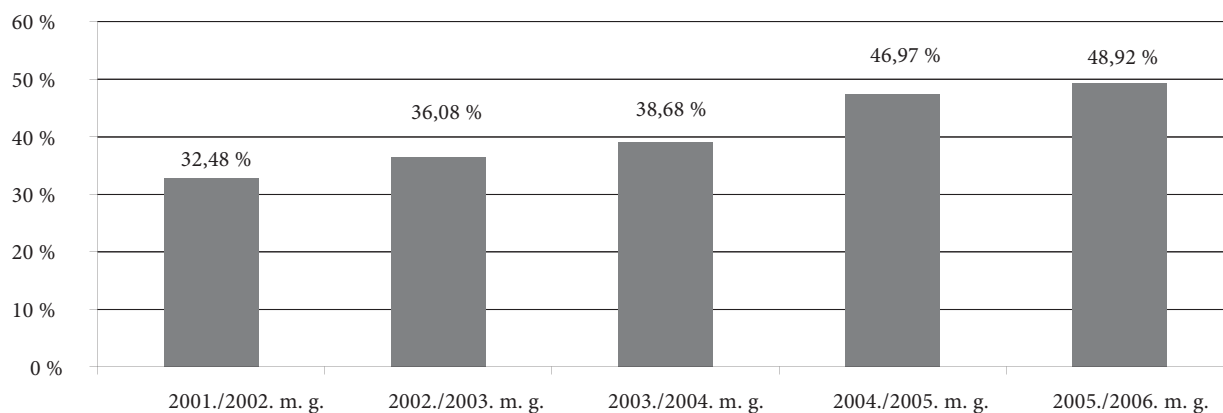
2.2. Interēšu izglītības programmu īstenošana vispārējās izglītības iestādēs

Visas Rīgas 145 vispārējās izglītības iestādes īsteno interēšu izglītības programmas. 2005./2006. mācību gadā interēšu izglītības pulciņos darbojās 41 596 skolēni jeb 49 % no kopējā Rīgas (85 029 skolēni) skolēnu skaita.

No visiem interēšu izglītības programmās iesaistītajiem skolēniem 71,5 % skolēnu nodarbojas kultūrizglītības programmās un 16,8 % skolēnu nodarbojas sporta izglītības programmās. Daļa kultūrizglītības programmu (tautiskās dejas, kori u.c.) dalībnieku piedalījās IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos Rīgā 2005. gada vasarā.

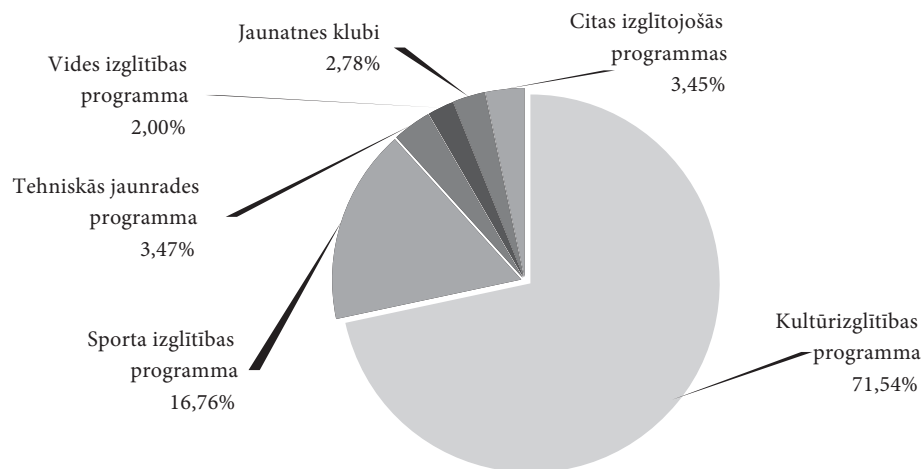
47. grafiks

Skolēnu īpatsvara dinamika interēšu izglītības programmās Rīgas vispārējās izglītības iestādēs (% pret kopējo skolēnu skaitu)

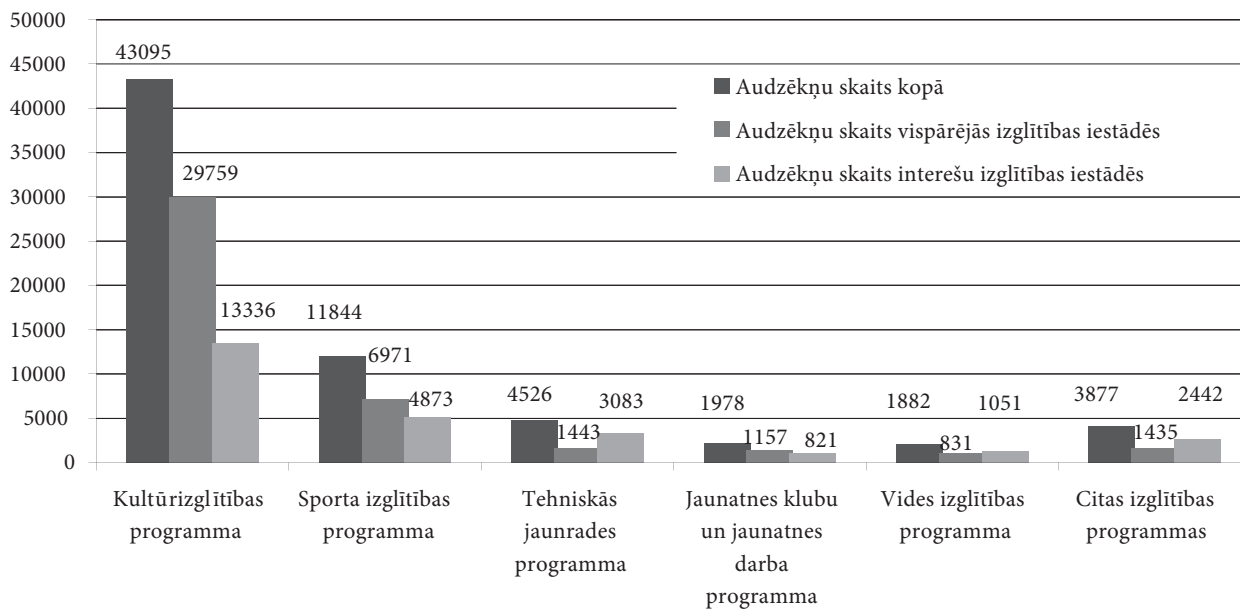
48. grafiks

Skolēnu, kas apgūst interēšu izglītības programmas Rīgas vispārējās izglītības iestādēs, īpatsvars (%)

49. grafiks

Audzēkņu, kas apgūst interešu izglītības programmas, skaits

Interešu izglītības darba sekmēšanai Rīgas pilsētas rajonos un priekšpilsētās 2004. gadā tika izstrādāts un apstiprināts Rīgas vispārējās izglītības iestāžu interešu izglītības programmu metodiķa amata apraksta paraugs. Metodiķa galvenais darba uzdevums ir koordinēt un kontrolēt interešu izglītības programmu īstenošanu vispārējās izglītības iestādēs. 2005. gadā Rīgā darbojās septiņi interešu izglītības metodiķi.

Interešu izglītības procesa organizācijas pilnīgošanu Rīgas vispārējās izglītības iestādēs sekmēja vienotās dokumentācijas ieviešana. Interešu izglītības procesa dokumentēšanai katrā vispārējās izglītības iestādē tika ieviesti: interešu izglītības programmas, nodarbību uzskaites žurnāli, pulciņa darba plāns, direktora apstiprināts pulciņa dalībnieku saraksts, iesniegumi par uzņemšanu pulciņā, nodarbību hospitācijas lapas, direktora apstiprināts interešu izglītības pedagoga pienākumu apraksts.

2005. gadā 67 202 audzēkņi iesaistījās dažādās interešu izglītības programmās. No tiem 62 % audzēkņu interešu izglītības programmas apmeklēja Rīgas vispārējās izglītības iestādēs un 38 % – Rīgas interešu izglītības iestādēs.

Visaktīvāk apmeklētas ir kultūrizglītības programmas; tās apmeklēja 64 % no visiem audzēkņiem, kas iesaistījās interešu izglītības programmās: 72 % – vispārējās izglītības iestādēs un 52 % – interešu izglītības iestādēs. Otrā aktīvāk apmeklētā ir sporta

izglītības programma, kopā – 17 % (17 % vispārējās izglītības iestādēs un 19 % – interešu izglītības iestādēs). Pēc tam seko tehniskās jaunrades programma – kopā 7 % audzēkņu apmeklējums, 3 % – vispārējās izglītības iestādēs un 12 % – interešu izglītības iestādēs (% pret kopējo audzēkņu skaitu, kas apgūst interešu izglītības programmas attiecīgajās izglītības iestādēs).

2.3. Brīvā laika centru izveide pie vispārējās izglītības iestādēm

Departaments turpina strādāt pie jaunu brīvā laika centru plānošanas un izveides, vienlaikus domājot arī par brīvā laika centru attīstību. Jaunu centru izveide pie vispārējās izglītības iestādēm daļēji risināja bērnu brīvā laika organizēšanas problēmu. Tas, ka bērniem un jauniešiem nav, kur pavadīt brīvo laiku, rada priekšnosacījumus klaiņošanai, interneta klubu apmeklēšanai vakara stundās, atkarību izraisošo vielu lietošanai, noziedzībai.

Brīvā laika centru izveide pie vispārējās izglītības iestādēm tiek realizēta jau trešo gadu. Centru darbības mērķis ir radīt iespēju attiecīgās skolas mikrorajona bērniem un jauniešiem lietderīgi pavadīt brīvo laiku organizētās un brīvas izvēles nodarbībās. Katrs no šiem centriem ir atšķirīgs, atkarībā no skolas iespējām un vajadzībām. Brīvā laika centri darbojas pēcpusdienās

(pārsvārā no 14.00 līdz 19.00), sestdienās un brīvlaikos. Ļoti svarīga ir pedagoga piemērotība darbam šajos centros.

2005. gadā uz vairāku brīvā laika centru bāzes tika organizētas dienas nometnes.

2004./2005. mācību gadā izveidoti trīs brīvā laika centri pie vispārējās izglītības iestādēm.

• Rīgas Kristīgās vidusskolas brīvā laika centrs "Jota". Par pārmaiņām 2005. gadā stāsta direktore Iveta Gaile:

"Centram ir piešķirtas 3,5 tehnisko darbinieku likmes un trīs pedagogu likmes. Tas gan ir par maz, lai tik liels nams tiktu apsaimniekots un pilnībā apdzīvots, bet tā ir bezgala liela bagātība, ja ir cilvēki, kas vēlas savu darbu veltīt bērniem un jauniešiem. Rezultāti un pozitīvas pārmaiņas nav noslēpjamas.

Ar Dānijas pilsētas Alborgas Vesterkirkes baznīcas sponsorējumu tika veidota koriģējošās vingrošanas zāle. Daudz paveikts entuziastu un audzēkņu kopīgiem spēkiem. Tika pārbaudīta un sakārtota elektroinstalācija. Paldies Departamentam, kas piešķīra līdzekļus galda spēļu, krēslu un sporta inventāra iegādei. Pēc jauniešu intereses centrā sāka darboties breika pulciņš, meitenēm – vēderdeju nodarbības, mazajiem – radošās darbnīcas. Ar teātra deju grupu "Savanna" noslēgts līgums, – apmācot savus dalībniekus, viņi par brīvu apmāca centra apmeklētājus. Pašu spēkiem ir izremontētas telpas – diskusiju un rotaļu telpas, kapella.

2005. gada vasarā tika organizēta dienas nometne ielu bērniem. Bažas par pasākuma rezultātiem kļiedēja paši dalībnieki. Katra nometnē pavadītā diena bija pilnvērtīga un vainagojās ar brīnišķīgiem darbiem, ko vecāki un apmeklētāji varēja apskatīt nometnes noslēguma izstādē. Arī 2006. gadā turpināsies darbs pie dienas nometnēm.

Sākoties 2005./2006. mācību gadam, centrā ar lielu entuziasmu ir atvērta bibliotēka un lasītava. Gada beigās lielu interesi izraisīja jaunie sadarbības partneri un jaunu mājvietu radusi "Pirmā bērnu labdarības makšķerēšanas skola", kas aktīvi iesaistījās visos darbos un ideju realizācijā. Kopīgiem spēkiem omulīgajā kamīnzālē tika veikts kosmētiskais remonts un atjaunota grīda.

Uzsākta videonovērošanas sistēmas uzstādīšana pie "Jotas".

Arhitekta R. Svētiņa izstrādājusi projektu visam brīvā laika centram.

Tiek veikti uzlabojumi aktu zālē, kas kļuvusi par iemīļotu pasākumu vietu skolēniem, vecākiem, pedagogiem un darbiniekiem.

Bērnu un jauniešu centrā ir arvien vairāk, katra diena

ir piedzīvojumu pilna. Darba dienās no 14.00 līdz 20.00 centrs ir atvērts katram interesentam. Svētdienās var apmeklēt Svētdienas skolas nodarbības. Būsiet gaidīti Rīgas Kristīgās vidusskolas brīvā laika centrā "Jota"!"

• Rīgas 80. vidusskolas brīvā laika centrs Purvciemā strādā darbdienās un sestdienās. Centrā ir iespēja lietderīgi pavadīt brīvo laiku arī sociālā riska un maznodrošinātu ģimeņu bērniem. Purvciema bērniem un jauniešiem ir iespēja spēlēt biljardu, novusu, galda hokeju, futbolu un šahu, klausīties mūziku vai skatīties video. Mazākajiem apmeklētājiem ir iespēja veidot, zīmēt un krāsot. Pieredzi centra izveidē pedagogi ir guvuši Rīgas sadraudzības pilsētā Norčepingā (Zviedrija). Pirmo reizi vasaras periodā uz centra bāzes darbojās nometne. 2005. gada nogalē centra dalībniekiem tika iegādāts dators. 2005. gadā centru dienā apmeklēja vidēji 70 bērni un jaunieši.

• Rīgas 16. vidusskolā darbojās brīvā laika centrs "Jugla". Bērnu un jauniešu rīcībā ir divas telpas, kurās viņi divu skolotāju vadībā organizē savu brīvo laiku no 15.00 līdz 20.00. Vienu reizi mēnesī centrā tiek organizēti pasākumi, kas akcentē dažādu tautu tradīcijas, tiek iestudētas ludziņas, organizētas daudzveidīgas pēcpusdienas.

Vasarā uz centra bāzes darbojās vasaras nometnes bērniem no maznodrošinātām ģimenēm.

2005. gada sākumā Departaments izsludināja pieteikumu konkursu vispārējās izglītības iestādēm par iespēju veidot brīvā laika centrus. Pieteikumi tika saņemti tikai no Latgales priekšpilsētas un Vidzemes priekšpilsētas skolām.

2005./2006. mācību gadu uzsākot, tika izveidoti trīs brīvā laika centri pie vispārējās izglītības iestādēm. Oktobrī darbu uzsāka brīvā laika centri pie Rīgas 15. vidusskolas, Rīgas 74. vidusskolas un Rīgas 89. vidusskolas. Arī 2006. gadā darbs pie jaunu brīvā laika centru izveides turpināsies.

2.4. Rotaļu un atpūtas laukumu iekārtošana

Pamatojoties uz LR Bērnu un ģimenes lietu ministrijas un Departamenta 2005. gada 3. jūnijā savstarpēji noslēgto līgumu par atbalstu bērnu projektiem par rotaļu un atpūtas laukumu iekārtošanu, Departaments izstrādāja nolikumu un izsludināja pieteikumu konkursu, lai pie Rīgas izglītības iestādēm izveidotu rotaļu un atpūtas laukumus.

11. tabula

Brīvā laika centri pie vispārējās izglītības iestādēm			
Nr.	Izglītības iestāde	Brīvā laika centra adrese	Pedagoģisko likmju skaits
1.	Rīgas 94. vidusskola "Nāc un piedalies!"	Ozolciema iela 26	1
2.	Rīgas 85. vidusskola	Nīcgales iela 22	0,57
3.	Rīgas Pļavnieku ģimnāzija	A. Saharova iela 35	1
4.	Rīgas Kristīgā vidusskola "Jota"	A. Deglava iela 1	3
5.	Rīgas 80. vidusskola	Andromedas gatve 11	2
6.	Rīgas 16. vidusskola "Jugla"	Pāles iela 9	2
7.	Rīgas 15. vidusskola	Visvalža iela 9	2
8.	Rīgas 74. vidusskola "Laimīgs bērns"	Induļa iela 4	2
9.	Rīgas 89. vidusskola "Mežciems"	Hipokrāta iela 27	2

Tika saņemti un akceptēti 12 pieteikumi no pirmsskolas izglītības iestādēm, vispārējās izglītības iestādēm, interešu izglītības iestādēm un Vidzemes priekšpilsētas mikrorajona iedzīvotājiem. Projekta līguma kopējā summa bija Ls 12 000. Bērnu un ģimenes lietu ministrija katra rotaļu un atpūtas laukuma izveidei paredzēja Ls 1000. Projekta realizēšanai varēja izmantot savu un sponsoru līdzfinansējumu.

"Mēs mācāmies Rīgas 5. speciālajā internātpamatskolā. Mūsu skola atrodas Mežaparkā. Mums ir spēļu laukums, bet gribētos to redzēt priecīgāku, lai tajā būtu kāds sapnis no mūsu zīmējumiem, lai sapniši kļūtu

Atjaunotais rotaļu laukums

par īstenību!" Tā savā vēstulē rakstīja skolas 4.a klases skolēni, pievienojot arī interesantus zīmējumus.

Pirmie projektu īstenoja SIA "Juglas nami" (direktors A. Pavlovskis), kas realizēja mikrorajona (Brīvības/Apes ielas iekšējais pagalmis) iedzīvotāju ieceri. To palīdzēja izdarīt SIA "Juglas nami" pietiekami liels līdzfinansējums un bērnu rotaļu kompleksa "Mini" piegādātājs un uzstādītājs SIA "KSIL Baltic". Tas pats piegādātājs piedalījās rotaļu laukumu izveidē pie pamatskolas "Ridze", Rīgas 17. vidusskolas, Rīgas Valdorfskolas un Rīgas 80. pirmsskolas izglītības iestādes.

Interesantus projektus īstenoja Rīgas 5. speciālā internātpamatskola (piegādātājs SIA "Vidzemes koka mājas"), Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskola, Rīgas 247. pirmsskolas izglītības iestāde (piegādātājs SIA "Jūrmalas Mežaparki"). SIA "Veips" piedalījās rotaļu laukuma izveidē Rīgas 242. pirmsskolas izglītības iestādē.

Cits risinājums bija vērojams interešu izglītības iestāžu – BJC "Kurzeme", BJC "Altona" un BJC "IK Auseklis" – projektos. Finansējums tika izmantots sporta laukumu nožogšanai un inventāra iegādei. Slavējams ir BJC "Kurzeme" īstenotais projekts "Skeito... un ne tikai", kas nodrošināja brīvā laika pavadīšanas iespēju pilnveidi pie iestādes.

Jāatzīst, ka projektu realizēšanas laiks (no oktobra līdz decembrim) nebūt nebija labākais, taču kopīgiem spēkiem izdevās īstenot visas ieceres. Par to paldies projektu vadītājiem!

2.5. Labāko interešu izglītības audzēkņu, kolektīvu un pedagogu nominācija

Labākajiem Rīgas pašvaldības interešu izglītības kolektīviem, pedagogiem, kā arī interešu izglītības audzēkņiem pasniedza Departamenta balvas. Balvu pasniegšana Rīgā ir kļuvusi par tradīciju, tās tiek pasniegtas jau sesto gadu.

Balvu pretendenti ir Rīgas interešu izglītības audzēkņi un pedagogi, kas no 2004. gada septembra līdz 2005. gada augustam sasnieguši labus darba rezultātus, devuši lielu ieguldījumu interešu izglītības attīstībā Rīgā, popularizējuši Rīgas un Latvijas vārdu pasaulē. Interešu izglītības iestādes un skolas ļoti rūpīgi izvērtēja pretendentu veikumu, kā arī pārskatīja piedāvātās interešu izglītības programmas.

Pretendentus izvirzīja šādām nominācijām:

- par mūža ieguldījumu;
- par sasniegumiem šādās interešu izglītības programmās:

- dejas mākslā;
- mūzikā;
- vizuālajā un lietišķajā mākslā;
- teātra mākslā;
- folklorā;
- tehniskajā jaunradē un tehniskajos sporta veidos;
- tūrismā, orientēšanās sportā, klinšu kāpšanā, alpīnismā;
- vides izglītībā;
- netradicionālā interešu izglītības jomā u.c.

Nominācijai "Par mūža ieguldījumu" izvirzīja interešu izglītības pedagogus, kas 30 un vairāk gadus ar labiem panākumiem strādājuši vienā interešu izglītības jomā.

Šogad apbalvojumu par mūža ieguldījumu saņēma:

- Dagnija Blankenbera – Rīgas Franču liceja mūzikas pedagoģe;
- Marija Brazovska – Āgenskalna Valsts ģimnāzijas mūzikas pedagoģe;
- Aleksandrs Briedis – Jauno tehniķu centra velo un mazmoto skolotājs;
- Alla Bidžakova – Rīgas Daugavgrīvas vidusskolas deju pedagoģe;
- Lidija Borovikova – Rīgas 60. vidusskolas mākslas izglītības pedagoģe.

Par sasniegumiem interešu izglītības programmu īstenošanā tika nominēti kolektīvi, audzēkņi, pedagogi un izglītības iestāžu vadītāji. Nominācijas saņēma:

- astoņi veiksmīgākie kolektīvi. Apbalvoja 14 šo kolektīvu vadītājus, diriģentus un pedagogus, kā arī astoņus attiecīgo izglītības iestāžu vadītājus;

- 10 izcilākie audzēkņi. Apbalvojumus saņēma arī šo audzēkņu 11 pedagogi un 11 izglītības iestāžu vadītāji;

- 15 labākie pedadogi par radošu darbu bērnu un jauniešu izglītošanā un augstiem darba rezultātiem.

Apbalvojumu saņēma:

- Deju kolektīvs "Auseklītis" – Rīgas Franču licejs (vadītāja – Iveta Pētersone). Skolas direktore – Biruta Viksna;

- Deju šovgrupa "Mix" – MJC "Praktiskās estētikas skola" (pedagogi – Larisa Nabokiha un Jūlija Latsone). Skolas direktore – Olga Freimane;

- Rīgas 100. vidusskolas jauktais koris (diriģente – Baiba Milzarāja). Skolas direktors – Armands Zdanovskis;

- Soliste Jeļena Gazizova – Rīgas 74. vidusskolas skolniece (pedagoģs – Tatjana Berezina). Skolas direktore – Irina Frolova;

- Audzēknis Artūrs Krasnovs (zīmēšana) – Rīgas 60. vidusskola (pedagoģs – Lidija Borovikova). Skolas direktors – Česlavs Dobrovoļskis;

- Audzēknis Kalvis Mihailovs (orientēšanās sports) – BJC "IK Auseklis" (pedagoģs – Henrijs Freimanis). Direktors – Vladimirs Šibajevs;

- Audzēknis Jānis Ustups (tehniskie sporta veidi) – TJN "Annas 2" (pedagogi – Roberts Brīvnieks un Jānis Bērtiņš). Direktore – Irēna Maskaļonoka;

- Meiteņu kamerkoris "Tonika" – Rīgas Skolēnu pils (pedagoģs – Inga Cimiņa). Direktors – Juris Bogdānovs;

- Pedagoģs Irina Severikova, "Muzikālais diližanss" (dejas māksla) – Rīgas 24. pamatskola. Skolas direktore – Tatjana Ivanova;

- Pedagoģs Ieva Rudzīte, estrādes deju grupa "Rīdze" – BJN "Rīdze". BJN direktore Antra Žukovska;

- Pedagoģs Ingrīda Brutāne, teātra studija "Rūķi" – Rīgas 1. speciālā internātpamatskola. Skolas direktore – Laila Lapiņa;

- Pedagoģs Dace Timule (lietišķā, vizuālā māksla) – MJC "Milgrāvja Daiļamatniecības skola". MJC direktors – Viktors Teters;

- Deju kolektīvs "Mario" – Daugavgrīvas vidusskola (pedagoģs Alla Bidžakova). Skolas direktore Olga Šļutina;

- Pedagoģs Baiba Ščucka (vizuālā māksla) – Rīgas Rīnūžu vidusskola. Skolas direktore – Viktorija Verhovska;

- Audzēknis Gatis Caics (orientēšanās sports) – BJC “Laimīte” (pedagogs – Tamāra Kosmačeva). BJC direktore – Aiva Sarma;

- Pedagoģs Andris Linde (lietišķā, vizuālā māksla) – A. Pumpura Rīgas 11. pamatskola. Skolas direktore – Renāte Linde;

- Studija “Ledus teātris” – BJC “Attīstība” (vadītāja – Mārīte Šmaukstele, pedagoģi – Aleksandrs Kolbins, Agra Rožkalna, Anna Dubova, Anžella Kauškale). BJC direktore – Mārīte Šmaukstele;

- Pedagoģi Sergejs Oļenkins un Natalja Oļenkina, folkloras grupa “Iljinskaja pjatņica” – Rīgas Krievu vidusskola. Skolas direktore – Zoja Gorbaņa;

- Audzēkne Māra Upmane (mūzika) – BJC “Daugmale” (pedagoģs Adrians Kukuvas). BJC direktors – Edgars Šāblis;

- Audzēknis Guntis Nurža (mūzika) – Rīgas 25. vidusskola (pedagoģs – Jolanta Zeltiņa). Skolas direktore – Inga Nestere;

- Audzēknis Romāns Demčenko (lidmodeļu sports) – Rīgas Jauno tehniķu centrs (pedagoģs – Viktors Rošonoks). Centra direktors – Juris Arājs;

- Pedagoģs estrādes deju un aerobikas studijas “Festa” vadītāja Kristīne Kešāne (dejas māksla) – BJC “Altona”. BJC direktore – Dzintra Zemtūre;

- Pedagoģs Zigrīda Teivāne, deju kolektīva “Vainags” vadītāja – Āgenskalna Valsts ģimnāzija. Ģimnāzijas direktore – Ināra Gaile;

- Pedagoģs Benita Rubiķe (mūzika) – Rīgas 3. speciālā pamatskola. Skolas direktore – Inta Balode;

- Pedagoģs Vera Kota (teātris) – Rīgas Pārdaugavas pamatskola. Skolas direktore – Irēna Šinkareva;

- Pedagoģs Alla Čeiča (tēlotāja māksla) – Rīgas 95. vidusskola. Skolas direktors – Juris Celmiņš;

- Pedagoģs Egita Zviedre (vides izglītība) – Rīgas Dabaszinību skola. Skolas direktors – Jāzeps Logins;

- 5.–9. klašu koris – Rīgas 69. vidusskola (pedagoģs – Aelita Grāve, koncertmeistare – Žanete Apsīte). Skolas direktors – Juris Venckus;

- Deju grupa “Flamenko” – BJC “Kurzeme” (pedagoģs – Santa Kasatkina). BJC direktore – Māra Vilciņa;

- Pedagoģs Olga Zariņa (dejas māksla) – Rīgas Zolitūdes ģimnāzija. Ģimnāzijas direktore – Svetlana Semenko;

- Audzēkne Elana Baibakova (vides izglītība) – Rīgas 33. vidusskola (pedagoģs – Irina Solomeņikova). Skolas direktore – Marija Kovaļčuka;

- Audzēknis Vladislavs Kļevickis (dambrete)

- BJC “Bolderāja” (pedagoģs – Zoja Golubeva). BJC direktore – Ruta Dzene.

Par sniegto atbalstu interešu izglītības jomā 2005. gadā atzinību izpelnījās arī Rīgas rajonu/priekšpilsētu nodaļu vadītāji un metodiķi:

- Centra rajona nodaļas vadītāja – Zigrīda Kozlovska, metodiķe – Antra Žukovska;

- Kurzemes rajona nodaļas vadītājs – Atis Blumbergs, metodiķe – Inga Graumane;

- Latgales priekšpilsētas nodaļas vadītāja – Skaidrīte Liepiņa;

- Vidzemes priekšpilsētas nodaļas vadītājs – Ivars Balamovskis, metodiķe – Iveta Pētersone;

- Zemgales rajona nodaļas vadītāja – Ludmila Margēviča, metodiķe – Dzintra Kņaze;

- Ziemeļu rajona nodaļas vadītāja – Mārīte Grebzde, metodiķis – Gunārs Antapsons.

2.6. Programma “Rīgas pilsētas pasākumi bērniem un jauniešiem”

Programmā minētie pasākumi ir Rīgas mēroga pasākumi, kuros piedalās bērni un jaunieši no visas Rīgas un no jebkuras iestādes. Taču interešu izglītības iestādes organizē arī rajona/priekšpilsētu mēroga pasākumus un iestāžu iekšējos pasākumus; šajā programmā tie netiek uzskaitīti.

Programmas ietvaros 2005. gadā atbalstīti 143 pasākumi par kopējo summu Ls 63 784 (sk. 12. tabulu). Vidēji vienam pasākumam izlietoti Ls 446. Pasākumos piedalījušies 33 385 bērni un jaunieši. Savukārt 2004. gadā 143 pasākumos piedalījās 50 878 bērni un jaunieši. Samazinājums skaidrojams ar bērnu un jauniešu aktīvo piedalīšanos IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos.

Lielākais pasākumu skaits ir tehniskajā jaunradē, jo tiek piedāvāta daudzveidība un katrā novirzienā (foto, kuģu modelisms, lidmodelisms, raķešu modelisms u.c.) notiek tikai 1–3 pasākumi. Pēc izmaksām uz vienu dalībnieku šie pasākumi ir visdārgākie, jo tehniskajā jaunradē ir dārgi mācību materiāli. Turklāt bērnu skaits šajos pasākumos ir mazāks nekā, piemēram, deju un mūzikas pasākumos. Vislielākais bērnu skaits vidēji vienā pasākumā ir bērnu svētkos, kas ir plaši apmeklēti, jo nav nepieciešama iepriekšēja sagatavotība. No tematiskajiem pasākumiem visvairāk dalībnieku ir deju pasākumos un vizuālās mākslas izstādēs, konkursos.

12. tabula

Pasākumu sadalījums un skaitliskais raksturojums					
Pasākuma veids	Pasākumu skaits	Dalībnieku skaits	Summa, Ls	Vidējās viena pasākumu izmaksas, Ls	Vidējās izmaksas uz vienu dalībnieku Ls
Dejas (festivāli, koncerti, sacensības tautiskajās un sporta dejās)	11	5900	8259	751	1,40
Muzikālie pasākumi (koru skates, salidojumi, folkloras un mūzikas festivāli)	16	2770	7289	456	2,63
Teātra pasākumi (festivāli, konkursi)	5	492	2128	426	4,32
Vizuālās mākslas izstādes, konkursi, projekti	8	2580	2859	357	1,11
Lietišķās mākslas izstādes, konkursi, projekti	8	1062	2416	302	2,28
Vides izglītības konkursi, novadpētniecība un tūrisms	14	2478	4890	349	1,97
Tehniskās jaunrades pasākumi, konkursi, sacensības (lidmodelisms, trases, kuģu, auto modelisms, foto, "Lego" u.c.)	36	2220	10061	279	4,53
Sporta pasākumi (karatē, šaušanas, kāpšanas sporta sacensības un bērnu kluba sacensības)	9	2109	2541	282	1,20
Bērnu svētki (projektu atbalsts, Lieldienu, Ziemassvētku pasākumi u.c.)	25	13663	17891	716	1,31
Erudīcijas konkursi un pasākumi	3	111	1203	401	8,53
Koordinācijas pasākumi (metodisko materiālu izdošana, konferenču, semināru rīkošana u.c.)	8		4247	531	
Kopā	143	33 385	63 784	446	1,91

Visvairāk pasākumu rīko bērnu un jauniešu centrs "Rīgas Skolēnu pils", kas ir lielākais un daudzveidīgākais Rīgas bērnu un jauniešu centrs. "Rīgas Skolēnu pils" rīko pasākumus gandrīz visās jomās, jo ir atbilstoši speciālisti un materiāli tehniskā bāze. Visvairāk ir muzikālo pasākumu, piemēram, folkloras kopu konkursi, vokālistu konkursi, koru meistardarbnīcas un Mūzikas dienas. Uz pusi mazāk pasākumu 2005. gadā ir organizējis Rīgas Jauno tehniķu centrs un tehniskās jaunrades nams "Annas 2". Gandrīz visi pasākumi

ir tehniskajā jaunradē, tā ir šo centru specializācija. Kā trešo lielāko pasākumu organizētāju var minēt BJC "Kurzeme", kas arī ir organizējis dažāda veida pasākumus.

2.7. Starptautiskie projekti

2005. gadā turpinājās Rīgas–Norčepingas starptautiskais projekts "Bērna brīvais laiks". Projekta ietvaros

notiek pedagogu un darbinieku pieredzes apmaiņa un jaunu darbības formu meklējumi. Ir uzsākta sadarbība ar Eiropas bērnu un jauniešu brīvā laika organizāciju asociāciju (*European Association for Leisure Time Institutions of Children and Youth* – EACY). Rīgas Jauno tehniķu centrs un tehniskās jaunrades nams “Annas 2” ir iestājušies šajā organizācijā, bet Departaments ir koordinējošā institūcija, kas nevar būt organizācijas dalībniece.

Programma “Atbalsts starptautiskajos konkursos, festivālos, sacensībās, pasākumos”

Programma domāta, lai atbalstītu bērnu un jauniešu kolektīvu dalību starptautiskos pasākumos – konkursos, festivālos, ekspedīcijās – ar mērķi izglītot.

Pavisam šīs programmas ietvaros tika atbalstīti 74 pasākumi ar 1272 dalībniekiem par kopējo summu Ls 34 885.

Labākie rezultāti mūsu kolektīviem:

- 3. vieta Pasaules kausa posmā “Holiday on Ice” lidmodeļiem Norvēģijā: Rīgas Jauno tehniķu centrs – J. Zariņš, skolotājs V. Rošonoks;

- 2. vieta Pasaules kausa posmā “Baltic cup” lidmodeļiem Lietuvā: Rīgas Jauno tehniķu centrs – J. Zariņš, skolotājs V. Rošonoks;

- 1. vieta Starptautiskajās kuģu modelisma sacensībās “Thetis cup-2005” Igaunijā: BJC “Kurzeme” – K. Vilciņš, G. Kuļikovskis, skolotājs V. Rugājs;

- 3. vieta Starptautiskajā baznīcas mūzikas festivālā Polijā: BJC “Rīgas Skolēnu pils” koris “Accolada”, skolotāja O. Čerkasova;

- 1. un 3. vieta Pasaules kausa posmā lidmodeļiem Ungārijā: Rīgas Jauno tehniķu centrs – R. Demčenko (1. vieta), T. Dreika (3. vieta), skolotājs V. Rošonoks;

- 1. vieta un 3. vieta Pasaules kausa posmā raķešu modelismā “Impulse cup” Ukrainā: TJN “Annas 2” – komandai 1. vieta; A. Ojavers (1. vieta), J. Bērtniņš (3. vieta), skolotājs J. Bērtniņš;

- 1. vieta Starptautiskajā čempionātā raķešu modelismā Slovākijā: TJN „Annas 2” – M. Pommers, J. Ustups, skolotājs J. Bērtniņš;

- 2. vieta Starptautiskajās sacensībās “Baltic cup” kordas automodelismā Lietuvā: TJN „Annas 2” – K. Rolis un M. Vjunniks, skolotājs P. Šarigins;

- 1. vieta Starptautiskajās kuģu modelisma sacensībās „Otepe cup-2005” Igaunijā: BJC “Kurzeme” – K. Grīnbergs, skolotājs V. Rugājs;

- 2. vieta Starptautiskajā mūzikas festivālā “Poli-

jas rudens zvaigznes” Polijā: BJC “Kurzeme” – A. Rapoporta (2. vieta) un vokālais ansamblis (2. vieta), skolotāja E. Čerņiševa.

3. Darbs ar jaunatni

3.1. Skolu pašpārvalžu iniciatīva un izglītojošie pasākumi

Attieksmi pret valsti, pilsonību un vēlmi līdzdarboties sabiedrības procesos veido ne tikai ģimene, bet arī izglītības iestāde un sabiedrība kopumā. Daudzās Rīgas izglītības iestādēs arvien aktīvāk sāk darboties skolēnu pašpārvaldes, un viens no to mērķiem ir panākt skolēnu un izglītības iestādes administrācijas interešu saskaņošanu. Šādā veidā jaunieši var paust savu viedokli un praktiski piedalīties lēmumu pieņemšanā. Skolēnu pašpārvaldes darbība pamatā vērsta uz to, lai skolēni aktīvāk iesaistītos audzināšanas darbā, mācību procesā un sabiedriskā darba organizēšanā.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas Baltās grāmatas “Jauns impulss Eiropas jaunatnei” rekomendācijām līdzdalībai vispirms vajadzētu būt attīstītai vietējā līmenī, t.i., izglītības iestādē – vietā, kur jaunieši var apgūt dialoga veidošanas un lēmumu pieņemšanas ietekmēšanas prasmes. Lai atbalstītu šo kustību, Departaments 2005. gadā apstiprināja jaunu budžeta programmu “Jaunatnes līdzdalība”, kuras realizācijai atvēlēja Ls 15 000 un kuras mērķis bija veicināt jauniešu līdzdalību savu problēmu risināšanā, finansiāli atbalstīt šo procesu.

Īstenojot minēto programmu, daudzas skolu pašpārvaldes aktīvi iesaistījās savu vienaudžu problēmu apzināšanā un saņēma finansiālo atbalstu. Iesniegtie pieteikumi lielākoties bija vērsti uz pasākumiem, kas bērniem un jauniešiem nodrošināja dažādu zināšanu un prasmju apguvi, pozitīvas attieksmes veidošanos, vienlaikus radot motivāciju sevis pilnveidošanai un iespēju adaptēties un integrēties sabiedrībā. Konkursa komisija apstiprināja 13 skolu projektu pieteikumus par Ls 6404 (sk. 13. tabulu).

Īpaši lielu aktivitāti izrādīja Latgales priekšpilsētas skolu pašpārvaldes – no 13 apstiprinātajiem pieteikumiem pieci bija no Latgales priekšpilsētas. Priekšpilsētā jau vairākus gadus darbu ar jaunatni koordinē Ilze Rimicāne, viņas ieguldītais darbs nes augļus. Skolu pārstāvji ir kļuvuši daudz aktīvāki. Kā vienu no veiksmīgākajiem var minēt Rīgas 62. vidusskolas iesniegto pieteikumu “Viva la draudzība”, kura ietvaros projekta pieteicēji gada garumā dažādu pasākumu iet-

13. tabula

"Jaunatnes līdzdalība" – skolu pašpārvalžu atbalstītie projekti				
Nr.	Īstenotājs	Nosaukums	Īsumā par paveikto	Summa Ls
1.	Rīgas Celniecības koledža un Latgales priekšpilsētas skolas	"Projekta vadība"	Piecu sestdienu apmācību cikls Latgales priekšpilsētas skolām. Tēma – projektu veidošana. Katra komanda izstrādāja prezentāciju, kurā atspoguļoja savas idejas īstenošanas iespējas.	255
2.	Rīgas Universālā vidusskola, Rīgas 44. vidusskola, Rīgas 88. vidusskola, privātskola "Maksimā"	"Mēs par bērnu drošību"	Tēma – pirmā palīdzība. Sadarbībā ar Sarkanā Krustu notika regulāras nodarbības vairāku mēnešu garumā. Četrus semināru cikls katrā skolā: 1. seminārs. Ievads pirmās palīdzības sniegšanā. Paskaidrojums par nepieciešamību apgūt šīs prasmes, projekta motivācija. Aptiecināšanas saturs, tūlītējie pasākumi, drošība. Viegla traumas, spēles atbilstoši tematikai. 2. seminārs. Asiņošanas veidi, apdegumi, elektrotraumas, iedzimtās traumas, aizrīšanās, saindēšanās, spēles un mājas darbs. 3. seminārs. Bezsamaņa, ABS shēma, SSG (stabilā sānu guļā), praktiskie uzdevumi. 4. seminārs. Lūzumi, dalībnieku jautājumi, praktiskie konkursi, labāko apbalvošana, noslēgums.	340
3.	Rīgas 25. vidusskola, Rīgas 75. vidusskola, Rīgas 62. vidusskola	"Erudīts līderis – 2005"	Jaunas idejas aprobācija organizējot erudītu konkursu Rīgas skolām – "Erudīts līderis 2005". No Latgales priekšpilsētas piedalījās 10 skolas, veiksmīgi tika novadīts fināls pilsētas mērogā. Erudītākie skolēni joprojām meklējami Latgales priekšpilsētā.	526
4.	Klubs "Aktīvs" – Rīgas 47. vidusskola, Rīgas Angļu ģimnāzija	"Domā par savu nākotni jau šobrīd"	Tēma – darba tirgus. Informatīvs semināru cikls sestdienās. Cikla noslēgumā tika izdots arī informatīvs buklets, ko saņēma visas Zemgales priekšpilsētas skolas.	593
5.	Rīgas 41. vidusskola	"Būsim zaļi"	Tuvākās apkārtnes sakopšana. Vairāku skolu kopīgi organizētas talkas Kurzemes rajonā.	323
6.	BJC "Laimīte" Jaunatnes skola (bijušie domnieki)	"Iemācies neklusēt"	Apmācību semināri Rīgas skolu pašpārvalžu komandām, radot iespēju darboties motivēti un veicinot ideju attīstību. Semināru ciklos piedalījās 70 skolēni no Kurzemes, Latgales, Centra, Vidzemes, Ziemeļu priekšpilsētas skolām. Jaunieši apguva jaunus veidus kā izvirzīt mērķus.	415
7.	BJC "Kurzeme" un pieci BJC	"Sanāk kopā"	Jaunieši no sešiem bērnu un jauniešu centriem, saturīgi pavadot nedēļas nogali, risināja problēmas un dalījās pieredzē.	384
8.	Rīgas 31. vidusskola, Rīgas 66. speciālā vidusskola, Rīgas 7. pamatskola	"Skolēnu apmaiņas programma"	Tēma – iepazīt citas skolas dzīvi un sadzīvi, apmainoties ar skolēnu grupām uz trim dienām, iepazīties tuvāk ar citas skolas pašpārvaldes darbību.	45
9.	Rīgas 62. vidusskola, Rīgas 72. vidusskola, Rīgas Lietuviešu vidusskola	"Viva la draudzība"	Triju tautību integrācijas projekts, veltot katras tautības iepazīšanai atsevišķu projekta posmu.	383
10.	Pašpārvalde "DaPa"	"Brīvā nots"	BJC "Daugmales" reklāmas pasākums – "Atklāj iespējas savam brīvajam laikam". Koncertu apmeklēja aptuveni 130–150 aptuveni 16 gadus veci jaunieši, tajā piedalījās astoņas mūzikas grupas. Pasākums ir kļuvis par pirmo posmu apvienoto jauno grupu konkursā – festivālā.	357
11.	Puškina licejs	Popiela un talantu konkurss Ziemeļu rajonā	Veiksmīgi izdevās atjaunot Ziemeļu rajonā piemirstu tradīciju. Skolu atsaucība bija laba, un pasākums izdevās interesants.	300
12.	Rīgas Klasiskā ģimnāzija	"Mobing"	Vidzemes priekšpilsētu skolu aptauja, rezultātu apstrāde, lekcijas un semināri par <i>mobingu</i> .	500
13.	Rīgas Skolēnu dome (RSD)	Pasākumi Rīgas skolu pašpārvaldēm	Konferences, RSD 4. kongress, divas kopsapulces, pieredzes apmaiņas semināri, apmācību semināri, diskusijas utt.	1983

varos veiksmīgi sadarbojās ar Rīgas 72. vidusskolas un Rīgas Lietuviešu vidusskolas skolēniem, kā arī spēja piesaistīt papildu finansējumu no citām institūcijām.

Nozīmīgākais Rīgas Universālās vidusskolas veikums ir semināru cikls Latgales priekšpilsētas skolu 8. klašu skolēniem "Mēs par bērnu drošību". Papildus pašpārvaldes komanda aktīvi piedalījies komandas apmācības treniņā "4+1" un starpkultūru izglītības seminārā. Rezultātā skolā ir tapusi jauna pašpārvaldes struktūra.

Vēl Latgales priekšpilsētas skolām bija iespēja iesaistīties: Rīgas Celtniecības koledžas organizētajā projektā "Projekta vadība", Rīgas 25. vidusskolas piedāvātajā konkursā "Erudīts līderis – 2005" un BJC "Daugmale" pašpārvaldes "DaPa" neformālās izglītības projektā "4 soļi saskarsmē", kura nodarbībās jaunieši darbojās ar patiesu ieinteresētību.

Zemgales priekšpilsētā regulāras nodarbības skolu pašpārvaldēm piedāvā klubs "Aktīvs", kas darbojas BJC "Altona" telpās koordinatores Raineldas Rubīnes vadībā. Klubam 2005. gadā izdevās veiksmīgi piesaistīt finanses un organizēt informatīvo ciklu Zemgales priekšpilsētas jauniešiem par darba tirgu un to, kas jāzina, stājoties darba attiecībās. Jaunieši apkopoja informāciju un izveidoja saistošu bukletu, ko izplatīja visās priekšpilsētas skolās. Klubam ir laba sadarbība ar dažādām jauniešu organizācijām, kas piedalās vienaudžu izglītošanā.

Izvērtējot Zemgales priekšpilsētas skolu darbību, var atzīmēt, ka aktīvākās ir bijušas Rīgas 53. vidusskola, kura ir piemērs, kā ikdienā var darboties skolēnu pašpārvalde. Viena no lielākajām problēmām šajā jomā parasti ir skolēnu inertums un nevēlēšanās iesaistīties. Vēl labi strādā un sabiedriskajos pasākumos regulāri iesaistās arī Rīgas Mūzikas internātvīdusskolas pašpārvaldes skolēni.

Vidzemes priekšpilsētā skolu pašpārvalžu aktīvistu regulāri darbojas Rīgas Teikas vidusskolas telpās, kur notika gan informatīvas, gan izglītojošas nodarbības. Darbības plāns tika veidots tā, lai attīstītu jauniešos analītisko domāšanu, rosinot skolu pašpārvaldes izvirzīt ilgtermiņa mērķus un plānus. Darbā iesaistījās arī vairākas jaunatnes organizācijas. Pašpārvalžu pārstāvji centās stimulēt jauniešu sabiedrisko aktivitāti, mudinot veidot projektus skolu, starpskolu, priekšpilsētas līmenī un palīdzot projektu veidošanā. Taču ieguldītais darbs nedeva rezultātus. Šis priekšpilsētas jaunieši neiesniedza nevienu projektu. Kāpēc tā notika – tā ir viela pārdomām.

Lai arī pieaugušo ieteikts, taču Rīgas Klasiskās ģimnāzijas iesniegtais projekts "Rīgas Vidzemes

priekšpilsētas skolu skolēnu pašpārvalžu pētījums par mobingu skolās" bija ļoti aktuāls un nozīmīgs. Tika veikta aptauja, notika arī izglītojoši semināri par to, kā skolai būtu jāstrādā, lai novērstu fizisko, verbālo un psiholoģisko mobingu. Aktīvākās skolu pašpārvaldes Vidzemes priekšpilsētā ir Rīgas Hanzas vidusskolā, Mežciema pamatskolā un Rīgas 74. vidusskolā.

Centra rajona skolu pašpārvaldēm šoreiz neizdevās piesaistīt komisijas uzmanību. Rajonā tika nodibināta sava Centra rajona Skolēnu dome, kas plānoja un realizēja dažādus pasākumus, lai apgūtu projektu rakstīšanu un citas prasmes un iemaņas, kā arī lai veicinātu spēju realizēt idejas. Jauniešu tikšanās katru reizi notika citā skolā. Tas deva iespēju apmainīties ar pieredzi un diskutēt par konkrētām problēmām. Labākās skolu pašpārvaldes Centra rajonā ir Natālijas Draudzības ģimnāzijā un Rīgas 40. vidusskolā.

Kurzemes rajonā skolu pašpārvalžu aktīvistu pulcēšanās vieta ir BJC "Kurzeme", kur regulāri darbojas aktīvākie skolu līderi, kā arī izglītojas skolu pašpārvalžu konsultanti. Jau vairākus gadus aktīvistiem izdodas izveidot pietiekami labus projektus. 2005. gadā realizēts sešu bērnu un jauniešu centru sadarbības projekts "Sanāk kopā". Jaunieši, saturīgi pavadot nedēļas nogali, risināja problēmas un dalījās pieredzē. Kurzemes rajona jaunieši apguva ne tikai teorētiskas zināšanas, bet arī piedalījās apkārtnes uzkopšanas talkās. Rīgas 41. vidusskolai izdevās piesaistīt finansiālu atbalstu un iesaistīt citu skolu skolēnus talkās. Vēl aktīvi rajonā darbojās Rīgas Daugavgrīvas vidusskola un Āgenskalna ģimnāzija.

Ziemeļu rajonā ar skolu pašpārvaldēm strādā Dagnija Baltiņa. Viņa, domājot par jauniešiem un plānojot darbu, balstās uz šādām nostādnēm: aktīvā skolu jaunatne ir pilsētas resurss, tādēļ jānodrošina labvēlīga vide, kurā jauniešiem varētu pilnveidoties, lai integrētos sabiedrībā kā pilnvērtīgi tās locekļi; jauniešiem ir vērtība, tādēļ darbs ar jauniešiem jāvirza pozitīvā gultnē, lai jaunieši ar savu entuziasmu un enerģiju ir galvenais resurss pašu izaugsmei un attīstībai. Darbības programmas pamatā adaptēti Eiropas Padomes 11. jaunatnes politikas rādītāji. Tie ir – neformālā izglītība (ar to saprotot gan pieredzes, gan pilsonisko, gan arī starpkultūru izglītību); jaunatnes apmācību politika, kas paredz jauniešu multiplikatoru un apmācītāju attīstību dažādās darbības un pasākumu jomās (darbība dažādās organizācijās, dalība apmācību semināros un lekcijās, līdzdarbošanās organizāciju vadītās akcijās un pasākumos utt.); informācijas pieejamība, radot vienādus apstākļus līdzdarboties, izglītoties un

pedalīties pēc iespējas plašākam jauniešu lokam; pētījumi par jaunatni, iesaistot viedokļa paušanā un situācijas izpētē jauniešus no skolu pašpārvaldēm.

Šīs darbības rezultātā izveidots semināru cikls "Es – aktīva personība skolas pašpārvaldē" un notikusi konference "Skolēnu pašpārvaldes rezolūcija skolu direktoriem", kurai ierosmi skolēni guva, piedaloties Eiropas Parlamenta simulācijā, kas pozitīvi ietekmēja jaunu līderu piesaisti.

Aktīvākās Ziemeļu rajona skolas – Rīgas Rīnūžu vidusskola, Rīgas 46. vidusskola un Rīgas Kultūru vidusskola.

Gada nogalē 27 aktīvākie Rīgas skolu pašpārvalžu pārstāvji kopā ar jaunatnes lietu koordinatori nedēļas nogalē semināra "Izvērtē, analizē un plāno" ietvaros uzsāka vērienīgu darbu pie pašpārvalžu attīstības programmas, ko prezentēs Rīgas Skolēnu domes 5. kongresā.

Analizējot situāciju pilsētā kopumā, secināts, ka jāmaina sistēma, kā strādāt ar rajonu un priekšpilsētu pašpārvaldēm. Tām nav kopīgas programmas, un ir skolas, kas, izmantojot piedāvātās regulārās apmācības, būtiski uzlabojušas darbu, tādēļ tām ir citas vajadzības. Tai pašā laikā ir skolas, kurās darbība vairāk notiek "uz papīra". No skolas administrācijas puses varētu vēlēties lielāku ieinteresētību un pozitīvāku attieksmi pret pašpārvalžu darbu. Turklāt būtisks šķērslis jebkādas jauniešu iniciatīvas veicināšanai skolās ir pašu jauniešu noslēgtība un nevēlēšanās darboties vienotu mērķu sasniegšanai. Tāpat jāpārdomā, kā veicināt un veidot skolēnu tālākizglītību un iepazīstināšanu ar dažādām neformālām mācību metodēm, lai skolēnu pašpārvaldes darbību padarītu efektīvāku.

3.2. Rīgas Skolēnu domes darbība

Jebkurai Rīgas izglītības iestādes skolēnu pašpārvaldei vai skolēnam individuāli ir iespēja līdzdarboties Rīgas Skolēnu domē. RSD sekmīgi strādā jau ceturto gadu. Tās uzmanības centrā ir pašpārvalžu izglītošana. RSD joprojām darbojas Departamenta telpās Hanzas ielā 7, un par tās aktualitātēm var uzzināt mājas lapā www.rsd.lv/rsd.

Atbilstoši Nolikumam reizi gadā notiek RSD kongress un divas reizes gadā – kopsapulces. Katra mācību gada aprīļa pēdējā piektdienā BJC "Laimite" notiek RSD kongress. Jau ir notikuši četri kongresi, sācis ceļš pretī piektajam kongresam. Pēdējā kongresa laikā delegāti atbilstoši prezidenta vēlēšanu likumam uzticēja RSD

darbu vadīt Rīgas 64. vidusskolas skolniecei Sabīnei Zālītei, kas līdz šim RSD aktīvi darbojusies jau četrus gadus. Viceprezidenta amatā vēlēja Kristapu Purvinski no Rīgas Humanitārās privātgimnāzijas un Matīsu Ķīti no Rīgas 41. vidusskolas. Padomnieku statusā valdē ievēlēti Edvards Ratnieks no Natālijas Draudziņas ģimnāzijas, Elīna Stelcere no Rīgas 31. vidusskolas un Viktorija Andžāne no Rīgas 47. vidusskolas. Savukārt par komiteju vadītājiem izvēlēti Liene Poriete no Rīgas Kultūru vidusskolas, Svetlana Burmistrova no J. Me-diņa Mūzikas vidusskolas, Mudīte Voitiša no Rīgas Itas Kozakevičas Poļu vidusskolas, Agris Ameriks no Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas un Renārs Niedre no Rīgas 64. vidusskolas.

Rīgas Skolēnu domes 4. kongress

Pēc RSD 4. kongresa viens no pirmajiem darbiem bija tikšanās ar jaunatnes lietu koordinatori, lai 1. septembrī sāktu saskaņotu darbu. Radošā gaisotnē tika diskutēts, pārrunāts un rediģēts jaunais darba plāns

1. septembra pasākums Vērmanes dārzā "Zem viena jumta"

2005./2006. mācību gadam. 29. septembrī notika RSD kopsapulce, uz kuru bija pulcējušies 76 skolu pārstāvji. Viņi tika informēti par aktualitātēm pašpārvaldēs.

Svarīgākie un nozīmīgākie notikumi 2005. gadā:

- seminārs "Skolēns un students – kopsoli" izstādes "Skola – 2005" ietvaros sadarbībā ar Latvijas Studentu padomi;

- diskusija skolu avīžu pārstāvjiem un apmācība sadarbībā ar "LETA" ziņu redaktoru;

- RSD valdes apmācību seminārs brīvā dabā;

- konference "Izglītība Eiropā". Konferencē uzstājās Latvijas augstskolu, Helsinku universitātes (Somija) lektori, starptautisko jauniešu organizāciju un tūrisma aģentūru pārstāvji;

- 1. septembra pasākums Vērmanes dārzā "Zem viena jumta" (ar "SEB Unibanka" līdzfinansējumu);

- seminārs "Pašizglītība un pieredze" Valmierā, (16.09.–18.09.), kurā kā lektori uzstājās jaunieši un piedalījās 16 Rīgas skolu pārstāvji;

- konkurss "Sakarīgākais skolotājs", kuram tika nominēti 50 Rīgas skolotāji. Pasākums, kurš visā RSD pastāvēšanas laikā visplašāk tika atspoguļots plašsaziņas līdzekļos.

RSD organizē skolēnu izglītošanas pasākumus, bet tikai no skolēniem pašiem ir atkarīgs, vai viņi izmantos šīs iespējas. RSD piedāvā izdevību, bet katram jaunietim pašam ir jāizvērtē, ko viņš vēlas. RSD pašlaik darbojas jaunieši, kas apzinās sevi kā sabiedrības daļu un ir gatavi piedalīties tās veidošanā un attīstīšanā.

Galvenā problēma, ar kuru ir nācies saskarties darbības laikā, ir skolēnu atbildības trūkums, tādēļ nākotnē nepieciešams meklēt un radīt stimulējošus faktorus, kas veicinātu jauniešu iesaistīšanos svarīgās ikdienas norisēs. Joprojām jācinās ar skolu pašpārvalžu

neinformētību. Iespējamais risinājums būtu izveidot Rīgas izglītības iestāžu pašpārvaldēm e-pasta adreses, lai tās saņemtu informāciju tieši no RSD, un informēt skolas vadību tikai par nozīmīgākajiem notikumiem, uz kuriem skolai ir jādeleģē pārstāvis, piemēram, par kongresu.

Piepildi, realizē, īsteno – esi darbībā... ESI TU PATS... NĀC PIEDALIES!!!

3.3. Sabiedrisko organizāciju ieguldījums pilsētas dzīvē un to projekti

Sabiedriskajām organizācijām ar 2005. gadu bija iespēja ne tikai piedalīties projektu konkursā, bet arī iegūt atbalstu pasākumiem, kuros jauniešiem piedāvā saturīgi pavadīt brīvo laiku. Departamenta komisija, izskatot iesniegtos pieteikumus par projektu realizāciju, vienlaicīgi analizējot sabiedrisko organizāciju saturīgumu un nozīmību, lēma par finansiāla atbalsta sniegšanu. 2005. gadam apstiprināja finansējumu Ls 8596 apmērā (sk. 14. tabulu).

Jāpiemin aktuālākie projekti, kas atbalstīti gada laikā. Par nozīmīgu jāuzskata debašu kustības attīstība Rīgas skolās, jo šī metode mudina jauniešus aktīvāk interesēties par pilsētā un valstī notiekošo, iemāca labāk saprasties ar citādi domājošiem, veicina multikulturālas un tolerantas vides veidošanos. Debates ir neatsverams palīgs skolu jauniešu vērtīborientācijā.

Uzmanību piesaistīja "Latvijas Mazpulku organizācija Rīgas 4H" piedāvātie daudzveidīgie pasākumi – gan semināri, gan vides pētniecība, gan vides sakopšana, gan jaunāko skolēnu apmācība, kā skolā un ģimenē ieviest "zaļo domāšanu", ko nozīmē dzīvot videi draudzīgu dzīvesveidu. Organizācija piedāvāja daudzas interaktīvās nodarbības, kas piesaistīja jaunus biedrus un brīvprātīgos.

14. tabula

Programma "Jaunatnes līdzdalība" – sabiedrisko organizāciju atbalstītie projekti 2005. gadā				
Nr.	Īstenotājs	Nosaukums	Īsumā par paveikto	Summa Ls
1.	S/o "Debašu centrs"	Debašu kustība	Debašu paraugturnīrs Centra rajona skolām – "Skolēnu mācību slodze ir/nav jāsamazina", 2 debašu turnīri par tēmu "Latvijas jaunieši ir/nav savas valsts patrioti" latviešu un angļu valodā. Paraugdebates par šo tēmu notika arī Vidzemes un Zemgales priekšpilsētu skolām. Nacionālajā turnīrā angļu valodā 1. vieta – centrs "Eksperiments", 3. vieta – Rīgas Valsts 1. ģimnāzija.	1356
2.	S/o "Latvijas jaunatnes centrs "EJAM""	Pozicionēšana – panākumu atslēga	Semināri par sociāli aktuālām tēmām, veicinot jauniešos pašiniciatīvas, atbildības, tolerances un pilsoniskās aktivitātes veidošanos un attīstīšanos.	552
3.	S/o "IMKA Rīga"	Attīsti sevi caur praktisku darbību	Projekti, kas dod iespēju jauniešiem attīstīt sevi, praktiski darbojoties – plānošana, projektu rakstīšana, pasākumu organizēšana utt.	904
4.	S/o "Kultūra. Iecietība. Draudzība"	Intelektuālās spēles	Intelektuālo spēļu popularizēšana, iesaistot jaunas Rīgas skolas šai kustībā – labs veids, kā piektdienas vakarā var pavadīt brīvo laiku. 9.–12. klašu čempionātā piedalījās 28 komandas no 14 Rīgas skolām, vidēji katrā turnīrā ap 170 jauniešu. 5.–9. klašu čempionātā piedalījās 24 komandas no 10 Rīgas skolām, vidēji katrā turnīrā ap 150 skolēnu.	540
5.	Latvijas Bērnu un jaunatnes atturības federācija	Izglīto un iesaisti vienaudzi	45 atturības organizāciju jaunieši vecumā no 12 līdz 19 gadiem un 10 no jauna piesaistītie biedri no Zemgales raj., Rīgas 47. vidusskolas, 22 IBDC "IOGT Baltais zvirbulis" pusaudži vecumā no 10 līdz 14 gadiem, kopīgi strādājot, guva pieredzi, kā sasniegt izvirzīto mērķi un dot ieguldījumu darbā ar vienaudžiem.	655
6.	Latvijas Mazpulku organizācija Rīgas 4H	Zaļās domāšanas attīstība	Vides projekti – rīcības motivēšana, informācija par resursu taupīšanu, vides sakopšana, mazpulcēnu labo darbu filozofijas izplatīšana. Notika gan konferences, gan semināri, gan talkas "Sauls dārzā", gan rallijs un forums darba izvērtēšanai. 6 Rīgas sākumskolās tika ieviesta "zaļā ideja" un papīra šķirošana. Pavisam no Rīgas pasākumos piedalījās ap 200 skolēnu.	872
7.	Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija	Skautu kustība	Izglīt esošos un apzināt jaunus vadītājus, popularizēt skautu/gaidu darbības principus, izvērtēt Rīgas skautu/gaidu darbību, atjaunot darbības programmu 16–25 gadus veciem jauniešiem, iesaistot viņus organizācijas darbībā. Pētniecības gājienā "Esi redzams" piedalījās 73 jaunieši, kursoš tika apmācīti 15 jaunie vadītāji, valdes apmācību izgāja 29 jaunieši.	800
8.	RD IJSD	Projektu izsludināšana un izvērtēšana	Praktiskie uzdevumi sludinājuma reklāmai par konkursa izsludināšanu un semināra – izvērtējuma pasākuma – organizēšanai.	274
9.	S /o "Karps"	Labiekārto bērnu rotaļlaukumus	Sadarbībā ar Kurzemes Namu pārvaldi tika labiekārtoti bērnu rotaļlaukumi Lidoņu ielā 23, Vecajā Jūrmalas gatvē 16, Baldones ielā 8 un divās pirmsskolas iestādēs – Juglas ielā 5/3 un Aptiekas ielā 12.	676
10.	Skolu muzeju asociācija	Patriotiskā audzināšana	Organizēta konference "Patriotisms Latvijas un Eiropas kontekstā" Rīgas skolu muzeju līderiem par patriotiskās audzināšanas darbu skolās un interešu iestādēs. Piedalījās 82 dalībnieki.	443
11.	Latvijas Pieredzes izglītības centrs	Skolu pašpārvalžu komandām	5 skolu vienas dienas pašpārvaldes sadarbību veicinošs ārdurvju seminārs + viens kopīgs seminārs visām komandām. Programma balstīta uz piedzīvojumu un pieredzes izglītību. Apmācību izgāja 8 Rīgas skolu pašpārvalžu komandas, pavisam 48 jaunieši.	804
12.	S/o "Jaunie Vanagi"	Praktiski semināri riska grupas jauniešiem	Vairāki izglītojoši un praktiski apmācību semināri riska grupas jauniešiem: organizēti tūrisma un sporta pasākumi, informatīvas akcijas par bērnu tiesībām.	720

15. tabula

"Jaunatnes iniciatīvu atbalsta programma" – projekti 2005. gadā				
Nr.	Īstenotājs	Nosaukums	Īsumā par paveikto	Summa Ls
1.	Latvijas Asinsdonoru biedrība	"Roku rokā"	Popularizējot donoru kustību, tika izdota pirmā donoru avīze, izveidoti plakāti, uzlīmes un T-krekli. Semināru un diskusiju laikā nācās secināt, ka jauniešu interese par asinsdonoru kustību neatbilst pieejamai informācijai. 15 jaunieši ieguva sertifikātu, lai varētu popularizēt kustību vienaudžu vidū Rīgas skolās.	780
2.	AIESEC Rīgas pārstāvniecība	"JaJaDra 2005"	Aptuveni 500 jauniešu no Latvijas Universitātes un citām augstskolām projekta laikā paplašināja savu redzesloku, interesējoties par dažādiem procesiem un norisēm sabiedrībā, mācoties veicināt savu izaugsmi un kļūt par līderi sev un citiem.	440
3.	Biedrība "Latvijas Ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācija "Papardes zieds"	"Jaunietis jaunietim"	Veiksmīgi tika realizēts 3 + 3 apmācības seminārs, lai apmācītu Rīgas skolās jaunus vienaudžu izglītotājus, kas turpmāk pietiekami kvalitatīvi varētu informēt citus par jauniešu seksuālās un reprodūktīvās veselības jautājumiem.	656
4.	BJC "Kurzeme" audzēkņu pašpārvalde	"Atspulgs"	20 bērni un jaunieši no Rīgas vispārējās izglītības skolām projekta laikā praksē varēja pārbaudīt savas iepriekš iegūtās zināšanas, kā arī iegūt jaunas zināšanas karjeras veidošanā un turpināt šo pasākumu ciklu.	620
5.	BJC "Daugmale" audzēkņu pašpārvalde "DaPa"	"4 soļi saskarsmē"	26 skolēni no 16 Latgales priekšpilsētas izglītības iestādēm – Humanitārās privātģimnāzijas, Rīgas 75. vidusskolas, Rīgas 77. vidusskolas, Rīgas Universālās vidusskolas, Rīgas 90. vidusskolas, Rīgas 65. vidusskolas, Rīgas 72. vidusskolas, Rīgas 88. vidusskolas, Rīgas 6. vidusskolas, Rīgas 15. vidusskolas, Rīgas Krievu vidusskolas, Rīgas Kristīgās vidusskolas, A. Pumpura 11. pamatskolas un O. Kalpaka Rīgas Tautas daiļamatū pamatskolas un BJC "Daugmale" jaunieši – semināra laikā ir pievērsušies neformālajai izglītībai, ieguvuši sev noderīgas zināšanas un jaunus domubiedrus.	314
6.	Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskola	"Nedzirdīgo un dzirdīgo jauniešu kopējās radošās pašizpaušmes veicināšana muzikāli teatrālā projektā"	Sadarbībā ar profesionāliem mūziķiem tika radīts muzikāli teatrāls uzvedums, kurā piedalījās gan dzirdīgi, gan nedzirdīgi jaunieši. Iegūta jauna pieredze nedzirdīgo jauniešu integrācijai sabiedrībā.	860
7.	S/o bērnu klubs "Dunduriņš"	"Futbola laukums manā pagalmā"	22 jaunieši veiksmīgi realizēja ideju sakārtot sava pagalma futbola un basketbola laukumu daļas, uzstādot jaunus futbola vārtus, salabojot laukumu nožogojumus un nokrāsojot solus.	520
8.	Invalidu un viņu draugu apvienība "Apeironš"	"Zaļo gaismu sadarbībai!"	12 jauniešiem no dažādām organizācijām tika dota iespēja apzināties, kādas nākotnē varētu būt sadarbības iespējas, lai veidotu kvalitatīvākus projektus. Lieliska iespēja apzināties, ko dara citi un ko varam darīt kopā, lai vēl labāk papildinātu cits cita idejas.	721
9.	Latvijas gruzīņu biedrība "Šamšoblo"	"Es saprotu Tevi!"	Veiksmīgi organizēts vairāku dienu starpkultūru seminārs Rīgas mazākumtautību jauniešiem. Izveidojās un nostiprinājās stabilas un pastāvīgas saiknes starp 28 jauniešiem, kas dažviet pat uzņēmās neplānotu iniciatīvu – sadarbībā ar "Latvijas Radio" tika ierēta aparatūra un ierakstīta reportāža no semināra. Jaunieši veiksmīgi izveidoja pārraidi, ko pēc semināra atskaņoja ēterā.	522
10.	Rīgas Skolu muzejs	Rīgas Skolu muzejs – skolu izglītības un kultūras centrs	Projekts Rīgas skolu muzeju aktīvistiem, lai kopīgiem spēkiem papildinātu muzeja krājumus. Semināra laikā tika apskatīti rezultāti un godināti labākie krājumu vācēji, tika cildinātas atsaucīgākās skolas. Seminārs veicināja skolu jauniešu iesaistīšanos Rīgas izglītības vēstures apzināšanā un aktualizēšanā. Piedalījās 78 dalībnieki, bija iespēja iepazīties ar 29 grāmatu autoriem.	384

15. tabulas turpinājums

"Jaunatnes iniciatīvu atbalsta programma" – projekti 2005. gadā				
Nr.	Īstenotājs	Nosaukums	Īsumā par paveikto	Summa Ls
11.	Laikraksts "Skolas muzejnieks"	"Mūsu prese"	Darboties jauno žurnālistu apmācībā pieteicās 42 jaunieši no 17 Rīgas skolām. Nodarbību beigās konkursa žūrijai bija jāiesniedz ziņu raksts, reportāža un intervija. Labākā intervija – Rīgas Hanzas vidusskola, ziņu raksts – Rīgas 47. vidusskola, reportāža – Rīgas Jāņa Poruka vidusskola.	785
12.	Ziemeļvalstu ģimnāzija	"Rīgas geto"	Jaunieši, iesaistoties šī projekta realizācijā, ir iemācījušies un uzzinājuši par holokausta zvēribām Latvijā, konkrēti Rīgā. Izstāde "Rīgas geto mājas pēc 60 gadiem" bija viens no galvenajiem projekta rezultātiem, kas pierāda, ka holokausta izglītība ir jāintegrē skolās.	243
13.	Rīgas Skolēnu dome	"Zem viena jumta"	Veiksmīgi piesaistīti sponsori – ģenerālsponsors "SEB Unibanka", balvas šautriņu turnīriem sagādāja "Dual", "Zvaigzne ABC", SIA "Norts", "Daily Service". Pirmo gadu bija arī loterija pasākuma apmeklētājiem. Lielākās balvas sagādātas ar "DT Mobile" atbalstu (3 mobilie telefoni). Pasākuma noslēgumā – iespēja priecāties kopā ar "Pienvedēja Piedzīvojumiem". Pasākumu dienas gaitā apmeklēja aptuveni 2000 jauniešu.	3000
14.	SIA "MOMS"	"Dod un iegūsti"	1. septembrī pie Vidzemes priekšpilsētas direkcijas tika piedāvāta saturīga pēcpusdienas pavadišana skolēniem – gan uzvedumi, gan iespēja piedalīties dažādās nodarbībās un saņemt mazas balvas.	100
15.	Latvijas Skolēnu padome	1. Eiropas Skolēnu kongress	Katrīne Pļaviņa pārstāvēja Latviju un piedalījās 1. Eiropas Skolēnu kongresā, kur skolēnu padomju pārstāvji sanāca kopā Itālijā, lai diskutētu un risinātu problēmas, kā skola var veicināt sociālo iekļaušanos un cīnīties pret jebkāda veida diskrimināciju.	224
16.	Rīgas jaunatnes lietu koordinatori	"Izvērtē, analizē un plāno"	27 jaunieši un pašpārvalžu konsultanti 2 dienas, izmantojot radošo apli, strādāja pie pašpārvalžu attīstības programmas. Vīzijas un mērķi tika izvirzīti, atliek noteikt nākamās uzdevumus, un Rīgai būs sava programma.	666

Vēl var minēt jauniešu veiksmīgi realizēto projektu "Labiekārto bērnu rotaļlaukumus", kas bija veiksmīgs instruments jauniešu rakstura audzināšanai, mācīja atbildību un rūpes par savu apkārtni. Laba pieredze, ka nākotne ir atkarīga no mums pašiem – ja nerisināsim problēmas, ko redzam apkārt, būs veltīgi cerēt, ka reiz tās pašas atrisināsies.

Arī "Intelektuālās spēles" bija labs piemērs jauniešu ārpuskolas brīvā laika pavadīšanai. Tas deva labu stimulu citiem jauniešiem, radīja interesi par to, ko dod intelektuālās spēles, kā var iegūt jaunas zināšanas un izglītību. Savukārt organizācijas biedri uzskata, ka spēļu organizēšana un to apvienošana ar mācībām dod jaunas iemaņas un prasmes. Komunikācija spēļu pārtraukumos dod iespēju apmainīties ar citu informāciju un uzzināt, kas notiek citās skolās. Biedrība "Kultūra. Iecietība. Draudzība" spēlēs iesaistīja vairāk nekā 300 jauniešu.

2005. gada 27. aprīlī Departamenta programmas "Jaunatnes iniciatīvu atbalsta programma" iet-

varos tika izsludināts konkurss. Programmas mērķis ir atbalstīt jaunatnes iekļaušanos sabiedrībā notiekošajos procesos. Konkurss izsludināts par iespēju pretendēt uz finansiālu atbalstu:

- projektu īstenošanai jauniešiem šādās tematiskajās jomās:

- starpkultūru saiknes veidošana;
- neformālā izglītība kā līdzeklis sociālo prasmju apguvei;
- labdarība un brīvprātīgais darbs;
- vide un jaunietis;
- skolēnu pašpārvaldes – pilsoniskās līdzdalības skola;
- Rīgas kultūrvēsturiskais mantojums – mana vērtība, mans lepnums.

- šādu konkrētu (pasūtījuma) pasākumu organizēšanu:

- Rīgas skolu un jauniešu organizāciju preses izdevumu festivāls;
- Rīgas jauniešu konference.

Izvērtējot iesniegtos pieteikumus, tika ņemti vērā šādi kritēriji – projekta līdzekļu apjoma atbilstība mērķim, projekta pieteikuma un plānojuma kvalitāte, dažādu resursu iesaistīšana projekta nodrošināšanai un iepriekšējā pieredze projektu organizēšanā. Apstiprināja 13 projektus, vēlāk papildu finansējums tika piešķirts vēl trim pieprasījumiem (sk. 15. tabulu).

Veiksmīgākais bija Latvijas Asinsdonoru biedrības realizētais projekts “Roku rokā”, jo projektā iesaistītas ne tikai skolu pašpārvaldes, bet arī citi jauniešu iniciatīvu centri. Projekta gaitā tika veiksmīgi piesaistīti un izglītoti jauni brīvprātīgie, kas varētu palielināt citu jauniešu motivāciju iesaistīties asinsdonoru kustībā. Tika izstrādāti arī labi materiāli, kas palīdzētu palielināt kustības atpazīstamību jauniešu vidū. Informētības trūkums ir viens no cēloņiem, kāpēc jaunieši pietiekami neatbalsta šo kustību.

Rīgas skolu pašpārvaldēm organizācijas piedāvāja vairākus projektus, kuros tās var iesaistīties, domājot par komandas nostiprināšanu, mērķu izvirzīšanu un tālākās attīstības plānošanu. Astoņas skolas piecas nedēļas nogales veiksmīgi mācījās darboties kopīgā mērķa labā un to sasniegt.

Skolu avīžu veidotāju komandām bija iespēja ne tikai apgūt pilnu apmācības kursu, bet arī iegūt balvas, piedaloties konkursā, ko organizēja laikraksts “Skolas muzejnieks”. Organizatorus priecē, ka turpmāk piecās Rīgas skolās veiksmīgāk darbosies avīžu redkolēģijas – Puškina licejā, Rīgas Rīnūžu vidusskolā, Rīgas Jāņa Poruka vidusskolā, Rīgas Hanzas vidusskolā un Rīgas 60. vidusskolā. Labākie saņēma arī žurnāla “Mērķis” abonementus, 32 skolēni ieguva iespēju 2006. gadā bez

maksas apmeklēt kursus par personas tēla veidošanu.

Atzīstama ir invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” iniciatīva, iesaistot 12 dažādu organizāciju jauniešus kopīgā projektā, jo tas nākotnē varētu dot labu ieguldījumu dažādu sadarbības projektu realizēšanā, apvienojot spēkus.

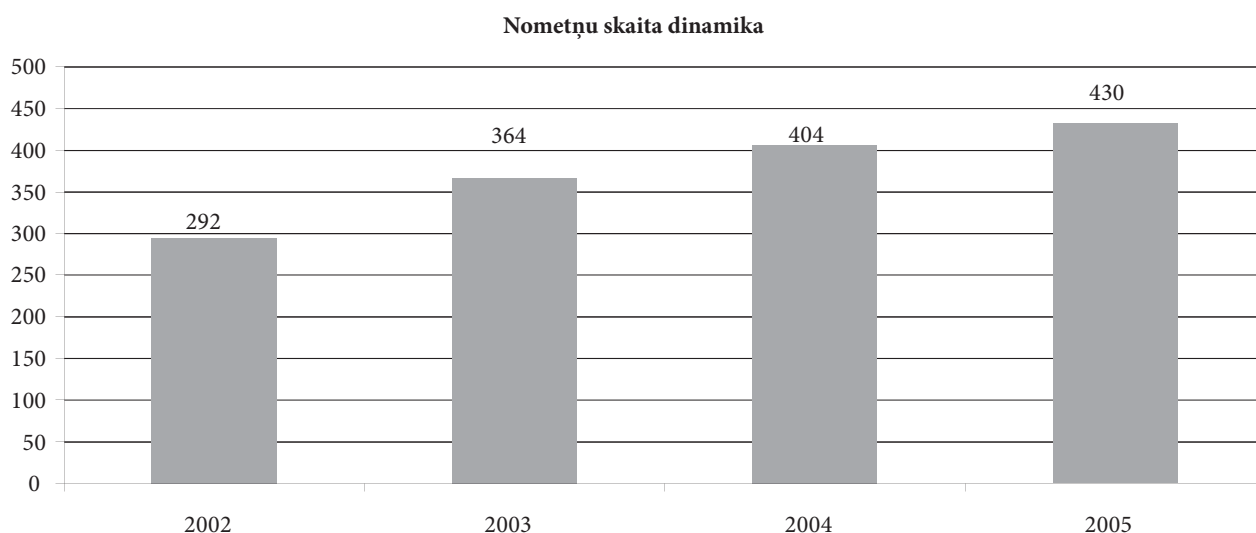
4. Bērnu un jauniešu nometnes

Bērnu un jauniešu attīstība par vispusīgām un patstāvīgām personībām nav iespējama bez mērķtiecīgas brīvā laika pavadīšanas.

Izglītības likuma 17. panta 1. punktā teikts, ka pašvaldības kompetencē ir ne tikai nodrošināt iespēju iegūt izglītību, bet arī nodrošināt iespēju īstenot interešu izglītību un atbalstīt ārpusstundu pasākumus, arī bērnu nometnes. Mācību gada laikā bērns iet skolā, pēc skolas daudzi apmeklē ārpusstundu nodarbības, bet skolēnu brīvlaikos, it īpaši vasarās, vecāki sāk domāt, kā nodarbināt bērnus. Ja grib, var izdomāt, ko darīt arī brīvlaikā. Daži atpūšas laukos un krāj spēkus, citi meklē iespējas strādāt, citi – dodas uz nometnēm. Īpaši dienas nometnes nepieciešamas jaunākā skolas vecuma bērniem jūnijā, kad skola ir beigusies, bet vecākiem atvaļinājums vēl nav sācies.

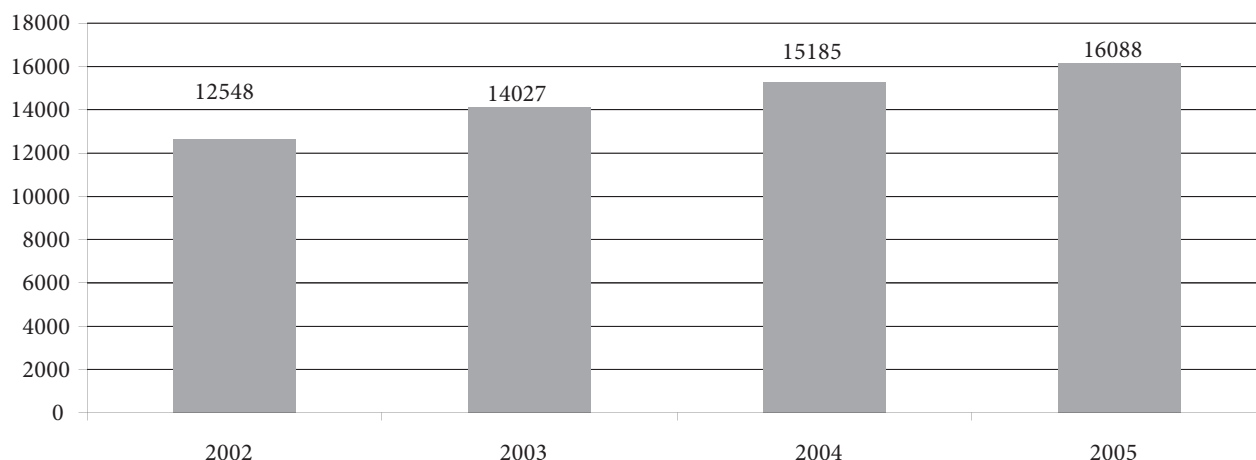
2005. gadā 430 nometnēs piedalījās 16 088 dalībnieki. Izglītības iestāžu, citu pašvaldības institūciju un sabiedrisko organizāciju nometņu līdzfinansējumam Departaments atvēlēja 304 504 latus.

50. grafiks

51. grafiks

Nometņu dalībnieku skaita salīdzinājums

Jau ceturto gadu nometnes organizē saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 447 “Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība”. Šie noteikumi nav vienīgie, kas jāievēro, rīkojot nometnes. Organizētājiem jāpārzina higiēnas prasības, ugunsdrošības noteikumi, grāmatvedības prasības, Darba likums, kā arī citi Latvijas Republikas normatīvie dokumenti. Savas kompetences ietvaros nometnes kontrolē bērnu tiesību aizsardzības institūcijas, Valsts sanitārā inspekcija, Pārtikas un veterinārais dienests un citas valsts un pašvaldības iestādes.

2005. gadā turpinājās nometņu vadītāju apmācība un 38 Rīgas izglītības iestāžu pedagogi saņēma apliecības.

Departamenta speciālisti masu saziņas līdzekļos sniedz pēc iespējas plašāku informāciju par nometnē iesaistīto pušu – nometnes organizētāju un dalībnieku – pienākumiem un tiesībām, tomēr ne vienmēr viss tiek ievērots. Piemēram, ne visiem nometņu vadītājiem ir apliecība. Būtisks pārkāpums ir tas, ka netiek slēgti līgumi par dalībnieka uzņemšanu nometnē. Nepilnīgas ir iesniegtās izziņas par bērnu veselības stāvokli, īpaši maznodrošināto un daudz bērnu ģimeņu bērniem.

2005. gada nometņu organizēšanas grūtības bija saistītas ar “Latvijas skolu jaunatnes IX dziesmu un deju svētkiem”. Daudzi bērni ir aktīvi vairākās jomās, tāpēc viņiem vajadzēja apvienot mēģinājumus ar dalību nometnē vai pēc svētkiem nākamajā dienā braukt, piemēram, uz sporta nometni. Dažas vispārējās izglītības un interešu izglītības iestādes rīkoja īpašas nometnes, kurās akcentēja repertuāra pilnveidošanu dziesmās un dejās.

4.1. Interesešu izglītības iestāžu organizētās nometnes

Interesešu izglītības nometņu mērķis ir audzēkņu dotību un spēju attīstība, padziļinot un pilnveidojot mācību gada laikā iegūtās zināšanas un iemaņas. Pozitīvā gaisotne un saliedētība nometnēs veicina kolektīva nostiprināšanu nākamajā mācību gadā. Pozitīva nozīme nometnēm ir arī integrācijas jomā, jo nometnēs kopā darbojas dažādu tautību bērni. Šī ir iespēja saprast, ka nav nozīmes, kādā valodā runājam, kāda ir mūsu tautība un vecums, galvenais – spēt darboties komandā un kopīgi priecāties par sasniegumiem.

2005. gadā interesešu izglītības iestādes – bērnu un jauniešu centri, tehniskās un mākslinieciskās jaunrades, vides izglītības centri – organizēja 127 nometnes, kurās piedalījās 4523 dalībnieki. Iepriecina, ka arvien vairāk nometnes tiek organizētas arī citos brīvlaikos, ne tikai vasaras brīvlaikā. Pavasara un rudens skolēnu brīvlaikā pārsvarā organizē atklātās dienas nometnes, kad bērniem ir iespēja nodarboties ne tikai savā pulciņā, bet arī izmēģināt citos pulciņos piedāvātās nodarbības. Ziemas brīvlaikā iestādes organizē izbraukuma nometnes un bauda ziemas priekus ārpus Rīgas.

Ko bērni dara centru organizētajās nometnēs? Izbraukuma nometnēs rīta cēlienā parasti darbojas darbnīcās – rokdarbu, gleznošanas, dziedāšanas, floristikas, deju utt., pēcpusdienā notiek sportiskas nodarbības, bet pēc vakariņām rīko vakara pasākumus – “Talantu konkursus”, “Dziesmu dueļus”, “Mis un

Misters ievēlēšana”, diskotēkas un citus pasākumus. Savukārt atklātajās dienas nometnēs, kas notiek Rīgā, mazāk ir darbnīcu ar nopietnu ievirzi, bet vairāk tiek veidoti darbi, kurus bērni var paņemt līdzi uz mājām, ir vairāk ekskursiju uz muzejiem, izstādēm un interesantām vietām.

Rīkotajās nometnēs vijas cauri šizetiska līnija, piemēram, Bērnu un jauniešu centra „Smale” nometnē “Zelta Ālants” – pirmatnējo cilvēku dzīve pie Baltijas jūras, tehniskās jaunrades nama “Annas 2” nometnē “Littera” – “Ķersim vēju!” (sākot no vēja virzienu pētniecības līdz “pūķu” taisīšanai), Bērnu un jauniešu centra “Altona” nometnē “Ekspresis 5A” bērni mēģināja savaldīt četras dabas stihijas (Gaisa, Ūdens, Uguns un Zemes), bet Bērnu un jauniešu centra “Daugmale” nometnē “Daugmales vasara” bērni devās “pa zirga pēdām”. Vairāku gadu garumā interesantu projektu realizē bērnu un jauniešu centra “Rīgas Skolēnu pils” multiplikācijas pulciņa pedagoģe Tatjana Gvozdeva un viņas audzēkņi. Viņi dodas ekspedīcijās ar moto “Latvijas skolas muižās un pilīs”. Šogad pētītas skolas, vēsture un tradīcijas Kurzemes pusē – no Usmas līdz Gaviezei. Jaunieši iepazīstas ar Latvijas kultūras mantojumu, apzinās, cik nozīmīga ir viņu loma tā saglabāšanā. Nav vairs reti gadījumi, kad kādā nometnē vairāku gadu garumā piedalās vairāki vienas ģimenes bērni.

Jau vairākus gadus bērnu un jauniešu centrs “IK Auseklis” pavasara un rudens skolēnu brīvlaikos organizē darba nometnes bērniem no maznodrošinātām ģimenēm un bērniem ar īpašām vajadzībām. Nometnē piedalās bērni no bērnunama – patversmes “Apīte”, Rīgas 4. speciālās internātpamatskolas, kā arī Vidzemes priekšpilsētas un Ziemeļu rajona sociālo dienestu ie-teiktie bērni. Arī Jauno dabas draugu centrs “Rīgas Dabaszinību skola” bērniem rīko darba nometnes. Dienas pirmajā pusē bērni un pedagogi labiekārtoja skolas teritoriju, jo ir gan liela zaļā zona, gan siltumnīcas. Pēcpusdienā devās ekskursijās uz mežiem un pļavām, apmeklēja izstādes.

Rīgas interešu izglītības iestādes rīko ne tikai mākslinieciskās un tehniskās jaunrades, deju un kora, lietišķās mākslas nometnes, bet arī sporta nometnes – orientēšanās un tūrisma, dambretes un šaha, cīņas un karatē, batuta. Arī parastajās nometnēs – gan slēgtajās, gan atklātajās – pedagogi un bērni organizē sportiskas nodarbības – iet pārgājienos, peld, skrien stafetes, organizē sporta spēles futbolā, volejbolā, basketbolā, tautasbumbā un veido dažādas šķēršļu trases.

4.2. Sporta izglītības iestāžu organizētās nometnes

Saskaņā ar Departamenta informāciju 2005. gadā 17 sporta iestāžu organizētajās 145 nometnēs piedalījās 5526 sporta skolu audzēkņi. Tāpat kā visā Latvijā arī Rīgā vispopulārākais sporta veids ir basketbols – nometnēs piedalījās 3215 bērni. Savukārt visvairāk nometnēs piedalījās Bērnu un jaunatnes sporta skolas “Rīdzene” jaunie sportisti – 762 audzēkņi.

Uz sportistiem var attiecināt teicienu par ragavu taisīšanu vasarā, bet ratu – ziemā. Daudzi treneri ir aktīvi nometņu rīkotāji ne tikai vasarā, bet arī citos gadalaikos. Piemēram, vieglatlēti no Rīgas 3. bērnu un jaunatnes sporta skolas, Rīgas vieglatlētikas skolas un sporta skolas “Arkādija” uz nometnēm dodas pavasara, rudens un ziemas brīvlaikos. Nometņu norise tiek plānota tā, lai būtu gan skrīšanai labvēlīgs reljefs, gan plašas telpas sporta nodarbībām. Ja dalībnieki iepriekš ir nopietni un mērķtiecīgi darbojušies, tad vasarā sacensībās tiek sasniegti labi rezultāti.

Nometnēs piedalās lielākā daļa audzēkņu, kas jau ir trenējušies vairākus gadus. Šīs nometnes ir kā treniņu procesa turpinājums. Saskaņā ar mācību un treniņu plānu nometnēs rit nopietns fiziskais un teorētiskais darbs. Nometnes sagatavošanās periodā nometnes vadītājs un treneri tiekas ar audzēkņiem un viņu vecākiem un pārrunā iespējamās grūtības. Diemžēl ir gadījumi, ka audzēknis, kas piedalās nometnē pirmo reizi, ir spiests nometni pamest, jo neiztur fizisko un emocionālo slodzi.

Lai arī sporta skolu nometnēs ievērojama daļa laika veltīta tieši sporta nodarbībām – parasti tie ir divi treniņi dienā –, tomēr atslodzes stundās dalībnieki pievēršas radošām un attīstošām nodarbībām: viktorinām, galda spēlēm, dažādiem vakara pasākumiem un tuvākās apkārtnes kultūrvēsturisko vietu iepazīšanai.

4.3. Vispārējās izglītības iestāžu organizētās nometnes

Lai vasaras laikā bērnus nodarbinātu un viņiem piedāvātu lietderīgi pavadīt brīvo laiku, skolas aktīvi iesaistās nometņu organizēšanā. No visām Rīgas skolām nometnes organizēja 42 izglītības iestādes.

Rīgas skolu pedagogi 2005. gadā organizēja 63 nometnes, kurās piedalījās 2384 skolēni. Ir skolas, kuru organizētās nometnes var uzskatīt par tradicionālām. Jau vairākus gadus Rīgas 13. vidusskolas pedagogi

organizē nometnes ar nosaukumu "Lūcija", O. Kalpaka Rīgas Tautas daiļamatu pamatskola – "Zaļo praksi", Rīgas 71. vidusskola – "Stārķi". Rīgas Kristīgā vidusskola rīkoja nometni "Senās Amerikas civilizācijas", kuras nosaukums ietver intrigu, kas tika izvēsta nometnes laikā. Bērni ar dažādu uzdevumu, spēļu, radošo darbnīcu un citu nodarbību palīdzību tika ievadīti senās Amerikas kultūrā. Pirmo reizi nometnes rīkoja Rīgas 95. vidusskola, Rīgas 38. vidusskola, Rīgas 18. vakara (maiņu) vidusskola, Rīgas 80. vidusskola un citas.

Lai cik grūti bija ar finansēm un pedagogu nodrošināšanu nometnē, tomēr Rīgas Mūzikas internātvīdusskola organizēja nometni 11 bērniem bāreņiem Bērzgala pamatskolā, Rīgas 1. internātpamatskola – Carnikavā un Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskola 20 bērniem ar dzirdes traucējumiem – Jaunpilī.

Atklātās dienas nometnes šogad pirmo reizi organizēja brīvā laika centri pie vispārējās izglītības iestādēm (sk. 11. tabulu). Piemēram, Rīgas Kristīgās vidusskolas brīvā laika centrs "JOTA" augustā organizēja dienas nometni "Pasaules radišana". 7–13 gadus veciem bērniem bija iespēja interesantā veidā iepazīties ar Bībeli. Tematiski 13 nometnes dienas bija sakārtotas no gaismas, zemes, debess radišanas līdz atpūtas dienai.

Ģimeņu nometni rīkoja arī pirmsskolas izglītības iestāde "Priedīte". Uz nometni "Ligzda" devās 23 pirmsskolas vecuma bērni (1–5 gadi), 19 vecāki un astoņi iestādes pedagogi. Nometne saliedēja pedagoģisko kolektīvu un vecākus. Nometne saturiski tika plānota gan bērniem, gan vecākiem – viņiem tika piedāvātas lekcijas psiholoģijā un nodarbības rotaļlietu veidošanā no ekoloģiskiem materiāliem. Vecāku nodarbību laikā bērni darbojās kopā ar audzinātājiem – baroja mājdzīvniekus un mājputnus, plūca zāli, cepa maizi un vāca zāļu tējas. Kopā ar vecākiem devās ekskursijās, lai iepazītos ar Raunas skaistākajām un interesantākajām vietām.

Iepazīstoties ar nometņu atskaitēm, jāsecina, ka pieaugušo aizspriedums, ka latviešu bērni neapmeklēs mazākumtautību skolas pedagogu organizēto nometni vai krievu valodā runājoši bērni neies latviešu mācību valodas skolas nometnē, ir nepamatots, jo nometņu pedagogi strādā bilingvāli.

4.4. Sabiedrisko organizāciju rīkotās nometnes

2005. gadā Rīgas izglītības iestāžu (kuras nav Departamenta pakļautībā), citu pašvaldības institūciju un sabiedrisko organizāciju rīkotās nometnes Departaments finansiāli atbalstīja ar Ls 30 521. Nometņu pieteikumus izskatīja īpaša komisija, kurai bija jāizvērtē 52 organizāciju 108 nometņu pieteikumi. Diemžēl ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ attiecīgajā budžeta programmā ar Departamenta līdzfinansējumu notika tikai 68 nometnes, kurās piedalījās 2426 dalībnieki.

Pirmām kārtām atbalstīja nometnes, ko organizēja bērniem no sociāli nelabvēlīgām un maznodrošinātām ģimenēm, kā arī bērniem ar īpašām vajadzībām. Līdzfinansējumu nometņu rīkošanai saņēma gan Rīgas Latgales priekšpilsētas dienas aprūpes centrs "Džungļi", gan Atturības klubs "Avante", gan Latvijas Bērnu fonds un citas organizācijas.

Pirmo gadu finansiāli atbalstīja sabiedriskās organizācijas "Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonds" organizēto nometni "Pagātnes pētnieki", Latvijas Mazturīgo atbalsta biedrības "Dace" nometni "Mēs un daba", Marijas Naumovas bērnu un jauniešu studijas "Marie N" nometni un citas.

Kā labs integrācijas piemērs ir organizācijas "Kultūra. Iecietība. Draudzība." septiņu dienu nometne "Cilvēktiesības, kultūra un jaunatne Eiropā"; tās dalībnieki bija 16–18 gadus veci jaunieši no 23 Rīgas skolām. Nometnē viņi ieguva informāciju par jaunatnes programmām, Eiropas Savienību, cilvēktiesībām utt.

Daudzas organizācijas, līdzīgi Rīgas pašvaldības interešu izglītības un sporta izglītības iestādēm, organizē nometnes un realizē interešu izglītības vai sporta izglītības programmu. Piemēram, biedrība "Edmunda Vasiljeva hokeja skola", sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rihtera deju skola", individuālais uzņēmums "Heidemaņa estētikas un deju skola "HEDS"", biedrība "Aijas Kukules mūzikas studija "OMNES"", austrumu cīņu sporta klubs "Busido" un citas.

Saturiski interesantas nometnes rīko bērnu un jauniešu organizācija "IMKA Rīga", sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Miranda M.". Šogad pieprasītas bija Estētikas skolas "Sparģelītis" organizētās dienas nometnes. Departaments katru gadu atbalsta arī mācību priekšmetu uzvarētāju un skolēnu zinātnisko konkursu laureātu nometni "Alfa". Šajās nometnēs, iespējams, piedalās nākamie zinātnieki vai valsts ministri. Nopietns darbs lekciju un praktisko nodarbību veidā norit četrās sekcijās – fizikas, matemātikas un informātikas,

ķīmijas un bioloģijas, humanitāro un sociālo zinātņu. Pirms nometnes beigām tiek organizēta konference, kurā skolēni prezentē nometnes laikā izstrādātos projektus. Protams, nometnē nenotiek tikai zinātniskais darbs, dalībnieki arī dodas ekskursijās, iepazīstas ar novadu vēsturi.

Diemžēl dažas nometnes nenoritēja saskaņā ar līgumu par nometnes organizēšanu un iesniegto programmu. Tas, protams, tiks ņemts vērā, izskatot 2006. gada nometņu pieteikumus.

4.5. Darba un izglītojošās nometnes bērniem no maznodrošinātām un sociāli nelabvēlīgām ģimenēm

Pēdējo gadu darba un izglītojošās nometnes tika organizētas saskaņā ar Departamenta un RD Labklājības departamenta noslēgto līgumu. Šogad no plānotajiem 1150 dalībniekiem darba nometnēs piedalījās 874. Darba un izglītojošās nometnēs, komplektējot darba vienības, iesaistījās maznodrošināto ģimeņu bērni, kā arī 13 un 14 gadus veci bērni, kas vēlējas strādāt.

Darba nometnēs darbi tiek organizēti saskaņā ar MK noteikumiem "Noteikumi, kuros atļauts nodarbināt bērnus no 13 gadiem". Rīgā pārsvarā darba nometnes ir saistītas ar teritoriju sakopšanu (lapu grābšana, nokritušo zaru vākšana, celiņu slaucīšana, nezāļu ravēšana no ietvju malām). Darba nometnē par četru stundu apzinīgu darbu nometnes dalībnieks saņēma samaksu viena lata apmērā. Lai bērnus disciplinētu, līgumā par bērna nodarbināšanu darba nometnē ir iekļauts punkts, ka par apzinātu nestrādāšanu noteiktajā darba vietā netiek maksāts.

Nometnes funkcija nav tikai materiāla palīdzība bērnam, vienlaicīgi notika arī nopietns audzināšanas darbs. Lai gan bērni vairāk grib izklaides pasākumus, nometnes pedagogi centās tos ieinteresēt izglītojošos pasākumos. Pusaudži apmeklēja teātra izrādi, piedalījās Kara muzeja organizētajā pasākumā Ložmetējkalnā, devās izglītojošā ekskursijā uz LU Botānisko dārzu un uz citām vietām.

Pieredzi darba nometņu organizēšanā ir uzkrājis Bērnu un jauniešu centrs "IK Auseklis", kas savā pārtraugamajā teritorijā Mangaļsalā jau trīs gadus organizē nometnes "Mangas darbi", kurās piedalās bērni no Ziemeļu rajona sociāli maznodrošinātajām ģimenēm un policijas uzskaitē esošie bērni no Vidzemes un Latgales priekšpilsētām.

Pirmo gadu darba nometni jūnijā organizēja Rīgas

Mežaparka vidusskola un Amatu apmācības skola.

Izglītojošās nometnes apmeklēja 355 bērni (7–12 gadus veci). Kā katru gadu savās iestādēs nometnes rīkoja bērnu un jauniešu centrs "Laimīte" Ziemeļu rajona bērniem, Rīgas 100. vidusskola – Vidzemes priekšpilsētas, Rīgas Šampētera vidusskola – Zemgales priekšpilsētas bērniem.

Kopumā ir vērojama tendence, ka katru gadu pieaug bērnu un jauniešu līdzdalība nometnēs (sk. 51. grafiku). Arī 2006. gadā Departaments atbalsta vasaras nometņu organizēšanu.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

- Izveidot Interesu izglītības metodiskās vadības un pārraudzības sistēmu.
- Izstrādāt Interesu izglītības attīstības programmu Rīgā.
- Izstrādāt Rīgas bērnu un jauniešu brīvā laika attīstības programmu.
- Veicināt skolēnu pašpārvalžu un Rīgas Skolēnu domes darbību.
- Koordinēt interešu izglītības starptautiskos projektus, Eiropas Jaunatnes skolu organizētos projektus.
- Izstrādāt projektu par vecāku līdzdalības maksājumiem interešu izglītības iestādēs.
- Turpināt uzsākto tradīciju un organizēt 1. septembra pasākumu Vērmanes dārzā; vienlaikus iespēju robežās nodrošināt citus pasākumus arī Rīgas rajonos/priekšpilsētās.

Sports Rīgā

Kopsavilkums

2005. gadā sarīkoti 66 pilsētas čempionāti un jaunatnes meistarsacīkstes 33 sporta veidos. Notikuši 137 tautas sporta pasākumi, 14 sacensības sporta veterāniem, 15 sporta pasākumi invalīdiem. Tāpat sniegts finansiāls atbalsts Rīgas sportistu startiem Eiropas un pasaules čempionātos, kā arī citās nozīmīgās starptautiskās sacensībās. Finansiāli atbalstīti arī 34 nevalstisko sporta organizāciju rīkoti sporta pasākumi.

Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komitejas izveidotā darba un ekspertu grupa sagatavoja pilsētai piederošās sporta bāzes Ezermalas ielā 30 attīstības un apsaimniekošanas modeli. Tas ir pilotprojekts vienotas kārtības izstrādāšanai, kas paredz veicināt privātā kapitāla piesaisti sporta objektu izveidei pilsētā, privātajiem investoriem piedāvājot skaidrus principus sadarbībai ar Rīgas pašvaldību.

Izstrādāti projekti pieciem reģionālajiem sporta centriem – atklātām sporta būvēm pilsētas skolēnu un attiecīgo rajonu/priekšpilsētu iedzīvotāju vajadzībām. Uzsākta pilotprojekta “Par mākslīgā sniega trases izveidi Rīgā, Uzvaras bulvārī 15” īstenošana, lai piedāvātu rīdziniekiem aktīvas atpūtas un sporta iespējas ziemā.

Organizētas konferences pilsētas sporta speciālistiem ar Igaunijas un Zviedrijas sporta speciālistu piedalīšanos.

Sporta kompleksā “Arkādija” nodots ekspluatācijā futbola laukums ar modernu sintētisko mākslīgās zāles segumu. Šāds laukuma segums dod iespēju organizēt mācību un treniņu darbu jebkuros laika apstākļos visu gadu.

Rīgas domes Rīcības komiteja Pasaules hokeja čempionāta, kas 2006. gadā notika Rīgā, sagatavošanai noslēgusi sadarbības līgumu ar Pasaules čempionāta izpilddirekciju. Tāpat veikti visi plānotie Rīgas pašvaldības sagatavošanas pasākumi čempionāta sekmīgai norisei.

Galvenie darba rezultāti

Rīgas sportisti Latvijas 1. ziemas olimpiādē piedalījās 11 sporta veidos. Rīgas komandu pārstāvēja 94 sportisti un izcīnīja deviņas zelta, 11 sudraba un deviņas bronzas medaļas. Neoficiālajā komandu vērtējumā (ņemot vērā izcīnītās zelta medaļas) rīdzinieki ieņēma otro vietu, zaudējot Rīgas rajona komandai, kurai ir senas ziemas sporta veidu tradīcijas.

Panākts būtisks Rīgas domes finansējuma pieaugums sporta atbalstam. Sporta skolu inventāra iegādei 2005. gadā atvēlēti Ls 209 109, piemēram, sporta tērpu iegādei piešķirti Ls 100 000 un medicīnas inventāra iegādei sporta skolās saņemti Ls 5600. Ievērojami līdzekļi ieguldīti, lai organizētu Olimpiskā sporta centra vieglatlētikas manēžas izmantošanu Rīgas pašvaldības sporta skolu vajadzībām – kopsummā Ls 6405.

Ar Rīgas domes atbalstu galvaspilsētā sarīkotas Rīgas kausa sacensības vieglatlētikā, kas deva iespēju rīdziniekiem sacensties ar spēcīgiem citu valstu sportistiem un gūt vērtīgu starptautisku sacensību pieredzi. Tāpat pašvaldības atbalstu saņēma auto un motosportisti, kas piedalījās rallijos Lisabona–Dakāra. Sevišķi veiksmīgi tajās cīnījās motosportists J. Vinters, izcīnot augsto 10. vietu.

Uzsākta Rīgas pašvaldības bērnu un jaunatnes futbola programmas īstenošana – dažāda vecuma spēlētāju grupu izveide.

Labus rezultātus sasniegušas sporta kluba “Rīga” komandas:

- Hokeja klubs “Rīga – 2000” kļuva par Latvijas 2005. gada čempionu un Baltkrievijas atklātajā čempionātā ieņēma 5. vietu.

- Latvijas U-20 izlase, kuras pamatsastāvu veido Rīgas jaunie hokejisti, izcīnīja 9. vietu Pasaules junioru 2005. gada čempionātā.

- Sieviešu basketbola klubs “TTT – Rīga” kļuva par 2005. gada Latvijas čempionu un ieguva 5. vietu Baltijas čempionātā.

- Latvijas meiteņu junioru izlase, kuras pamatsastāvu veido Rīgas jaunās basketbolistes, izcīnīja 3. vietu Eiropas junioru čempionātā.

- Futbola klubs “Rīga” paplašināja skatītāju loku, nodibinot fanu klubu. Pieci kluba spēlētāji iekļauti

Latvijas Olimpiskajā izlasē.

Sporta klubā "Rīga" uzsākts darbs jaunos sporta veidos:

- Izveidota vīriešu basketbola komanda "BK Rīga – 05".
- Sadarbojoties sporta klubam "Rīga" un a/s "Rietumu banka", tiek veidota profesionāla riteņbraucēju komanda.
- Latvijas spēcīgākā sieviešu volejbola komanda "Spēks-LU" pārveidota par volejbola komandu "FK Rīga", jo ģenerālsponsora zaudējuma dēļ tā bija uz iziršanas robežas. Komanda "FK Rīga" saņēma Rīgas pašvaldības finansiālu atbalstu.

1. Bērnu un jaunatnes sports

Sporta virziens sadarbībā ar citām Departamenta struktūrvienībām un sporta organizācijām regulāri rīko sporta sacensības un pasākumus Rīgas bērniem un jauniešiem gan sporta meistarības, gan arī starpskolu sporta jomā. 2005. gadā sarīkoti vairāk nekā 80 sporta pasākumi, kuros piedalījušies vairāk par 43 tūkstošiem dalībnieku. Notikušas sacensības ne tikai tradicionālajos sporta veidos (futbols, basketbols, volejbols u.c.), bet arī mazāk populāros sporta veidos (kāpšanas sports, galda hokejs u.c.).

Viens no būtiskākajiem jautājumiem ir starpskolu sacensību sistēmas izveide. Izstrādāts nolikums, lai starpskolu sacensībās noteiktu labāko skolu dažādās vecuma grupās. Šajās sacensībās var iesaistīties katrs skolēns. Darbojoties pēc šādas sistēmas, sporta treneriem rodas papildu izvēles iespējas, kā arī veidojas bāze sporta un veselīga dzīvesveida popularizēšanai, jo skolu mačos var iesaistīt daudz dalībnieku. Ja klases komanda piedalās sacensībās, tai ir arī līdzjutēju grupa, kas tāpat iepazīst sportu. Starpskolu sacensību sistēmas ietvaros tiek organizēti turnīri, kuros piedalās skolu komandas un audzēkņi. Organizēta Rīgas skolu komandu dalība Latvijas Jaunatnes olimpiskajās spēlēs, nodrošināta Rīgas komandu dalība starptautiskās sacensībās, kā arī organizēta Rīgas pašvaldības sporta nominācija jaunatnei.

2005. gadā notika Latvijas 58. skolēnu spartakiādes Rīgas novada sporta spēles, kur 11 sporta veidos sacentās vairāk par 2000 jauno censonu. 15 Rīgas skolu komandas kvalificējās valsts finālsacensībām, bet Rīgas komanda 12 dalībnieku sastāvā kvalificējās un piedalījās pasaules skolēnu spēlēs. Jau deviņo reizi notika Rīgas skolēnu spēles (4.–9. klašu skolēniem), kurās piedalījās ap 3000 jauno sportistu. Tradicionāli lielu

popularitāti ieguva Rīgas domes kauss basketbolā, kurā spēkiem mērojās 100 komandas, bet pussimts komandu sacentās par Prezidenta kausu futbolā. Vairāk nekā 300 Rīgas skolēnu piedalījās Latvijas Jaunatnes ziemas olimpiādē Ērgļos, kur rīdiniēki izcīnīja 23 medaļas – astoņas zelta, sešas sudraba un deviņas bronzas medaļas.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un Eiropas līmenī konkurētspējīgu mācību un treniņu procesa organizāciju perspektīvākajiem un spējīgākajiem Rīgas bērniem, Sporta virziens ir uzsācis vairāku sporta veidu attīstības programmu izstrādi. Šādas programmas jau darbojas futbolā, hokejā, basketbolā, bet tagad šo sporta veidu loks tiek papildināts ar volejbolu un individuālajiem sporta veidiem. Jau gūti pirmie panākumi – Rīgas Futbola skola pēc ilgiem laikiem atgriezusies Latvijas Jaunatnes futbola līgas spēcīgāko komandu pulkā. Latvijas U-20 hokeja izlase, kas veidota uz kluba "Rīga 20" bāzes, pirmo reizi vēsturē piedalījās pasaules elites grupas čempionātā Kanādā, bet Eiropas čempionātā basketbolā meitenēm veiksmīgi startēja Latvijas vienība, kas gandrīz pilnībā sastāvēja no rīdiniēcēm.

Ar katru gadu vairāk Departaments finansiāli atbalsta sporta skolu audzēkņu dalību dažāda veida starptautiskās sacensībās.

Ne pirmo reizi Rīgas Viegatlētikas skolas un sporta skolas "Arkādija" 82 audzēkņi piedalījās starptautiskajās sacensībās viegatlētikā "Indoor Cup" Klaipēdā, iegūstot 12 godalgotas vietas.

Rīgas Vingrošanas skolas audzēkņi Starptautiskajās sacensībās sporta vingrošanā "M. Voronina kauss" ieguva 1. vietu un divas 2. vietas un Starptautiskajās sacensībās "Jan Gajdoš Cup" Brno ieguva 3. vietu daudzciņā.

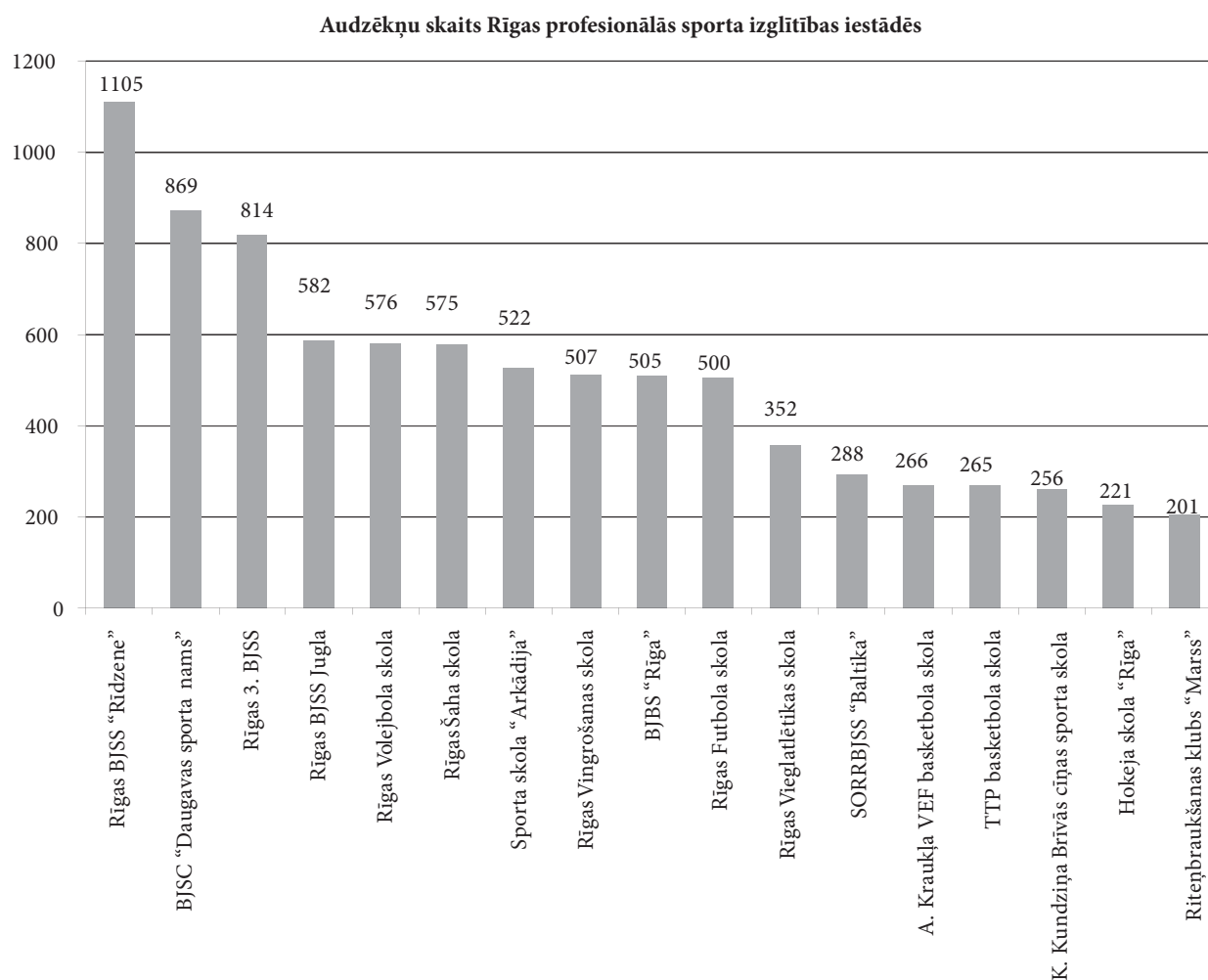
Rīgas Šaha skolas audzēkņi piedalījās Eiropas jauniešu šaha čempionātā *Hercog Novi* (Serbijā un Melnkalnē), izcīnot 9. un 11. vietu un Pasaules jauniešu šaha čempionātā Belforā (Francija), iegūstot 9. un 10. vietu.

Krišjāņa Kundziņa vārdā nosauktā brīvās cīņas sporta skolas audzēkņi piedalījās 4. Starckenburgas turnīrā brīvajā cīņā Darmštātē (Vācija), un klubu konkurencē ieguva 1. vietu.

Tā ir tikai viena daļa no starptautiskajiem pasākumiem un sporta skolu panākumiem tajos.

2005. gadā Rīgā darbojās 17 pašvaldības sporta skolas, kurās piedāvātas nodarbības 17 sporta veidos gan zēniem, gan meitenēm. Kopā sporta skolās sporta programmas apgūst 8404 audzēkņi.

52. grafiks

Desmit sporta skolas ir specializējušās vienā sporta veidā, bet septiņās tiek attīstīti vairāki sporta veidi. Sporta skolu attīstību visvairāk ierobežo sporta bāzu trūkums, nepietiekamais pedagogu un darbinieku darba samaksas apjoms, sporta inventāra trūkums. Apzinoties šīs problēmas nozīmīgumu, Rīgas dome 2005. gada beigās piešķīra finansējumu:

- sporta inventāra (Ls 50 000) un sporta tērpu (Ls 100 000) iegādei skolām;
- medicīnas somu iegādei sporta mediķiem (Ls 5600);
- vieglatlētiem Olimpiskā sporta centra manēžas ierei (Ls 6400);
- Rīgas sporta skolām, kurās tika attīstīts vīriešu basketbols (Ls 50 000);
- inventāra iegādei (Ls 50 000) Rīgas Vingrošanas skolai;

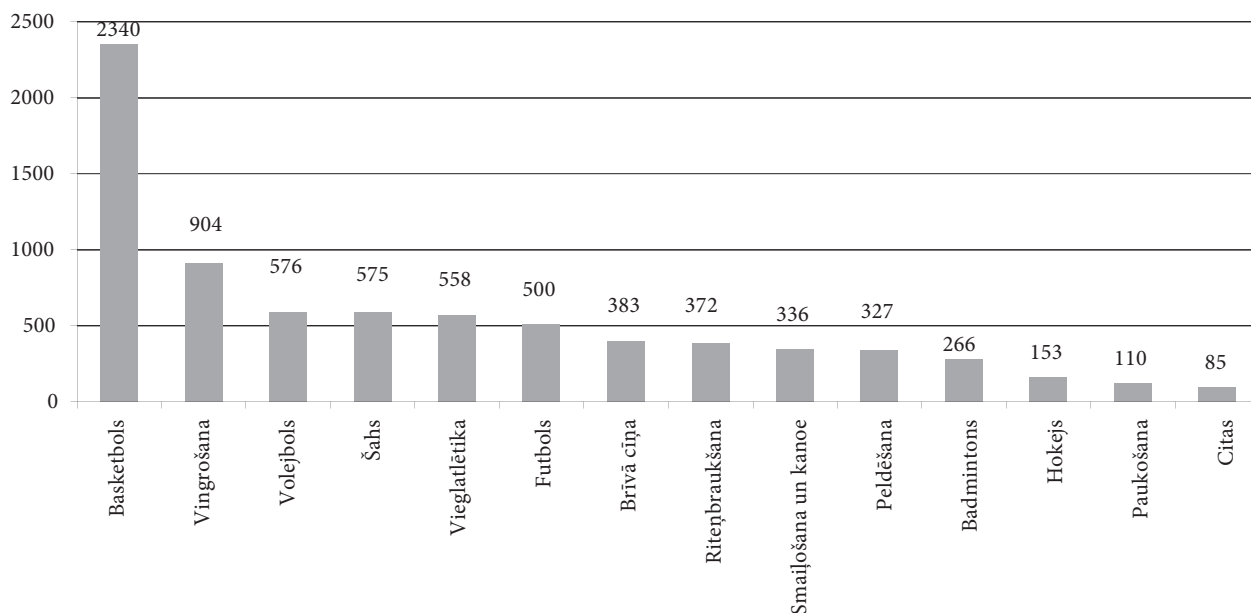
- moderna cīņas paklāja (Ls 6000) iegādei Rīgas 3. sporta skolai un K-4 laivu airētājiem (Ls 7600);
- jaunas saldēšanas iekārtas iegādei Rīgas Hokeja skolai (Ls 25 000) un transporta iegādei rītenbraukšanas skolai "Baltika" (Ls 35 000);
- Rīgas Futbola skolai mācību un treniņu darbam (Ls 25 260), jaunatnes futbola programmas uzsākšanai (Ls 79 000);
- hokeja programmai (Ls 4500).

2. Sporta nominācija

Departaments otro gadu organizēja Rīgas pašvaldības iestāžu audzēkņu un pedagogu nomināciju sportā; mērķis – izteikt atzinību Rīgas pašvaldību iestāžu pedagogiem un audzēkņiem par sasniegumiem sportā, kā arī iepazīstināt rīdziniekus ar pilsētas

53. grafiks

Audzēkņu, kuri apgūst personālās ievirzes sporta izglītības programmu Rīgas profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādēs, skaits

veiksmīgākajiem sportistiem. 2005. gadā bija noteiktas šādas sporta nominācijas:

Labākais sporta skolotājs: Voldemārs Losevs (Rīgas Jāņa Poruka vidusskola).

Labākais sportists: Agneta Ērgle (sporta vingrošana), Konstantīns Gabrāns (cīņu sports), Konstantīns Blohins (peldēšana), Imants Šnepsts (peldēšana), Daniela Fetcere (vieglatlētika), Linda Brīvule (vieglatlētika), Andrejs Maškancevs (vieglatlētika), Ronalds Stālmanis (airēšana), Arnis Lazdenieks (airēšana), Aigars Mīlenbergs (džudo), Kristīne Muslimova (šaušana), Laura Rogule (šahs), Zane Magone (dambrete), Vikto-

Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas labākie peldētāji

rija Tarasenko (lēkšana uz batuta), Indulis Bekmanis (riteņbraukšana), Nadežda Bukša (karatē).

Labākā sporta spēļu komanda: bērnu un jaunatnes sporta skolas "Rīdzene" basketbola komanda, hokeja skolas "Rīga" komanda "Rīga 91".

Labākais treneris: Broņislavs Konstantinovičs (sporta vingrošana), Ludmila Tarasenko (lēkšana uz batuta), Leonīds Strekalovskis (vieglatlētika), Aigars Aglenieks (airēšana), Jānis Klovāns (šahs), Jānis Krišlauks (riteņbraukšana), Ainārs Čukste (basketbols), Tatjana Dupļeca (volejbols), Jevgēņijs Puhovs (labākais pedagogs, treneris bērniem ar īpašām vajadzībām).

BJC "Daugmale" sportisti

Labākais vispārējās izglītības skolas direktors – skolas sporta dzīves atbalstītājs: Juris Liepiņš (Rīgas 49. vidusskola).

Labākais sporta skolas darbinieks: Inese Voitkeviča (Rīgas Vieglatlētikas skola), Larisa Migalīna (Rīgas Vingrošanas skola), Iveta Agleniece (bērnu un jaunatnes sporta skola “Rīdzene”).

Aktīvākais sporta skolotājs – veselīga dzīvesveida un olimpiskās kustības veicinātājs: Skaidrīte Loseva (Rīgas Teikas vidusskola), Liāna Hiršsone (Rīgas 40. vidusskola), Inga Purviņa (Rīgas Angļu ģimnāzija), Iveta Degute (Rīgas 93. vidusskola), Oskars Miļais (Rīgas Hanzas vidusskola), Līga Spuriņa (Rīgas Centra humanitārā vidusskola), Jānis Umbraško (Rīgas 85. vidusskola), Iveta Daude (Rīgas Āgenskalna ģimnāzija).

Labākais vispārējās izglītības skolas sporta darba organizators: Dace Upesleja (Rīgas 64. vidusskola), Alda Andrūle (Ilģuciema vidusskola).

Aktīvākais skolēns – skolas sporta dzīves organizētājs: Nikolajs Verhovskis (Rīgas Rinūžu vidusskola), Kaspars Miežis (Friča Brīvēznieka pamatskola), Kristīne Sakoviča (Daugavgrīvas vidusskola), Monta Garkeviča (Rīgas Ziepniekkalna sākumskola).

Kristīne Sakoviča
Daugavgrīvas vidusskolas aktīvākā sporta dzīves organizētāja

Jelena Prokopčuka sveic nomināciju ieguvējus

3. Rīgas jaunatnes futbola programma

Daudzās Eiropas pilsētās ir pazīstams futbola klubs, kas reprezentē tās vārdu, piemēram, “Barcelona”, “Milan”, “Roma”, “Liverpool”, “Porto” u.c. Latvijas galvaspilsētas vārdu pasaulē nes Futbola klubs “Rīga”, kas ar mainīgām sekmēm startē Latvijas virslīgas čempionātā. Futbola kluba attīstības pamatā ir stabila piramīdas veida sistēma ar labu tehnisko bāzi, daudzām jauniešu komandām un virslīgas meistarkomandu virsotnē. Tagad šādu sistēmu veido arī Rīgas pašvaldība. 2004. gada aprīlī tika noslēgts četrpusējs sadarbības līgums, kura dalībnieki bija Sporta klubs “Rīga”, Futbola klubs “Rīga”, Rīgas domes Izglītības un jaunatnes un sporta departaments (RD IJSD) un Rīgas Futbola skola (RFS). Šīs savienības mērķis ir attīstīt un pilnveidot bērnu un jauniešu futbola sistēmu. Sadarbības ietvaros arī tika izstrādāta “Rīgas pašvaldības bērnu un jaunatnes futbola attīstības programma no 2005. līdz 2008. gadam”. Rīgas pašvaldības futbola piramīdas pamatā ir Rīgas Futbola skolas jauniešu komandas, no kuru labākajiem audzēkņiem tiek veidotas speciālas grupas, ar kurām šobrīd strādā treneris Eduards Štrubo un Vladimirs Beļajevs. Nākamais solis ir Sergeja Semjonova trenētā pirmās līgas vienība, bet piramīdas virsotne – Futbola kluba “Rīga” virslīgas komanda. Šobrīd Rīgā sava piramīda jau ir klubam “Skonto”, bet Rīgas pašvaldības programmas galvenā atšķirība no “Skonto” ir sociālā funkcija, jo RFS uzdevums – dot iespēju spēlēt visiem, ne tikai labākajiem.

4. Rīgas bērnu un jaunatnes hokeja attīstības programma

2003. gada jūnijā Rīgas domē tika apstiprināta Rīgas bērnu un jaunatnes hokeja attīstības programma (turpmāk – RBJHP) līdz 2007. gadam. RBJHP mērķis bija turpināt sakārtot Rīgas bērnu un jaunatnes hokeja saimniecību, paverot ceļu hokeja perspektīvai un attīstībai visās vecuma grupās, gatavot rezerves Latvijas U-20, U-18 un Latvijas pieaugušo izlasēm, nodrošināt pēc iespējas labākus sistemātiskus mācību un treniņu apstākļus perspektīvākajiem jaunažiem skolas vecuma hokejistiem.

RBJHP vada Latvijas Hokeja federācijas valdes loceklis hokeja mecenāts un SIA "Pareks brokeru sistēma" direktors Jānis Kavarskis. Lai RBJHP sekmīgāk spētu darboties, ir nodibināta Pedagoģiskā padome, ko vada vecākais treneris Gunārs Krastiņš, un Vecāku padome, ko vada Aigars Kalvītis. Visas RBJHP darbu koordinē programmas koordinators Māris Dombrovskis.

RBJHP ietvaros ar dažādām vecuma grupām strādā Latvijas labākie treneri – Oļegs Znaroks, Aleksandrs Kļiņšovs, Vladimirs Lubkins, Vjačeslavs Nazarovs, Aivars Skudra un Vitālijs Samoilovs.

Sasniegtie rezultāti (2003.–2006. gads):

2003./2004. gada sezona

Latvijas čempionāts – Latvijas čempioni junioru līgā, bērnu un jaunatnes hokeja līgas vecākajā grupā.

2004./2005. gada sezona

Latvijas čempionāts – Latvijas čempioni junioru līgā, bērnu un jaunatnes hokeja līgas vecākajā grupā un vidējā grupā.

Pasaules čempionāts – Latvijas U-20 izlase, kuras sastāvā startēja 14 RBJHP audzēkņi, izcīnīja 1. vietu Pasaules U-20 čempionāta "B" grupā Narvā. Latvijas U-18 izlase, kuras sastāvā startēja 10 RBJHP audzēkņi, izcīnīja 2. vietu Pasaules U-18 čempionāta "B" grupā Polijā.

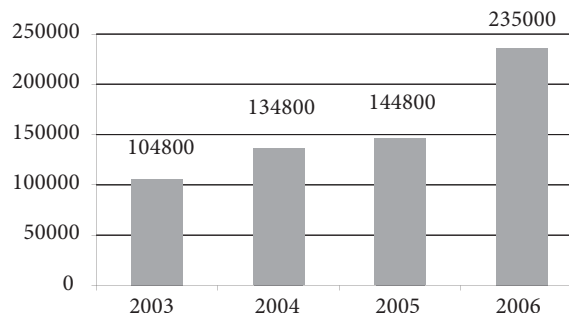
2005./2006. gada sezona

Latvijas čempionāts – Latvijas čempioni junioru līgā, kurā izcīnīja 1. un 3. vietu, un bērnu un jaunatnes hokeja līgas vecākajā grupā un vidējā grupā, kurās izcīnīja 1. vietu.

Pasaules čempionāts – Latvijas U-20 izlase, kuras sastāvā startēja 10 RBJHP audzēkņi, izcīnīja 9. vietu Pasaules U-20 čempionātā Kanādā. Latvijas U-18 izlase, kuras sastāvā startēja 15 RBJHP audzēkņi, pirmo reizi Latvijas vēsturē izcīnīja 1. vietu Pasaules U-18 čempionāta "B" grupā Rīgā.

54. grafiks

Bērnu un jaunatnes hokeja programmas finansējums (Ls)

Jauno hokejistu sasniegumu dēļ Rīgas dome katru gadu palielina finansējumu RBJHP realizēšanai.

5. Sporta pasākumi

Departamenta Sporta virziena darbības mērķis ir dot iespēju Rīgas iedzīvotājiem nostiprināt veselību, racionāli izmantot brīvo laiku, kā arī veidot Rīgas kā sportiskas pilsētas tēlu. Viens no ceļiem mērķa sasniegšanai ir sporta pasākumu rīkošana pilsētas iedzīvotājiem, ievērojot sporta tradīcijas, attīstības tendences un pieprasījumu. Sporta pasākumu organizēšana tiek plānota vairākos virzienos:

- uz sporta meistarības izaugsmi vērstie sporta pasākumi;
- tautas sporta pasākumi cilvēkiem bez īpašas sagatavotības;
- sporta nodarbības cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Pie pasākumiem, kas vērsti uz sporta meistarības izaugsmi, pieskaitāmi pilsētas čempionāti, jaunatnes meistarsacīkstes, starptautiskie sporta projekti. 2005. gadā sarīkoti 37 čempionāti un 29 jaunatnes meistarsacīkstes 33 sporta veidos ar kopējo dalībnieku skaitu 11 780, no tiem jaunieši līdz 18 gadu vecumam – 6890. Šajā laikā notika arī vairākas starptautiskās sacensības.

Jau sesto reizi Rīgā norisinājās starptautiskās sacensības mākslas vingrošanā "Baltijas aplis", kurās piedalījās 13 valstu sportistes. Gribētāju gan ir vairāk, taču uzaicinājumu saņem ierobežots skaits sportistu, lai sacensības nebūtu pārāk garas un atšķirtos no citām. "Baltijas aplis" ir vienīgās šāda veida sacensības, kur roku rokā iet sports un māksla, jo ieinteresēti un atbildīgi šo sacensību dalībnieki ir mākslinieki. Vingrotājas

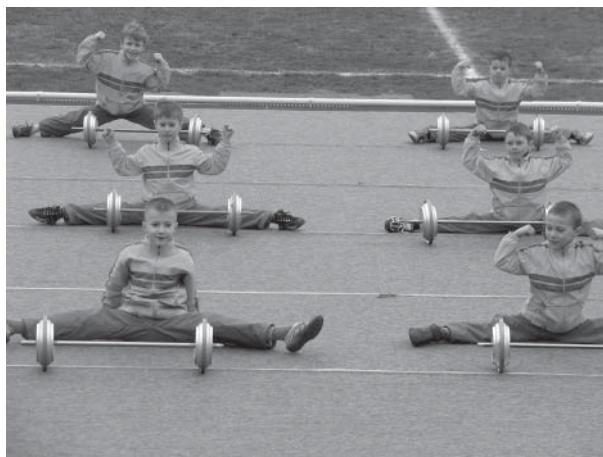
cenšas parādīt eleganci, grāciju, lai iegūtu galveno balvu “Elegantākā vingrotāja”. Sacensību regulāri viesi un aktīvi dalībnieki ir mākslinieki Jānis Anmanis, Jāzepts Pigoznis, Juris Ģērmanis, Marija Brodele u.c. Ar īpašiem priekšnesumiem sacensībās “Baltijas aplis” uzstājas visi Latvijas mākslas vingrošanas kolektīvi, savu programmu gatavo arī sporta vingrotāji.

Ceturto reizi sporta deju festivāla “Grand Prix Latvija”, kas ir lielākais sporta deju sarīkojums Baltijā, ietvaros notika Rīgas domes kausa izcīņa standartdejās. Šīs sacensības, kas ar katru gadu iegūst arvien lielāku popularitāti un prestižu, iekļautas Starptautiskās sporta deju federācijas rangā. 2005. gadā Rīgas Olimpiskajā sporta centrā par Rīgas domes kausu sacentās 76 pāri no 16 valstīm, bet 2006. gadā sacensības notiks jaunuzceltajā “Arēna Rīga”, kas veicinās turnīra attīstību.

Arvien lielāku popularitāti iegūst Rīgas velomaratonu, kas 2006. gadā tiks iekļauts starptautiskajā kalendārā. 2005. gadā sacensības notika četrās kategorijās – meistari veica 150 km distanci, tautas braucienā bija jānobrauc 51 km, ģimenes brauciena distance bija 14 km, bet Biķernieku kartinga trasē sacentās bērni vecumā no trim līdz 11 gadiem. Kopā Rīgas velomaratona piedalījās gandrīz 1000 dalībnieku, kuru vidū bija arī Rīgas mērs Aivars Aksenoks, kurš startēja Tautas braucienā.

Lai Rīga sekmīgi iekļautos starptautiskajā sporta apritē, Departaments sniedz atbalstu citu sporta organizāciju rīkotajām sacensībām. 2005. gadā sadarbībā ar sporta federācijām sarīkots 21 turnīrs. Piemēram, “Rīgas kauss” vieglatlētikā, Pasaules kausa posms jāšanas sportā, Rīgas domes kausa izcīņa handbolā, šaha turnīrs “Rīga 2005”, Sergeja Žoltoka piemiņas turnīrs hokejā, Sadraudzības pilsētas turnīrs futbolā, Ziemeļeiropas un Austrumeiropas jaunatnes basketbola turnīrs, Eiropas čempionāts teikvondo, Ziemeļeiropas studentu spēles u.c. Par studentu sportu – gribētos redzēt aktīvāku darbu ar studējošo jaunatni. 2005. gadā arī noslēgti sadarbības līgumi ar 25 valsts sporta federācijām par to, ka vairāk nekā 350 mūsu labāko sportistu saņems atbalstu startiem 73 dažāda ranga sacensībās.

Sporta virziena pūliņi neaprobežojas ar profesionālo sportu, jo 2005. gadā sarīkoti 14 pilsētas mēroga tautas sporta pasākumi ar vairāk nekā 7000 dalībnieku, to skaitā gandrīz 5000 bērnu. Iedzīvotājiem dzīvesvietās organizēti 93 dažādi pasākumi ar gandrīz 20 tūkstošiem dalībnieku, no kuriem trīs ceturtdaļas ir bērni un jaunieši. Šeit var minēt Pārdaugavas sporta

Rīgas skolēnu spēles

spēles, ielu svētkus, sporta un veselības dienas, dažādus sporta pasākumus Vecāku pludmalē, makšķerēšanas sacensības Juglas kanālā u.c. Lai veicinātu tautas sporta attīstību pilsētā, tiek strādāts pie sporta klubu darbības aktivizēšanas. Ir sniegts finansiālais atbalsts 33 nevalstiskajām organizācijām dažādu sporta pasākumu sarīkošanai. Lai nodrošinātu sacensību sarīkošanu atbilstošā organizatoriskā līmenī, ievērojot jaunākos normatīvus, atsevišķos sporta veidos tiek organizēti

sporta tiesnešu semināri. 2005. gadā sarīkoti septiņi semināri, kuros kvalifikāciju paaugstinājuši 168 tiesneši.

Netiek aizmirsts arī par sporta veterāniem, kuriem sarīkotas 14 sacensības 12 sporta veidos. Rīgas komanda ar labiem panākumiem startēja Latvijas Veterānu savienības rīkotajās sporta spēlēs. Rīdzinieki piedalījās arī pasaules veterānu sporta spēlēs Kanādas pilsētā Edmontonā, kur tradicionāli vairāk pārstāvēts bija basketbols.

Pēdējos gados būtiski aktivizējies darbs ar invalīdu iesaistīšanu pilsētas sporta dzīves aprītē, kas veicina to integrēšanos sabiedrībā. Lielu atsaucību izpelnās sporta bāzē "Ķeizarmežs" rīkoti invalīdu sporta svētki, kas allaž pulcē daudz dalībnieku. Jāpiebilst, ka šajos sporta svētkos varēja piedalīties ikviens, jo tas neprasija iepriekšēju sagatavošanos. Lai paplašinātu sporta nodarbibas invalīdiem, tiek sniegts finansiālais atbalsts nevalstiskajām invalīdu sporta organizācijām. Invalīdu sportā gan joprojām ir nopietna problēma – sporta bāzu pieejamība invalīdiem ir ļoti ierobežota – cilvēks ar ratiņiem nevar iekļūt daudzās sporta bāzēs.

6. Rīdzinieki Latvijas 1. ziemas olimpiādē

Latvijas 1. ziemas olimpiāde — Siguldā

2005. gada beigās Siguldā notika Latvijas 1. ziemas olimpiāde, kur rīdzinieki piedalījās deviņos no 11 sporta veidiem (Rīga nebija pārstāvēta bobslejā un distanču slēpošanā). Rīgas sportisti izcīnīja deviņas zelta, 11 sudraba un deviņas bronzas medaļas. Lai gan Rīgā nav nevienas sporta skolas, kas gatavo ziemas olimpiešus, Rīgas komanda kopvērtējumā ieguva otro vietu.

Visās trijās šorttreka distancēs uzvarēja rīdziniece

Evita Krievāne un bronzas godalgas ieguva Ivita Krūmiņa. Divas zelta medaļas rīdzinieki ieguva snovbordā, kur čempiona laurus plūca Inārs Bīrmanis (SBX klase) un Elza Sīle (*Big Air* klase). Kristīne Šteiner- te izcīnīja sudraba medaļu (SBX), bet Karīna Ārmane tika pie bronzas (*Big Air*). Divus pilnus medaļu komplektus Rīgas komanda ieguva daiļslidošanā, kur gan bija ļoti maza konkurence. Pirmo vietu izcīnīja Olga Zadvornova un Romans Panteļejevs, otro – Marija Balaba un Andrejs Brovenko, bet trešo – Anna Strazdiņa un Dmitrijs Kašs.

Piecas medaļas Rīgai nopelnīja kalnu slēpotāji. Dainis Krauja palika otrais milzu slalomā, slalomā un divcīņā, bet Einārs Lansmanis papildināja Rīgas

Rīgas daiļslidošanas komanda Latvijas 1. ziemas olimpiādē

komandas medaļu ražu ar bronzu milzu slalomā un supergigantā. Slavenākais Rīgas komandas dalībnieks bija pieredzējušais olimpietis biatlonists Ilmārs Bricis, kurš izcīnīja čempiona titulu masu startā. Dāmu biatlonā Rīgas godu aizstāvēja vēl viena olimpiete Madara Līduma, kura izcīnīja pa sudraba medaļai sprintā un masu startā. Kamaniņu sportā Rīgu pārstāvēja gan Latvijas izlases dalībnieki Guntis Rēķis, Zigmārs Berkolds, Sandris Bērziņš, Kaspars Skadiņš, gan arī Latvijas Jaunatnes olimpiādes uzvarētājas Agnese Koklača un Linda Voiciša. Komandu vadīja Leikplesidas olimpisko spēļu bronzas medaļas ieguvēja Ingrida Amantova, kas tagad ir Kamaniņu sporta skolas direktore. Divnieku ekipāža Berkolds/Bērziņš kļuva par čempioniem, bet Rēķis ieguva sudraba godalgu. Vairāk tika gaidīts no Rīgas sporta spēļu komandām. Kalgari olimpiskā čempiona Vitālija Samoilova vadītie hokejisti samierinājās ar otro vietu, bet Latvijas vīriešu kērlinga čempioni "Rīgas roņi" palika tikai trešie.

Rīdzinieki, kuri ir Latvijas 1. ziemas olimpiādes

čempioni:

- Evita Krievāne (šorttreks, 500 m, 1000 m, 1500 m distancēs),
- Olga Zadvornova (daiļslidošana),
- Romans Panteļejevs (daiļslidošana),
- Inārs Bīrmanis (snovbords, SBX klase),
- Elza Sīle (snovbords, *Big Air* klase),
- Zigmārs Berkolds (kamaniņu sports, divnieki),
- Sandris Bērziņš (kamaniņu sports, divnieki),
- Ilmārs Bricis (biatlons, masu starts).

7. Konkursi

Departaments jau vairākus gadus organizē konkursu par labāko Rīgas bērnu un jaunatnes sporta organizāciju. Konkursa uzvarētājiem piešķir finansiālu atbalstu 34 800 latu vērtībā; tas paredzēts sporta darbības organizēšanai – treniņu procesa nodrošināšanai, dalībai sacensībās, materiālās bāzes uzlabošanai utt. Balvas saņem 10 labākie komandu un individuālo olimpisko sporta veidu klubi un organizācijas, kā arī pieci labākie individuālo neolimpisko sporta veidu klubi un organizācijas. Vērtēšanas kritēriji bija nodarbībās iesaistīto audzēkņu skaits, treneru izglītība un kvalifikācija, dalība un sasniegumi sacensībās, treniņu bāze, organizētās nometnes u.c.

Komandu sporta veidu grupā pirmo vietu ieguva vairākkārtējs konkursa uzvarētājs Jaunatnes futbola centrs “Skonto”, kas pierādīja, ka viņu darbs ir mērķtiecīgs un profesionāls. Interesi par iespēju spēlēt šajā klubā izrāda ne tikai rīdzinieki, bet arī bērni un jaunieši no citām pašvaldībām. Šim nolūkam centrs ir nodibinājis “Futbola akadēmiju” talantīgākajiem futbolistiem no Latvijas rajoniem. Otro vietu ieguva regbija klubs “Eži”, kas jau vairākas reizes veiksmīgi startējis šajā konkursā. Trešo vietu ieguva sporta klubs “Lauku Avīze”, kura nodarbībās tika iesaistīti gandrīz 500 bērni un jaunieši.

Individuālo sporta veidu grupas konkursa rezultāti parādīja, ka bērni un jaunieši labprāt darbojas ar dažādiem cīņu veidiem. Pirmo vietu šajā grupā ieguva boksa klubs “Sidnejs 2000”, kurā trenējas vairāk nekā 300 sportisti, kas veiksmīgi startēja pasaules čempionātā, iegūstot arī bronzas medaļu. Otro vietu ieņēma “V. Freidenfelda cīņas klubs”, bet trešais palika “P. Budovska cīņas sporta klubs”.

Kā katru gadu šajā konkursā finansiāls atbalsts tika piešķirts arī individuālo neolimpisko sporta veidu

klubiem un organizācijām. Jau vairākus gadus godalgoto vietas ieņem arodbiedrību klubs “Vecrīga”, kurā iesaistījušies vairāk nekā 60 sporta dejotāji. 2005. gadā kluba dejotāji ļoti veiksmīgi startēja pasaules čempionātā, mājās pārvedot čempiona titulu. Otro vietu ieguva vairākkārtējs šī konkursa uzvarētājs – cīņu sporta klubs “Budo”, kurā trenējas vairāk nekā 600 jauno cīkstoņu. Trešajā vietā ierindojās klinšu kāpšanas klubs “Krokuss”.

Jau ceturto gadu notika Rīgas treneru skatekonkurss, kurā trenerus vērtē pēc divām grupām – olimpisko sporta veidu un neolimpisko sporta veidu treneri. 2005. gadā olimpisko sporta veidu grupā par labāko atzīts karatē treneris Vitālijs Vasjanovs, kurš pārstāv bērnu un jauniešu centru “Kurzeme”. Otro vietu ieguva modernās piecīņas treneris Juris Krastiņš, kurš strādā Lietišķo sporta veidu skolā, bet trešais palika Rīgas Vingrošanas skolas treneris Vitālijs Šnikers. Savukārt neolimpisko sporta veidu grupā par uzvarētāju kļuva kikboks treneris Vasilij Černigovs no cīņu sporta kluba “Budo”, otro vietu ieņēma Normunds Noreiko no riteņbraukšanas kluba “Marss” un trešo – bērnu un jauniešu centra “Daugmale” treneris Vladimirs Daņilovs.

8. Nodibinājums Sporta klubs “Rīga”

Sporta klubs “Rīga” izveidots 1999. gadā, lai pēc iespējas vairāk sporta nodarbībās iesaistītu pilsētas iedzīvotājus, jaunatni, studentus, kā arī nodrošinātu iespēju talantīgākajiem bērniem pilnveidot savas spējas izvēlētajā sporta veidā un progresēt meistarībā. Šajā laikā nostiprinājušās un arvien labākus panākumus gūst meistarkomandas hokejā, futbolā, basketbolā, sāka sadarbība arī ar volejbola un riteņbraukšanas pārstāvjiem. Šīs meistarkomandas popularizē pilsētas vārdu ārpus valsts robežām un kalpo par paraugu jaunajiem sportistiem, kuri vēl tikai sāk savu ceļu augstāko sasniegumu sportā.

2005. gadā labākos panākumus guva Hokeja klubs “Rīga 2000”, kas kļuva par valsts čempionu un izcīnīja otro vietu Kontinentālā kausa izcīņā. Tas ir augstākais panākums Latvijas klubu hokejā. Finālturnīrā Ungārijā Hokeja klubs “Rīga 2000” zaudēja tikai bijušā Rīgas “Dinamo” spēlētāja Pjotra Vorobjova trenētajai komandai Toljati “Lada”. Ar spēcīgākajiem Krievijas klubiem ir ļoti grūti konkurēt, jo tur profesionālajā sportā tiek ieguldīti milzīgi līdzekļi. Kontinentālā kausa izcīņas finālturnīrs kļuva par zvaigžņu stundu vārtsargam

Martiņam Raitumam, kurš tika atzīts par turnīra labāko vārtsargu. Jāpiebilst, ka 2005. gadā Hokeja kluba "Rīga 2000" krāsas kādu laiku aizstāvēja divi spēlētāji ar Nacionālās hokeja līgas pieredzi – vārtsargs Artūrs Irbe un aizsargs Kārlis Skrastiņš. 2005. gada pavasarī septiņi Hokeja kluba "Rīga 2000" pārstāvji Latvijas izlases sastāvā piedalījās pasaules čempionātā Austrijā, bet rīdzinieks Ģirts Ankipāns kļuva par mūsu izlases rezultatīvāko spēlētāju. Hokeja klubs "Rīga 2000" turpina krāt pieredzi arī Baltkrievijas atklātajā čempionātā. Turpina darboties arī bērnu un jaunatnes hokeja attīstības programma, kuras ietvaros darbojas piecas jauniešu komandas – "Rīga 20", "Rīga 18", "Rīga/Sāga 89", "Rīga/Sāga 90" un "Rīga/Aisbergs 91".

Sporta klubs "Rīga" pārstāvēts arī futbolā. 2005. gadā Futbola klubs "Rīga" Latvijas čempionātā ieņēma piekto vietu. Jāņem gan vērā, ka futbola meistarsacīkstēs ir lielāka konkurence nekā hokejā, bet Futbola klubs "Rīga" atšķirībā no pirmā trijnieka komandām balstās uz pašmāju audzēkņiem. 2006. gadā Futbola klubam "Rīga" tiks izvirzīti augstāki mērķi – ieņemt vietu pirmajā četriniekā, kas dod tiesības spēlēt Eurokausos. Lai futbols Rīgā nostiprinātu savas pozīcijas, izstrādāta un darbojas jaunatnes futbola attīstības programma.

Sporta kluba "Rīga" paspārnē ir arī nopelniem bagātā sieviešu basketbola komanda "TTT/Rīga", kas 2005. gadā piekto reizi pēc kārtas kļuva par Latvijas čempionvienību. Trīs "TTT/Rīga" basketbolistes (Ieva Tāre, Zane Eglīte un Anita Mikāle) Latvijas izlases sastāvā izcīnīja sesto vietu Eiropas čempionātā Turcijā. Sadarbībā ar a/s "Rīgas satiksme" izveidots fārmklubs, kas balstās uz 47. vidusskolas komandu. Tā uzdevums būs gatavot rezerves "TTT/Rīgai" un Latvijas izlasei. Uzsākta sadarbība ar vīriešu basketbola klubu "Rīga".

2005. gadā iesākta sadarbība ar Latvijas vīriešu volejbola čempioniem – komandu "Inčukalns/LU". Notiek darbs pie Rīgas pašvaldības attīstības programmas volejbola. Finansiāla palīdzība tiek sniegta arī sieviešu volejbola komandai. Sieviešu volejbolam Rīgā ir labas tradīcijas.

Labā sadarbība izveidojusies un piešķirts finansējums riteņbraukšanas atbalstam. Noslēgts četru pušu sadarbības līgums, kur bez Sporta kluba "Rīga" vēl piedalās Kalnu divriteņu federācija, Igo Japiņa aģentūra un a/s "Rietumu Banka". Šim projektam atbalstu sniedz arī Starptautiskā riteņbraukšanas federācija UCI, kas izstrādājusi speciālu Austrumeiropas valstu atbalsta programmu. Šādas programmas jau darbojas Moldovā, Ukrainā, Baltkrievijā, Gruzijā, tagad pienākusi kārtā Latvijai.

Galvenie turpmākie darbības virzieni

Sagatavot pašvaldības sporta konferenci, lai izvērtētu līdzšinējo sporta politiku Rīgā, kā arī rastu ierosinājumus un meklētu jaunas formas sporta attīstībai pilsētā. Izstrādāt optimālo Rīgas pašvaldības sporta organizācijas modeli. Nodrošināt Rīgas pašvaldības sporta speciālistu līdzdalību Latvijas Sporta kongresā.

Pabeigt Sporta kompleksa "Arkādija" 2. kārtas projektēšanu un uzsākt celtniecību. Attīstīt projektu "Mākslīgā sniega trases izveide Rīgā, Uzvaras bulvārī 15".

Turpināt sadarbību ar Latvijas Republikas Iekšlietu ministriju, risinot jautājumus par nekustamā īpašuma Rīgā, Ērgļu ielā 2 nodošanu Rīgas pašvaldības īpašumā.

Departamentam sadarbībā ar RD Īpašuma departamentu un RD Pilsētas attīstības departamentu jāizvērtē priekšlikumi par iespēju iegūt Rīgas pašvaldības īpašumā stadionu "Jūrnieks" Rīgā, Emmas ielā 30.

Pamatojoties uz vispārējās izglītības skolu optimizācijas programmu, aktivizēt koordinācijas grupas darbību, izskatot jautājumu par sporta haļļu 2. kārtas būvniecības vietām.

Izvērtēt Riteņbraukšanas kluba "Marss" pārcelšanu uz brīvajām telpām Rīgā, Silciema ielā 3, pozitīva lēmuma gadījumā pieprasot tam nepieciešamo finansējumu.

Turpināt bērnu un jaunatnes sporta programmu īstenošanu, uzsākot to izveidi jaunos sporta veidos – volejbolā, sporta dejās, paukošanā, burāšanā, riteņbraukšanā.

Organizēt konkursu "Sportiskākā vispārējās izglītības skola Rīgā".

Rīgas pedagogu tālākizglītība

Kopsavilkums

Skolotāju izglītības centrs (SIC) tika izveidots 1995. gadā. Tā darbība pamatā notiek trīs jomās – tālākizglītības, metodiskajā un informatīvajā. Sakarā ar SIC 10 gadu jubileju 2005. gadā tika organizēti vairāki pasākumi:

- oktobrī atklāja izstādi “SIC 10 gadi izglītībā, bildēs, rakstos, mākslā”;
- izglītības iestāžu vadītāji pulcējās konferencē “Skolas vadītājs globalizācijas laikmetā”, kur apsprieda jautājumus, kas saistīti ar globalizācijas ietekmi uz procesiem izglītībā.

Lai pilnveidotu pedagogu tālākizglītības iespējas, SIC speciālisti iepazīstas ar citu valstu pieredzi un to izglītības sistēmām. Šajos pasākumos (projektos) tiek iesaistīti izglītības iestāžu pedagogi un arī audzēkņi.

2005. gadā notika izbraukumseminārs uz Lietuvu, lai sīkāk iepazītos ar tās izglītības sistēmu, ar astronomijas un etnokosmoloģijas lomu kultūrvēsturiskajā mantojumā, ar sasniegumiem literatūrā un mākslā.

2003. gadā ķīmijas skolotāju grupai SIC organizēja braucienu uz Minsteri, lai iepazītu, apskatītu un praktiski darbotos dažādās Minsteres Universitātes Ķīmijas didaktikas centra laboratorijās. 2005. gadā Minsteres kolēģi ieradās Rīgā. Šī tikšanās semināra tēma bija “Saistoši eksperimentu demonstrējumi neorganiskās un organiskās ķīmijas stundās”.

SIC speciālisti ir iepazīnušies arī ar Lielbritānijas un Zviedrijas skolu direktoru sagatavošanas un tālākizglītības prasībām. Šajās valstīs ir tendence, ka par skolu direktoriem kļūst cilvēki, kas pirms tam nav strādājuši ar izglītību saistītās jomās. Kopš 2004. gada Lielbritānijā gan ir spēkā noteikumi, kas paredz, ka tiem speciālistiem, kuri vēlas kļūt par skolu direktoriem, ir obligāti jāiegūst profesionālā kvalifikācija (to nosaka Skolu direktoru nacionālais standarts).

SIC speciālisti pēta citu valstu pieredzi un strādā sadarbībā ar izglītības iestāžu pedagogiem, lai izveidotu stabilu sistēmu tālākizglītībai, sagatavotu elastīgas kursu programmas, atrastu un piesaistītu pieredzējušus konsultantus – mentorus.

Galvenie darba rezultāti

2005. gadā SIC Rīgas pedagogiem piedāvāja 131 kursu programmu un seminārus. Kopējais stundu skaits, ko skolotāji izmantoja savai profesionālajai pilnveidei, bija 3387. Šīm tālākizglītības programmām tika reģistrēti 3294 klausītāji, no kuriem kursus absolvēja 3176 skolotāji. 2005. gada tālākizglītības kurss raksturo šādas prioritārās jomas:

- jaunā pamatzglītības standarta ieviešana;
- sociālo zinību mācību priekšmetu īstenošana pamatzglītībā;
- pedagogu – nespeciālistu sagatavošana;
- IT izmantošana mācību procesā;
- metodiskais atbalsts darbā ar bērniem, kuriem ir mācību traucējumi;
- skolvadība.

Veidojot tālākizglītības programmas, SIC speciālisti aizvien biežāk iesaista šajā procesā radoši strādājošos skolotājus, kuri kā praktiķi var dalīties savā pieredzē ar citiem pedagogiem.

2005. gadā SIC speciālisti ir īstenojuši vairākus nozīmīgus projektus:

- projekts vides izglītības skolotājiem “Pieredzes apkopšana un rekomendāciju izstrādāšana vides izglītības īstenošanai Rīgas skolās”, kas ilga no marta līdz decembrim. Rezultātā dalībnieki izveidoja metodisko materiālu apkopojumu par vides izglītību Rīgas skolās;

- projekts “Semināru cikls – ķīmiskie eksperimenti un demonstrējumi skolu ķīmijas mācību procesā”, kas ilga no augusta līdz septembrim. Projekta ietvaros sadarbībā ar Minsteres Universitātes Ķīmijas didaktikas centru notika vairāki semināri, kuros parādītie ķīmiskie eksperimentu demonstrējumi apkopoti brošūrā un pieejami mūsu skolotājiem;

- projekts “Gruntvig 2” “Jauna mācību vide: mediju centri”, kas ir uzsākts februārī un turpināsies arī 2006. gadā. Projekta būtība ir piedāvāt pieaugušajiem, tostarp skolotājiem, izglīties mediju pedagoģijā;

- projekts “Muzikālā izglītība skolās ar padziļinātu muzikālo izglītību – problēmas un perspektīvas” beidzās februārī ar apaļā galda diskusiju, kuras mērķis bija

izvērtēt projektā iegūto, analizēt situāciju un problēmas muzikālajā izglītībā skolās ar padziļinātu muzikālo izglītību, veicināt projekta ilgtspēju visā valstī;

- projekts “Sociālās zinības – pilsoniskā izglītība”, kas uzsākts septembrī un turpināsies arī 2006. gadā. Projekta mērķis ir sekmēt efektīvu sociālo zinību ieviešanu skolā atbilstoši jaunajām prasībām, izveidot mācību materiālu sociālo zinību skolotājiem;

- pilotprojekts “Slidotapmācība”, kura mērķis ir sniegt priekšstatu par slidotapmācību kā vienu no brīvā laika pavadīšanas iespējām.

- Skolotāju izglītības centra 10 gadu jubilejas nedēļa, kuras laikā notika vairāki pasākumi: konference “Skolas vadītājs globalizācijas laikmetā”, izstāde un neformāls pasākums “SIC 10 gadi izglītībā, bildēs, rakstos, mākslā”, kas saņēma Departamenta nomināciju “Gada notikums”.

Notikuši arī vairāki konkursi un mācību olimpiādes skolēniem:

- konkurss vācu valodā 10.–12. klasēm “Baltijas jūras valstis”, kurā piedalījās 36 Rīgas skolēni;

- Rīgas angļu valodas olimpiāde 8. klasēm, kurā piedalījās 30 dalībnieku;

- Rīgas ekonomikas olimpiāde 8. klasēm, kurā piedalījās 29 dalībnieki;

- Rīgas atklātā mājturības olimpiāde “Sprīdītis”, kurā piedalījās 150 dalībnieku.

Ir sagatavots un apstiprināts Rīgas rajonu/priekšpilsētu metodisko apvienību paraugreglaments. Darbu turpina pedagogu tālākizglītības programmu saskaņošanas komisija, kura 2005. gadā ir saskaņojusi 52 SIC speciālistu sagatavotās programmas. Programmas saskaņošanai iesniedz arī citas organizācijas un Departamenta struktūrvienības; kopā saskaņotas 40 programmas.

Ļoti aktīvi SIC speciālisti ir strādājuši, lai izveidotu dažādus metodiskos un informatīvos materiālus, kas palīdzētu skolotājiem radošāk realizēt mācību procesu:

- “Informācijas tehnoloģiju iespēju izmantošana matemātikas stundās pamatskolā” CD formātā;

- “Pieredzes apkopošana un rekomendāciju izstrādāšana vides izglītības īstenošanai Rīgas skolās”.

2005. gadā SIC izdeva 2. un 3. numuru informatīvi metodiskajam žurnālam “SIC Ziņas”, kurā gan SIC speciālisti, gan Rīgas skolotāji informē par aktuāliem jautājumiem izglītībā un mācību metodikā, daļas pieredzē un sniedz pārskatus par pasākumiem un projektiem.

1. Tālākizglītība

2005. gadā SIC turpināja iesāktos, kā arī, pamatojoties uz IZM izstrādātajām prioritārajām jomām un ņemot vērā Departamenta vajadzības, izstrādāja jaunas tālākizglītības programmas.

1.1. Pieprasījums un piedāvājums

2005. gada tālākizglītības kursus raksturo šādas prioritārās jomas:

- jaunā pamatizglītības standarta ieviešana;
- sociālo zinību mācību priekšmetu īstenošana pamatizglītībā;

- pedagogu – nespeciālistu sagatavošana;
- IT izmantošana mācību procesā;
- metodiskais atbalsts darbā ar bērniem, kuriem ir mācību traucējumi;
- skolvadība.

2005. gadā Skolotāju izglītības centrs Rīgas pedagogiem piedāvāja 131 kursu programmu un seminārus. Kopējais stundu skaits, ko skolotāji izmantoja savai profesionālajai pilnveidei, bija 3387. SIC speciālisti gada sākumā piedalījās IZM organizētajā konkursā par valsts finansējuma piešķiršanu dažādu kursu programmu īstenošanai. No piecām iesniegtajām programmām IZM finansējumu piešķīra četrām par kopējo summu Ls 1552,83. Par valsts līdzekļiem Skolotāju izglītības centrs 2005. gadā īstenoja tālākizglītības programmas ar kopējo stundu skaitu – 90.

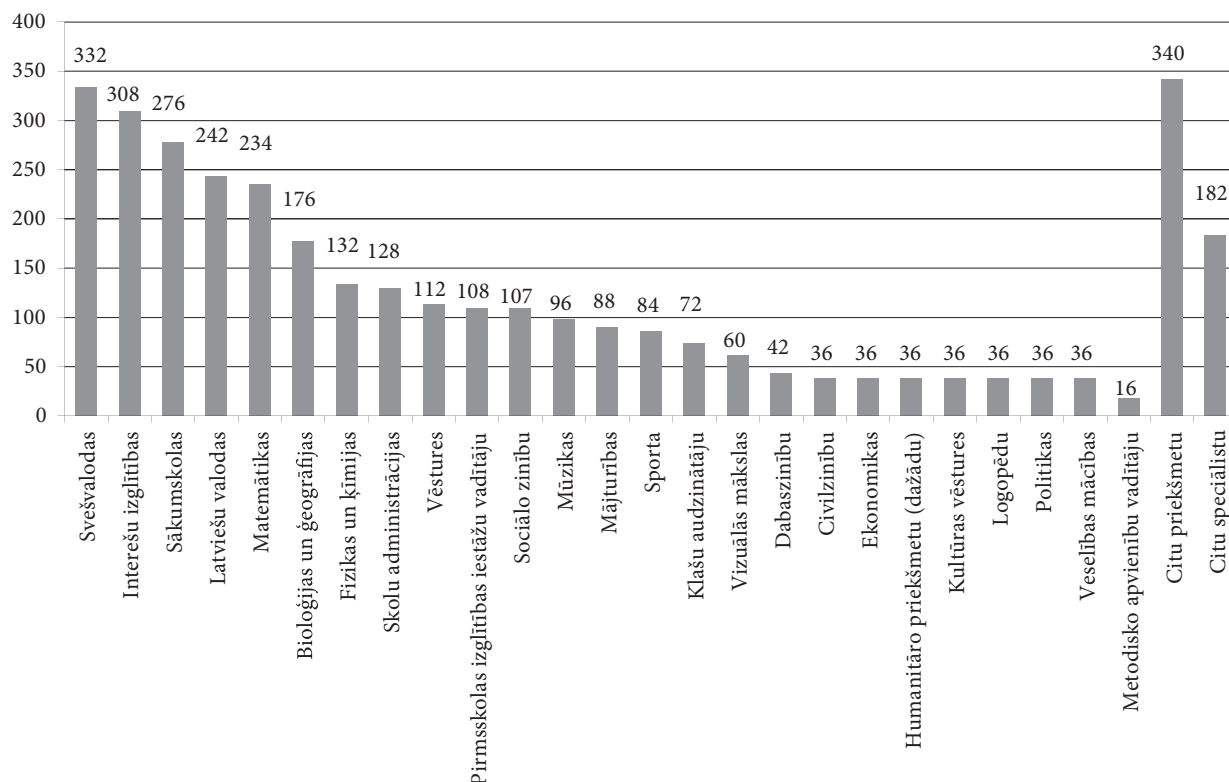
Tā kā skolās un interešu izglītības iestādēs mācību priekšmetus ar mazu stundu skaitu un interešu izglītības pulciņus vada daudzi pedagogi nespeciālisti, Skolotāju izglītības centra speciālisti ir sagatavojuši un iesnieguši saskaņošanai IZM trīs B1 un septiņas B2 tipa programmas, kuras pedagogiem ir jāapgūst līdz 2006. gada 1. septembrim, lai viņi varētu strādāt izglītības iestādē.

Pedagogiem speciālistiem ir domātas tālākizglītības programmas A1 un A2. A1 tipa programmas var īstenot vienas pašvaldības teritorijā, un tās ir jāsaskaņo pašvaldībā; to veic īpaši izveidota komisija, ko vada SIC vadītājas vietnieks metodiskajos jautājumos A. Gleizups. Šī komisija ir saskaņojusi 52 SIC speciālistu sagatavotās programmas. Savukārt A2 programmas var īstenot visā valstī un tās ir jāsaskaņo IZM. SIC speciālisti ir iesnieguši un saņēmuši saskaņojumu septiņām šāda veida programmām.

SIC piedāvātās kursu programmas ir ļoti daudzveidīgas (sk. 55. grafiku).

55. grafiks

Dažādu priekšmetu un specialitāšu pedagogiem piedāvāto programmu stundas

55. grafiks parāda piedāvātās un atbalstītās programmmstundas. No piedāvātajām programmmstundām lielākais apjoms ir svešvalodām, no tām 176 programmmstundas (53 %) ir izvēlējušies angļu valodas skolotāji.

Arī interešu izglītības pedagogiem ir piedāvāts liels programmmstundu skaits – 308 stundas. Tas izskaidrojams ar lielo interešu izglītības pedagogu nespeciālistu skaitu izglītības iestādēs; viņiem SIC piedāvāja apgūt B1 un B2 tipa programmas dažādās specialitātēs – teātris, sports, lietišķā māksla, vide, vizuālā māksla.

Bioloģijas un ģeogrāfijas skolotājiem kopā ir piedāvātas 176 programmmstundas, no kurām 144 programmmstundas (82 %) ir izvēlējušies bioloģijas skolotāji. Savukārt no piedāvātajām fizikas un ķīmijas programmām 64 programmmstundas (49 %) ir izvēlējušies fizikas skolotāji.

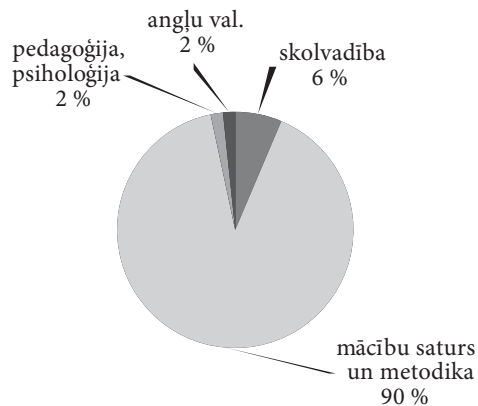
Ir tendence, ka vienas skolas pedagogi vēlas izglīties vienā kursā, lai labāk varētu risināt tās problēmas, ar kurām jāsaskaras šajā skolā. Turpmāk vajadzētu šādas programmas skolām piedāvāt.

Pēc apjoma SIC skolotājiem piedāvā dažāda garuma programmas. Garākā no tām ir 108 stundas. Šāda programma ilgst veselu gadu un ir domāta tiem pedagogiem, kas nākotnē gatavojas kļūt par izglītības iestādes vadītājiem. Pirmo reizi sadarbībā ar Izglītības virziena Pirmsskolu apakšvirziena līdzīgu programmu bija iespējams apgūt arī topošajām pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem. Ņemot vērā iepriekšējo gadu pieredzi un skolotāju vēlmes, 2005. gadā SIC piedāvāja skolotājiem isākas kursu programmas – 12–24 stundas, tā dodot iespēju pedagogiem padziļināti apgūt kādu no tēmām.

Apkopojot tālākizglītības kursu sadalījumu pēc satura (sk. 56. grafiku), secināms, ka procentuāli visvairāk (90 %) SIC piedāvā programmas dažādu mācību priekšmetu saturā un metodikā. Tās ir likumsakarīgi, jo no 2005. gada 1. septembra skolās sāka ieviest jauno pamatzglītības standartu 1., 4. un 7. klasē, tādēļ pedagogiem pastiprināti tika piedāvāti tālākizglītības kursi šī standarta veiksmīgai ieviešanai mācību procesā.

56. grafiks

Tālākizglītības kursu sadalījums pēc satura 2005. gadā

1.2. Programmu klausītāji

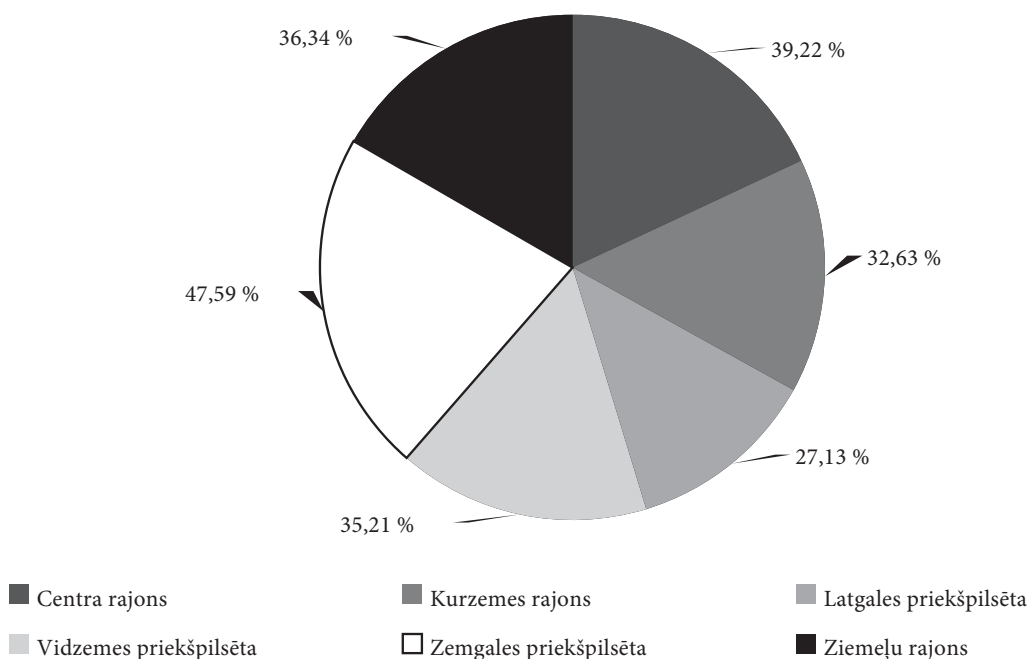
2005. gadā SIC tālākizglītībasursos un semināros tika reģistrēti 3294 klausītāji, no kuriem kursus absolvēja 3176 skolotāji. Salīdzinājumā ar 2004. gadu kursu absolventu skaits ir samazinājies par 1149 klausītājiem. Pamatā šis fakts skaidrojams ar to, ka pakalpojumu izmaksas ir paaugstinājušās (lektoru atalgojums), bet finansējums budžetā ir saglabāts iepriekšējā gada līmenī.

Salīdzinot rajonu un priekšpilsētu skolotāju aktivitāti kursu apmeklēšanā, secināms, ka visaktīvākie kursu klausītāji tāpat kā 2004. gadā ir Zemgales priekšpilsētas pedagogi – 47,59 % no priekšpilsētā strādājošo skolotāju skaita (sk. 57. grafiku).

6

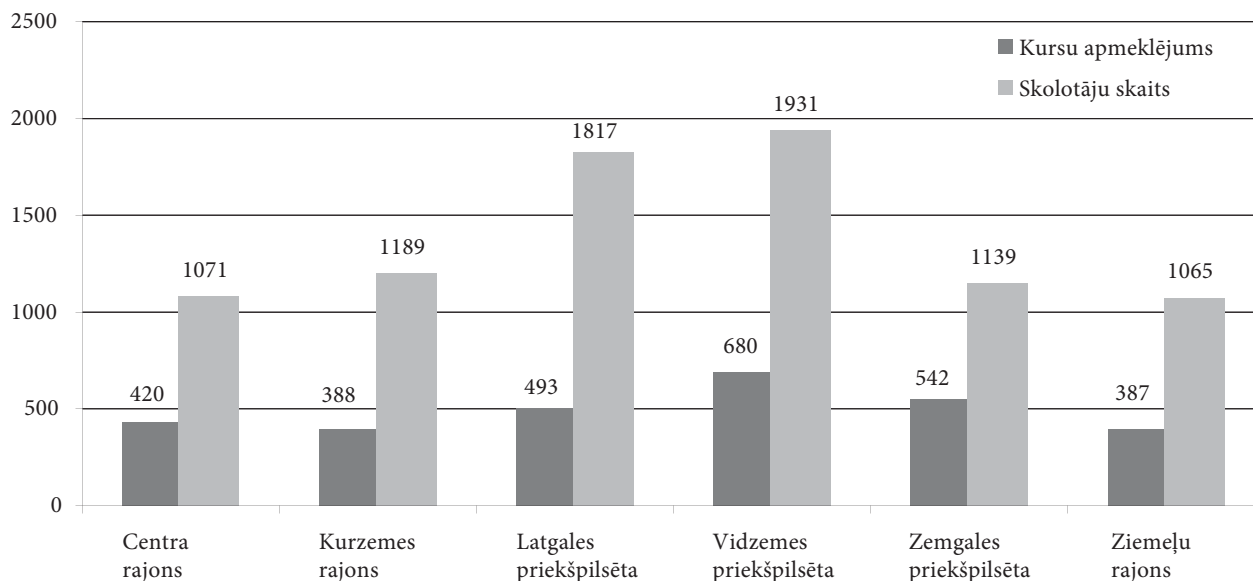
57. grafiks

Skolotāju kursu apmeklējums 2005. gadā

58. grafiks

Kursu apmeklējums un skolotāju skaits 2005. gadā

Aplūkojot skolu aktivitāti, jāsecina, ka salīdzinājumā ar 2003. un 2004. gadu situācija ir mainījusies. Tāpat kā pagājušajos gados īpašu aktivitāti ir izrādījuši šādu skolu pedagogi: Angļu ģimnāzija, Rīgas 3. vidusskola, Rīgas 22. vidusskola, Rīgas 33. vidusskola, Rīgas 94. vidusskola. Tomēr neatpaliek arī citas skolas: Ziemeļvalstu ģimnāzija, Daugavgrīvas vidusskola, Rīgas 92. vidusskola, Rīgas 51. vidusskola, Rīgas 84. vidusskola, Rīgas 85. vidusskola, Hanzas vidusskola, Rīgas 46. vidusskola, Rīgas 28. vidusskola.

1.3. Tālākizglītības kursu dalībnieku anketēšana

Lai optimāli veidotu tālākizglītības iespēju piedāvājumu, beidzoties katrai kursa programmai, tiek veikta anketēšana. Tā iespējams uzzināt tālākizglītības kursu klausītāju domas par to lietderību, saturu, lektoru darbu utt. Skolotāji anketās nosauca arī aktuālākās tālākizglītības kursu un semināru tēmas. Šis diapazons ir ļoti plašs. Pārsteidza samērā liels pieprasījums pēc tālākizglītības mācību priekšmetos un to metodikā. Rīgā taču ir vairums augstskolu, kas sagatavo mācību priekšmetu skolotājus un rūpējas par to tālāko izglītošanu. Acīmredzot šis piedāvājums ir par

mazu un neapmierina visas skolotāju tālākizglītības vajadzības.

Pedagogi izsaka savu vērtējumu konkrētajai kursa programmai, vērtē lektoru darbu, kā arī izsaka priekšlikumus darba uzlabošanai. Visbiežāk ierosināts:

- vairāk uzmanības veltīt praktiskajām nodarbībām;
- dalīt vairāk materiālu;
- iepazīties ar citu valstu pieredzi izglītības jomā;
- piedalīties atklātajās stundās skolās utt.

Daudzkārt ir aizrādīts par slikti apsildītām un apgaismotām telpām, kā arī izteikta vēlme paēst kursu pārtraukumā. Šie priekšlikumi iespēju robežās tiks ņemti vērā, organizējot kursus. Skolotāji atzīst, ka ir priecīgi par iespēju tālākizglīties, piedaloties SIC organizētajosursos, kā pozitīvu momentu uzsverot to, ka kursi ir par brīvu, un tas nav mazsvarīgi.

Šajā gadā aptaujas anketā tika iekļauts jautājums, "Kas pamudināja piedalītiesursos?" Pedagogi varēja izvēlēties šādus atbilžu variantus:

- personīgā interese;
- skolas administrācijas ieteikums;
- pagājuši trīs gadi kopš iepriekšējo kursu apmeklēšanas.

Interesanti, ka 77,3 % no respondentiem atbildēja, ka viņi piedalījušiesursos personīgās intereses vadīti,

savukārt 13,6 % uz kursiem ieteikusi doties skolas administrācija. 9,1 % no respondentiem kursu apmeklējuši, jo to prasa likums, kas nosaka, ka trīs gados pedagogam jāapmeklē 36 stundu kursu programma. Gribētos, lai skolas administrācija tomēr izrādītu lielāku interesi par pedagogu tālākizglītību, plānojot to un iesakot attiecīgo kursa programmu. Pārsteidza atbildes uz jautājumu “Kad pēdējo reizi apmeklējāt tālākizglītības kursu?” 58,8 % respondentu atbildēja, ka to darījuši pirms gada, 17,6 % pēdējo reizi uz kursiem bijuši pirms diviem un trim gadiem, savukārt 5,9 % uz kursiem bijuši pirms četriem vai vairāk gadiem.

Uz jautājumu “Kas vēl jums būtu nepieciešams, lai veiktu kvalitatīvu izglītības darbu skolā?” daudzi atbildēja – svešvalodu un labākas valsts valodas zināšanas, labākas iemaņas darbā ar IT, skolās gribētu labāku tehnisko nodrošinājumu un bagātāku uzskates līdzekļu klāstu.

2. Projekti

2.1. “Pieredzes apkopošana un rekomendāciju izstrādāšana vides izglītības īstenošanai Rīgas skolās”

RD IJSD SIC un Rīgas Dabaszinības skolas kopprojekta vides izglītībā mērķis:

- sekmēt apzinātu un pārdomātu vides izglītības darba īstenošanu skolās;
- veicināt vides izglītības integrāciju mācību priekšmetu saturā.

Adresāts – vides izglītības skolotāji.

Lai sekmētu vides izglītības darbu skolās, bija vajadzīgs vides darba skolās apkopojums un rekomendāciju, kā kvalitatīvi un mērķtiecīgi to attīstīt tālāk, izstrādāšana, tāpat arī ieteikumi, kā uzsākt un pārņemt darbu, mainoties skolotājiem, kas saistīti ar vides izglītības darba organizēšanu. Projektā iesaistījās visu rajonu un priekšpilsētu vides izglītības darba koordinatori un dažādu priekšmetu skolotāji. Rezultātā tika izveidots metodisks materiālu apkopojums par vides izglītības darbu Rīgas vispārējās izglītības skolās. Problēmas sagādā tas, ka diemžēl daži skolotāji iesniedz nepārdomātus, nekvalitatīvi sagatavotus materiālus, ko nākas atdot atpakaļ pārstrādāšanai. Projektā vislielāko atsaucību ieguva noslēguma konference, kas notika 23. novembrī un uz kuru pieteicās necerēti liels dalībnieku skaits.

2.2. “Semināru cikls – ķīmiskie eksperimenti un demonstrējumi skolu ķīmijas mācību procesā”

Projekta mērķis – pilnveidot skolotāju profesionālās prasmes mūsdienīga ķīmijas mācību procesa īstenošanai un paplašināt aizsākto sadarbību ar Mins-teres Universitātes Ķīmijas didaktikas centru.

Adresāts – ķīmijas skolotāji.

Projekta īstenošanas gaitā parādītie ķīmisko eksperimentu demonstrējumi ir apkopoti brošūrā un iztulkoti latviski; tie ir pieejami arī mūsu skolotājiem.

2.3. “Gruntvig 2” “Jauna mācību vide: mediju centri”

Projekta mērķis – sniegt jaunus impulsus pieaugušo apmācībā plašsaziņas līdzekļu jomā.

RD IJSD Skolotāju izglītības centrs sadarbībā ar partnerorganizācijām no Polijas, Vācijas un Ungārijas sagatavoja un iesniedza projektu finansiālam atbalstam ES izglītības programmas “Socrates” apakšprogrammā “Gruntvig”. Atbalsts tika saņemts.

Iesaistītie dalībnieki: SIC speciālisti, Datorcentra speciālisti.

Nepieciešamības pamatojums: pieaugušajiem, tostarp skolotājiem, piedāvāt iespējas mediju pedagogijā, nākotnē paplašināt piedāvājumu, veidojot iestrādes e-kursu veidošanā.

Problēmas sagādāja: nepilnīgas svešvalodu prasmes.

Vislabāk izdevās: kontaktu un sadarbības iespēju apzināšana turpmākai sadarbībai un projektiem.

2.4. “Muzikālā izglītība skolās ar padziļinātu muzikālo izglītību – problēmas un perspektīvas”

2005. gadā ar apaļā galda diskusiju beidzās projekts, kas sākās 2004. gadā.

Projekta mērķis – analizēt situāciju un problēmas muzikālajā izglītībā skolās ar padziļinātu muzikālo izglītību, meklēt problēmu risinājumu, veicināt projekta, kurš Rīgā turpinājās divus gadus un beidzās ar apaļā galda diskusiju, turpināšanos Latvijā.

Iesaistītie dalībnieki: piecu projekta dalībnieku skolu pārstāvji (skolotāji, mācību pārzinis vai direktors), pārstāvji no Latvijas skolām ar padziļinātu muzikālo izglītību, augstskolu pārstāvji, kopā – 55 – atzina, ka projekts palīdzēja labāk iepazīt citam citu, iegūtā

pieredze palīdzēja risināt savas problēmas, kopā ar IZM Satura un eksaminācijas centra vadītāja vietnieku izglītības satura un tālākizglītības jautājumos I. Vasmani tika pārrunāta mūzikas skolu tālākā attīstības perspektīva. Pasākuma dalībnieki atzina projekta turpināšanas nepieciešamību Latvijas novados. Apaļā galda diskusijā tika nolemts:

- turpināt skolu savstarpējo pieredzes apmaiņu, rīkot seminārus novados;
- dibināt mūzikas skolotāju asociāciju ar apakšnodaļu skolām ar padziļinātu muzikālo izglītību;
- iesniegt vēstuli IZM par problēmām muzikālajā izglītībā;
- lielāku uzmanību pievērst darbības publicītai.

Vislabāk izdevās: radoša konstruktīva diskusija, pieredzes apmaiņa un veiksmīga lēmumu pieņemšana.

2.5. "Sociālās zinības – pilsoniskā izglītība"

Projekta mērķis:

- aktualizēt sociālo zinību lomu skolēnu pilsoniskās apziņas veidošanā. Sekmēt skolotāju izpratni par multikulturālu sabiedrību un integrācijas attīstības procesiem Latvijā un Eiropā;
- sekmēt efektīvu sociālo zinību ieviešanu skolā atbilstoši jaunajām prasībām, veicināt mācību satura kvalitatīvu pilnveidi. Izveidot mācību materiālu sociālo zinību skolotājiem;
- veicināt pieredzes apmaiņu pilsoniskās izglītības jomā un savstarpēju diskusiju dažādu skolu skolotājiem.

Nepieciešamības pamatojums: vajadzīga diskusija par sociālo zinību aktuālajām problēmām, skolotāju tālākizglītību atbilstoši jaunajām prasībām un nepieciešamību pēc mācību materiāliem saskaņā ar Izglītības satura un eksaminācijas centra 2004. gada 12. janvāra rīkojumu Nr. 4 "Sociālās zinības pamatzglītības standarts 1.–9. klasei". Mācību materiālu trūkums bija jūtams arī līdz šim, bet līdz ar jaunā standarta ieviešanu šī problēma kļūst aktuāla.

Projektā iesaistītie dalībnieki:

- 18 Rīgas sociālo zinību skolotāji;
- RD IJSD SIC speciālisti;
- augstskolu lektori, skolotāji praktiķi un mācību grāmatu autori;
- IZM sociālo zinību speciālists.

Projekta dalībnieki sadalījās četrās grupās, katra grupa strādāja pie vienas tēmas, veidojot apakštēmas.

Notika izglītojoši semināri. Uzsākts darbs pie mācību līdzekļa izstrādāšanas. Mācību līdzeklis paredzēts arī sākumskolai, bet lielākajai daļai projekta dalībnieku nav pieredzes darbā ar jaunākā skolas vecuma bērniem, šī problēma tiek risināta semināros.

2.6. "SIC 10 gadu jubilejas nedēļa"

Rudens brīvlaika nedēļu no 24. līdz 27. oktobrim Departamentā dēvēja par Skolotāju izglītības centra 10 gadu jubilejas nedēļu; tās laikā notika vairāki vērienīgi pasākumi.

Viens no apjomīgākajiem bija konference 26. un 27. oktobrī, kad vairāk nekā 80 izglītības darba vadītāji – vispārējās izglītības skolu un arodskolu direktori, pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāji, pašvaldību darbinieki un izglītības darba vadītāji gan no Rīgas, gan visas Latvijas – pulcējās SIC rīkotajā konferencē "Skolas vadītājs globalizācijas laikmetā", lai kopīgi apspriestu un aktualizētu problēmas un ieguvumus, kas saistīti ar globalizācijas ietekmi uz procesiem izglītībā.

Darba grupās konferences dalībnieki diskutēja par to, ko iegūst skolotājs globalizācijas laikā un ar kādām problēmām jāsastopas izglītības procesā. Diezgan vienprātīgi tika atzīts, ka ieguvums ir pieredzes apmaiņa Latvijas un starptautiskā līmenī gan skolēniem, gan skolotājiem, apmaiņas braucieni; tādā veidā rodas iespēja salīdzināt izglītības iespējas dažādās valstīs. Bieži vien šajos braucienos tiek iegūta pārlicība par Latvijas panākumiem un sasniegumiem izglītības jomā. Veidojas tiešie kontakti starp konkrētām skolām Eiropas valstīs. Iespēja piedalīties apmaiņas projektos stimulē skolēnus labākiem rezultātiem mācībās. Kā plusu dalībnieki atzīmēja iespēju piesaistīt līdzekļus, piesaistot projektus finansējuma saņemšanai no dažādiem fondiem, tā attīstot skolu. Globalizācija paver iespējas izglītoties ārzemēs, savukārt tas stimulē pilnveidot svešvalodu zināšanas. Kā iespējamu problēmu globalizācijas ietekmē konferences dalībnieki ļoti vienprātīgi atzina nacionālās identitātes zaudēšanu. Arī dažādu ideju pārņemšana no ārzemēm, neizvērtējot to atbilstību Latvijas apstākļiem, kā arī darbaspēka, tostarp intelektuālā, aizplūšana uz ārzemēm labākas peļņas un lielāku iespēju meklējumos, kā rezultātā var rasties kvalificētu pedagogu trūkums, tika atzīta par iespējamu draudu. Rodas virkne sociālo problēmu – kāda veidojas to bērnu, jauniešu dzīve, kuru vecāki devušies peļņā uz ārzemēm? Savukārt skolas vadītājam jaunajos apstākļos jāapgūst jaunas kompetences

(grāmatvedības, juridiskie jautājumi utt.), arī speciālisti nav sagatavoti atbilstoši jaunajai vērtību sistēmai, bet pārlieku lielā izvēles brīvība var radīt problēmas. Tika prognozēta birokrātijas palielināšanās un iespējamā paviršība darbā, attiecībās, problēmu risināšanā, kā arī lielāka atkarība no pašvaldības, politiķiem, plašsaziņas līdzekļiem.

Konferences dalībniekus SIC aicināja piedalīties arī oficiālajā pieņemšanā RD IJSD telpās Hanzas ielā 7 un iepazīties ar izstādi "SIC 10 gadi izglītībā, bildēs, rakstos, mākslā". Izstādē varēja apskatīt un iepazīties ar SIC 10 gadu darbību, kas tika atklāta gan nopietni, gan ar smaidu.

3. Metodiskais darbs

Metodiskā darba sakārtošanā Rīgā ir sperts pirmais solis – uzrakstīts un apstiprināts Rīgas rajonu/priekšpilsētu metodisko apvienību paraugreglaments. Šis dokuments ir pamatdokuments Rīgas rajonu/priekšpilsētu metodisko apvienību kopīgam darbam. Turpmāk jāizveido katras metodiskās apvienības reglaments, kas noteiks konkrētās metodiskās apvienības darbību. Paredzamas arī izmaiņas metodisko apvienību vadīšanā un darba pārraudzīšanā; to mērķis ir darba efektivitātes palielināšana un līdzekļu racionālāka izmantošana.

Lai harmonizētu metodisko darbu Rīgā, SIC izstrādāja darba plānu 2005. gada 2. pusgadam un iesniedza to Departamenta teritoriālo nodaļu atbildīgajiem speciālistiem. Tas tika darīts, lai atvieglotu pasākumu plānu veidošanu skolām un nodaļām.

2005. gadā SIC speciālisti strādāja arī pie jaunu metodisko materiālu sagatavošanas un izdošanas. Viens no šādiem materiāliem ir "Informācijas tehnoloģiju (IT) iespēju izmantošana matemātikas stundās pamatskolā". Tas ir skolotāju veidots matemātikas testu krājums par pamatskolas 7. klases tēmām atbilstoši jaunajam standartam. Darba procesā izveidojās laba sadarbība ar lektori Ilzi Osi, kura deva lielu ieguldījumu materiāla izveidē. Izveidots metodisko materiālu apkopojums par vides izglītību Rīgas pilsētas vispārējās izglītības skolās saskaņā ar projekta "Pieredzes apkopošana un rekomendāciju izstrādāšana vides izglītības īstenošanai Rīgas skolās" materiāliem.

4. Olimpiādes un konkursi

Mācību priekšmetu olimpiādes Rīgā organizē saskaņā ar "Mācību priekšmetu olimpiāžu nolikumiem", ko izstrādā IZM Izglītības satura un eksaminācijas centrs. Skolotāju izglītības centrs nodrošina olimpiāžu uzvarētāju un dalībnieku apbalvošanu, kā arī organizē olimpiāžu uzdevumu sastādīšanu gan rajonu/priekšpilsētu, gan pilsētas olimpiādēm.

2005. gadā SIC finansiāli atbalstīja vairākas olimpiādes, kuru projektus iesniedza citas institūcijas:

- TJN "Annas 2" – Rīgas pilsētas atklātā astronomijas olimpiāde 7.–12. klasei;
- Vizuālās mākslas pedagogu asociācija – Valsts vizuālās mākslas olimpiāde;
- LU Cietvielu fizikas institūts – Latvijas atklātā fizikas olimpiāde;
- Rīgas ģimnāzija "Maksima" – 3. republikas skolēnu olimpiāde "Intelektis".

Tā kā mācību olimpiādes un konkursi izraisa interesi gan skolēnu, gan skolotāju vidū, SIC speciālisti sadarbībā ar metodisko apvienību vadītājiem organizē Rīgas olimpiādes un konkursus tajos mācību priekšmetos vai vecuma grupās, kurās olimpiādes nenotiek valsts mērogā. 2005. gadā notika trīs olimpiādes un viens konkurss.

4.1. Rīgas pilsētas atklātā mājturības olimpiāde "Sprīdītis"

Šajā olimpiādē piedalījās Rīgas vispārējās izglītības skolu 5.–6. klašu skolēni. No 50 Rīgas skolām olimpiādē piedalījās 150 skolēni (86 meitenes un 64 zēni).

Olimpiādes mērķis bija aktivizēt skolēnu radošo domāšanu un praktiskās iemaņas, kā arī padziļināt interesi par roku darbiem un to lietojumu.

Olimpiādes darbus vērtēja profesionāla žūrija: Dace Pudāne, Baiba Vaivare, Betija Strautniece, Alvis Balodis.

Darbu vērtēšanas kritēriji: idejas oriģinalitāte un atbilstība uzdevumam, kompozīcija, krāsu un materiālu saskaņa, izpildījuma tehniskā kvalitāte, zēniem – kompozīcija, darba kvalitāte, idejas oriģinalitāte un atbilstība uzdevumam.

4.2. Rīgas pilsētas angļu valodas olimpiāde 8. klasēm

Olimpiādē piedalījās 30 dalībnieki – pieci skolēni no katras priekšpilsētas/rajona. Olimpiādē bija četri prasmju pārbaudes veidi: klausīšanās, skatīšanās ar izpratni (video), lasīšana, rakstīšana. No maksimālajiem 104 punktiem olimpiādē 94 punktus ar pārliecinošu uzvaru ieguva Hanzas vidusskolas skolniece Sintija Popena. Vēl godalgotas vietas ieguva Rīgas Centra humanitārās vidusskolas skolniece Alise Romeiko un Signe Rudoviča, Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas skolniece Lelde Vaivode, Rīgas 34. vidusskolas skolnieks Vladimirs Cibinogins un Rīgas 3. vidusskolas skolniece Rūta Grēniņa.

4.3. Rīgas pilsētas ekonomikas olimpiāde 8. klasēm

Olimpiādes pirmā kārtā notika rajonos/priekšpilsētās 5. aprīlī. Uz otro kārtu no katra rajona/priekšpilsētas izvirzīja piecus labākos; tā notika 25. aprīlī N. Draudziņas ģimnāzijā. Pirmo vietu sīvā 29 dalībnieku konkurencē izcīnīja Igauņu vidusskolas skolnieks Reinis Mežulis. Ņemot vērā mazo punktu starpību, komisija piešķīra trīs otrās vietas: Rihardam Zaueram (Rīgas 2. vidusskola), Vjačeslavam Losevam (Rīgas 34. vidusskola) un Igoram Mihailovam (Rīgas 51. vidusskola).

4. 4. Konkurss vācu valodā 10.–12. klasēm “Baltijas jūras valstis”

Konkursa mērķis:

- padziļināt un paplašināt skolēnu zināšanas vācu valodā, ģeogrāfijā, kultūrā un vēsturē;
- veicināt dažādu skolu audzēkņu zināšanu līmeņa paaugstināšanu un viņu sadarbību un prasmi strādāt komandā;
- rosināt interesi par svešvalodām.

Iesaistītie dalībnieki: konkursa noslēguma kārtā tika veidotas sešas komandas – katrā komandā savu rajonu/priekšpilsētu pārstāvēja viens skolēns – kopā 36 dalībnieki.

Skolēni parādīja, ka viņi māk strādāt komandā, kas izveidota no dažādu skolu, tautību, temperamentu, arī zināšanu līmeņa skolēniem.

Šādi konkursi veicina skolēnu sadarbību arī starp Rīgas skolu audzēkņiem, viņi iepazīst cits citu.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

- Darba plānu izstrāde sadarbībā ar rajonu/priekšpilsētu mācību priekšmetu metodisko apvienību vadītājiem un metodiskā darba koordinatoriem.
- Tālākizglītības programmu saskaņošana un tālākizglītības kursu un semināru organizēšana.
- Metodisko materiālu sagatavošana mājturībā, vizuālajā mākslā, materiālu “Palīgs sporta skolotājiem”, “Sociālo zinību mācību priekšmets sākumskolā” u.c. sagatavošana.
- Projektu “Pilsoniskā audzināšana sociālajās zinībās”, “Esošo un jauno bioloģijas un ķīmijas mācību līdzekļu izvērtējums un ieteikumi skolotājiem”, “Modern school” u.c. īstenošana.
- Mācību priekšmetu olimpiāžu organizēšana un koordinēšana rajonu/priekšpilsētu un pilsētas mērogā.

Izglītības informatizācija

Kopsavilkums

2005. gadā turpinājās izglītības informatizācija. Rīgas izglītības iestādes saņēma jaunus datorus un sāka darbu, lai pievienotu skolu administratīvo bloku (lietvedības darba stacijas) kopējam Rīgas domes datu pārraides tīklam, kas nozīmē nepārtrauktu pieeju internetam līdzšinējās iezvanpieejas vietā. Liels solis uz priekšu sperts darbā ar personu datu bāzēm – visas izglītības iestādes ir saslēgtas kopējā tīklā, tā uzlabojot un nodrošinot datu apmaiņu.

Turpinājies darbs pie informācijas tehnoloģiju integrēšanas dažādos mācību priekšmetos – matemātikā, vēsturē, vizuālajā mākslā u.c. Pagājušajā gadā ir iztulkota un adaptēta datorprogramma “Atklātā fizika 2.5”. Tādā veidā pašvaldība ir ieguldījusi savu artavu informācijas tehnoloģiju integrēšanā mācību procesā, kas kā prioritāte ir noteikta IZM “Izglītības attīstības koncepcija 2002.–2005. g.”. Uzsāktā darba tālāka attīstība saistīta ar ES projekta “Rīgas fizikas skolotāju profesionālo un informācijas tehnoloģiju kompetenču paaugstināšana” izstrādi. Uzsākta pazīstamā angļu valodas apguves multimediju kursa “Reward Inter N@tive” adaptācija skolu darbā.

2005. gadā Datorcentrs nodrošināja izglītības iestādēs tehnisko servisu – dažādu informācijas tehnoloģiju (turpmāk – IT) problēmu novēršanu.

Galvenie darba rezultāti

Datorcentra 2005. gadā paveiktais:

- 600 datoru – lietvedības darba staciju – piegāde visām Rīgas izglītības iestādēm, iekārtotas 13 jaunas datorklases, iegādāti 70 datori Departamenta rajonu/priekšpilsētu nodaļu grāmatvedībām;

- uzsākts darbs pie skolu administratīvā bloka pievienošanas kopējam datu pārraides tīklam, pieslēgtas 19 skolas;

- daļēji notikusi pāreja uz jauno e-pasta sistēmu;

- nodrošināti informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk – IKT) servisa pakalpojumi Rīgas pašvaldības izglītības iestādēm – 471 reizi Datorcentra speciālisti ir ieradušies izglītības iestādēs pēc to darbinieku uzaicinājuma;

- skolvadības sistēmas ietvaros – visas izglītības iestādes ir saslēgtas kopējā tīklā, tā nodrošinot savlaicīgu un nepārtrauktu datu apmaiņu;

- lai nodrošinātu pieteikumu reģistrāciju pirmsskolas izglītības iestādēs (rindu reģistrēšana elektroniski), veikta LIIS programmatūras pieskaņošana;

- Datorcentra organizētajos datorzinībuursos mācījušies 945 izglītības darbinieki;

- Datorcentra IKT integrēšanai mācību procesā grupas mājas lapā izvietotas 50 recenzijas un anotācijas par dažādu mācību priekšmetu lietišķajām datorprogrammām un 120 atsauces uz interneta resursiem angļu valodā, latviešu valodā, krievu valodā, fizikā, bioloģijā, ģeogrāfijā, matemātikā;

- IT veiksmīgākai ieviešanai skolu darbā organizēti semināri Latgales priekšpilsētas skolu direktoriem;

- izveidota mācību programma “Atklātā fizika 2.5”, sagatavots metodiskais materiāls skolām un organizēti informatīvi semināri par šo programmu visiem Rīgas fizikas skolotājiem;

- izstrādāts un iesniegts ES projekts “Rīgas fizikas skolotāju profesionālo un informācijas tehnoloģiju kompetenču paaugstināšana”.

Problēmas

Joprojām viena no galvenajām problēmām ir skolu nodrošinājums ar datortehniku. Lai garantētu kvalitatīvu mācību procesa nodrošinājumu (mācību stundu norisi, ārpusklašu nodarbības, skolotāju izglītošanu tālākizglītībasursos) vairs nepietiek ar vienu modernu datorklasi. Moderno informācijas tehnoloģiju izmantošanai dažādu mācību priekšmetu pasniegšanā skolām ir vajadzīgas vairākas datorklases ar atbilstošu programmatūru.

Izglītības iestādē jaunas iespējas mācību procesā un tā organizēšanā, protams, dod interneta pieslēgums, bet vienlaicīgi tas izraisa jaunu problēmu – pretvīrusu aizsardzības nepieciešamību. Ne mazums problēmu 2005. gadā izglītības iestāžu atbildīgajiem darbiniekiem un arī Datorcentra speciālistiem sagādāja tieši antivīrusu programmnodrošinājuma trūkums, jo centralizēti iegādāto antivīrusu programmu termiņš jau ir beidzies.

Joprojām nepilnīgi ir skolvadības sistēmas izveidotie reģistri, to kvalitāte un piekļuve centrālajiem reģistriem. Vēl aizvien ne visas izglītības iestādes ir reģistrējušās Izglītības iestāžu reģistrā. Problēmas rada arī tas, ka Izglītības iestāžu reģistrā ar lielu nokavēšanos tiek iesniegta informācija par izglītības iestādes nosaukuma maiņu.

Aktuāls ir arī Departamenta nodrošinājums ar jaunu, modernu datortehniku.

1. Izglītības iestāžu IKT serviss un nodrošinājums ar datortehniku

2005. gadā Datorcentra speciālistiem dažādu datorproblēmu risināšana izglītības iestādēs un Departamenta struktūrvienībās kopumā aizņēma 1245 cilvēkstundas. Katru gadu šim stundu skaitam ir tendence samazināties, jo daudzas datorproblēmas izglītības iestādē atrisina pašu spēkiem. Datorcentra darbinieki palīdzēja visām pirmsskolas izglītības iestādēm, interešu izglītības iestādēm un sporta skolām, kā arī 16 skolām, kas ar saviem spēkiem netika galā, veikt datu pārņemšanu un konfigurēšanu no vecās lietvedības darba stacijas uz jauno lietvedības darba staciju. Šie darbi aizņēma 454 stundas.

Lielāko daļu problēmu sagādāja programmatūra un dažādi instalācijas darbi – kopā 205 izsaukumi. Salīdzinot ar 2004. gadu, gandrīz deviņas reizes ir samazinājušies izsaukumi "LotusNotes" jautājumos, jo Datorcentra speciālistiem ir iespēja pieslēgties izglītības iestāžu lietvedības darba stacijām, izmantojot attālinātas vadības programmatūru. Datorcentra speciālisti saskārās arī ar cita veida problēmām, piemēram, datortehnikas bojājumi – 30 izsaukumi, intraneta problēmas – 57 izsaukumi. Visas problēmas palīdzēja atrisināt kvalificētie Datorcentra darbinieki – Ausma Gabrusenoka, Kaspars Jākobsons, Gatis Kārklīšs, Ēvalds Masaļskis, Jevgēņijs Gabrusenoks, Kaspars Balamovskis, Valentīns Žemaitis, Tāļivaldis Mežis, Uldis Lagzda, Mihails Suhanovs, Romāns Makarovs.

2005. gadā jaunas datorklases ir iekārtotas – Rīgas Centra sākumskolā, Āgenskalna sākumskolā, Rīgas Ziepniekkalna sākumskolā, Rīgas Vecmīlgrāvja sākumskolā "Blāzmiņa", Mežaparka sākumskolā, Rīgas Rīnūžu vidusskolā, Rīgas 92. vidusskolā, N. Draudziņas ģimnāzijā, Rīgas 88. vidusskolā, Rīgas 72. vidusskolā, Rīgas Imantas vidusskolā, Ziemeļvalstu ģimnāzijā, Rīgas 1. internātpamatskolā. Visām pašvaldības izglītības iestādēm ir piegādāti jauni datori lietvedības dar-

ba stacijai.

70 datori piegādāti Departamenta rajonu/priekšpilsētu grāmatvedībām, lai nodrošinātu darbu ar programmu "Apvārsnis". Šī piegāde no citām atšķiras ar to, ka datori tiek nomāti un ir apdrošināti. Tāpat kā iepriekš arī šiem datoriem ir trīs gadu garantija, kas nodrošina to remontu nepieciešamības gadījumā un neprasa papildieguldījumus no iestādēm.

2. Intranets

2005. gads iezīmēja jaunas vadlīnijas dažādu tīkla risinājumu jomā. Saistībā ar Datorcentra pārceļšanos uz jauno darba vietu Kaņieru ielā 15, radās iespēja izmēģināt jaunu tīkla risinājumu, proti, IP telefoniju, kas pēc savas būtības ir tālrunu līnija, kas balstīta uz datu pārraides tīkliem un interneta pieslēgumu. Tā kā datu pārraides tīkli un IP centrāle ir Rīgas domes pārvaldībā, tad risinājums ļauj būtiski ietaupīt līdzekļus sarunām Rīgas domes tīklā un arī ar citu operatoru tīklu abonentiem. Protams, datu pārraides tīkliem un interneta pieslēguma iekārtām ir paaugstinātas stabilitātes un pietiekama datu plūsmas ātruma prasības.

Departaments un tā teritoriālās nodaļas pārgāja uz jauno e-pasta sistēmu "Exchange". Vienlaicīgi ar jaunās e-pasta sistēmas ieviešanu notika arī sistēmas testēšana; Datorcentrs saņēma ieteikumus par dažādu trūkumu novēršanu sistēmā. Uz jauno e-pasta sistēmu "Exchange" 2006. gadā pāries arī izglītības iestādes.

2005. gadā viena no būtiskākajām problēmām bija datorvīrusu plosīšanās Rīgas skolās; to plūsma, radot pārslodzi tīkla iekārtās un serveros, dažkārt radīja situāciju, kad internetu vispār labāk nelietot.

Gada beigās aktualizējās jautājums par Datorcentra serveru izvietojumu, lai nodrošinātu izglītības iestādes ar intraneta risinājumu, e-pastu, mājas lapu, LIIS datu bāzēm u.c. Serverus, ar kuriem izglītības iestādēm datu plūsma ir visintensīvākā, pārvietoja uz Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju (IT) centru; Datorcentrs šos serverus administrē attālināti, izmantojot attālinātas vadības tehnoloģijas. IT centrā viens centrālais serveris pārvalda no vienas publiskās pieejamās IP adreses Rīgas 140 skolu izmantotos interneta pieslēgumus. Lai uzlabotu interneta pieslēguma datu plūsmas, 2006. gadā paredzēts nodrošināt katrai Rīgas skolai savu interneta publiski pieejamo IP adresi, lai ikviena skola varētu sniegt publiski pieejamo interneta un intraneta servisu, un vienlaicīgi katru konkrēto iestādi varēs identificēt globālajā tīmeklī WWW (*World Wide Web*).

3. Pedagogu kvalifikācijas paaugstināšana IT jautājumos

Attīstoties informācijas sabiedrībai, arvien aktuālāks kļūst jautājums par datoru izmantošanu skolā – ne tikai informātikas priekšmeta apguvē, bet arī dažādos citos mācību priekšmetos.

Skolās daļēji IKT ieviešanu mācību procesā kavē metodisko materiālu un pieredzes trūkums mācību datorprogrammas un IKT izmantošanā. Skolotājiem nav nepieciešamās informācijas un prasmju. Pagājušajā gadā Datorcentra grupa IKT integrēšanai mācību procesā padziļināti strādāja pie angļu valodas apguves multimediju kursa “Reward InterN@tive”, lai izstrādātu metodiskos ieteikumus kursa adaptēšanai pamatskolā un izpētītu kursa satura atbilstību Latvijas Republikas Izglītības standartam. Kā bāzes skolu izvēlējās Rīgas 88. vidusskolu, kurā uzstādīja “Reward InterN@tive” tīkla versiju. Notika kursi angļu valodas skolotājiem, kuros skolotāji ne tikai ieguva darba iemaņas, veica didaktisko materiālu, videomateriālu un interneta resursu apkopošanu, sistematizāciju, bet arī izstrādāja stundu plānus un precīzus ieteikumus kursa izmantošanai 7.–9. klasē, pievienojot didaktiskos un izdales materiālus. Izstrādātos metodiskos ieteikumus iespējams izmantot arī citām Rīgas skolām.

2005. gadā tika pabeigta multimediju kursa “Atklātā fizika 2.5” tulkošana un adaptēšana, metodiskā materiāla izstrāde. Izstrādātais kursa materiāls kompaktdiska veidā izsniegts Rīgas skolām un notikuši semināri visu rajonu/priekšpilsētu fizikas skolotājiem.

Arvien lielāka interese skolu darbiniekiem ir par IT kursiem, kuros var apgūt IT izmantošanas iespējas dažādu mācību priekšmetu stundās – matemātikā, vēsturē, krievu valodā, vizuālajā mākslā u.c. Šādus kursus ir apmeklējuši 62 skolotāji.

Saskaņā ar jaunās mācību programmas ieviešanu informātikā 2004. gadā šogad apmācīti 36 skolotāji. Savu profesionālo meistarību programmēšanas un specializētajos datorklašu pārvaldībasursos paaugstināja arī 63 datorzinību skolotāji. Visvairāk apmeklēti ir datorzinību pamatkursi – tos apmeklēja 247 darbinieki, bet internetu un prezentāciju programmu apguvuši 364 izglītības darbinieki.

Skolotājiem īpašs jauno tehnoloģiju apgūšanas veids ir piedalīšanās starptautiskajā konferencē “Baltic IT & T” un izstādē “The 13th International Exhibition Baltic IT & T 2005”.

4. Skolvadības sistēma

Gada sākumā visas pirmsskolas izglītības iestādes tika saslēgtas kopējā tīklā, bet līdz ar jauno lietvedības datoru piegādi visām izglītības iestādēm vienotā tīklā saslēdza visas izglītības iestādes. Izveidotā sistēma dod iespēju pēc nepieciešamības veikt datu bāzu atjaunošanu abos virzienos. Tādā veidā izglītības iestādes saņem uzlabojumus un izmaiņas programmatūrā tajā pašā brīdī, kad tās ir veiktas. Savukārt iestādes var ievadīt un nosūtīt jaunākos datus uz centrālo serveri, tikko notiek izmaiņas audzēkņu sarakstos vai darbinieku tarifācijā. 2005. gadā tika noteikts trīs dienu datu bāzes atjaunošanas režīms, kas nozīmē, ka datu bāze centrālajā serverī nedrīkst būt vecāka par trim darba dienām.

Nepieciešamības gadījumā, izmantojot attālinātas vadības programmatūru, Datorcentram ir iespēja pieslēgties izglītības iestādei. Tas ir samazinājis Datorcentra speciālistu izsaukumu skaitu uz izglītības iestādi.

Sadarbībā ar Departamenta darbiniekiem veikta LIIS programmatūras modulārā apstrāde datu analīzei, kā arī programmnodrošinājums pielāgots konkrētām vajadzībām.

Veiksmīga sadarbība 2005. gadā turpinājās ar LIIS speciālistiem, tika sagatavotas skolvadības programmatūras izmaiņas. Tā kā pilnībā ir pārstrādāta pirmsskolas vecuma bērnu rindā uzņemšanas kārtība, tika veiktas izmaiņas programmatūrā.

Gada nogalē uzsākts darbs pie LIIS bibliotēkas programmatūras, lai to piesaistītu reģistriem un izmantotu šos reģistrus grāmatu fonda uzskaitēi. Pagaidām testa režīmā sistēmu pārbauda Rīgas 3. vidusskolā. Ja testa pārbaude būs veiksmīga, tad arī visas pārējās izglītības iestādes, kas vēlēsies izmantot šo bezmaksas bibliotēkas apkalpošanas programmatūru, tiks saslēgtas kopējā tīklā.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

2006. gadā kā galvenie darbības virzieni saglabāsies izglītības iestāžu nodrošinājums ar datortehniku, skolvadības sistēmas pilnveide, IKT servisa nodrošinājums un intraneta attīstība, saskaņā ar Rīgas domes projekta “E-Rīga” īstenošanas plānu.

Sadarbībā ar Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centru ir būtiski panākt interneta ātruma palielināšanu,

kas ļautu izveidot on-line datu bāzi. Tas nozīmē, ka izmaiņas tiek ievadītas sistēmā notikuma brīdī. Tādā veidā noteiktā trīs dienu datu bāzes atjaunošanas režīma vietā stātos vienas darba dienas režīms. Interneta ātruma palielināšana dotu iespēju visu informāciju (datu bāzes) ievadīt un saņemt, izmantojot kādu no interneta pārlūkprogrammām.

Plānots uzlabot skolvadības sistēmu tā, lai interesējošo informāciju varētu uzzināt arī vecāki. Skolvadības sistēma, atbilstoši Personu datu aizsardzības likumam, ir pieejama tikai nelielai atbildīgo darbinieku grupai, jo sākotnēji tā nebija paredzēta plašākam lietotāju lokam.

Saglabāsies IKT servisa nodrošinājums izglītības iestādēm.

Notiks e-pasta sistēmas "FirstClass" nomaina ar jaudīgāku un izglītības sistēmai piemērotāku.

Tiek plānoti pētījumi, lai noskaidrotu, kā IKT ietekmē mācību procesu.

Lai veicinātu IKT izmantošanu skolas mācību procesā, šajā jomā tiks apkopotas skolotāju metodiskās izstrādes.

Turpināsies darbs pie datorprogrammu aprobācijas atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības standartam – programmu recenzēšana, tulkošana, licencēšana, programmu savietojamības izpēte, izplatīšana skolās.

Turpināsies skolotāju apmācības process, sadarbība ar metodiskajām apvienībām.

Notiks informatīvo saišu uzturēšana un jaunu izveidošana.

Tiks aprobēta sensoru un digitālās aparatūras izmantošana mācību procesā fizikā, ķīmijā, bioloģijā, ģeogrāfijā – tiks izpētītas iespējas, iegādāta, prezentēta nepieciešamā aparatūra, izstrādāta metodika un veikti atbilstoši pētījumi.

Audita un revīzijas nodaļa

2005. gadā Audita un revīzijas nodaļa veikusi auditus par centralizēto pasākumu īstenošanu Departamentā, pašvaldības savstarpējiem norēķiniem Departamentā, Rīgas izglītības informācijas sistēmas organizāciju, valsts dotāciju izlietojumu un uzskaiti, darba organizāciju Rīgas Šaha skolā, kā arī uzsākusi divus auditus par pirmsskolas izglītības nodrošināšanu un institucionālo nodrošinātību pirmsskolas izglītībā. Šo auditu ietvaros 2005. gadā veiktas tematiskas pārbaudes Rīgas 35. pirmsskolas izglītības iestādē, Rīgas 124. pirmsskolas izglītības iestādē, Rīgas 135. pirmsskolas izglītības iestādē un Rīgas 142. pirmsskolas izglītības iestādē. Papildus 2005. gadā veikta revīzija Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolā un tematiskā pārbaude Departamenta Ziemeļu rajona nodaļā.

Vērtējot auditu rezultātus, var secināt, ka katrā sistēmā pastāv dažāda līmeņa iekšējās kontroles pasākumi. Lielākās problēmas konstatētas lietvedības jautājumos. Veikto pārbaūžu rezultātā apzināti riski centralizēto pasākumu un pašvaldības savstarpējo norēķinu organizācijā, kā arī budžeta plānošanā Departamentā; pārbaudītajās iestādēs uzlabojusies lietvedības darba organizācija.

Izglītības psiholoģija

Kopsavilkums

2005. gadā 145 Rīgas vispārējās izglītības iestādēs strādāja 158 izglītības psihologi. Skolās, kur skolēnu skaits ir liels, pamatā strādā divi psihologi.

Pagājušajā gadā veiksmīgi koordinēts izglītības psihologu metodiskais darbs un veicināts skolas atbalsta personāla speciālistu komandas darbs izglītības iestādēs. Regulāri organizētas izglītības psihologu metodisko apvienību vadītāju sanāksmes un, lai veicinātu speciālistu sadarbību, organizētas sociālo pedagogu, speciālo pedagogu un izglītības psihologu kopējās metodisko apvienību vadītāju sanāksmes. Savukārt pilsētas rajonos un priekšpilsētās sistemātiski rīkotas speciālistu metodisko apvienību sanāksmes. 2005. gada novembrī visos pilsētas rajonos un priekšpilsētās notika vispārējās izglītības skolu atbalsta personāla komisiju sanāksmes, kurās piedalījās psihologi, sociālie pedagogi, speciālie pedagogi un logopēdi. Tajās analizēja pagājušā gada darbības rezultātus.

Programmas "Psihologu profesionālā kvalifikācija" ietvaros realizētas 14 izglītības psihologu profesionālā darba pārraudzības un kvalifikācijas pilnveidošanas (supervīzijas) programmas. Apliecības par tālākizglītības kursu apgūšanu saņēma 147 izglītības psihologi.

Projekta "Problēmskolēnu un ģimeņu konsultēšana" ietvaros veiktas un pilnībā atmaksātas vairāk nekā 350 ģimenes terapijas sesijas to skolēnu ģimenēm, kur bērna uzvedības, mācību vai sociāli psiholoģiskās grūtības skolā saistītas ar ģimenes disfunkciju.

Turpināts projekts "Vai esi drošībā?", kura ietvaros izstrādāts metodiskais materiāls "Skolas loma darbā ar mobingu", lai palīdzētu skolām risināt savstarpējo attiecību veidošanas problēmas (konflikti, pazemošana, verbāla un fiziska agresija), kas būtiski ietekmē mācību procesa kvalitāti.

Lai rastu risinājumus jautājumā par otrgadniecības problēmu un palīdzētu skolēniem, kam ir grūtības pamatzglītības programmas apgūvē, Departaments organizēja semināru psihologiem, sociālajiem un speciālajiem pedagogiem, logopēdiem, mediķiem un direktora vietniekiem mācību darbā "Vispārīzglītojošās skolas atbalsta personāla komisija – darbība, problēmas

un risinājumi".

Pēc vairāku izglītības iestāžu administrācijas lūguma krīzes intervences komandas dalībnieki piedalījās un sniedza atbalstu krīzes seku mazināšanā izglītības iestādēs. Izstrādāts un apstiprināts Departamenta Krīzes intervences komandas nolikums un ieteikumi pedagoģiskajiem darbiniekiem un vecākiem atbalsta sniegšanai bērniem krīzes situācijās.

Programmas "Atkarību profilakse skolā" ietvaros veikts pētījums "Sociālo pedagogu un psihologu loma apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanā Rīgas vispārīzglītojošajās skolās", kura mērķis ir apzināt vispārējās izglītības skolu izglītības psihologu un sociālo pedagogu lomu apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanas (profilakses) darbā Rīgas skolās.

Problēmas

Izglītības psihologu darba atskaites liecina, ka visbiežāk sastopamā problēma ir skolēnu mācību grūtības, nespēja veiksmīgi iekļauties izglītības procesā. Tāpat kā 2003. gadā 2004. gadā un 2005. gadā šī jautājuma risināšana ir bijusi visaktuālākā. Tas liecina, ka diemžēl nav iespējams strauji atrisināt tik komplicētu jautājumu kā skolēnu, kuriem ir grūtības apgūt pamatzglītības programmu, veiksmīga iekļaušana mācību procesā un savlaicīga un profesionāla pedagoģiskā un skolas atbalsta personāla atbalsta un palīdzības nodrošināšana.

Otra aktuālākā problēma skolēniem ir attiecību veidošana gan ar vienaudžiem, gan ar skolotājiem.

1. Galvenie realizētie projekti un pasākumi

1.1. Projekts "Vai esi drošībā?"

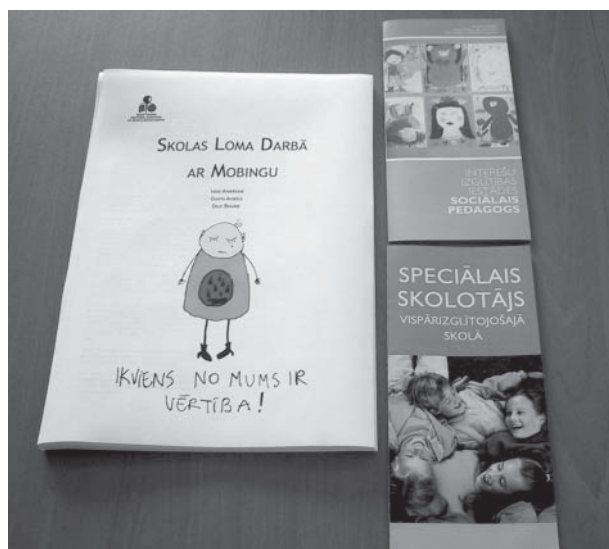
Viens no aktuālākajiem jautājumiem skolā ir vienaudžu savstarpējo attiecību veidošanas problēmas (konflikti, pazemošana, verbāla un fiziska agresija), kas būtiski ietekmē mācību procesa kvalitāti. Lai palīdzētu skolām risināt šos jautājumus, Departaments izstrādāja

metodisko materiālu “Skolas loma darbā ar mobingu”. Mobings ir vienas vai vairāku personu ilgstoša pakļaušana sistemātiskai negatīvai rīcībai un attieksmei.

2005. gadā organizētas 10 nodarbības pedagoģiskajiem darbiniekiem par šādām tēmām:

- Kas ir mobings? Tā iedalījums;
- Kā un kāpēc rodas mobings? Mobinga sekas;
- Skolotāju, skolēnu un vecāku loma cīņā pret mobingu;
- Mobinga novēršana;
- Aktivitāte audzināšanas stundās;
- Pozitīvas vides veidošana klasē un skolā;
- Vecāku sapulces organizēšana par mobinga tēmu un sadarbība ar ģimeni.

Sertifikātus pēc šiem semināriem saņēma 178 dalībnieki: pedagogi, psihologi un sociālie pedagogi. Skolu pedagoģisko darbinieku apmācība turpināsies arī 2006. gadā.

1.2. Krīzes intervences komanda

2005. gadā visa Krīzes intervences komanda piedalījās teorētiskās un praktiskās 24 stundu nodarbībās, ko vadīja pieredzējuši speciālisti no krīzes centra “Skalbes”. Izveidots iekšējās sadarbības modelis, izstrādāts un apstiprināts Departamenta Krīzes intervences komandas nolikums.

Mūsu spēkos nav novērst krīzi, bet mēs varam tai sagatavoties, tādēļ ir izstrādātas profilakses programmas vecākiem, izglītības iestādes personālam un audzēkņiem par gatavošanos ārkārtas situācijām un par rīcību tajās:

• Ieteikumi skolotājiem atbalsta sniegšanai bērniem krīzes situācijā;

• Materiāls vecākiem “Kā palīdzēt bērniem pārvarēt krīzi?”;

• Materiāls skolas personālam “Nāves gadījums skolā un tā emocionāla pārvarēšana”.

Krīzes intervences komandas dalībnieki ir sagatavoti konsultēt izglītības iestāžu speciālistus par profilakses pasākumu veikšanu.

Krīzes intervences komandas dalībnieki piedalījās metodiskā materiāla “Skolas loma darbā ar mobingu” izstrādes procesā un vadīja seminārus pedagoģiskajiem darbiniekiem.

2005. gadā Departaments saņēma sešas ziņas par dažādiem nelaimes gadījumiem izglītības iestādēs. Piecos gadījumos krīzes seku mazināšanai iesaistīja Krīzes intervences komandas locekļus. Mācību gadā skolas saskārās ar šādām krīzes situācijām:

- pašnāvību mēģinājumi;
- audzēkņa iespējamā iesaistīšanās slepkavībā;
- fiziska izrēķināšanās ar klasesbiedriem;
- nelaimes gadījums vasaras nometnes laikā.

Katrā no gadījumiem krīzes intervencē piedalījās viens līdz trīs izglītības psihologi, kas kopā ar izglītības iestādes administrāciju un speciālistiem izvērtēja notikušo situāciju, izstrādāja rīcības plānu un vadīja grupu nodarbības iestādes audzēkņiem, personālam, kā arī tikās ar vecākiem.

1.3. Seminārs “Vispārīzglītojošās skolas atbalsta personāla komisija – darbība, problēmas un risinājumi”

Lai rastu risinājumus otrgadniecības problēmai un palīdzētu skolēniem, kam ir grūtības pamatzglītības programmas apgūvē, 2005. gada 9. decembrī tika organizēts seminārs “Vispārīzglītojošās skolas atbalsta personāla komisija – darbība, problēmas un risinājumi”. Semināra mērķis bija apkopot atbalsta personāla komisiju darba pieredzi pilsētas rajonos/priekšpilsētās un pilnveidot atbalsta personāla komisijas darbu vispārējās izglītības skolās.

Semināra mērķauditorija – skolu administrāciju pārstāvji un atbalsta personāla komisiju speciālisti, Departamenta rajonu/priekšpilsētu pedagoģiski medicīnisko komisiju priekšsēdētāji, speciālisti un rajonu/priekšpilsētu nodaļu vadītāji – iepazīnās ar atbalsta personāla komisijas darba pamatnostādņem, komisijas speciālistu lomu un kompetences robežām, kā arī ar

komisiju darbu pagājušajā mācību gadā. Rīgas Mūzikas internātvidusskolas un Āgenskalna sākumskolas speciālisti dalījās pieredzē par atbalsta komisiju darbu savās skolās. Par atbalsta sniegšanu skolēniem stāstīja Rīgas 84. vidusskolas Bērnu attīstības un izglītības centra vadītāja; semināra dalībniekiem bija iespēja apmeklēt šo centru. Lai iepazītos ar atbalsta sistēmas nodrošinājumu Igaunijā un Lietuvā, uz semināru bija aicināti kolēģi no Tallinas Izglītības departamenta un Viļņas Pedagoģiski psiholoģiskā centra.

Viens no svarīgākajiem jautājumiem seminārā bija skolas atbalsta personāla komisijas speciālistu loma un kompetences robežas.

Semināru beidzot, tika definētas skolas speciālistu kompetences:

- *Speciālais pedagogs* izvērtē mācīšanās grūtības, kas saistītas ar specifiskiem mācīšanās traucējumiem:

- vizuālās uztveres traucējumi;
- valodas signālu apstrādes traucējumi;
- motorisko funkciju attīstības traucējumi;
- uzmanības un koncentrēšanās traucējumi.

- *Skolotājs logopēds* diagnosticē un strādā ar 1.–4. klašu skolēniem, kam ir runas un valodas attīstības traucējumi.

- *Izglītības psihologs* diagnosticē mācību grūtību iemeslus un strādā ar skolēnu individuāli gadījumos, ja ir mācību motivācijas, uzvedības/emocionālās problēmas.

- *Sociālais pedagogs* izzina skolēnu un viņa sociālo vidi, kas traucē mācīties un apgūt dzīves prasmes, un veicina bērna iekļaušanos izglītības procesā, izmantojot sociālpedagoģiskās metodes.

1.4. Programma “Atkarību profilakse skolā”

1.4.1. Pētījums “Sociālo pedagogu un psihologu loma apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanā Rīgas vispārīzglītojošajās skolās”

Programmas “Atkarību profilakse skolā” ietvaros veikts pētījums „Sociālo pedagogu un psihologu loma apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanā Rīgas vispārīzglītojošajās skolās”. Pētījuma mērķis bija apzināt vispārējās izglītības skolu izglītības psihologu un sociālo pedagogu lomu apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanas (profilakses) darbā Rīgas skolās.

Pētījuma uzdevumi:

- novērtēt Rīgā strādājošo sociālo pedagogu un izglītības psihologu iesaistīšanos skolas profilakses

darba īstenošanā;

- apzināt speciālistu priekšstatus par profilakses darbu;

- apzināt sociālo pedagogu un izglītības psihologu darba grūtības, speciālistiem iesaistoties apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanā;

- apkopot informāciju par sociālo pedagogu un izglītības psihologu pieejamo atbalstu profilakses darbā.

Ņemot vērā pētījuma rezultātus un secinājumus, ir izstrādātas rekomendācijas, lai pilnveidotu izglītības psihologu un sociālo pedagogu darbu apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanai skolā.

Lai veicinātu mērķtiecīgu un mūsdienīgu (zinātniski pamatotu) darbu, speciālistiem nepieciešams papildināt zināšanas un izpratni par:

- Profilakses darba līmeņiem (skolas un citu institūciju darba/atbildības robežām). Ieteicamā darba forma – informatīvs materiāls un seminārs.

- Skolā sasniedzamajiem mērķiem, īstenojot profilakses darbu, par piemērotām darba metodēm. Ieteicamā darba forma – konsultācijas un semināri.

- Darba novērtēšanu, novērtēšanā izmantojamām metodēm, ņemot vērā izvirzīto mērķu specifiku. Meto- disks materiāls, konsultācijas.

Plānojot konsultācijas un seminārus, ieteicams tos paredzēt skolu komandām, kas ļautu iegūtās zināšanas nostiprināt praksē.

Lai sekmētu sistemātisku profilakses darbu, ietei- cams:

- veicināt komandas darba principu iedzīvināšanu praksē, risinot ne tikai ar profilaksi, bet arī ar bērna augšanu un attīstību saistītus jautājumus;

- nodrošināt regulāru informācijas apmaiņu gan skolas ietvaros, gan informācijas apmaiņu ar citām profilakses darbā iesaistītajām institūcijām, kas ļautu savlaicīgi pamanīt pārmaiņas, palīdzētu identificēt aktuālākās problēmas, kā arī radītu iespēju speciālistiem vairāk uzzināt par institūciju piedāvātajiem pakalpo- jumiem;

- attīstīt sadarbību starp skolas/ārpusskolas speciālistiem, nodrošinot dažādās profilakses mērķ- grupas ar tām nepieciešamajiem pakalpojumiem;

- veicināt regulāru pieredzes apmaiņu un “labas prakses” izplatīšanu.

Lai atbalstītu sistemātisku profilakses darbu, kas ietver gan komandas darbu, gan informācijas apmaiņu, gan sadarbību un pieredzes apmaiņu, ir vēlama aktīva vadības iesaistīšanās profilakses darba organizēšanā (skolas vadības un izglītības pārvaldes pārstāvju līdzdalība plānošanā un pasākumu nodrošināšanā).

Pētījuma ietvaros aptaujātie speciālisti norādīja, ka viņi veic plašu izpēti darbu, tāpēc vēlams apkopot informāciju par skolās strādājošo speciālistu veiktajiem pētījumiem, izvērtēt iespējas veidot vienotu pētījumu datu bāzi, lai veicinātu pētījumu datu salīdzināmību un vienotu novērtēšanas instrumentu ieviešanu.

Lai sekmētu speciālistu izpratni par efektīvu profilakses darbu, nepieciešams dot iespēju papildināt speciālistu zināšanas par dzīves prasmju pieeju un tās izmantošanas iespējām darbā, sniedzot praktiskus piemērus un rosinot pieredzes apmaiņu. Izglītojot speciālistus par dzīves prasmju pieeju, vairāk uzmanības nepieciešams pievērst speciālistu iespējām attīstīt konkrētas dzīves prasmes.

Īpaši svarīgi ir rast iespēju speciālistiem izglītoties par riska un aizsardzības faktoru pieeju, jo tieši izglītības psihologiem un sociālajiem pedagogiem ir plašākas iespējas pievērsties specifiskām skolēnu, skolotāju un vecāku problēmām un, tās risinot, veicināt apreibinošo vielu lietošanas ierobežošanu. Riska un aizsardzības faktoru pieejas attīstīšana ir svarīga arī tāpēc, ka, balstot profilakses darbu, tiek risinātas ne tikai apreibinošo vielu lietošanas problēmas, bet arī citas sociālās problēmas, piemēram, riska un aizsardzības faktors var tikt izmantots nepilngadīgo noziedzības profilaksei.

Tāpat profilakses darba kontekstā svarīgi ir speciālistus izglītot par neefektīvām profilakses darba pieejām (piemēram, biedēšana). Šādas zināšanas palīdzētu speciālistiem izvairīties no neefektīvām darba metodēm un formām, palīdzētu labāk apzināties sava darba iespējas un ierobežojumus.

Izglītojošā darba gaitā ieteicams publicēt informatīvus materiālus, organizēt seminārus un konsultācijas zināšanu pilnveidei un prasmju nostiprināšanai.

Lai pilnveidotu speciālistu sagatavotību profilakses darbam, ir nepieciešams attīstīt sadarbību ar tām augstskolām, kas sagatavo izglītības psihologus un sociālos pedagogus, mudinot augstskolas papildināt programmu saturu ar tēmām, kas saistītas ar apreibinošo vielu lietošanas profilakses darbu.

Tāpat ir vēlams lielāku uzmanību pievērst speciālistu veiktajai novērtēšanai. Padziļināta speciālistu veiktās novērtēšanas izpēte (novērtēšanas metožu lietošana praksē, novērtēšanas rezultātu dokumentēšana un analīze, iegūto rezultātu izmantošana darba organizēšanā u.c.) un izpēti rezultātu analīze palīdzētu ne tikai apzināt novērtēšanas problēmas, bet dotu iespēju apzināt speciālistu pozitīvo pieredzi.

1.4.2. Sadarbības procesa un rezultātu vērtējums sociālo pedagogu un izglītības psihologu darba ar riska jauniešiem pilnveidošanā

2005. gada novembrī un decembrī s/o "Izglītošanās centrs ģimenei un skolai" pēc Departamenta pasūtījuma veica pētījumu par Rīgas vispārējās izglītības skolu sociālo pedagogu un izglītības psihologu darbu ar riska grupas jauniešiem apreibinošo vielu lietošanas profilaksē (AVLP). Pētījuma mērķis bija gūt pamatu šī darba vadības pilnveidei.

Pētījums veikts, izmantojot kvalitatīvās socioloģiskās metodes. Lai analizētu pašreizējo AVLP darbu, bija nepieciešams balstīties uz šajā jomā sa-sniedzamo mērķu un tam nepieciešamo kompetenču shēmu. Tā kā Latvijā patlaban nav vispārpieņemtas apreibinošo vielu lietošanas profilakses speciālistu darba uzdevumu / nepieciešamo prasmju gradācijas, ko šajā gadījumā varētu izmantot, pētījuma autori ir balstījušies uz Lielbritānijā pieņemto četru līmeņu modeli. Tas klasificē speciālistu darba mērķus un nepieciešamās prasmes, pamatojoties uz mērķauditorijas apreibinošo vielu lietošanas līmeņiem. Šajā modeli ietvertās kompetences integrētas, papildinātas un pilotpētījuma nolūkiem strukturētas trīs grupās, kas ļāvis sistematizēt pētījuma informāciju. Kompetenču grupas ir šādas:

- teorētiskie AVLP pamati (zināšanas, kas veido pamatu efektīvai profilaksei);
- praktiskā AVLP darba veikšana (no vajadzību izpēti līdz rezultātu novērtēšanai);
- sadarbība (skolas iekšienē un ar ārpuskolas institūcijām).

Pētījuma rezultāti apstiprina to, ka efektīvai AVLP darba attīstībai nepieciešama vienota izpratne par šī darba mērķiem, to sasniegšanas ceļiem un iesaistīto speciālistu savstarpēji saistītajām lomām. Arī pētījuma dalībnieki norādīja uz nepieciešamību nodrošināt šādu vienotu pamatu.

Rezultāti liecina, ka pašreizējā profilakses darbā ir raksturīga neskaidrība gan par to, kādas pieejas uzskatāmas par efektīvām un kā teoriju īstenot praksē ar adekvātiem pasākumiem, gan par speciālistu (šajā gadījumā sociālā pedagoga un izglītības psihologa) konkrēto lomu profilakses darba veikšanā un sadarbībā ar citām institūcijām.

Specifiska sasniedzamā mērķa definēšana: metodoloģisks un konsultatīvs atbalsts sociālajam pedagogam un izglītības psihologam palīdzētu precīzāk uztvert apreibinošo vielu lietošanas problemātiku

jauniešu attīstības vajadzību kontekstā (nereducējot to uz medicīniskajiem aspektiem vai tikai mācību vielas apguves kavēšanu) un vienlaikus veikt mērķtiecīgākus un lietderīgākus profilakses pasākumus.

Pētījumā apstiprinājies tas, ka sociālo pedagogu un izglītības psihologu loma un praktiskā darbība profilakses darba veikšanā lielā mērā izriet no konkrētās skolas administrācijas nostājas, kapacitātes un ieinteresētības veidot apreibinošo vielu lietošanas profilakses darbu. Tā kā apreibinošo vielu lietošanas profilakses darbs notiek vairākos vielu lietošanas vai riska pakāpes līmeņos, ir jāparedz vairāku speciālistu un institūciju sadarbības īstenošana.

Piemēram, šī pētījuma ietvaros skaidri iezīmējas tendence, ka sociālie pedagogi un izglītības psihologi ļoti plaši iesaistās primārās vai vispārējās profilakses pasākumos. Tas varētu būt skaidrojams ar relatīvi vienkāršāko šādas profilakses uzdevumu. Tomēr skolā sociālo pedagogu un izglītības psihologu funkcijas saskaras un viņi strādā ar tiem bērniem/jauniešiem/ģimenēm, kur ir paaugstināts apreibinošo vielu lietošanas risks, tādēļ profilaksē veicamo uzdevumu īpatnībam ir jābūt daudz vairāk saistītam ar šo grupu.

Nenoliedzami, profilakses darbs ar riska grupas bērniem prasa daudz specifiskākas profesionālās zināšanas un arī gatavību pieņemt lēmumus, īpaši attiecībā uz to, vai vielu lietošanas gadījums ir raksturojams kā pusaudžu vecumposmā iespējama eksperimentēšana, vai runa jau ir par medicīnisku problēmu. Šajā jomā ir īpaši daudz neskaidrību, ko arī parāda pētījums.

Neskaidrība par savu lomu ir cieši saistīta arī ar neskaidrībām par veicamā darba mērķu, formu un rezultātu savstarpējo saistību.

Kopumā pētījums parāda, ka sociālo pedagogu un izglītības psihologu apreibinošo vielu lietošanas profilakses darba attīstībai ir nepieciešams vienots pamats, pretējā gadījumā nav iespējams to nedz plānot, nedz arī novērtēt un pilnveidot.

Rekomendējamie turpmākā darba virzieni:

1. Precizēt/definēt sociālo pedagogu un izglītības psihologu lomu un atbildības robežas apreibinošo vielu lietošanas profilaksē. Metode: ekspertu darba grupas izveide un vadlīniju / metodisko norādījumu izstrāde. Par diskusijas sākumpunktu iespējams izmantot šī pētījuma ietvaros lietoto četru līmeņu modeli. Būtiski ir vienoties par konkrētiem Latvijas apstākļiem atbilstošiem sociālā pedagoga un izglītības psihologa lomas raksturojumiem: kādi ir AVLP sasniedzamie mērķi, kādas

pieejas jāuzskata par efektīvām un atbalstāmām, ar kādām mērķauditorijām jāstrādā, ar ko ieteicams sadarboties. Tas kļūtu par pamatu vadlīniju izveidei, kuras palīdzētu speciālistiem ikdienas darbā. Vienlaikus šādi definēti mērķi un uzdevumi kļūtu par pamatu speciālistu tālākizglītības veidošanai.

2. Pilnveidot speciālistu tālākizglītību, nodrošināt tās atbilstību AVLP izvirzīto mērķu un uzdevumu veikšanai. Metodes: speciālistu apmācība un konsultatīvs atbalsts.

3. Rīgas vispārējās izglītības skolu sociālajam pedagogam un izglītības psihologam visās AVLP darba jomās nepieciešams:

- profilakses darba teorētiskie jautājumi;
- profilakses darba organizēšana (mērķi, darbību atbilstība mērķiem, iespējamie rezultāti);
- profilakses darba novērtēšana;
- profilakses darbs ar bērniem no dažādām riska grupām (tostarp identificēt šos bērnus, novērtēt riska pakāpi, šo bērnu/jauniešu vajadzības, vecumposma īpatnības).

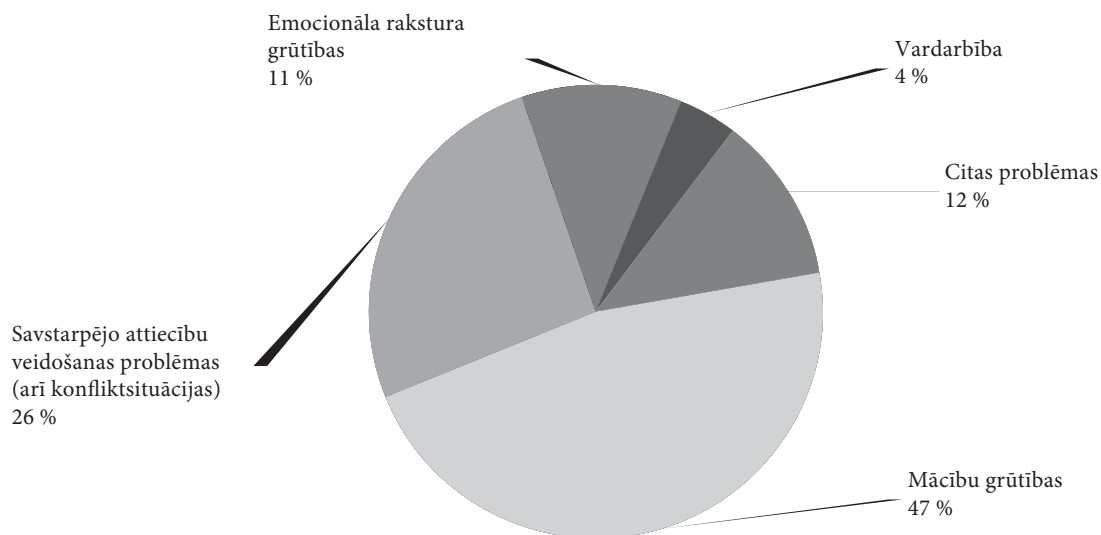
2. Izglītības psihologu darba statistiskie rādītāji

2.1. Individuālās konsultācijas

Pēc izglītības psihologu atskaitēm 2005. gadā izglītības iestādēs individuāli tika konsultēti 13 078 izglītojamie jeb 15 % no visa Rīgas skolēnu skaita; atkārtoti tika konsultēti 7845 skolēni. Salīdzinājumā ar 2004. gadu individuāli konsultēto skolēnu skaits mācību grūtību gadījumos ir pieaudzis par 1029 skolēniem jeb 8 %. Var secināt, ka to skolēnu, kuri konsultēti par mācību grūtībām, skaits ir palielinājies, jo jau otro gadu skolās aktīvi darbojas atbalsta personāla komisijas un šie skaitļi liecina, ka mērķtiecīgi tiek veikta bērnu izpēte un ir sakārtota atbalsta sistēmas sniegšana skolā. Jāpiebilst, ka Rīgā 2005. gadā tikai 44 skolās bija izveidotas atbalsta personāla komisijas, un šis darbs vēl ir jāturpina.

59. grafiks

Raksturīgākās problēmas, par kurām individuāli konsultēti skolēni

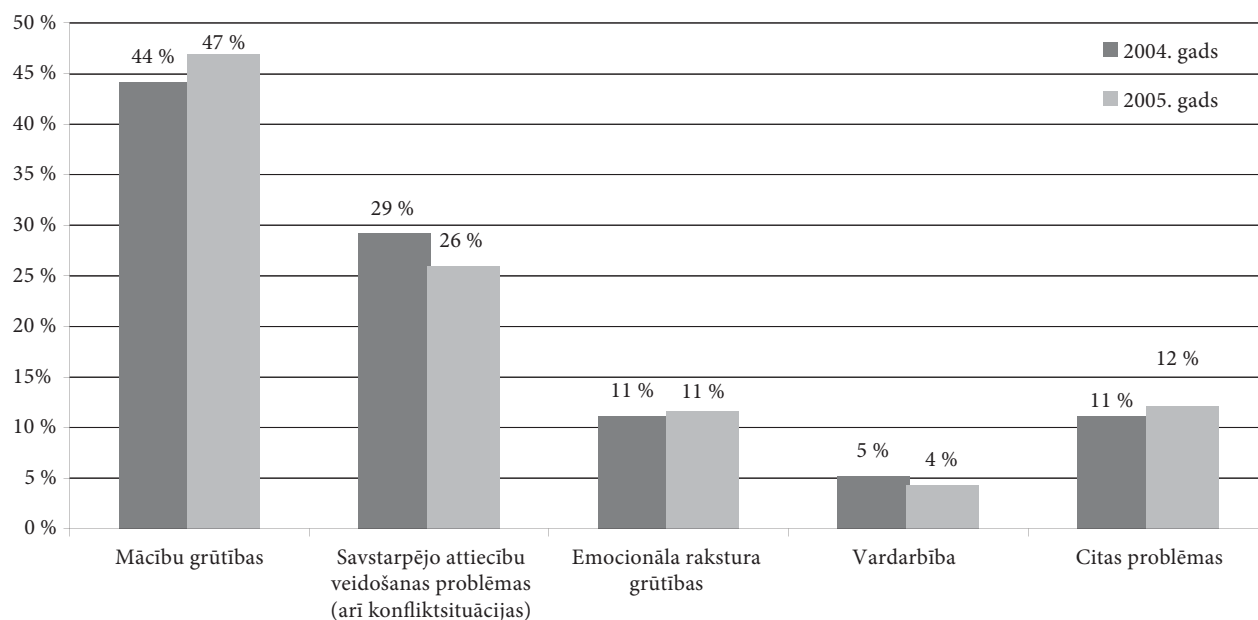

Visvairāk skolēnu individuālās konsultācijas ir saņēmuši saistībā ar mācību grūtībām (47 %) un savstarpējo attiecību veidošanas problēmām (26 %). Lai veiksmīgāk palīdzētu skolēniem šīs problēmas

risināt, psihologi sadarbojas ne tikai ar skolēniem un viņu vecākiem, bet arī ar klases audzinātājiem un priekšmeta skolotājiem.

60. grafiks

Raksturīgākās problēmas, par kurām individuāli konsultēti skolēni (% pret kopējo individuāli konsultēto skolēnu skaitu)

16. tabula

Skolēnu individuālā konsultēšana mācību grūtību gadījumos		
Problēmu raksturs	Skolēnu skaits 2004. gadā	Skolēnu skaits 2005. gadā
Saistībā ar skolēna izziņas spēju īpatnībām (specifiski mācību traucējumi, UDS u.c.)	2388	2786
Saistībā ar mācību motivāciju	1480	1605
Saistībā ar uzvedības problēmām	1723	1722

17. tabula

Skolēnu individuālā konsultēšana attiecību veidošanas jautājumos		
Problēmu raksturs	Skolēnu skaits 2004. gadā	Skolēnu skaits 2005. gadā
Attiecības ar vienaudžiem	2021	1666
Attiecības starp skolēniem un skolotājiem	818	846
Attiecības starp skolēniem un vecākiem	912	856

2005. gadā salīdzinājumā ar 2004. gadu ir palielinājies to skolēnu skaits, kuriem ir sniegta palīdzība mācību grūtību gadījumos, bet nedaudz samazinājies individuālo konsultāciju skaits vardarbības un savstarpējo attiecību problēmu risināšanas gadījumos.

Analizējot datus, var konstatēt, ka 2005. gadā gan skolēni, gan pedagogi daudz aktīvāk vērsās pie psihologa pēc palīdzības, lai objektīvāk risinātu mācīšanās traucējumu problēmas, apzinoties, ka psihologam ir profesionālās zināšanas, ar kuru palīdzību var novērtēt skolēna attīstības līmeni, zemās mācību motivācijas iemeslus. Par 96 % palielinājies to skolēnu skaits, kuri ir konsultēti saistībā ar mācību motivāciju un par 88 % pieaudzis to skolēnu skaits, kuri ir konsultēti saistībā ar uzvedības problēmām.

Salīdzinot ar 2004. gadu, konsultāciju skaits skolēniem, kuriem bija attiecību problēmas ar vienaudžiem un vecākiem, ir samazinājies, bet par 3 % ir palielinājies konsultāciju skaits attiecību problēmām starp skolēniem un skolotājiem.

Citas problēmas, kurās individuāli ir konsultēti skolēni:

- arodkonsultācijas,
- adaptēšanās grūtības,

- atkarības problēmas,
- sevis izzināšana,
- sešgadīgo bērnu gatavība skolai,
- konsultācijas par zinātnisko darbu rakstīšanu psiholoģijā u.c.

2.2. Konsultēšana grupās un skolēnu grupu psiholoģiskā izpēte

Ne vienmēr problēmas risinājumu var rast, individuāli konsultējot skolēnu; bieži vien ir svarīgi saprast un risināt problēmas skolēnu grupas vai klases ietvaros, tāpēc nozīmīga psihologa darba sastāvdaļa ir skolēnu konsultēšana grupās. 2005. gadā 2216 grupās tika konsultēti 38 838 skolēnu jeb 46 % no visiem Rīgas skolēniem. Galvenās problēmas, kurās tika konsultētas skolēnu grupas (sk. 61. grafiku), ir savstarpējo attiecību veidošana (8654 skolēni), adaptēšanās jaunās situācijās (8919 skolēni) un profesijas izvēle (10 174 skolēni). Citas tēmas vai problēmas, kas tika pārrunātas ar skolēniem grupās – pusaudžu alkoholisms, vardarbība, līderu spējas, emocionālās sfēras attīstība, gatavošanās eksāmeniem, olimpiādei, "es" sociālā pasaulē, izziņas procesu korekcija, psihologa palīdzības iespējas un

darba specifika skolā.

Izglītības psihologi veica arī skolēnu grupu psiholoģisko izpēti. 2004. gadā tika izpētīta 2451 skolēnu grupa, kopējais skolēnu skaits bija 50 439 jeb 53,8 % no Rīgas skolēnu skaita.

Pieaudzis to skolēnu grupu skaits, kurās ir izpētīti gan izziņas procesi, gan arī mācību motivācija, bet ir samazinājusies skolēnu savstarpējo attiecību izpēte grupās. Citi grupas izpētes mērķi – gatavība pārejai no sākumskolas uz pamatskolu, mācību motivācija, pašsajūta skolā, temperaments, agresijas līmeņa izpēte, līderu spējas, drošība skolā un uz ielas, atkarība, datorspēles, reprezentatīvā sistēma, stresa līmeņa noteikšana, skolēnu–skolotāju savstarpējās attiecības.

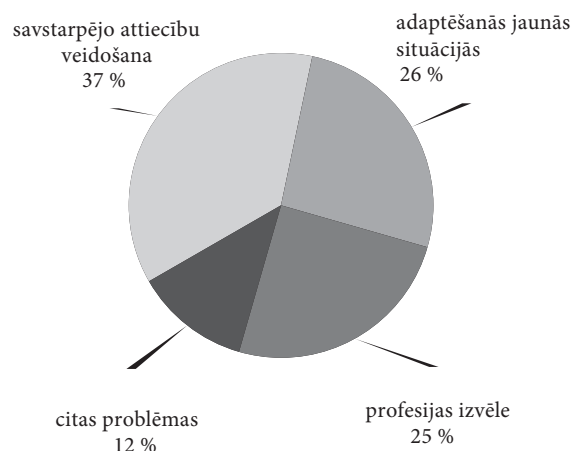
2.3. Pedagogu konsultēšana

2005. gadā tika individuāli konsultēti 5067 pedagogi jeb 61,70 % no visa Rīgas pedagogu skaita, atkārtoti tika konsultēti 2479 pedagogi.

Visvairāk pedagogi ir konsultēti skolēna mācību grūtību gadījumos un saistībā ar bērna uzvedību (sk. 62. grafiku). Citas problēmas skolotāju individuālajā konsultēšanā ir šādas – skolēna un skolotāja sadarbība, skolotāja personība, personiski jautājumi, tālākizglītība, skolēnu atbildības jautājumi, klases klimats, skolēna emocionāla rakstura grūtības, vardarbība klasē, komandas darbs, sadarbība ar vecākiem.

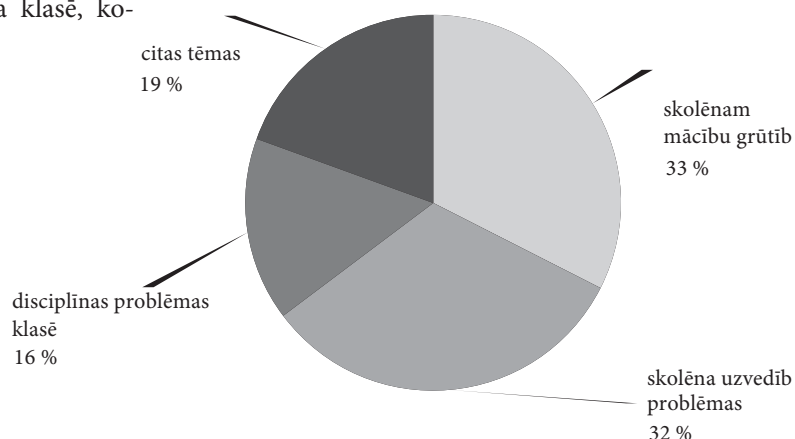
61. grafiks

Raksturīgākās problēmas skolēnu konsultēšanā grupās 2005. gadā (% no visa skolēnu skaita)

62. grafiks

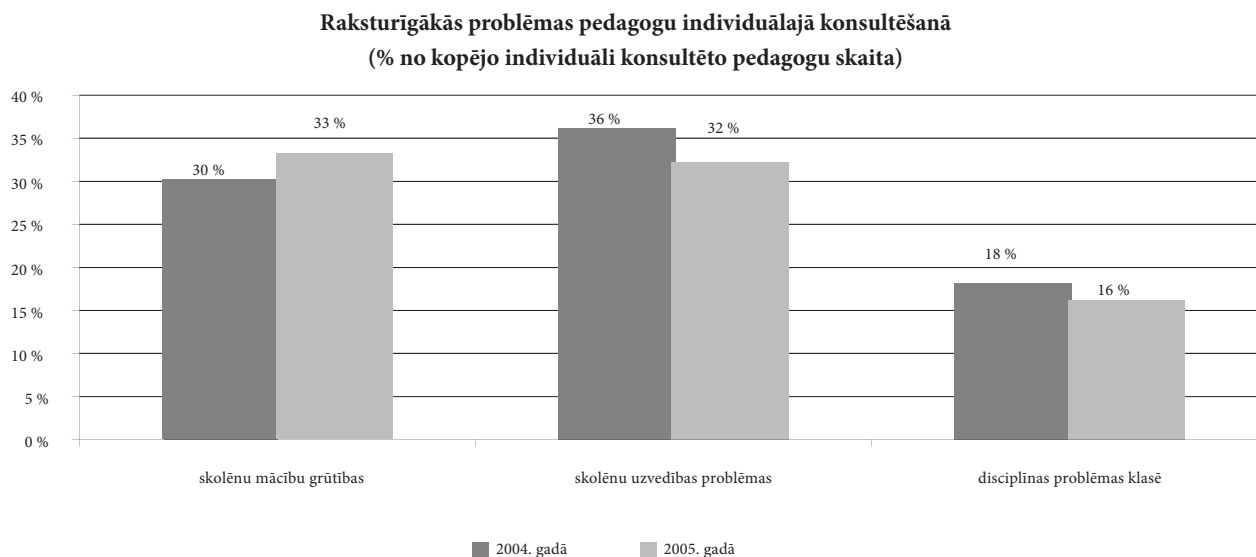
Raksturīgākās problēmas pedagogu individuālajā konsultēšanā 2005. gadā

18. tabula

Raksturīgākās problēmas, kas pētītas skolēnu grupās				
Grupas izpētes mērķis	2004. gadā		2005. gadā	
	Grupu skaits	Skolēnu skaits	Grupu skaits	Skolēnu skaits
Izziņas procesi	733	15 599	823	14 379
Savstarpējo attiecību izpēte grupā	638	13 959	438	8919
Mācību motivācija	275	4883	441	8654

63. grafiks

8

Nedaudz samazinājies psihologu darbs ar pedagogiem. Individuālā konsultēšana ir palielinājusies skolēna mācību grūtību gadījumos, kas, kā jau iepriekš tika norādīts, ir saistīts ar atbalsta personāla komandas izveidi skolās.

Izglītības psihologa darbs nav iedomājams bez sadarbības ar skolotājiem un to izglītošanas gan pedagoģiskajās sēdēs, gan dažādos semināros.

Raksturīgākās tēmas, kas ir apspriestas ar pedagogiem:

- skolēnu izpētes materiālu analīze;
- skolēnu mācību motivācija;
- otrgadniecība;
- profesionālā izdegšana un relaksācija;
- disciplīna, klases noteikumi;
- pusaudžu depresija, tās cēloņi, izpausmes;
- skolotāju komunikācijas metodes;
- skolēnu gribas attīstība.

2.4. Vecāku konsultēšana

2005. gadā tika konsultēti 3979 izglītojamo vecāki, no kuriem 2173 tika konsultēti atkārtoti. 64. grafikā redzams, ka psihologi visvairāk ir snieguši individuālas konsultācijas vecākiem saistībā ar bērna mācību grūtībām un bērna uzvedības problēmām.

647 vecāku grupām, kurās bija 12 040 vecāki, tika sniegta izglītojoša rakstura informācija par šādām tēmām:

- bērna gatavība skolai;
- adaptācija, pārejot no 4. klases uz 5. klasi;
- skolēna mācību motivācija;
- agresijas izpausmes, to novēršana;
- karjeras izvēle.

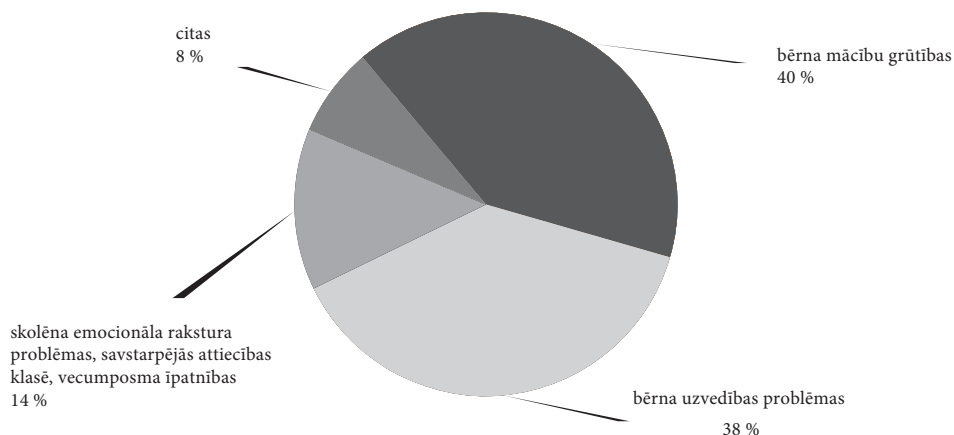
Galvenie turpmākās darbības virzieni

Plānots veikt un īstenot vairākus pasākumus un projektus:

- turpināt organizēt izglītības psihologiem profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus, kursus, seminārus, supervīzijas;
- turpināt projektu "Problēmiskolēnu un ģimeņu konsultēšana";
- turpināt organizēt krīzes profilakses pasākumus izglītības iestādēs un nepieciešamības gadījumā nodrošināt krīzes intervenci izglītības iestādēs;
- projekta "Vai esi drošībā?" ietvaros organizēt tālākizglītības kursus pedagoģiskajiem darbiniekiem par metodisko materiālu "Skolas loma darbā ar mobingu";
- veicināt institūciju sadarbību akūtos gadījumos, kad ģimenē ir vardarbība;
- nepieciešams savlaicīgi diagnosticēt piecgadīgos un sešgadīgos bērnus, kuriem ir specifiski mācīšanās traucējumi, un veikt korekcijas darbu atbilstoši konkrētajam mācīšanās traucējumam, kā arī pilnveidot komandas darbu izglītības iestādēs, lai

64. grafiks

Raksturīgākās problēmas skolēnu vecāku individuālajā konsultēšanā

risinātu jautājumu par skolēniem, kuriem ir grūtības pamatzglītības programmas apguvē;

- turpināt darbu pie skolēna individuālā attīstības plāna izstrādes;
- piedāvāt atbalsta un korekcijas grupas ārpus skolas skolēniem, kuriem ir specifiski mācīšanās traucē-

jumi vai mācīšanās grūtības;

- veikt pasākumus sadarbībā ar Atkarību profilakses centru, pamatojoties uz pētījuma rezultātiem atkarību profilakses jomā;
- veicināt vienotu psihodiagnostisko metodiku izmantošanu izglītības psihologu darbā.

Grāmatvedības uzskaites sistēma

Rīgas domē, izmantojot datorprogrammu “Apvārsnis 2.0”, ir izstrādāta vienota grāmatvedības uzskaites sistēma, un tā tiek pakāpeniski ieviesta visās Rīgas domes struktūrvienībās. “Apvārsnis 2.0” ir grāmatvedības sistēma, ar kuras palīdzību iespējams veikt finanšu un saimnieciskos darījumus un ar to saistīto datu uzskaiti, apkopošanu un analīzi, kā arī sagatavot atsevišķas finanšu atskaites.

Lai panāktu grāmatvedības darba uzlabošanu un veidotu vienotu grāmatvedības uzskaites poli-

tiku Departamentā, kā arī lai veiktu kontroli Departamenta iestāžu grāmatvedībās un nodrošinātu atbilstošu konsolidācijas pārskatu sagatavošanu, sadarbībā ar Rīgas domes Finanšu departamentu un Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centru veikti sagatavošanas darbi grāmatvedības uzskaites sistēmas ieviešanai visās Departamenta rajonu/priekšpilsētu nodaļu centralizētajās grāmatvedībās, sākot ar 2006. gada janvāri. Kā jau minēts, šim vajadzībām ir iegādāti 70 datori Departamenta rajona nodaļu grāmatvedībām.

Sociālā pedagoģija

Psiholoģijas, sociālās un speciālās pedagoģijas nodaļas kompetencē ir gādāt par sociālpedagoģiskās palīdzības sniegšanu, problēmu analīzi Departamenta padotības izglītības iestādēs, plānot un noteikt prioritārus profilaktiskos pasākumus, pārraudzīt un koordinēt sociālo pedagogu darbu izglītības iestādēs.

2005. gadā vispārējās izglītības skolās strādāja 152 sociālie pedagogi, no kuriem 99 % ir augstākā profesionālā izglītība sociālajā pedagoģijā.

Interesu izglītības iestādēs strādāja 15 sociālie pedagogi ar augstāko profesionālo izglītību.

Rīgas pašvaldība finansiāli atbalsta sociālo pedagogu kvalifikācijas iegūvi Latvijas Universitātē (turpmāk tekstā – LU). LU absolvēja 17 sociālie pedagogi un uzsāka sociālpedagoģisko darbību izglītības iestādēs.

Pagājušajā gadā veiksmīgi tika koordinēts sociālo pedagogu metodiskais darbs un veicināta sociālo pedagogu līdzdalība skolas atbalsta personāla komandas darbā. Regulāri organizētas sociālo pedagogu metodisko apvienību vadītāju sanāksmes un īstenots pieredzes apmaiņas brauciens uz Jelgavas pilsētas Izglītības pārvaldi, lai uzzinātu par sociālpedagoģisko darbību Jelgavā. Savukārt rajonos/priekšpilsētās sistemātiski rīkotas kopīgas speciālistu sanāksmes, kurās piedalījās arī pašvaldības institūciju speciālisti (Sociālā dienesta, Bāriņtiesas, Valsts un Pašvaldības policijas, Bērnu tiesību aizsardzības centra speciālisti u.c.). Lai pilnveidotu komandas sadarbību ar institūciju speciālistiem, iepazītos ar sociālā pedagoga un sociālā darbinieka sadarbības modeli, tika rīkots pieredzes apmaiņas brauciens uz Siguldas novada Domes Sociālās palīdzības pārvaldi.

Programmas “Sociālo pedagogu profesionālā kvalifikācija” ietvaros realizēti 15 tālākizglītības kursi, lai pilnveidotu sociālo pedagogu profesionālā darba kvalifikāciju. Par tālākizglītības kursu beigšanu apliecības saņēma 180 sociālie pedagogi.

Departaments, noslēdzot sadarbības līgumu ar Sociālā darba un sociālās pedagoģijas augstskolu “Attīstība”, deva iespējas 24 sociālajiem pedagogiem turpināt profesionālo izglītošanos semināros (“Pašpalīdzības mehānismi krīzes situācijā”, “Animācijas metožu lietojums sociālajā un sociālpedagoģiskajā darbā”, “Palīdzība cilvēkiem – lietu izskaidrojums”).

Departaments ir izdevis bukletu “Interesu izglītības iestādes sociālais pedagogs”, kurā ir informācija audzēkņiem, viņu vecākiem un pedagogiem par to, ko dara interešu izglītības iestādes sociālais pedagogs un kādu palīdzību viņš sniedz.

Departaments ir veltījis lielu darbu sociālo pedagogu sadarbības pilnveidošanai ar valsts un pašvaldības institūcijām. Sadarbojoties ar Rīgas domes Labklājības departamentu, organizēts seminārs “Sociālā pedagoga un sociālā darbinieka loma skolas un ģimeņu problēmu risināšanā”. Semināra mērķis bija pilnveidot sociālā pedagoga un sociālā darbinieka sadarbību skolas un ģimeņu problēmu risināšanā, lai sekmētu efektīvāku darba rezultātu sasniegšanu. Sadarbojoties divām institūcijām, ir iespēja labāk pieņemt lēmumus, precīzāk izpētīt konkrētas problēmas cēloņus un piemērot tai radošu risinājumu. Tika izstrādāts sadarbības modeļa projekts.

Lai novērstu skolēnu klaiņošanu un skolas neapmeklēšanu, nepieciešama vēl ciešāka sadarbība starp Pašvaldības policiju un skolu sociālajiem pedagogiem, tāpēc Departaments kopīgi ar Pašvaldības policiju organizēja informatīvo semināru.

2005. gadā turpinājās Departamenta un Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra (turpmāk tekstā – RBTAC) ilggadējā sadarbība bērnu tiesību un pienākumu nodrošināšanas jomā. Sociālie pedagogi piedalījās RBTAC organizētajā seminārā “Inovācijas bērnu pienākumu un tiesību nodrošināšanā”.

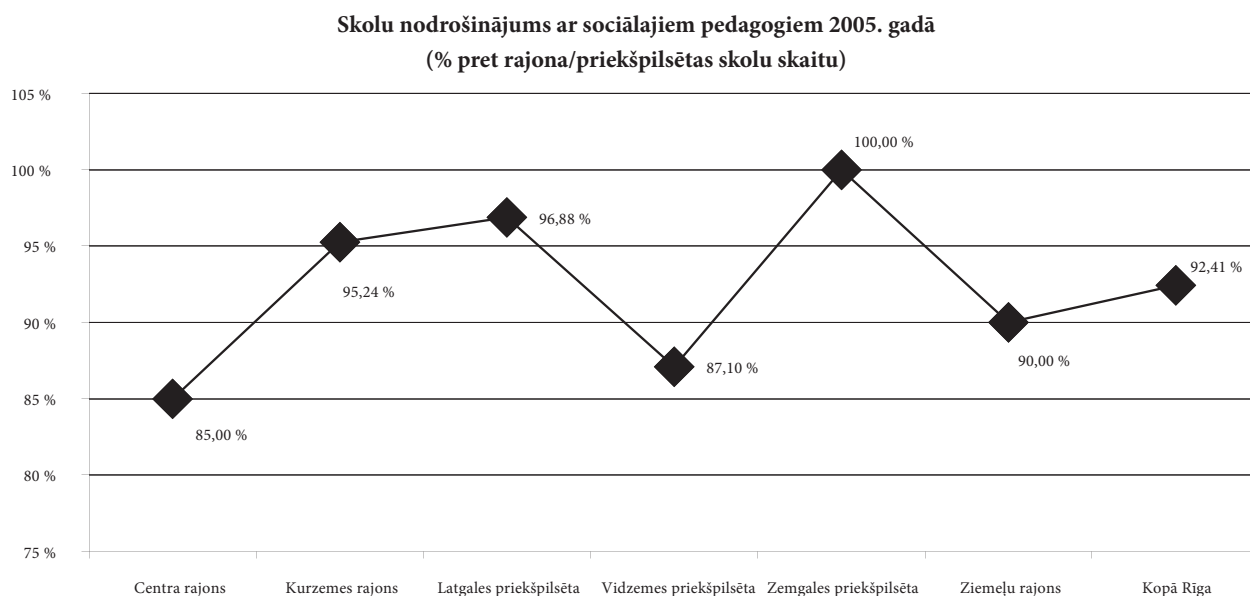
Rīgas sociālie pedagogi ir līdzdarbojušies projektos un semināros, ko ir organizējis Rīgas Atkarības profilakses centrs un Bērnu un ģimenes lietu ministrija (turpmāk tekstā – BGLM).

BGLM organizētajā projektā “Bērniem draudzīga skola” piedalījās 44 Rīgas vispārējās izglītības skolas.

Projekta ietvaros notika diskusijas starp pašvaldības pārstāvjiem, pedagogiem, vecākiem un skolēniem par iespējām un sadarbību bērniem draudzīgas, veselīgas un drošas skolas vides veidošanā, tika izstrādāti vairāki bērniem draudzīgas skolas modeļi, piedāvāta vienkārša kritēriju sistēma, lai veidotu bērniem draudzīgu skolu tīklu. Pasākumu kopums beidzās ar konferenci “Bērniem draudzīga skola” un konferences rezolūcijas pieņemšanu.

Sākot ar 2006. gadu, skolas, ja tās to vēlēšies, varēs

65. grafiks

sākt bērniem draudzīgas skolas veidošanu savā skolā, izmantojot savu modeli vai citu skolu pieredzi. Saskaņā ar noteikto kārtību tiks izvērtēta skolas atbilstība bērniem draudzīgas skolas kritērijiem un skolai piešķirs nosaukumu “Bērniem draudzīga skola”.

1. Sociālo pedagogu darba raksturojums vispārējās izglītības skolās

Saskaņā ar skolu sociālo pedagogu atskaitēm 134 Rīgas skolās strādāja 152 sociālie pedagogi. Tas nozīmē, ka 92 % skolu bija nodrošinātas ar speciālistiem (sk. 65. grafiku). Speciālistu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir pieaudzis par 1%.

Sociālajam pedagogam visciešākie sadarbības partneri skolā ir izglītības psihologs, speciālais pedagogs, mācību priekšmetu skolotāji un klašu audzinātāji, jo īpaši atbalsta personāla komisijas darbā.

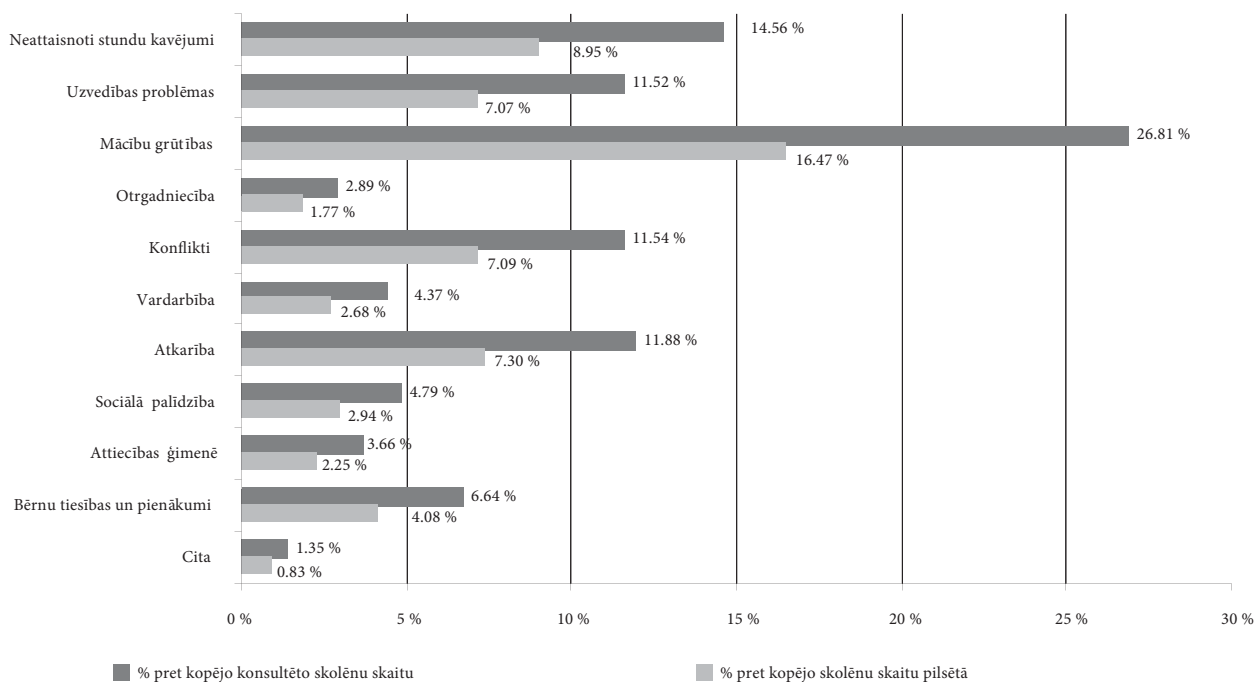
Sociālais pedagogs veic vides sociālo izpēti un sekmē socializācijas procesu ietekmējošo risku, kas traucē skolēnam izglītības ieguves procesā, mazināšanu, kā arī veic ģimenes sociālās adaptācijas

19. tabula

Darbs ar skolēniem						
	Konsultēto skolēnu skaits 1. semestrī	% pret kopējo skolēnu skaitu	Konsultēto skolēnu skaits 2. semestrī	% pret kopējo skolēnu skaitu	Konsultēto skolēnu skaits gadā	% pret kopējo skolēnu skaitu
Individuālā konsultēšana	26 662	30,80 %	26 515	30,63 %	53 177	61,42 %
Konsultēšana grupā/klasē	93 474	107,97 %	78 888	91,12 %	172 362	199,09 %
Izglītošanas (profilakses) pasākumi	105 102	121,40 %	97 775	112,94 %	202 877	234,34 %

66. grafiks

Individuāli konsultēto skolēnu sadalījums pa tēmām 2004./2005. m.g.

9

komponentu izpēti un sniedz palīdzību normālai ģimenes funkcionēšanai. Sociālais pedagogs pēta skolēna sociālās prasmes (attiecības ar vienaudžiem, skolotājiem, ģimenes locekļiem u.c.), kā arī skolēna nodrošinājumu ar mācību līdzekļiem, transporta pakalpojumiem, ēdināšanas un citiem pamatvajadzību nodrošinājuma pakalpojumiem.

1.1. Darbs ar skolēniem

Sociālais pedagogs strādā ar skolēnu gan individuālās konsultācijās, gan konsultācijās grupā/klasē, gan arī izglītošanas pasākumos. Skolas sociālie pedagogi individuālās konsultācijas par dažādām problēmām un jautājumiem ir snieguši 12,4 % skolēnu, 40,2 % skolēnu ir saņēmuši konsultācijas grupās/klasēs un 47,4 % skolēnu ir iesaistījušies izglītošanas pasākumos (% pret visiem iesaistītajiem skolēniem).

Salīdzinot ar 2004. gadu, konsultēto skolēnu skaits mācību grūtību un neattnisnoto mācību stundu kavējumu jautājumos ir nemainīgs. Šīs problēmas skolās nav jaunums, bet to cēloņi nereti ir ārpus skolas

ietekmes sfēras. Sociālie pedagogi var ietekmēt tādas faktorus, kas veicina, piemēram, skolēnu mācību stundu apmeklēšanu, bet ir grūti ietekmēt riska faktorus, kas pastāv sabiedrībā.

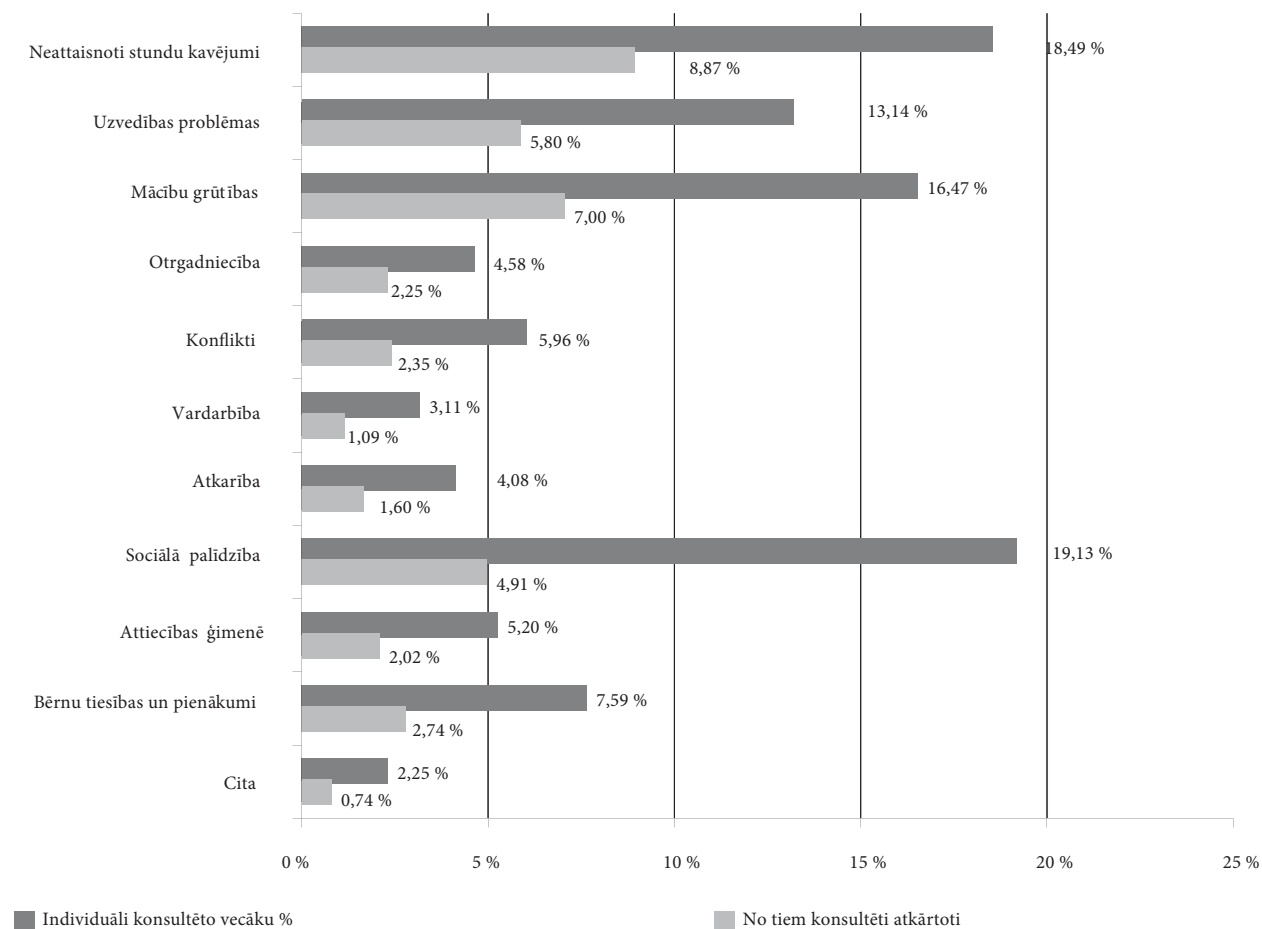
Pagājušajā gadā par 2 % samazinājies to konsultāciju skaits, kas sniegtas atkarības jautājumos, par 1 % – vardarbības un otrgadniecības problēmu gadījumos, bet par 1 % pieaudzis konsultēto skaits konfliktsituāciju problēmu gadījumos, kas ir saistīts ar savstarpējo attiecību problēmām un uzvedības problēmām.

1.2. Darbs ar vecākiem

Ja bērns nespēj vai negrib mācīties, sociālais pedagogs ir viens no tiem, kurš pēta un skaidro iemeslus. Tie var būt visdažādākie, piemēram, bērnam nav nepieciešamo mācību līdzekļu un ģimene nav spējīga tos iegādāties, nav transporta braukšanas kartiņas, lai nokļūtu līdz skolai, skolēns ir izsalcis u.tml. Noskaidrojot attiecīgos iemeslus, sociālais pedagogs, ja nepieciešams, iesaka ģimenei izmantot sociālo dienestu palīdzību. Tomēr ne visi vecāki palīdz saviem bērniem.

67. grafiks

Individuāli konsultēti vecāki sadalījumā pa problēmu jomām 2004./2005. m.g.

Bieži vecāki aizbildinās ar laika trūkumu, aizņemtību darbā, tādēļ problēmas jārisina bērniem un skolai.

Salīdzinot ar 2004. gadu, par 4 % pieaudzis sociālās palīdzības jautājumos konsultēto vecāku skaits. Konsultēto vecāku skaits samazinājies par 7 % neattaisnotu mācību stundu kavējumu jautājumos, par 7 % – sakarā ar attiecībām ģimenē, par 1 % – sakarā ar vardarbības problēmām; konsultēto vecāku skaits par 2 % samazinājies atkarības jautājumos.

1.3. Darbs ar pedagogiem

Skolās sociālajiem pedagogiem ir izveidojusies cieša sadarbība ar citiem skolas pedagogiem. Skolas skolotāji un klašu audzinātāji ir tie, kas visvairāk konsultējas ar skolas sociālo pedagogu par dažādiem jautājumiem. Pedagogu konsultēšana notiek gan individuāli, gan grupās.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 32 % vairāk pedagogi ir konsultēti jautājumā par skolēnu neattaisnotiem stundu kavējumiem, 23 % – par skolēnu problēmām mācību grūtību jautājumos, 18 % – par skolēnu uzvedības problēmu jautājumiem, 18 % – par bērnu tiesību un pienākumu jautājumiem, 15 % – par skolēnu atkarības jautājumiem, 12 % – par skolēnu

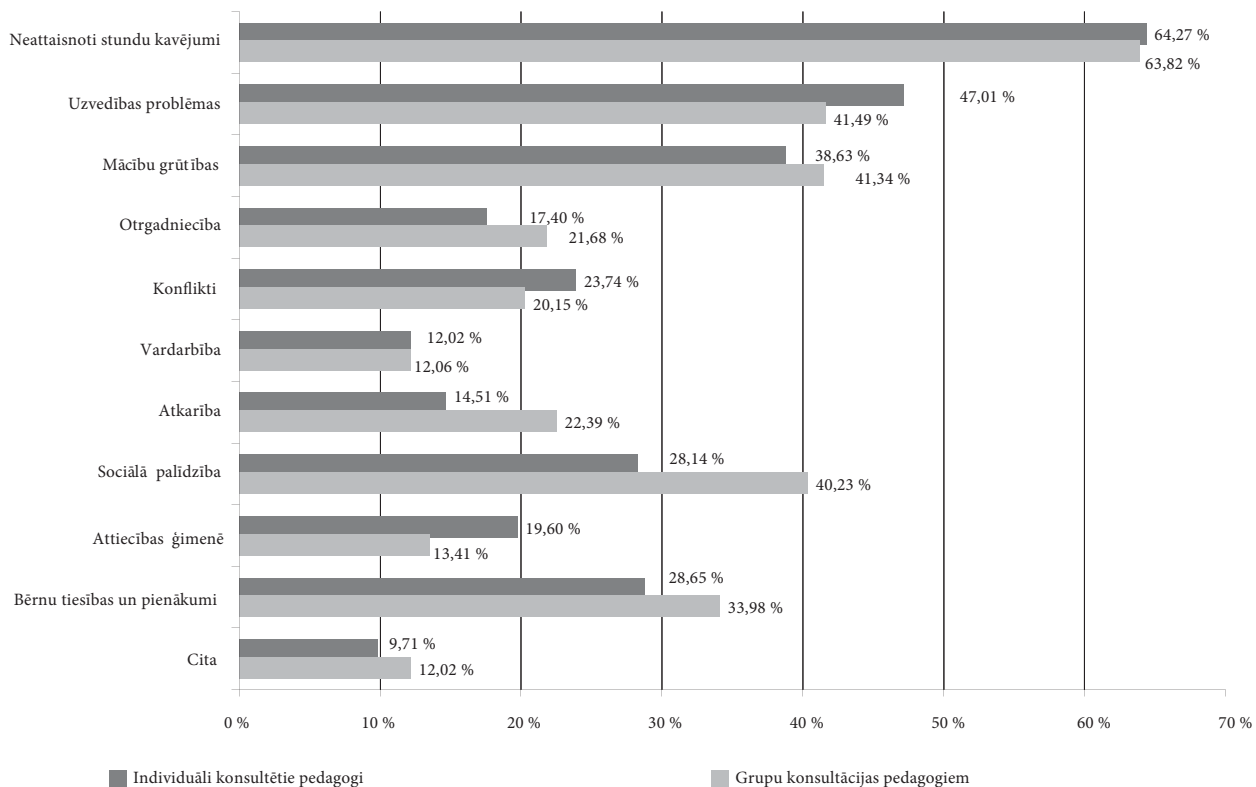
20. tabula

Vecāku konsultēšana				
Rajons/priekšpilsēta	Individuāli konsultēto vecāku skaits gadā	No tiem konsultēti atkārtoti	Individuāli konsultēti – % pret kopējo individuāli konsultēto vecāku skaitu	Atkārtoti individuāli konsultēti – % pret kopējo individuāli konsultēto vecāku skaitu
Centra	2099	983	8 %	3,74 %
Kurzemes	5767	2105	21,97 %	8,02 %
Latgales	6271	2559	23,89 %	9,75 %
Vidzemes	4522	1503	17,23 %	5,73 %
Zemgales	4028	1910	15,35 %	7,28 %
Ziemeļu	3562	1273	13,57 %	4,85 %
Rīga	26 249	10 333	100 %	39,37 %

9

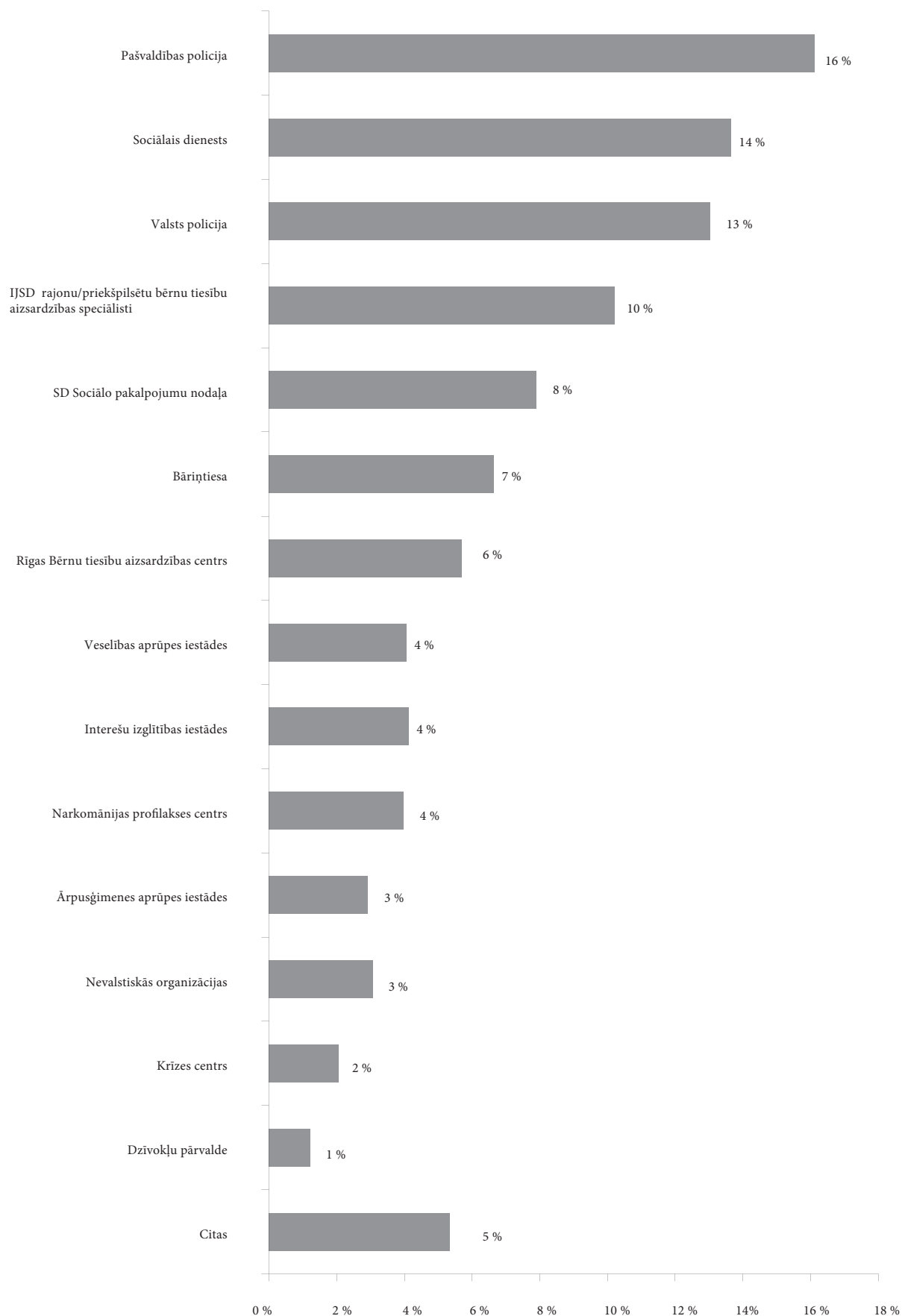
68. grafiks

Pedagogu konsultēšana individuālajās un grupu konsultācijās 2004./2005. m.g. (% pret kopējo pedagogu skaitu pilsētā)

69. grafiks

Skolas sociālā pedagoga sadarbības partneri 2004./2005. m.g. (% pret kopējo sadarbības reižu skaitu)

otrgadniecību, 9 % – par konfliktsituāciju un savstarpējo attiecību problēmām un 6 % – par vardarbības gadījumiem.

Lai objektīvāk pārvarētu grūtības, pedagogi daudz aktīvāk vērsas pēc profesionāļu palīdzības, jo sociālajam pedagogam ir profesionālās darba formas un metodes, ar kuru palīdzību var kvalitatīvāk, efektīvāk un ātrāk novērst problēmas.

1.4. Sadarbība ar institūcijām

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vairākkārt pieaudzis sociālo pedagogu un citu institūciju speciālistu sadarbības reižu skaits. Tas nozīmē, ka skolu sociālajiem pedagogiem ir nepieciešama citu institūciju profesionāla palīdzība, jo bieži problēmas ir komplicētas un skola ar saviem resursiem ne vienmēr var palīdzēt grūtībās nonākušajām ģimenēm. Savukārt ģimenes ne vienmēr spēj problēmas risināt individuālajā un institūciju līmenī, un iemesli tam ir dažādi.

Visbiežāk vērojama tendence skolas un ģimeņu problēmu raksturojumā ir:

- apgrūtinātas skolēnu spējas adaptēties jaunā situācijā;

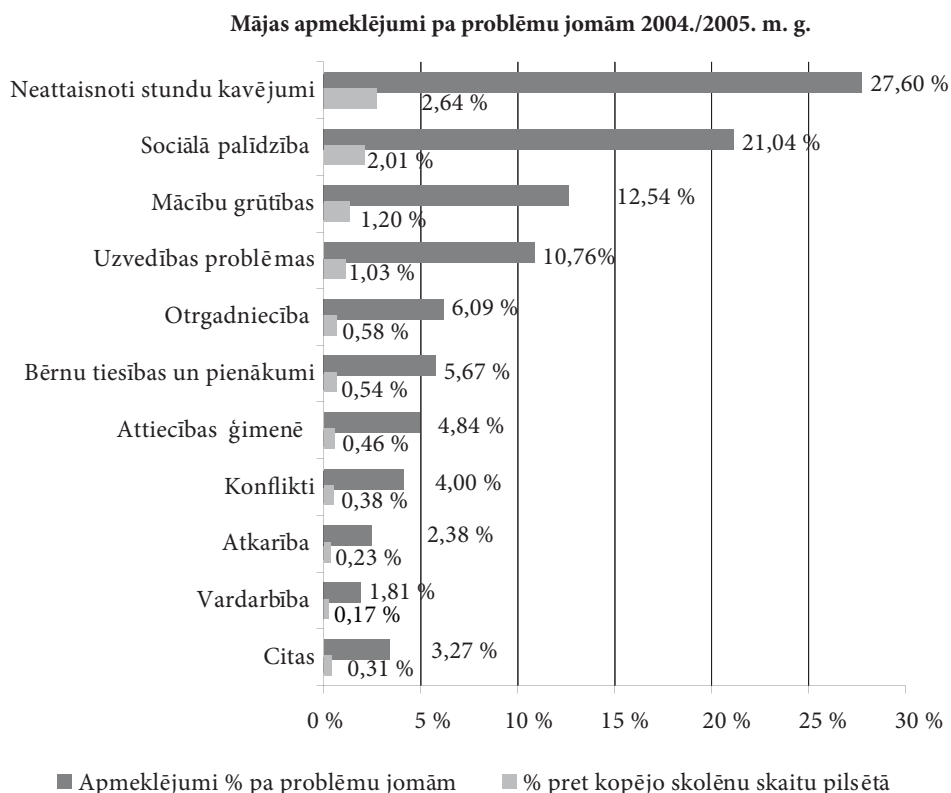
- neprasme izmantot pieejamos resursus;
- mazināta emocionālā saikne paaudžu attiecībās;
- vāja vecāku izpratne par saviem pie-nākumiem;
- dažādas psiholoģiska, medicīniska un sociāla rakstura problēmas.

Sociālā pedagoga visbiežākais sadarbības partneris bija Pašvaldības policija – 2676 reizes, bet Valsts policija – 2162 reizes. Sociālās palīdzības jautājumi tika kārtoti ar Sociālā dienesta speciālistu palīdzību – 2266 reizes, ar Sociālo pakalpojumu nodaļas speciālistiem – 1307 reizes. Tāpat sociālā pedagoga sadarbības partneri dažādu problēmu izskatīšanā bija bāriņtiesas – 1099 reizes, Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs – 939 reizes, veselības aprūpes iestādes – 763 reizes, Narkomānijas profilakses centrs – 654 reizes un citi sadarbības partneri.

1.5. Mājas apmeklējumi

Sociālajam pedagogam, veicot darba pienākumus, bieži nākas apmeklēt skolēnus mājās. Mājas apsekojumi ir notikuši 8271 reizi, kas ir par 1538 apsekojumiem mazāk nekā iepriekšējā mācību gadā. Šajā gadā ir uzlabojusies sadarbība ar sociālajiem darbinie-

70. grafiks

kiem, jo komplicētu problēmu gadījumos ar ģimenēm strādā gan sociālais pedagogs, gan sociālie darbinieki. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 9 % pieaudzis mājas apsekojums sociālos jautājumos.

Samazinājies mājas apsekojumu skaits pa šādām problēmu jomām:

- 9 % – neattaisnotu mācību stundu gadījumos;
- 5 % – mācību grūtību jautājumos;
- 4 % – saistībā ar attiecībām ģimenē;
- 2 % – uzvedības problēmu jautājumos;
- 1 % – konfliktsituāciju gadījumos.

Mājas apsekojumu skaits ir samazinājies, jo sociālie pedagogi ir daudz sadarbojušies ar vecākiem, un vecāki savukārt ir motivētāki sadarboties ar skolu pedagogiem.

2. Sociālo pedagogu darba raksturojums interešu izglītības iestādēs

Sociālais pedagogs interešu izglītības iestādē palīdz iesaistīt bērnus un jauniešus interešu izglītības programmās atbilstoši bērnu interesēm. Vairākums jauniešu un bērnu ir ieinteresēti un motivēti darboties interešu izglītības programmās, jo tās ir pieejamas un brīvprātīgas ikvienam, to uzsākšanai nav nepieciešama iepriekšēja sagatavotība.

2.1. Darbs ar audzēkņiem

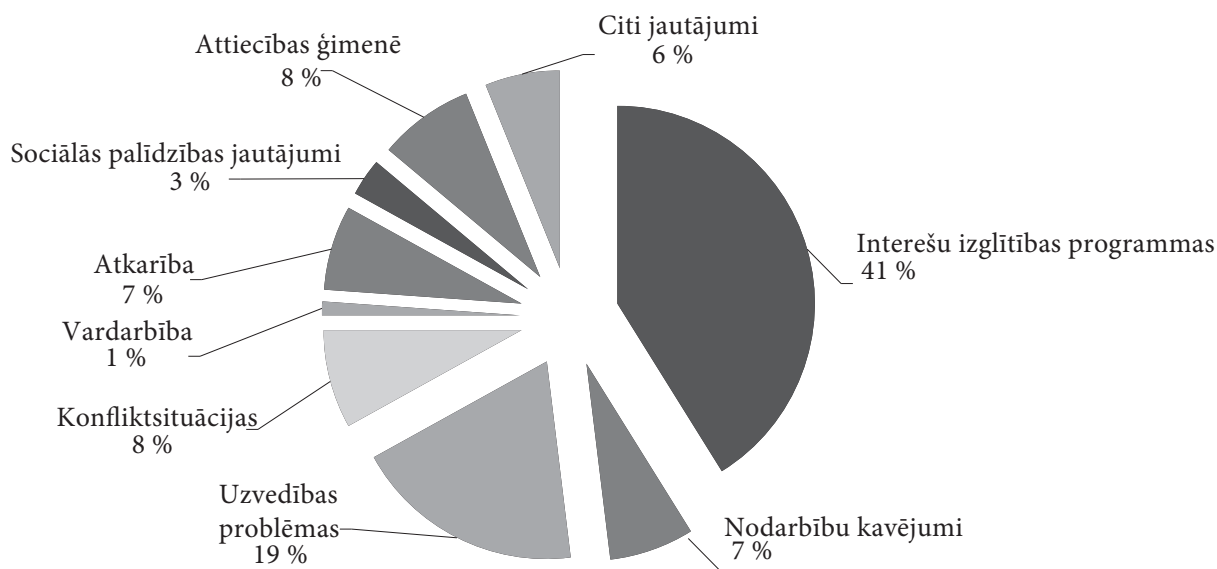
Pēc interešu izglītības iestāžu sociālo pedagogu atskaitēm 2005. gadā interešu izglītības iestādēs individuāli konsultēti 1695 audzēkņi.

Sociālo pedagogu aktīvo darbību dēļ ir samazinājušies pulciņu nodarbību kavējumi, saskarsmes un uzvedības problēmas, veiksmīgāk tiek risinātas konfliktu situācijas. Visvairāk (41 %) audzēkņu individuāli konsultēti par interešu izglītības programmām, ko piedāvā interešu izglītības iestāde.

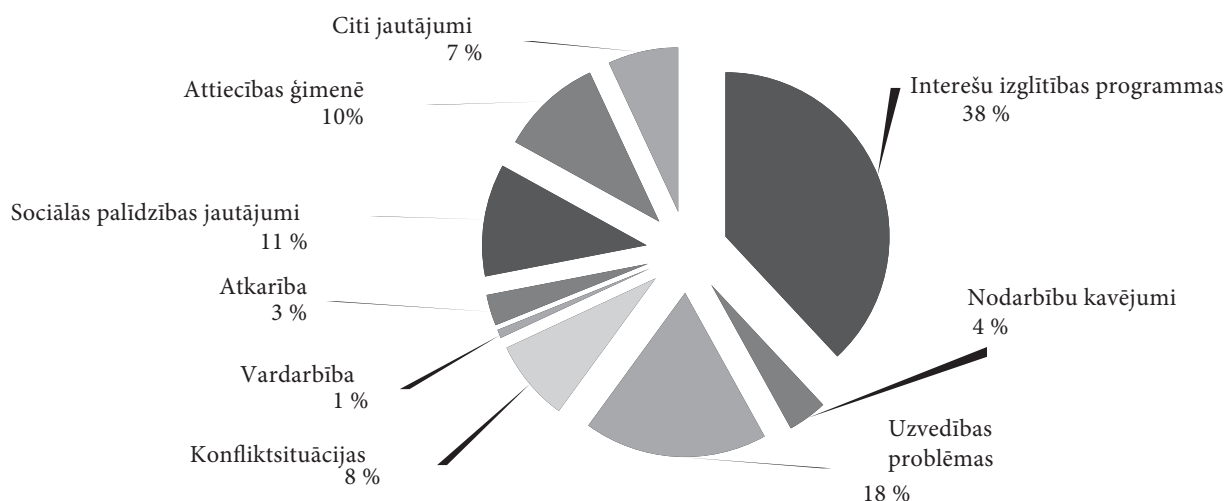
Izglītojoši profilaktiskajos un informatīvajos pasākumos piedalījās 10 068 audzēkņi, no tiem 1273 audzēkņi bija no trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm. Sociālie pedagogi ir organizējuši 163 audzēkņiem jeb 2 % (% pret kopējo audzēkņu skaitu, kuri piedalījās pasākumos) nometnes, lai pilnveidotu audzēkņu sociālās prasmes. Šajās nometnēs piedalījās arī 57 audzēkņi no maznodrošinātām ģimenēm. Lai veiktu izglītošanu profesionālās karjeras izvēlē, 587 audzēkņiem tika organizētas tikšanās ar dažādu profesiju speciālistiem. Tematiskajos pasākumos, konkursos un viktorīnās ir piedalījies 1721 audzēkņis.

71. grafiks

Audzēkņu individuālā konsultēšana (% pret kopējo individuāli konsultēto audzēkņu skaitu)

Vecāku individuālā konsultēšana (% pret kopējo individuāli konsultēto vecāku skaitu)

2.2. Darbs ar vecākiem

Arvien vairāk interešu izglītības iestāžu sociālie pedagogi sadarbībā ar interešu izglītības iestāžu, kā arī ar brīvā laika centra pedagogiem izmanto metodes, lai dažādās nodarbībās iekļautu audzēkņu vecākus. Vecākiem tiek dota iespēja pavadīt laiku kopā ar bērniem ārpus mājām – citā, emocionāli un estētiski labvēlīgā vidē.

2005. gadā par dažādām problēmām un jautājumiem individuāli tika konsultēti 575 vecāki. Par interešu izglītības programmām individuālās konsultācijas ir saņēmuši 167 vecāki jeb 38 % no konsultētajiem vecākiem, 18 % vecāku konsultēti par audzēkņu uzvedības problēmām, 11 % – par sociālās palīdzības jautājumiem, 10 % – par savstarpējām attiecībām ģimenē, 8 % – par konfliktsituācijas risināšanas jautājumiem u.c.

Aktīva sociālpedagoģiskā sadarbība ar vecākiem notika bērnu un jauniešu centrā „Laimīte”. Sociālais pedagogs BJC „Laimīte” strādā otro mācību gadu. Šajā laika posmā sociālais pedagogs kopā ar citiem pedagogiem centās pēc iespējas vairāk iesaistīt vecākus savu bērnu brīvā laika lietderīgā organizēšanā, lai veicinātu bērnu un viņu vecāku savstarpējo sadarbību.

Bez tradicionālajām un labi zināmajām darba formām ar vecākiem (vecāku sapulces, atskaites koncerti, izstādes, atvērto durvju dienas, labāko audzēkņu nominācija u.c.), tika lietotas arī citas metodes, piemēram:

- dāvināšanas akcija “Es mazā ziedā lielu mīlestību nesu” – vecāki un visi citi interesenti tiek aicināti atnest savus darinātos rokdarbus, mākslas darbus, gleznas,

rad tiek rīkota šo darbu izstāde. Pēc izstādes darbus nosūta kādai bērnu iestādei kā dāvinājumu.

- katru gadu par godu Mātes dienai tiek veidota izstāde “Māmiņas siltās rokas”. Tajā aicināti piedalīties visi tie, kam ir kāds hobijs – kolekcionēšana, rokdarbi u.c. Šo darbu izstādi var aplūkot jebkurš apmeklētājs.

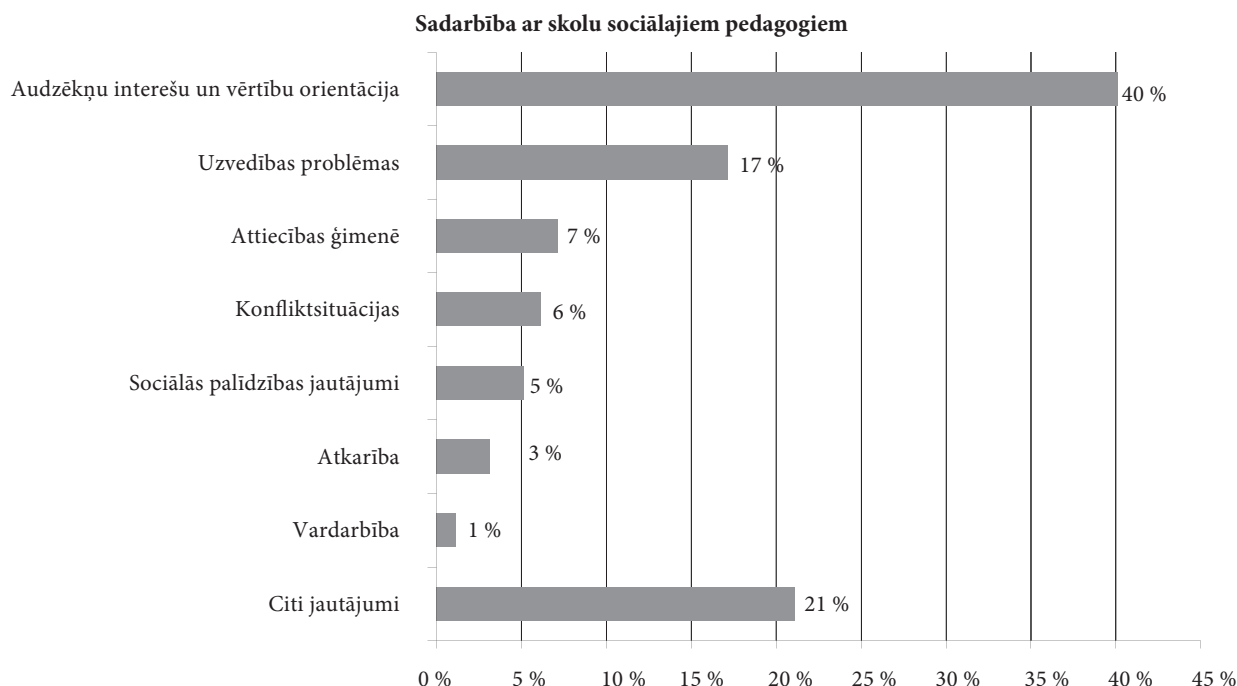
- “Bērnu un vecāku diena” – šis pasākums notika pirmo reizi. Tā ietvaros pulciņu audzēkņi kopā ar vecākiem tika ielūgti apmeklēt Ķemeru Nacionālo parku. Ķemeru Nacionālajā parkā ģimenes sagaidīja gids, kurš izstāstīja un izvadāja pa parku, bija padomāts arī par mazajiem līdzbraucējiem – viņiem tika dots uzdevums meklēt aizsargājamus augus. Pēc ekskursijas pa parku dalībnieki pulcējās pie ugunskura un piedalījās dažādās nodarbībās. Šajā pasākumā piedalījās 29 ģimenes. Par sportisko rosību rūpējās sporta un vides pulciņa pedagogi.

Lai organizētu šāda veida pasākumus, sociālais pedagogs aktīvi sadarbojas ar citiem pedagogiem, vecākiem un audzēkņiem.

BJC “Laimīte” speciālā pedagoga sadarbība ar bērniem un vecākiem

73. grafiks

2.3. Interešu izglītības iestādes sociālā pedagoga sadarbība ar skolas sociālo pedagogu

Interesu izglītības iestādes sociālais pedagogs aktīvi sadarbojas ar skolu sociālajiem pedagogiem. 2005. gadā kopīgā sadarbībā ir apspriesti 497 dažādi gadījumi. Par skolēnu interesēm un vērtīborientāciju izskatīti 127 gadījumi jeb 40 % no kopīgi risināto gadījumu skaita, par uzvedības problēmām – 44 gadījumi jeb 17 %.

2005. gadā interešu izglītības iestādes sociālie pedagogi pilnveidoja sadarbību gan ar skolu sociālajiem pedagogiem, gan ar pašvaldību, valsts un nevalstisko organizāciju speciālistiem. Sociālie pedagogi 2005. gadā veica sava darba kvalitātes izpēti (aptaujas) un analīzi, lai turpmāk pilnveidotu darba uzdevumus un uzlabotu tālāko profesionālo darbību.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

Plānots veikt un īstenot vairākus pasākumus un projektus:

- turpināt organizēt sociālajiem pedagogiem kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus: kursus, seminārus, supervīzijas;

- veikt savlaicīgu skolēnu pamata problēmu diagnosticēšanu – apgrūtinājumi, traucējumi mācību procesā, uzvedības traucējumi, sociālo prasmju trūkums, nesakārtotas attiecības ģimenē, atkarības problēmas u.c.;

- panākt, lai 2006. gadā katrā skolā būtu pieejami sociālā pedagoga pakalpojumi skolēniem, ģimenēm un pedagogiem;

- veikt pētījumu “Sākumskolas skolēnu socializācijas prasmju trūkuma cēloņu sakarību izpēte” – sociālo prasmju trūkums skolēniem socializācijas procesā, cēloņu izpēte un analīze, metodiskā materiāla izstrāde;

- izstrādāt un izdot metodisko materiālu “Sociālpedagoģiskā darbība izglītības iestādēs”;

- izstrādāt sociālo pedagogu un sociālo darbinieku sadarbības modeli, definējot profesionālās kompetences robežas;

- pilnveidot sociālo pedagogu un sociālo darbinieku sadarbību un regulāras informācijas apmaiņu;

- uzlabot un pilnveidot sadarbību starp dažādām pašvaldības institūcijām un speciālistiem, kas nodarbojas ģimeņu ar bērniem problēmu risināšanā.

Speciālā pedagogija

Kopsavilkums

2005. gadā speciālās pedagogijas jomā turpināta iesāktā darba mērķtiecīga organizēšana, lai pilnveidotu Rīgas vispārējās izglītības skolās speciālo izglītību.

Departamenta speciālisti turpināja 2004. gadā iesāktā darba koordinēšanu, atbalsta sistēmas pilnveidi bērniem ar mācīšanās grūtībām vispārējās izglītības skolā, kā arī uzsāka vienotu un sistematizētu darbu, lai Rīgas vispārējās izglītības skolās sniegtu speciālās izglītības apguves iespējas bērniem ar īpašām vajadzībām.

2005. gadā 51 Rīgas skolā strādāja 60 speciālie skolotāji. Gada laikā ir notikušas astoņas vispārējās izglītības skolu speciālo skolotāju darba grupu sanāksmes, lai rastu risinājumus atbalsta sistēmas pilnveidošanai un progresīvāku sadarbības formu izveidei. Rīgā izveidotas trīs speciālo skolotāju metodiskās apvienības, kas sākušas koordinēt sava rajona/priekšpilsētas speciālo skolotāju darbu vispārējās izglītības skolās ar skolēniem, kuriem konstatētas mācīšanās grūtības, specifiski mācīšanās traucējumi vai citas speciālās vajadzības.

Izskatīti jautājumi par pamatzglītības programmas apguves problēmām, sadarbībā ar citiem nodaļas speciālistiem aktualizēti jautājumi par skolēnu ar mācīšanās traucējumiem sekmīgāku iekļaušanos mācību procesā. Sniegts atbalsts vispārējās izglītības skolu skolotājiem, speciālistiem, lai savlaicīgi uzsāktu bērnu ar mācīšanās grūtībām izpēti un korekcijas darbu.

Izstrādātas un apstiprinātas divas pedagogu tālākizglītības (A1, A2) programmas. 118 speciālie skolotāji, kā arī vispārējās izglītības skolu skolotāji apmeklēja kvalifikācijas paaugstināšanas seminārus un ieguva tālākizglītības kursu beigšanas apliecības par A1, A2 un B2 programmu apguvi. 150 speciālo skolu, vispārējās izglītības skolu un pirmsskolu pedagogi apmeklēja kvalifikācijas celšanas seminārus.

Sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju tika realizēta tālākizglītības programma "Bērni ar lasīšanas un rakstīšanas grūtībām pamatzglītībā; disleksija, tās korekcija".

Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas

fakultātes Pieaugušo pedagoģiskās izglītības centrā 16 vispārējās izglītības skolu skolotāji uzsāka studijas, lai iegūtu speciālā skolotāja kvalifikāciju.

Uzsākts un pabeigts mērķtiecīgs darbs pie jaunas un vienoti strukturālas kārtības izveidošanas – pedagoģiski medicīniskās komisijas darba organizēšanas. Ir apstiprināts Rīgas pilsētas rajona/priekšpilsētas pedagoģiski medicīniskās komisijas paraugnolikums un dokumentācija.

Pilsētas pedagoģiski medicīnisko komisiju speciālistiem sniegta metodiska palīdzība, organizēti izglītojošie kursi un semināri. Pedagoģiski medicīnisko komisiju speciālisti Maskavas Defektoloģijas institūta lektores profesores S. Zabramnajas vadībā apguva jaunāko pedagoģiski psiholoģiskās izpētes metodiku.

Sadarbībā ar Lielbritānijas padomi Latvijā uzsākts projekts "Bērnu ar īpašām vajadzībām iekļaušana pirmsskolas izglītības iestādēs".

1. Pedagoģiski medicīnisko komisiju darbība

2005. gadā Departaments apstiprināja Rīgas pilsētas rajona/priekšpilsētas pedagoģiski medicīniskās komisijas paraugnolikumu, kā arī Rīgas pilsētas rajona/priekšpilsētas pedagoģiski medicīniskās komisijas vienoto dokumentāciju. Saskaņā ar paraugnolikumu pedagoģiski medicīniskā komisija savas kompetences ietvaros nosaka Rīgas administratīvajā teritorijā dzīvojošo pirmsskolas vecuma bērnu un 1.–4. klašu skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem vai psihiskās attīstības aizturi un mācīšanās grūtībām spējas, attīstības līmeni, izvērtē viņu veselības stāvokli un sniedz atzinumu par atbilstošu izglītības programmu, ko īsteno izglītības iestāde Rīgas administratīvajā teritorijā.

2005. gadā sešas Departamenta rajona/priekšpilsētas pedagoģiski medicīniskajās komisijās strādāja 61 persona, no tām 42 speciālisti, 13 speciālisti eksperti un seši sekretāri.

21. tabula

Rīgas pilsētas rajonu/priekšpilsētu pašvaldības pedagoģiski medicīnisko komisiju darbs							
2005. gadā	Centra rajons	Kurzemes rajons	Latgales priekšpilsēta	Vidzemes priekšpilsēta	Zemgales priekšpilsēta	Ziemeļu rajons	Kopā
Sniegti atzinumi pirmsskolas vecuma bērniem	0	262	236	176	10	25	709
Sniegti atzinumi skolas vecuma bērniem	23	63	96	113	12	29	336
Apstiprināti mājas apmācībai	41	455	146	145	226	177	1190

Kopā pārbaudīti 1045 bērni, no tiem 67,8 % – pirmsskolas vecuma bērni un 32,2 % – 1.–4. klases skolēni; par viņu vecumam, spējām, veselības stāvoklim un attīstības līmenim atbilstošu izglītības programmu sniegti atzinumi.

Jaunā pedagoģiski medicīniskās komisijas darba sistēma vēl prasa daudz skaidrojumu, veidojot sadarbību starp bērnu ar īpašām vajadzībām vecākiem/aizbildņiem un speciālo izglītības iestāžu speciālistiem. Lai uzlabotu izglītojamo ar dažādiem attīstības traucējumiem pedagoģiski psiholoģisko diagnostiku, komisiju speciālistiem tika sniegta metodiska palīdzība un organizēti izglītojoši kursi un semināri.

Turpināsies darbs pie vienotas sistēmas nodrošināšanas starp pedagoģiski medicīniskās komisijas speciālistiem. Saskaņā ar pedagoģiski medicīniskās komisijas paraugnotikumu noteikto, šo komisiju speciālisti var būt – speciālais pedagogs, psihologs,

logopēds, bērnu psihiatrs un/vai bērnu neirologs, fizioterapeits, ergoterapeits. Pārbaudāmo bērnu skaits vienā sēdē objektīvi aprūstina komisijas speciālistu darba pienākumu kvalitatīvu nodrošināšanu, jo diemžēl bērnu lietu skaits ir liels.

2. Speciālo pedagogu darbība vispārējās izglītības skolās

Turpinās darbs pie atbalsta sistēmas pilnveidošanas izglītojamiem ar mācīšanās grūtībām vispārējās izglītības skolās, to atbalsta personāla darba optimizēšanas un starpprofesionālās sadarbības veicināšanas.

Gada beigās pirmo reizi apkopotas vispārējās izglītības skolu speciālo skolotāju darba atskaites. Rezultāti liecina, ka:

- uzskaitē ir 1313 skolēnu, kuriem nepieciešams

22. tabula

Vispārējās izglītības skolu speciālo skolotāju darbs ar skolēniem, kuriem ir mācīšanās grūtības / mācīšanās traucējumi			
Rajons/priekšpilsēta	Uzskaitē kopā	Nodarbības apmeklēja	Habilitēti
Vidzemes priekšpilsēta	563	284	284
Latgales priekšpilsēta	418	380	264
Kurzemes rajons	83	83	51
Centra rajons	43	37	4
Zemgales priekšpilsēta	142	123	68
Ziemeļu rajons	64	44	25
Kopā	1313	951	696

saņemt speciālā skolotāja palīdzību attīstošās korekcijas nodarbībās;

- speciālisti strādā ar 951 skolēnu;
- aptuveni 400 skolēni nesaņem nepieciešamo palīdzību.

Atbalsta personāla speciālistiem nepārtraukti jāpilnveido sadarbības formas ar skolēnu vecākiem vai aizbildņiem. Skolēnu vecāki dažkārt ļoti uztraucas, ja viņu bērnam skolā jāapmeklē nodarbības pie atbalsta personāla speciālista – speciālā skolotāja, logopēda, psihologa, sociālā pedagoga. Tomēr ne visi bērni spēj paši sev palīdzēt. Tādēļ vecākiem, kas mīl un atbalsta savus bērnus, vienmēr ir iespēja rosināt viņus izmantot visus pieejamās palīdzības veidus, arī speciālā skolotāja palīdzību.

Skolēniem, kam ir mācīšanās grūtības vai citas speciālas vajadzības, speciālais skolotājs mācīšanās procesā palīdz attīstīt pareizu iegaumēšanu, sakārtošanu un reproducēšanu un palīdz veidot izpratni par to, ka vienmēr ir iespēja gūt panākumus un dzīvē sasniegt savus mērķus, jo daudziem skolēniem ar mācīšanās grūtībām ir izcilas radošas spējas kādā noteiktā jomā. Skolēniem ar problēmām mācībās ir iespējas dzīvot piepildītu un veiksmīgu dzīvi, ja viņi jūtas laimīgi, mīlēti un atbalstīti, ja bērnu rosina un iedrošina pēc iespējas daudzveidīgāk izmantot savas radošas spējas, veltīt laiku attīstošām nodarbībām, kas iepriecina.

Lai izstrādātu vispārējās izglītības skolas atbalsta personāla komisijas darba ieteikumus un noteiktu speciālā skolotāja darbības kompetences, organizēts seminārs par tēmu "Vispārizglītojošās skolas atbalsta personāla komisija – darbība, problēmas un risinājumi". Seminārā tika apkopota informācija par vispārējās izglītības skolu atbalsta personāla komisiju otrā gada darba pieredzi un sadarbībā ar skolotāju logopēdu, izglītības psihologu, sociālo pedagogu un speciālo skolotāju tika noteiktas speciālistu kompetences robežas, sniedzot atbalstu bērniem ar mācīšanās traucējumiem vispārējās izglītības skolā.

44 Rīgas vispārējās izglītības skolās darbojas skolas atbalsta personāla komisijas, no tām Centra rajonā – divas, Kurzemes rajonā – piecas, Latgales priekšpilsētā – 18, Vidzemes priekšpilsētā – 12, Zemgales priekšpilsētā – sešas un Ziemeļu rajonā – viena komisija.

Skolas atbalsta personāla komisijas koordinē pedagoģiskās, psiholoģiskās un sociālās palīdzības nodrošināšanu konkrētā izglītības iestādē izglītojamiem ar mācīšanās grūtībām, specifiskiem mācīšanās traucējumiem vai citām speciālām vajadzībām.

Sešas vispārējās izglītības skolas iekļautas

tālākizglītības kursu programmā "Bērni ar lasīšanas un rakstīšanas grūtībām pamatizglītībā; disleksija, tās korekcija" (A2). Programmas mērķis ir teorētiski un praktiski sagatavot skolotājus darbam ar bērniem, kuriem ir lasīšanas, rakstīšanas grūtības. Kursus apmeklēja speciālisti, administrācijas pārstāvji, kā arī sākumskolas skolotāji, kas veiksmīgi:

- pilnveidoja pedagoga profesionālās prasmes bērnu ar mācīšanās grūtībām diagnosticēšanā (tika diagnosticēti skolēni no 2. līdz 4. klasei un izzināti skolēnu specifiskie lasīšanas traucējumi);
- guva iemaņas darbam ar Zviedrijas Vaksjo universitātē izstrādātajiem lasīšanas traucējumu diagnosticēšanas testa vingrinājumiem;
- papildināja zināšanas par dažādām alternatīvām darba metodēm lasīšanas un rakstīšanas grūtību novēršanā;
- pilnveidoja skolotāju zināšanas par disleksiju, tās pazīēm, korekcijas iespējām.

3. Projekts "Bērnu ar īpašām vajadzībām iekļaušana pirmsskolas izglītības iestādēs"

Šo Lielbritānijas padomes Latvijā atbalstīto projektu ir sākušas īstenot sešas pirmsskolas izglītības iestādes. Projekta mērķis – sekmēt bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanos vispārējās izglītības pirmsskolas izglītības iestādēs. Projekta uzdevumi:

- analizēt apstākļus, kas kavē bērnu ar speciālās izglītības vajadzībām iekļaušanos vispārējās izglītības pirmsskolas iestādēs;
- noskaidrot vecāku, pedagogu domas un attieksmi;
- iepazīties ar pirmsskolas bērnu ar dažādiem attīstības traucējumiem iekļaušanas modeļiem Lielbritānijā;
- apkopot darba pieredzi bērnu ar speciālām vajadzībām integrēšanā vispārējās izglītības pirmsskolas iestādēs;
- izstrādāt rekomendācijas par bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanos vispārējās izglītības pirmsskolas iestādēs.

Projekta ietvaros 2005. gada oktobrī tika organizēts seminārs "Lielbritānijas pieredze atbalsta sistēmas veidošanā bērniem ar speciālās izglītības vajadzībām", ko vadīja Mjuriela Makintoša, eksperte konsultante speciālās izglītības jautājumos Lielbritānijā. Seminārā piedalījās pedagogi, dažādu valsts, pašvaldību institūciju speciālisti un sabiedrisko organizāciju pārstāvji,

kas varēja iegūt zināšanas par bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanas pieejām un gūt praktiskus ieteikumus bērnu individuālo plānu veidošanā.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

- Izveidot vienotu vispārējās izglītības skolu atbalsta komisiju darba atskaites sistēmu.

- Turpināt darbu pie vienotās Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta pedagoģiski medicīniskās komisijas darba sistēmas uzlabošanas, plānot izmaiņas komisijas darba organizēšanā, lai nodrošinātu kvalitatīvāku izglītojamo spēju, attīstības līmeņa un veselības stāvokļa izpēti, sniedzot izglītojamo vecākiem (aizbildņiem) atzinumus par atbilstošas izglītības programmas piemērotību.

- Izstrādāt vienotu Departamenta pedagoģiski medicīniskās komisijas darba grafiku 2006. gadam. Pedagoģiski medicīniskās komisijas darbu plānot regulāri visa mācību gada laikā, paredzot izbraukuma sēdes izglītības iestādēs pēc pieprasījuma.

- Sākt apzināt pirmsskolas bērnus, kuriem ir grūtības pirmsskolas izglītības programmas apguvē.

- Organizēt darbu tā, lai izglītojamo vecāki (aizbildņi) un pedagogi varētu saņemt Departamenta pedagoģiski medicīnisko komisiju speciālistu konsultācijas.

- Izveidot izglītojamo ar mācīšanas grūtībām individuālo attīstības plānu izstrādes metodiskos ieteikumus un vienotus kritērijus.

- Veicināt vispārējās izglītības skolas atbalsta personāla komisiju darbu, turpinot skolas speciālistu starpprofesionālās sadarbības modeļa pilnveidi.

- Izstrādāt vispārējās izglītības skolas speciālā pedagoga žurnālu.

- Nodrošināt pedagogu tālākizglītību speciālās pedagoģijas jomā.

- Organizēt informatīvus pasākumus pedagogiem un skolēnu vecākiem, aktualizējot speciālās izglītības iespējas un efektivitāti.

Veselības aizsardzība

Kopsavilkums

Veselības aizsardzību Rīgas izglītības iestādēs 2005. gadā raksturoja daudzpusīga profilaktisko pasākumu programmu realizēšana bērniem un jauniešiem. Pagājušajā mācību gadā Veselības aizsardzības nodaļa īpašu uzmanību pievērta pirmsskolnieku un skolnieku veselības stāvokļa uzlabošanas iespējām izglītības iestādēs. Pēdējo trīs gadu laikā nav būtiski mainījies izglītojamo veselības stāvoklis dažādās vecuma grupās. Joprojām prevalē psihosomatiskas slimības, gremošanas orgānu slimības un sadzīves traumatisms, kam ir tendence pieaugt visā pasaulē.

Liela daļa sabiedrības vēl joprojām nevēlas saprast, ka tikai profilaktiskie, veselību veicinošie pasākumi un regulāras fiziskās nodarbības var pasargāt individu no ilgstošas slimošanas un tās radītajām sekām. Veselība ir stāvoklis, kam jebkurā vecuma posmā raksturīga anatomiska, fizioloģiska un psiholoģiska integritāte. Dāņu pedagogs H. Lauritsena raksta: "Veselība ir vairāk nekā tikai burkāni uzturā un fiziski vingrinājumi. Tā vispirms ir aktīvi bērni, kas darbojas, lai uzlabotu dzīves kvalitāti." Sabiedrības veselības aizsardzības institūciju uzdevums ir kompleksi domāt par cilvēka labklājību. Sabiedrības veselības veicināšana balstās uz principu, ka veselība vienmēr var būt vēl labāka nekā pašreiz. Bērnam pēc iespējas jāiemāca būt aktīvam un uzturā lietot tikai veselīgu pārtiku.

Galvenie darba rezultāti un pasākumi

Lai gan RD budžetā piešķirtie finanšu līdzekļi nebija pietiekami, ar sponsoru (Latvijas Nacionālais teātris, "Wrigley", "Johnson", sulas "Aura", "Oriola" u.c.) atbalstu 2005. gadā realizēti daudzi izglītojoši preventīvie pasākumi bērniem un jauniešiem.

2005. gada 1. jūnijā notika gadskārtējā Rīgas konference "Bērnu veselība vakar, šodien, rīt", ko apmeklēja izglītības iestāžu medicīnas darbinieki, pedagogi, sociālie un speciālie pedagogi, skolu psihologi, kā arī

ministriju un asociāciju pārstāvji.

2005. gada 1. jūnijā tika izdots Rīgas konferences tēžu krājums un buklets par Departamenta Veselības aizsardzības nodaļu.

2005. gada augustā notika seminārs izglītības iestāžu darbiniekiem par sadarbību starp speciālo pedagogu un medicīnisko darbinieku speciālā izglītības iestādē (prof. Sofija Zabramnaja no Krievijas).

2005. gadā no oktobra līdz decembrim uzsākts pētījums sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti un Sporta medicīnas valsts aģentūru par Rīgas sporta skolu audzēkņu veselības stāvokli (pārslodze, traumas u.c.).

2005. gadā no oktobra līdz decembrim turpināta sadarbība ar Sabiedrības veselības aģentūru par pirmsskolēnu un skolēnu audzēkņu elpošanas monitoringu.

2005. gadā no oktobra līdz decembrim turpināta sadarbība ar RD Labklājības departamentu un veikta 14-gadīgo skolēnu bezmaksas vakcinācija pret B hepatītu un gripu.

2005. gada decembrī izveidota un izdota skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu medicīnas darbinieku rokasgrāmata.

2005. gadā no februāra līdz decembrim notika atraktīvas izglītojošas viktorīnas "Būsim veseli" dažāda vecuma bērniem par profilaksi slimību un traumām gadījumos.

2005. gada decembrī sporta skolām iegādāts pirmās palīdzības medicīniskais aprīkojums.

1. Medicīniskais personāls

Rīgas izglītības iestādēs strādā sertificēti medicīnas darbinieki vai arī tikko medicīnas augstskolu vai skolu beiguši ārsti un māsiņas, kam vēl nav sertifikāta, bet kuri strādā sertificēta medicīnas darbinieka uzraudzībā. 2004./2005. mācību gadā 326 Rīgas pilsētas izglītības iestādēs strādāja 439 medicīnas darbinieki, no kuriem 380 ir sertificēti (86,5 %) un 59 – nesertificēti (13,4 %)

medicīnas darbinieki. Medicīnas darbinieki ik dienu sniedza izglītojamiem pirmo un nodrošināja neatliekamo medicīnisko palīdzību slimību un traumu gadījumos. Medicīnas darbinieki organizēja profilaktiskos pasākumus, veica vakcināciju un popularizēja veselīgu dzīvesveidu, regulāri uzraudzīja higiēnas prasību ievērošanu un epidemioloģiskās drošības nodrošināšanu izglītības iestādē. Ārsti un medicīnas māsas patstāvīgi informēja vecākus par bērnu veselības un attīstības novirzēm un nepieciešamības gadījumā nosūtīja pie ģimenes ārsta.

Milzīgas problēmas sagādā sporta skolu nodrošinājums ar sertificētiem sporta ārstiem. Analizējot izglītības iestāžu medicīnas darbinieku kvalifikāciju rajonu/priekšpilsētu nodaļās, konstatēts, ka Centra rajonā no visiem medicīnas darbiniekiem ir tikai viena nesertificēta medicīnas māsa, Kurzemes rajonā – astoņas nesertificētas medicīnas māsas, Ziemeļu rajonā – septiņas nesertificētas medicīnas māsas, Vidzemes priekšpilsētā – 17 nesertificētas medicīnas māsas, Latgales priekšpilsētā – četras nesertificētas medicīnas māsas, Zemgales priekšpilsētā – 14 nesertificētas medicīnas māsas, savukārt sporta un interešu izglītības iestādēs – piecas nesertificētas medicīnas māsas.

2. Skolēnu veselības stāvoklis

Pagājušajā mācību gadā skolēniem raksturīgākās bija psihosomatiskās slimības, piemēram, somatoformie traucējumi – 16 %, angioveģetodistonija – 9 %, citas nervu sistēmas slimības – 23 %, kas kopumā

74. grafiks

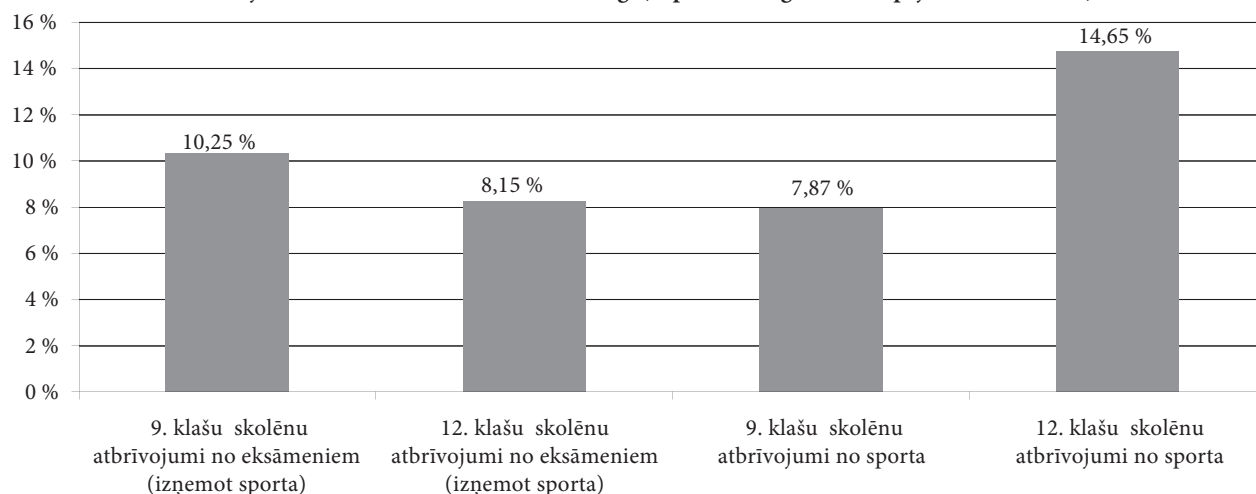
ir 48 % no visām slimībām; gremošanas orgānu slimības – 25 %, plaušu slimības – 19 %, sirds un asinsvadu slimības, tostarp reimatisms – 8 %. Pēdējo piecu gadu laikā ir tendence pieaugt tuberkulozes izplatībai. 2004./2005. mācību gadā tuberkulozes riska grupās bija 8317 skolēni, no tiem 4,6 % sociālā riska grupā un 5,9 % medicīniskā riska grupā. Tuberkulozes riska grupā ir katrs devītais skolēns (11 %). Pie ftiziatra uz konsultāciju tika nosūtīti 898 skolēni. 2004./2005. mācību gadā pieaudzis arī bērnu traumatisms. Analizējot traumu biežumu un raksturīgākos savainojumus pirmsskolu audzēkņiem, konstatēts, ka katram divdesmitajam bērnam (5 %) ir mīksto audu bojājumi, katram piecdesmit trešajam bērnam (2 %) – galvas un sejas traumas.

2005. gadā krasi pieaudzis skolēnu traumatisms sadzīvē, skolā un sportā, palielinājies skolēnu mīksto audu bojājumu un locekļu traumu skaits. Skolā palielinājies arī skolēnu galvas un sejas traumu skaits, kas liecina ne tikai par audzēkņu agresivitāti, bet arī par nepietiekamu skolēnu veselības un dzīvības aizsardzību izglītības iestādē. 2004./2005. mācību gadā biežākais skolēnu traumu veids bija mīksto audu bojājumi – 53 %, galvas un sejas traumas – 21 %, mugurkaula traumas – 3 % un locekļu traumas – 23 %. Skolēnu un pirmsskolas audzēkņu traumatisms 2004./2005. mācību gadā ārpus izglītības iestādes diemžēl bijis vēl lielāks nekā iepriekšējos gados.

3. Skolēnu atbrīvojumi no eksāmeniem

Salīdzinot skolēnu atbrīvojumus no eksāmeniem

Atbrīvojumi no eksāmeniem 2004./2005. m. g. (% pret attiecīgo klašu kopējo skolēnu skaitu)

slimību un citu iemeslu dēļ pa gadiem, jākonstatē, ka atbrīvojumi no valsts pārbaudes darbiem 9. klašu skolēniem un 12. klašu skolēniem ir izteikti atšķirīgi. Laika posmā no 2000. gada līdz 2005. gadam 12. klašu skolēniem vērojama pozitīva tendence – atbrīvoto skolēnu skaits pa gadiem samazinās no 20,66 % 2000./2001. mācību gadā līdz 17,33 % 2004./2005. mācību gadā. Savukārt 9. klašu skolēniem vērojama negatīva dinamika – strauji pieaug no valsts pārbaudes darbiem atbrīvoto skolēnu skaits: 12,55 % 2000./2001. mācību gadā un 16,25 % 2004./2005. mācību gadā. Joprojām biežākās 9. un 12. klašu atbrīvojumos minētās slimības diagnozes ir hroniskas nervu, gremošanas, sirds asinsvadu, plaušu, balsta un kustību aparāta slimības, akūtas slimības un traumas, stāvokļi pēc operācijām.

4. Pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu veselības stāvoklis

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pirmsskolas iestāžu audzēkņu veselības stāvoklis nav būtiski mainījies. Bērnu saslimstības rādītāji joprojām ir nemainīgi augsti. Analizējot audzēkņu saslimstību, konstatējams, ka katram sestajam audzēknim (15 %) ir valodas attīstības traucējumi, katram divdesmit piektajam (7 %) – adaptācijas traucējumi, katram deviņtajam (14 %) – kāda nervu slimība, katram desmitajam (11 %) – gremošanas orgānu slimība, bet katram četr-

padsmītajam audzēknim (7 %) ir problēmas ar redzi. Bieži pirmsskolas iestāžu audzēkņiem konstatē tādas infekcijas slimības kā utainība un kašķis, ir tendence pieaugt tuberkulozes izplatībai. 2005. gadā tuberkulozes riska grupās bija 1512 pirmsskolas audzēkņi, no tiem 1,4 % – sociālā riska grupā un 5,7 % – medicīniskā riska grupā. Tuberkulozes riska grupā ir katrs četrpadsmitais bērns (7 %). Pie ftiziatra uz konsultāciju tika nosūtīti 244 audzēkņi. 2005. gadā pieaudzis arī bērnu traumatisms. Analizējot traumu biežumu un raksturīgākos savainojumus pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem, konstatēts, ka katram divdesmitajam bērnam no visu bērnu skaita (5 %) ir mīksto audu bojājumi, katram piecdesmit trešajam bērnam (2 %) – galvas un sejas traumas.

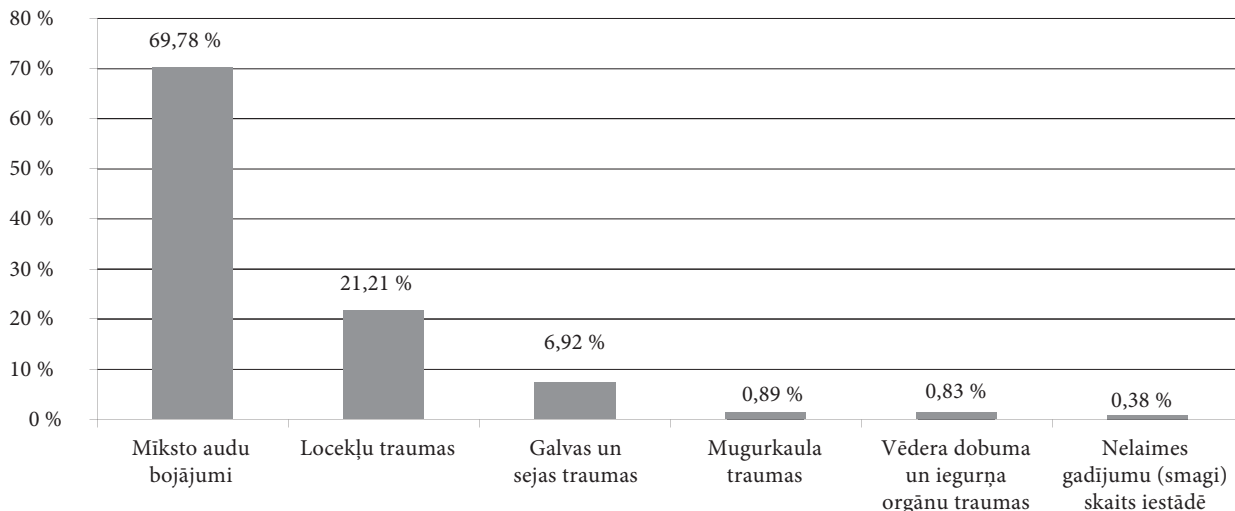
5. Sporta skolu un interešu izglītības iestāžu audzēkņu veselības stāvoklis

Sporta skolu un interešu izglītības iestāžu audzēkņu medicīniskajai aprūpei joprojām netiek veltīts pietiekams finansiāls un profesionāls nodrošinājums. Daudzās sporta skolās vispār nav medicīnas kabinetu un nepieciešamo pirmās palīdzības medikamentu. Interesu izglītības iestādēs stāvoklis ir stipri līdzīgs. Sporta skolās un interešu izglītības iestādēs trūkst profesionāli izglītotu medicīnas darbinieku. Sporta skolu un interešu izglītības iestāžu audzēkņu veselības aprūpe Rīgā vērtējama kā neapmierinoša. Jauniešiem raksturīgās slimības sporta un interešu izglītības

11

75. grafiks

Sporta izglītības iestāžu audzēkņu iegūtās traumas sadalījumā pa slimību veidiem 2004./2005. m. g. (% pret kopējo traumu skaitu)

iestādēs saistītas ar sporta nodarbībām un treniņiem.

Rīgas vispārējās izglītības iestādēs un sporta skolās no 2000. gada līdz 2005. gadam tika veikts pētījums par skolēnu traumatisma cēloņiem un biežumu sadzīvē un sportā. Departaments sadarbībā ar Rīgas Stradiņa Universitāti veica pētījumu un analizēja iegūtos rezultātus. Pētījumā tika konstatēts, ka bieži vērojama jauniešu pārslodze un pārtrenēšanās, kā rezultātā rodas sasitumi, sastiepumi, mežģījumi un lūzumi. Par traumatiskākajiem sporta veidiem atzīti basketbols (33,2 %), cīņas sporta veidi (25,7 %), futbols (23,2 %), vieglatlētika (21,3 %), peldēšana (16,9 %) un volejbols (6,5 %). 2004./2005. mācību gadā konstatēts, ka savainojumi ir vidēji katram trešajam sporta skolu audzēknim basketbolā, katram ceturtajam – futbolā, katram piektajam – vieglatlētikā, katram otrajam – cīņas sporta veidos, katram sestajam – peldēšanā un katram piecpadsmītajam sporta skolu audzēknim – volejbolā.

Problēmas un risinājumi

Lai gan bērnu un pusaudžu veselība joprojām pasliktinās, Veselības aizsardzības nodaļa ik gadu (savu iespēju robežās) cenšas panākt izglītības iestāžu audzēkņu veselības veicināšanu un saglabāšanu katrā izglītības iestādē. Lai veiksmīgi organizētu izglītojamo veselības aprūpi un sekmētu regulāru preventīvo pasākumu norisi izglītības iestādēs, nepieciešams:

- palielināt veselības aizsardzības nodaļas finansējumu;
- palielināt izglītības iestāžu medicīnas darbinieku atalgojumu;
- nodrošināt izglītības iestādes, kas ir Departamenta pārziņā, ar kvalificētiem un sertificētiem medicīnas darbiniekiem;
- nodrošināt sporta skolas, kas ir Departamenta pārziņā, ar nepieciešamajiem medikamentiem;
- iekārtot izglītības iestādēs, kas ir Departamenta pārziņā, medicīnas kabinetus atbilstoši MK noteikumiem;
- rast papildu finansējumu skolēnu, viņu vecāku un izglītības iestāžu nodrošināšanai ar drošības pasākumiem;
- nodrošināt izglītības iestādē nepieciešamos drošības pasākumus izglītojamo veselības un dzīvības nodrošināšanai.

Videocentrs un audiovizuālie mācību līdzekļi skolās

Kopsavilkums

2005. gada beigās, Videocentra krājumus veido 6740 nosaukumu ieraksti, attiecīgi 16 618 audiovizuālo mācību materiālu vienības. Fondi papildināti ar 90 jauniem mūzikas ierakstiem (176 CD kopijām), 102 jauniem mācību materiāliem VHS formātā (476 kopijām), 317 ierakstiem DVD formātā (610 kopijām) un 11 CD diskam (16 kopijām).

2005. gadā gandrīz pilnībā norakstīti neaktīvie jeb arhīva fondi – 16 mm mācību filmu fonds un skolu muzikālās audzināšanas stundām domātais audiokasešu fonds (67 vienības), atstājot tikai latviešu mācību filmas literatūrā un vēsturē kā 20. gs. Rīgas Kinostudijas vēstures liecības. Pēdējo trīs gadu pieredze liecina, ka jaunās IT radītās iespējas gandrīz pilnībā (ar reti izņēmumiem – pieci līdz astoņi pieprasījumi gadā) izstūmušas no apgrozības šāda formāta mācību materiālus skolās.

Pieteikts projekts “Mācību materiālu veidošana Rīgas skolām DVD formātā valsts valodā” un veiktas projekta iestrādes.

Jaunie Videocentra fondu papildinājumi veidoti, galvenokārt balstoties uz IZM noteiktajām izglītības programmu prioritātēm valsts valodā un reaģējot uz metodisko apvienību vadītāju un skolotāju izteiktajām vajadzībām.

1. Videocentra fondi

2005. gadā visi Departamenta pakļautības iestāžu skolotāji varēja elektroniskā veidā iepazīties ar Videocentra fondiem, četriem fondu katalogiem – mūzikas, DVD, CD un videokatalogu. Visapjomīgākais un visvairāk izmantotais ir videofonds. Tāpēc ir izstrādāts videokatalogs:

- pa mācību tēmām;
- pēc ierakstu veidiem (atsevišķi izdalītas dokumentālās, animācijas, populārzinātniskās filmas, teātra izrādes un TV uzvedumi);
- pēc pieprasītākajiem izglītojošo mācību raidījumu cikliem (“Nacionālā ģeogrāfija”, “Ska-

ties un mācīes”, “Dullais Didzis”, “Dzīvā radība”, “Izdzīvošana” u.c.);

- pēc tēmu aktualitātes (piemēram, Latvijas Republikas nozīmīgākās atceres dienas, Latvijas vai pasaulē augsti novērtētu kultūras darbinieku atceres dienu pasākumi).

Piedāvāti arī Videocentra materiāli, kas akcentētu un pilnveidotu skolotāja stāstījumu vai skolā rīkotu pasākumu.

Savukārt mūzikas katalogā atsevišķi izdalīti Latvijas mūziķu un komponistu skaņdarbi.

Visi jauninājumi veikti, lai pedagogiem atvieglotu un paātrinātu orientēšanos plašajā (6740 vienības) mācību materiālu piedāvājumā.

Katru mēnesi katalogi papildināti ar jauniem mācību materiāliem – mēnesī vidēji ar 51 vienību. Visi Videocentra katalogi apmeklētājiem ir pieejami drukātā veidā.

2005. gadā turpinājās veiksmīgi uzsāktā sadarbība ar Aizsardzības ministrijas aģentūru “Tēvijas sargs”. Videocentra fondi papildināti ar Latvijas vēsturē nozīmīgām tēmām – dokumentālām filmām par Latvijas valsts un armijas tapšanu 1918. gadā, par pretrunīgi vērtētā Latvijas leģiona vēsturi un Latvijas bruņoto spēku vēsturi un nozīmi.

Vairāk nekā 10 gadu laikā Videocentrs no Rīgas Kinostudijas, LTV, kā arī no privātajām filmu studijām iegādājies vērtīgas vēstures liecības (vairāk nekā 180 nosaukumi) par Latvijas valsts nozīmīgiem laika posmiem dokumentālo filmu un TV raidījumu veidā.

Rīgas skolotāji ir nodrošināti ar daudzu Latvijas vēstures notikumu atspoguļojumiem un vērtējumiem audiovizuālu mācību materiālu veidā.

2005. gadā kopīgi ar aģentūru “Tēvijas sargs” uzsāktais projekts paredz iespēju 2006. gada sākumā visām Rīgas vispārējās izglītības vidusskolām saņemt materiālus profesionālajā izglītībā par Latvijas bruņotajiem spēkiem un NATO.

Visas Rīgas skolas sadarbībā ar Ceļu satiksmes drošības direkciju (CSDD) 2005. gadā saņēma materiālus par drošu braukšanu ar velosipēdu. Kopīgi ar CSDD uzsāktais jaunais projekts “Satiksmes drošības noteikumu ievērošana Rīgas pilsētā” paredz mācību materiāla sagatavošanu, kas būs pieejams Videocentrā.

Videocentra krājumi papildināti ar IZM Izglītības satura un eksaminācijas centra speciālistu sagatavotajiem metodiskajiem materiāliem par sociālo zinību priekšmeta pasniegšanu un latviešu valodas pasniegšanu mazākumtautību skolās.

LTV un Departaments kopīgi finansē raidījumu "Abi labi", kurā tiek skartas psiholoģiski un sociāli nozīmīgas tēmas. Šie raidījumi ir saglabāti Videocentra fondos, kur tiek veidota bāze skolu sociālo pedagogu papildizglītībai un pamats aktuālām diskusijām audzināšanas, kā arī veselības mācības stundās.

Vērienīgie un skaistie 2005. gada skolu jauniešu dziesmu un deju svētki arī ir iemūžināti, ieraksti atrodas Videocentrā.

Kākatru gadu papildināti ar LTV izglītojošajiem raidījumiem. 2005. gadā tie ir "Dullais Didzis" un "Valoda novados". Sākumskolu skolēnu vajadzībām iegādātas izglītojošas animācijas filmas, kurās atspoguļota latviešu un cittautu literatūra un kultūra, piemēram, krievu tautas pasakas par dzīvniekiem, sengrieķu mīti, cittautu literārās un brīnumu pasakas. Tā kā pēdējos gados bija liels pieprasījums pēc Videocentrā atrodamām aerobikas kasetēm, tad arī pagājušajā gadā iegādātas dažādu veidu sportam un veselīgam dzīvesveidam domātas videoprogrammas. Lielu interesi izpelnījās Latvijas un pasaules sporta vēstures apskati. Mūzikas disku papildinājumu Videocentra fondā 2005. gadā galvenokārt veidoja latviešu mūziķu un izpildītāju izlases, kā arī vairāki pasaulē atzītākie mūzikas albumi. DVD (*Digital Versatile Disc* jeb universālo ciparu disku) piedāvājums Latvijas tirdzniecībā galvenokārt balstās uz mākslas filmām angļu un krievu (arī vācu, franču, spāņu) valodā. Videocentrā iegādātas tās filmas, ko var izmantot valodas prasmes apguves procesā vai iepazīstot konkrētu vēsturisku laikposmu. Iegādāti vairāki desmiti "Nacionālās ģeogrāfijas" ("National Geographic") un Krievijas dokumentālo filmu diski par pasaules tautu senajām kultūrām; tie ir tikai krievu valodā, tāpēc 2005. gadā Departamentā pieteikts projekts "Mācību materiālu

veidošana Rīgas skolām DVD formātā valsts valodā". Tas nozīmē analogo ierakstu pārveidošanu ciparu formātā, attēla un skaņas apstrādi un DVD disku izgatavošanu. Tas ir sarežģīts un darbietilpīgs process, kas vispirms paredz videomateriāla digitalizāciju, tad, nezaudējot attēla kvalitāti, kodēšanu MPEG-2 standartā, pēc tam fona, navigācijas uzrakstu un pogu izgatavošanu, un tikai pēc visu tehnisko failu apvienošanas top DVD. Videocentrā ir apgūta tehnika un programmatūra, sagatavoti pieprasītāko kultūras un izglītojošo raidījumu ciklu "Katedrāļu laiks", "Ermitāža", "Mūzikas laiks", "Orsē muzejs", "Krievu muzeju krātuves", "Senās civilizācijas", "Pasaules slavenākie komponisti", "Leģendas un īstenība" un no skolām pieprasītā mācību filmu cikla dabaszinātnēs "Skaties un mācies" disku ierakstu projekti.

2. Audiovizuālie mācību materiāli skolās

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2005. gadā Rīgas skolās palielinājies videotehnikas skaits – par 129 vienībām (sk. 23. tabulu). Pilsētā ir 10 skolas, kurās videotehnikas vienību skaits ir 20 un vairāk (Rīgas 10. vidusskolā – 22, Rīgas 46. vidusskolā – 20, Rīgas Klasiskajā ģimnāzijā – 20 un septiņās Latgales priekšpilsētas skolās: Rīgas Krievu vidusskolā – 20, Rīgas Sergeja Žoltoka vidusskolā – 22, Rīgas 25. vidusskolā – 25, Rīgas 32. vidusskolā – 29, Rīgas 72. vidusskolā – 30, Rīgas 88. vidusskolā – 21, Rīgas 92. vidusskolā – 25). Sākusies arī mūsdienīgākas tehnikas iegāde – 103 Rīgas skolas 2005. gadā iegādājušās 182 DVD atskaņotājus. Vairāku skolu pedagogi (Rīgas Mežaparka vidusskola, Rīgas 46. vidusskola, Rīgas Klasiskā ģimnāzija, Rīgas 72. vidusskola, Rīgas Pļavnieku sākumskola) atzīmēja, ka viņi izmanto datorklašu tehniku to priekšmetu stundās, kurās nepieciešama DVD formāta mācību līdzekļu izmantošana. Tas, ka Rīgas skolas 2005. gadā iegādājušās 311 tehnikas vienības audiovizuālo mācību

23. tabula

Rīgas skolu, klašu un skolotāju nodrošinājums ar videotehniku 2003.–2005. g.			
Gads	Tehnikas skaits Rīgas skolās Video/DVD	1 tehnikas vienība uz klašu komplektiem	1 tehnikas vienība uz skolotājiem
2003	807/-*	5,5	10,3
2004	762/-*	5	11
2005	891/182	3	6,8

* Līdz 2005. gadam netika oficiāli vākti dati par DVD atskaņotājiem; pēc mutiskām sarunām ar pedagogiem, kas Videocentrā ņēma DVD materiālus, secināts, ka mācību procesā tika izmantota skolotāju personīgā tehnika.

materiālu rādīšanai, liecina par skolu un skolotāju lielo ieinteresētību mācību satura pasniegšanā ar audiovizuālo mācību līdzekļu palīdzību.

Analizējot 2005. gada skolu nodrošinājumu ar video un DVD atskaņotājiem, var secināt, ka situācija ir stipri uzlabojusies – trīs klasēm un septiņiem skolotājiem ir pieejama viena tehnikas vienība (vērā ņemams faktors gan ir arī skolēnu un skolotāju skaita samazināšanās), turklāt pēdējā gadā daudzas skolas ir devušas priekšroku mobilas, viegli pārvietojamas tehnikas iegādei, piemēram, DVD ar projektoru, kas nozīmē, ka nav vajadzīgs monitors, attēlu var rādīt uz jebkuras līdzenas, baltas virsmas.

3. Videocentra fondu izmantošana

Analizējot situāciju Rīgā pa rajoniem (sk. 24. tabulu) var secināt, ka vislabāk ar tehniku ir apgādātas skolas Ziemeļu rajonā (viena tehnikas vienība uz 2,5 klasēm un 5,7 skolotājiem) un Latgales priekšpilsētā (viena vienība uz 2,1 klasi un 4,4 skolotājiem), savukārt sliktāka situācija ir Kurzemes rajonā – uz piecām klasēm un 11 skolotājiem tikai viena vienība. Videocentra ilggadējā prakse gan liecina, ka tikai no tehnikas skaita vien nav atkarīga skolotāju aktivitāte videomateriālu izmantošanā mācību procesā. Kā visus iepriekšējos gadus, plaši Videocentra pakalpojumus papildus saviem skolas videofondu izmanto Rīgas Valsts 1. ģimnāzija, Rīgas Rinūžu ģimnāzija, Rīgas 28. vidusskola, Rīgas Hanzas vidusskola, Rīgas 13. vidusskola, Rīgas 2. vidusskola, Rīgas Centra sākumskola, Rīgas Raiņa vakara

(maiņu) vidusskola, Rīgas 9. vakara vidusskola, Rīgas 1. speciālā internātpamatskola, Rīgas Ļeva Tolstoja krievu vidusskola, Rīgas Kultūru vidusskola, Rīgas 69. vidusskola, Rīgas Āgenskalna Valsts ģimnāzija, Rīgas Ziemeļvalstu ģimnāzija, Rīgas Pļavnieku ģimnāzija, Rīgas 64. vidusskola, Rīgas 100. vidusskola, Rīgas 25. vidusskola, Rīgas Vakara ģimnāzija, Rīgas Sanatorijas internātpamatskola un daudzas citas. Videocentra pakalpojumus reti izmantoja Kurzemes rajona Rīgas Valdorfskola, Rīgas Ilģuciema sākumskola un Rīgas Bolderājas sākumskola. 2005. gadā Videocentra fondus izmantoja visu Departamenta pakļautības 145 vispārējā izglītības skolu, astoņu pirmsskolas iestāžu, 10 interešu izglītības iestāžu un sporta skolu pedagogi, psihologi, sociālie darbinieki, pulciņu vadītāji, metodiķi, direktori un viņu vietnieki. Fondus izmantoja arī 16 privāto skolu, 10 Kultūras ministrijas pakļautības mūzikas un mākslas skolu, 15 IZM pārziņas profesionālo izglītības iestāžu un atsevišķu rajonu vidusskolu pedagogi. Dabas zinātnēs, mākslā un mūzikā materiālus izmantoja piecu augstskolu mācībspēki. Kopā Videocentrā 2005. gadā reģistrētas 209 izglītības iestādes, 2005./2006. mācību gada sākumā izdotas 715 pilnvaras (vidēji trim četrām personām uz iestādi). Vidējais izsniegumu skaits uz vienu izglītības iestādi ir 329 vienības. 2005. gadā izsniegti 67 774 videoieraksti VHS un DVD formātā, kā arī mūzikas un citas informācijas diski. Skolu projektu nedēļās un pedagogiem nepieciešamās informācijas sniegšanai savas kompetences ietvaros sniegtas 420 konsultācijas, vairāk nekā 130 reizes izsniegtajām videokopijām veikta tehniskās kvalitātes pārbaude (1289 vienībām).

24. tabula

Rīgas skolu nodrošinājums ar video un DVD atskaņotāju tehniku 2005. gadā							
Rajons/ priekšpilsēta	Klašu skaits	Skolēnu skaits	Skolo- tāju skaits	Video- iekārtu skaits	DVD atskaņo- tāji / kopā ar video iekārtu	1 tehni- kas vienība uz klasēm	1 tehnikas vienība uz skolotājiem
Centra rajons	443	10456	1071	95	27/122	3,6	8,7
Kurzemes rajons	536	12965	1189	77	31/108	5	11
Latgales priekšpilsēta	871	19467	1817	303	108/411	2,1	4,4
Vidzemes priekšpilsēta	842	19941	1931	187	72/259	3,2	7,5
Zemgales priekšpilsēta	512	11955	1139	97	25/122	4,2	9,3
Ziemeļu rajons	472	10245	1065	132	53/185	2,5	5,7
Rīgā	3676	85029	8212	891	316*/1207	3	6,8

*Kopskaitā ietverti arī uzrādītie skolas datori, ar kuriem strādā pedagogi.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

Sakarā ar pārmaiņām Videocentra darbā – sākot ar 2006./2007. mācību gadu tā atrašanās vieta būs Latgales priekšpilsētā – tuvākajā nākotnē liela uzmanība būs jāpievērš tam, lai skolas, kas atrodas Ziemeļu rajonā un Pārdaugavā, nezaudētu iespējas mācību procesā izmantot Videocentra pakalpojumus. Būs jāpalielina daudzu pieprasītāko nosaukumu kopiju skaits, jo tiks pagarināti izmantošanas termiņi. Kopīgi ar Datorcentra servisa nodrošinājuma un programmēšanas speciālistiem izstrādāts rīcības plāns, kā maksimāli atvieglot informāciju par mācību materiālu atrašanos fondos un tā saņemšanas iespējām. Videocentra datu bāzei, kam pašlaik ir tiešā sasaiste ar skolām katalogu un anotāciju veidā, paralēli jārada jauna programma, kuras ietvaros skolas pedagogs atrastu un redzētu sev vajadzīgā mācību līdzekļa atrašanās vietu – vai tas ir uz vietas fondos, vai kādā skolā – un uz cik ilgu laiku paņemts. Zināmā mērā tāda programmas ieviešana nodrošinātu plānveidīgāku apriti un garantētu skolai vajadzīgā materiāla saņemšanu. Tuvākajā nākotnē, ņemot vērā IT tehniskās iespējas, un pēc skolotāju profesionālas sagatavošanas darbā ar datoriem, domāts par iespējām nodrošināt Rīgas skolas ar pieprasītākajiem, vērtīgākajiem un mācību darbā nepieciešamākajiem izglītojošajiem materiāliem elektroniskā veidā.

Bibliotēka

1. Bibliotēkas informatizācijas sistēmas pilnveide

Lai realizētu 2004. gadā izvirzītos turpmākās darbības mērķus, izstrādāts pieteikums jaunai programmai "Bibliotēkas informatizācijas sistēmas pilnveide". Šīs programmas īstenošanas mērķis ir bibliotēku informācijas sistēmas "Alise" moduļa "WebPAC" iegāde.

Tā nodrošinās bibliotēkas katalogu atrāšanās tīmeklī – bibliogrāfiskos datus un informāciju par grāmatas eksemplāru skaitu, to atrašanās vietu. Modulis dos iespēju veidot anotācijas, kurās var iekļaut papildu informāciju: tekstuālas papildu ziņas, digitālos attēlus, skaņas failus, saites no ieraksta uz saistīto informāciju un citiem elektroniskajiem resursiem. No bibliotēkas "WebPAC" nākotnē būs tieša pieeja jebkuras citas bibliotēkas elektroniskajam katalogam un citām datubāzēm, kas veidotas sistēmā "Alise". Iespējama gan vienkāršā atlase pēc viena no kritērijiem, gan paplašinātā atlase, kombinējot trīs kritērijus. Iespējams izvēlēties atlasīti veikt vienā vai vairākās datubāzēs, kurās ir tieša pieeja elektroniskajam resursam (saite uz WWW lapu, skenētu dokumentu, skaņdarbu u.tml.).

Moduļa "WebPAC" iegāde Departamenta bibliotēkā dotu iespēju skolu bibliotēkām, izmantojot bibliotēku programmu "Alise 3i", pieslēgties Departamenta bibliotēkai (bāzes bibliotēka) un izmantot tās infrastruktūru. Tas nozīmē, ka kopā ar skolu bibliotēkām tiks veidots elektroniskais kopkatalogs, kurā būs informācija par visu kopkatalogā ietilpstošo bibliotēku krājumiem. Skolas bibliotēka, saņemot grāmatu, kurai Departamenta bibliotēkas katalogā jau ir izveidots ieraksts, pievienos tikai eksemplāru ziņas par izdevuma atrašanos skolas bibliotēkas krājumā un apraksts nebūs jāveido. Tas būtiski atvieglos jaunieguvumu apstrādi skolu bibliotēkās, nevajadzīgi nedublējot aprakstu veidošanu un rezultātā nodrošinot pilnvērtīgāku aprakstu izveidi. Arī lasītāju datubāze tiks veidota kopā. Tas nozīmē, ka lasītājs, kas reģistrēts kādā no bibliotēkām, citā vairs nav jāreģistrē. Pievienojot lasītāja datiem vienu papildu lauku, katra bibliotēka fiksēs viņu arī kā savas bibliotēkas lasītāju un zinās savu lasītāju skaitu. Izdevumu automatizētā izsniegšana notiks no kopkataloga. Informācija par jaunieguvumiem

un to pieejas statusu (atrodas bibliotēkā, izsniegta utt.) apvienotajās datubāzēs būs pieejama tūlīt pēc izmaiņu veikšanas. Bāzes bibliotēka nodrošinās visu sistēmas procesu administrēšanu un uzlabošanu, kas atvieglos skolu bibliotēku darbu. Visi lietotāji iegūs iespēju jebkurā laikā tīmeklī piekļūt pie kopkatalogā iekļautās informācijas par visu bibliotēku krājumiem, un vienotais lasītāju reģistrs dos iespēju bibliotēkām skatīt informāciju par visiem lietotājiem – izsniegumu un nodošanas termiņus.

Bibliotēku programma "Alise 3i" izveidota nelielu bibliotēku vajadzībām un sniedz tām iespēju ātri sākt visu galveno bibliotekāro procesu automatizāciju – tīmeklī publicēt informāciju par savu krājumu, reģistrēt lasītājus un automatizēti veikt lasītāju apkalpošanu. Šīs sistēmas iegādi varētu atbalstīt projekta VVBIS (Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma jeb "Gaismas tīkls"), kas paredz apkopot informāciju par visām valsts, pašvaldību un skolu bibliotēkām un to krājumiem vienotā informācijas tīklā, ietvaros.

Skolu bibliotēkām ir svarīgi reģistrēties Kultūras ministrijas veidotajā bibliotēku reģistrā un iespējami ātrāk iekļauties vienotajā informācijas sistēmā. Tas dos iespēju pilnveidot izglītības iestāžu lasītāju apkalpošanu un bibliotēkām pildīt savu misiju 21. gadsimtā – būt par nozīmīgu elementu izglītības procesā un informācijas sabiedrības veidošanā.

2. Skolu bibliotēku attīstība

Šajā gadā notikušas vairākas pārmaiņas skolu bibliotēkās. Patīkami pārsteidza Rīgas 2. vidusskolā redzētais. Skolas bibliotēkas vadītāja Aija Logina, saņēmusi skolas administrācijas atbalstu, ir īstenojusi savu ieceri – divstāvēgas bibliotēkas izveide līdzšinējās telpās. Tādā veidā ir izmantots telpu augstums, grāmatu krājums izvietots pārskatāmi un ir viegli pieejams. Ir ieguldīts liels darbs krājumu pārlūkošanā un izvērtēšanā, vērtīgāko daļu ievadot elektroniskajā katalogā. Bibliotēka izmanto LIIS programmu "Bibliotēka", ar kuras palīdzību veic skolēnu un skolotāju automātisku reģistrāciju un apkalpošanu. Katram bibliotēkas lietotājam ir sava karte un katrai grāmatai ir piešķirts savs bārkods, ko skeners

atpazīst. Ar šīs programmas palīdzību viegli var atrast interesējošas grāmatas pašreizējo lasītāju, ir izslēgta iespēja nodot citu tāda paša nosaukuma grāmatu, kā arī var iegūt informāciju par ievadītām ziņām dažādos skatos.

Interesentiem Rīgas 2. vidusskolas bibliotēkā ir pieejami divi datori ar interneta pieslēgumu. Šī ir jau otrā skola Ziemeļu rajonā (pirmā – Rīgas Rinūžu vidusskola), kuras bibliotēka piedāvā mūsdienīgāku apkalpošanu.

Kvalitatīvs remonts ir veikts Imantas vidusskolas bibliotēkā un lasītavā.

Iepriecinoši, ka jaunas, skaistas telpas bibliotēkai un plašu lasītavu ieguvusi Rīgas 99. vidusskola. Lasītavu vienlaicīgi var izmantot 25–30 apmeklētāji.

Rīgas 99. vidusskolas jaunā bibliotēka

Jauna, moderni iekārtota, ērta lasītava ar interneta pieeju izveidota Rīgas 40. vidusskolā. Te vienlaicīgi var strādāt lasītāji un nepieciešamības gadījumā vienas klases audzēkņiem ir iespēja noskatīties mācību filmu.

Pamatskolas “Rīdze” bibliotēka ieguvusi kopējamo iekārtu ar trim funkcijām: kopētāju, skeneru un printeri. Izveidota arī lasītava – gan ļoti maza, ar astoņām vietām.

Rīgas 15. vidusskolas bibliotēkā veikts remonts, iegādātas jaunas mēbeles un plaukti.

Rīgas skolām mācību grāmatu iegādei no pašvaldības budžeta tika iedalīti 480 106 lati. No IZM budžeta – Ls 171 693 (no tiem skolām, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas – Ls 38 961). Šāds finansējums ir pietiekams, lai iegādātos mācību grāmatas visos priekšmetos, izņemot svešvalodas. Sākot ar 6. klasi, skolēni apgūst divas svešvalodas. Tādi mācību līdzekļu komplekti izmaksā ap Ls 20. Ir vidusskolas, kurās skolēni apgūst trīs svešvalodas, kas ir vēl dārgāk. Pilnvērtīgam mācību procesam ir nepieciešamas darba burtnīcas, uzdevumu krājumi, vārdnīcas, lasāmās

grāmatas, atlanti utt., ar ko bibliotēkas skolēnus nenodrošina. Gada beigās (novembrī) skolas saņēma budžeta grozījumos paredzētos naudas līdzekļus mācību grāmatu iegādei. Mainoties mācību priekšmetu standartiem, skolu bibliotēkām nodrošināt skolēnus ar mācību grāmatām atkal var kļūt problemātiski.

3. Bibliotekāru tālākizglītība

Laikā no 13. līdz 17. jūnijam Āgenskalna ģimnāzijā mācību centrs “Valence” organizēja kursus “Bibliotekārā un informacionālā procesa organizācija skolas bibliotēkā”. No Kurzemes rajona skolām kursos piedalījās Āgenskalna ģimnāzijas, Rīgas Imantas vidusskolas, Rīgas Ostvalda vidusskolas, Rīgas Anniņmuižas vidusskolas, Rīgas 54. vidusskolas, Rīgas 68. vidusskolas, Rīgas 71. vidusskolas un Rīgas 71. vidusskolas Rehabilitācijas centra bibliotekāri.

Regulāri notiek sadarbība ar Nacionālās bibliotēkas tālākizglītības centru, Latgales priekšpilsētas skolu bibliotekāriem tiek organizētas sistemātiskas nodarbības par jaunāko bibliotēku zinātnēs un par lasīšanas veicināšanas pasākumiem.

Centra rajonā 2005./2006. mācību gadā paredzēti LIIS kursi, kā arī LNB organizēto kursu apmeklēšana. Daļa Centra rajona bibliotekāru apmeklēja mācību centra “Valence” vienas dienas kursus par skolu bibliotēku akreditāciju.

Centra rajona skolu bibliotekāriem izveidojusies laba sadarbība ar apgādu “Zvaigzne ABC”. Apgāda Skolu informācijas centra lasītavā notika kopīgs seminārs ar izdevniecības darbiniekiem. Pasākuma mērķis bija sekmēt apgāda un izglītības iestāžu bibliotekāru sadarbību skolu nodrošināšanā ar apgāda piedāvātajām grāmatām. Semināra laikā bibliotekāri iepazinās ar grāmatu veidošanas procesu no ieceres līdz lasītājam. Bibliotekāri izteica savas pretenzijas un ierosinājumus. Skolu bibliotekārus neapmierina veids, kādā izdevniecība noformē pirkumu pavadzīmes, pievienojot PVN summu grāmatu saraksta beigās, – katram skolas bibliotekāram grāmatas cena jārēķina pašam, grāmatas uzrādītajai cenai pieskaitot attiecīgi 5 vai 18 %. Bibliotekāru ierosinājums – aprēķināt grāmatas pilno cenu izdevniecībā, tādā veidā aiztaupot darbu tūkstošiem bibliotekāru.

Vidzemes un Zemgales rajonu skolu bibliotekāru metodisko apvienību vadītājas izstrādājušas 36 stundu kursus “Skolas bibliotēkas loma izglītības satura kvalitatīvā nodrošināšanā”, tie turpināsies arī 2006. gadā.

No 22. līdz 23. septembrim Gētes institūtā Rīgā notika starptautiska konference "Bibliotēka un skola". Konferencē piedalījās pārstāvji ne tikai no Baltijas valstīm, bet arī no Vācijas, Polijas, Čehijas, Slovākijas. Konferencē tika raksturota situācija skolu bibliotēku un valsts sadarbībā, prezentētas jaunas sadarbības formas, projekti un valsts atbalsta programmas.

2005. gada aprīlī Zemgales priekšpilsētas izglītības iestāžu delegācija piedalījās Lejasaustrijas bibliotēku apvienības "Bibliodrescheibe Waldviertel" (dibināta 2000. gadā) rīkotajā pasākumā "Lasišanas pavasaris", kura mērķis ir popularizēt lasīšanu, literatūru un bibliotēkas. Rīgas Katoļu ģimnāzija šīs apvienības darbībā iesaistījies jau kopš 2004. gada, bet pasākuma laikā par apvienības biedru kļuva arī Rīgas 95. vidusskola. Pasākuma svīnīgā daļa beidzās ar apvienības jaunā karoga, ko bija izgatavojuši Rīgas Katoļu ģimnāzijas skolēni, prezentāciju un iesvētīšanu. Tiek plānota starptautiska sadarbība, kuras ietvaros varētu notikt kopīgi kultūras pasākumi. Ja tiks saņemts nepieciešamais finansējums, tad Austrijas, Čehijas un Latvijas bērniem 2006. gada vasarā būs iespēja tikties Austrijā.

4. Bibliotekāru darbs ar skolēniem

Īpaša uzmanība tika pievērsta informācijas prasmju nodarbībām un sadarbībai ar citām bibliotēkām. Parasti nodarbības notiek audzināšanas stundu laikā, vienojoties ar klases audzinātāju.

Ziepniekkalna sākumskolas bibliotēkā informācijas prasmju nodarbību laikā tiek izmantota "Super 3" modeļa metode: 1) sākums – plāno, 2) vidus – darbojies, 3) beigas – novērtē; tika organizētas mācību ekskursijas uz Latvijas Dabas muzeju, Latvijas Kara muzeju un RCB Bērnu literatūras nodaļu; Rīgas 94. vidusskola organizē mācību ekskursijas uz bibliotēku "Zemgale", Rīgas 61. vidusskola un Rīgas 53. vidusskola uz bibliotēku "Zvirbulis", Igauniju vidusskola – uz Misiņa bibliotēku, Āgenskalna Valsts ģimnāzija – uz Pārdaugavas bibliotēku, bibliotēku "Zvirbulis", LNB un Misiņa bibliotēku.

Rīgas 53. vidusskolā izveidots stends "Izvēlies savu bibliotēku", kurā ir informācija par pilsētas bibliotēkām.

Rīgas Mūzikas internātvidusskolas bibliotēkā ir izveidota nodarbību programma, kas balstās uz kādreizējā bibliogrāfiskās informācijas pulciņa teorētiskās bāzes.

Pagājušais gads iezīmējās ar drošības jautājumu aktualizēšanu. Skolās tika organizēti pasākumi

klašu grupās – par drošību uz ielas, mājās, skolā. Šajos pasākumos aktīvi piedalījās visas bibliotēkas – ar izstādēm, ar zīmējumu un plakātu konkursiem. Jāatzīmē šādas skolas: Rīgas 15. vidusskola, Rīgas 32. vidusskola, Rīgas 51. vidusskola, Rīgas 72. vidusskola, Rīgas 75. vidusskola, Rīgas 86. vidusskola, Rīgas 88. vidusskola, Rīgas 90. vidusskola, Rīgas 92. vidusskola, O. Kalpaka Rīgas Tautas daiļamatu pamatskola un Pļavnieku sākumskola.

Skolu bibliotēkām "karstākais" darba periods ir dekāžu dienas – eksaktās, humanitārās; piemēram, skolās interesanti norit sākumskolas dekāde: "Cimos pie pasakas", kur nozīmīgas ir lasīšanas iemaņas. Pirms dekādes bibliotēkās jāizlasa zināms skaits grāmatu, lai godam varētu sacensties gan savā klasē, gan klašu starpā. Sekmīgi dekāde noritēja A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolā, Rīgas Sergeja Žoltoka vidusskolā, Rīgas 6. vidusskolā, Rīgas 15. vidusskolā, Rīgas 32. vidusskolā, Rīgas 72. vidusskolā, Rīgas 75. vidusskolā, Rīgas 88. vidusskolā.

Veiksmīgi pagāja arī valodu dekādes, piemēram, latviešu valodas dekāde, kurā bija gan erudītu daiļlasītāju domrakstu konkursi, gan arī viktorīnas, zīmējumu izstādes. Piemēram, Rīgas 15. vidusskolā bija patriotiskā stunda O. Vācieša muzejā (12. klasei), "Vēstule manai valstij" (5.–9. klasei), daiļlasītāju konkurss "Manai zemei" (4.–5. klasei), viktorīna "Ko tu zini par Latviju un latviešiem". Rīgas Krievu vidusskolā – konkursi, erudītu sacensības klašu grupās.

Pārdomāti pasākumi bija veltīti Latvijas Republikas proklamēšanas dienai. Tē ietilpa gan Latvijas Vēstures muzeja, gan Latvijas Kara muzeja apmeklējums, gan pasākumi skolās ("Pilsonības dienas"); bibliotēkās notika intensīvs darbs referātu sagatavošanā, plakātu un zīmējumu izstādes. Referātu tēmas: "Patriotisms – realitāte vai utopija", "Mani vienaudži un patriotisms", "Mans devums Latvijai" (skolas – Rīgas 6. vidusskola, Rīgas 15. vidusskola, Rīgas 32. vidusskola, Rīgas 51. vidusskola, Rīgas 72. vidusskola, Rīgas 75. vidusskola, Rīgas 77. vidusskola, Rīgas 86. vidusskola, Rīgas 88. vidusskola, Rīgas 90. vidusskola, Rīgas 92. vidusskola, Rīgas 93. vidusskola, O. Kalpaka Rīgas Tautas daiļamatu pamatskola, Rīgas vakara ģimnāzija). Visās Latgales priekšpilsētas bibliotēkās notika pasākumi, kas veltīti Kr. Barona 170. gadadienai ("Latvju dainas", "Dainu tēvam – Kr. Baronam – 170 (1835–1923)").

Rīgas 65. vidusskolā vecāko klašu skolēni bija izstrādājuši izziņas projektu "Gaismas pils – par Nacionālo bibliotēku" (saņemta veicināšanas balva).

Latgales priekšpilsētas skolās par tradīciju kļuvusi

pirmo klašu skolēnu ekskursija uz skolas bibliotēku.

5. Departamenta bibliotēkas skaitliskie rādītāji

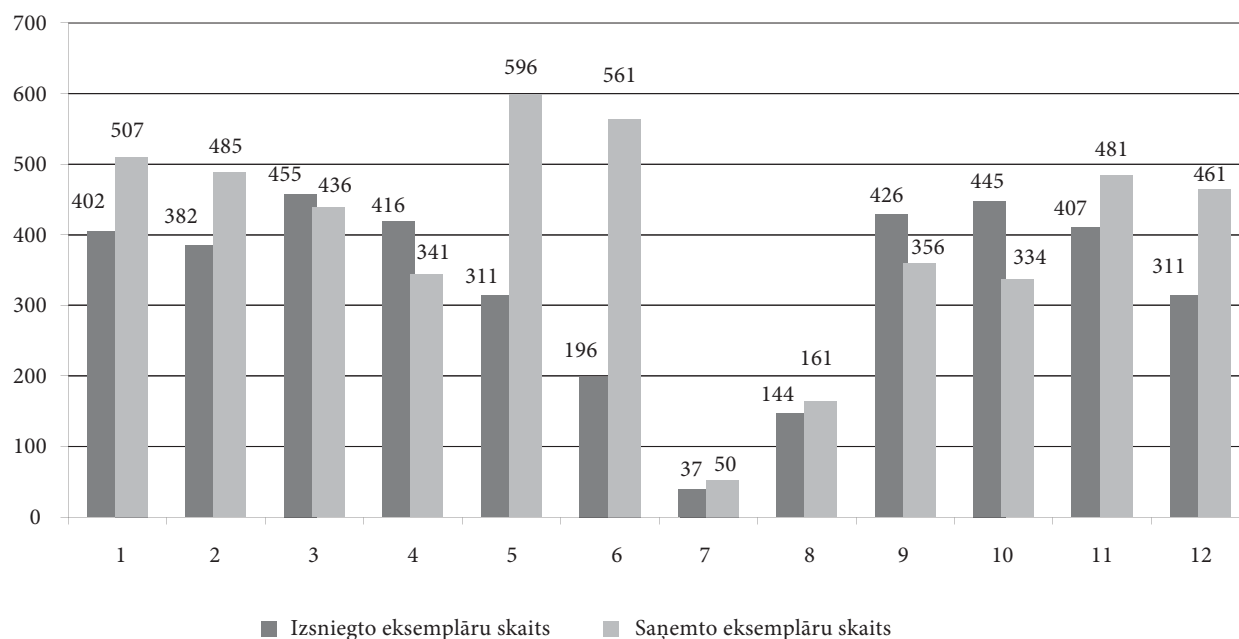
Bibliotēkas elektroniskajā katalogā uz 2005. gada

31. decembrī bija 7954 ieraksti un 9053 izdevumu eksemplāri (neskaitot periodiku). Pieejami 36 Latvijas periodiskie izdevumi un 20 ārvalstu izdevumi. Analītisko ierakstu datu bāzē ir 42 087 ieraksti.

2005. gada jaunums – bibliotēkā pieejamas kompānijas “EBSCO” veidotās daudznozaru elektronisko žurnālu pilnu tekstu datubāzes. Tās piedāvā

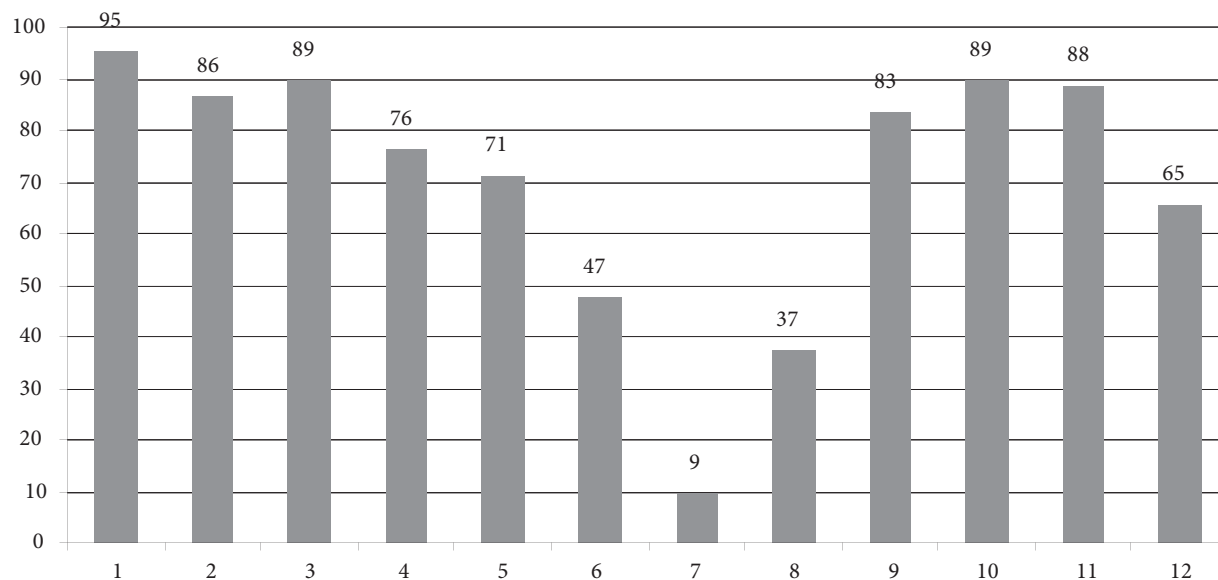
76. grafiks

Izsniegto un saņemto eksemplāru skaits pa mēnešiem

77. grafiks

Apkalpoto lasītāju skaits katrā mēnesī

25. tabula

Departamenta bibliotēkas saņemto grāmatu sadalījums pēc piegādes avotiem			
Avots	Eksemplāru skaits	Summa Ls	Nosaukumu skaits
Pirkums	575	2098,56	570
Dāvinājums	152	158,04	146
Izglītības un zinātnes ministrija	15	12,50	13
Abonēti	7	11,28	3
Nozaudēto vietā	9	30,84	9
Kopā	758	2311,22	741

pasaulē plašāko akadēmisko daudznozaru pilnu tekstu datubāzi, kopsavilkumus no vairāk nekā 980 izglītības žurnāliem, un pilnus tekstus no starptautiski atzītām avīzēm.

76. un 77. grafikā ir attēloti dažādi Departamenta bibliotēkas darba skaitliskie rādītāji.

Kopējais izsniegto eksemplāru skaits ir 3932. Šajā skaitā nav ietverta periodika, kopiju izgatavošana, termiņa pagarinājumi un izmantošana uz vietas bibliotēkā. Savukārt saņemto eksemplāru skaits ir 4769. Kopā gadā apkalpoti 337 lasītāji. 77. grafikā attēlots apkalpoto lasītāju skaits katrā mēnesī. Apkalpoto lasītāju uzskaitē parāda, ka viens lasītājs vidēji bibliotēku apmeklē no divām līdz trim reizēm gadā.

Tabulā nav ietverta periodika. Ceturtajā rindā uzskaitīta tikai tā periodika, kas iegādāta, formējot pavadzīmi.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

- Bibliotēku informācijas sistēmas "Alise" moduļa "WebPAC" iegāde.
- Kopkataloga ar Rīgas skolu bibliotēkām veidošana.
- Skolu bibliotēku reģistrācija Kultūras ministrijas veidotajā bibliotēku reģistrā.

Inženiertehniskā darbība

Ar izglītības iestāžu remontdarbiem, rekonstrukciju un būvniecību nodarbojas Departaments, Rīgas domes Īpašuma departaments, SIA "Rīgas pilsēt būvnieks" un atsevišķi katra Rīgas pašvaldības izglītības iestāde. Departaments sadarbībā ar teritoriālajām nodaļām veic Departamenta padotības izglītības iestāžu apsekošanu, tehniskā stāvokļa novērtēšanu un nosaka nepieciešamo remontdarbu apjomu un prioritāri veicamos darbus, kā arī nosaka renovācijas, rekonstrukcijas un atsevišķu remontdarbu programmu prioritātes, saskaņojot

ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komiteju. 2004. gadā Rīgas izglītības iestādēm valsts un pašvaldības finansējuma apjoms remontdarbiem un renovācijas darbiem bija Ls 4 648 791, no tiem Rīgas domes investīcijas programmas finansējums veidoja Ls 2 268 418. 2005. gadā valsts un pašvaldības kopējais remontdarbu un renovācijas darbu finansējums ir palielinājies par 81 % (Ls 8 418 797), bet investīcijas programmas finansējums palielinājies par 103 % (Ls 4 623 539).

26. tabula

Atbildīgā institūcija	Darbu raksturojums	Finansējuma avots	Finansējuma apjoms Ls *
1. Departaments	Remontdarbi avārijas un pirmsavārijas situācijas novēršanai, lokāla inženierkomunikāciju, būvelementu nomaiņa un remonts, grupu telpu atjaunošana pirmsskolas izglītības iestādēs	Pašvaldības pamatbudžets	2 052 888
		Pašvaldību savstarpējo norēķinu līdzekļi	320 669
		Valsts budžeta mērķdotācijas,	328 986
		t.sk. investīcijas	291 986
		Valsts dotācijas avārijas seku likvidēšanai	52 032
2. RD Īpašuma departaments	Kompleksie renovācijas darbi, atsevišķu inženierkomunikāciju nomaiņas programma	Rīgas domes investīcijas	3 075 132
		Nekustamā īpašuma atsavināšanas programma	988 683
3. SIA "Rīgas pilsēt būvnieks"	Jaunu objektu būvniecība un projektu izstrādes vadība	Rīgas domes investīcijas	1 548 407
4. Izglītības iestādes	Remontdarbi	Privatizācijas fonda līdzekļi (valsts īpašuma objektu privatizācijas līdzekļi)	52 000
	Kosmētiskais remonts	Iestādes budžeta brīvie līdzekļi, vecāku brīvprātīgās iemaksas, līdzekļi no maksas pakalpojumiem	Nav uzskaitīti
Kopā	Remontdarbi, renovācijas darbi un būvniecība	Pašvaldības un valsts	8 418 797

*) finanšu apjoms, kas samaksāts par veiktajiem darbiem 2005. gadā.

1. Remontdarbi no programmas "Remontdarbi izglītības iestādēs"

Salīdzinot ar 2004. gadu, pašvaldības pamatbudžeta finansējums remontdarbiem izglītības iestādēs 2005. gadā ir palielinājies par 27 % (2004. gadā finansējuma apjoms bija Ls 1 616 003). Programmas "Remontdarbi izglītības iestādēs" ietvaros Departaments 2005. gadā īstenoja līgumdarbus, noslēdzot 139 līgumus par Ls 2 052 888. 79 līgumi tika noslēgti par remontdarbiem pirmsskolas izglītības iestādēs, 55 – skolās un pieci – citās izglītības iestādēs. Kopā remontdarbus veica 23 dažādi uzņēmumi. Līgumdarbu kopējā summa pirmsskolas izglītības iestādēs veidoja 46,6 % no kopējās līgumdarbu summas, skolās – 48,4 % un citās izglītības iestādēs – 5 %. Lai gan vairāk līgumu bija noslēgti par remontdarbiem pirmsskolas izglītības iestādēs, taču līgumdarbu lielākais finansējums ir par veiktajiem darbiem skolās.

Tā kā finansējums remontdarbiem tika palielināts,

2005. gadā izglītības iestādēs notika ne tikai avārijas darbu likvidācija, bet arī cita veida remontdarbi (telpu remonts, fasādes remonts, žoga remonts u.c.).

Visvairāk ir veikti telpu remonts; kopā tie ir 36 līgumdarbi par Ls 753 736 (36,7 % no programmas "Remontdarbi izglītības iestādēs" kopējā finansējuma). Vislielākais šo darbu apjoms veikts 28 pirmsskolas izglītības iestādēs, no tām 17 pirmsskolas izglītības iestādēs ir atjaunotas 22 grupu telpas par Ls 415 162.

Izglītības iestādēs iepriekš veiktais tehniskā stāvokļa novērtējums parādīja, ka vairumā izglītības iestāžu inženierkomunikācijas ir morāli un fiziski nolietotojās, tāpēc 26 līgumdarbi bija par sanitārtehnisko sistēmu atjaunošanu un salabošanu izglītības iestādēs. Šo remontdarbu izmaksas veidoja Ls 330 668 (16,1 %), kā arī 26 līgumi tika noslēgti par virtuves remontdarbiem, kas izmaksāja Ls 313 686 (15,3 % no kopējā remontdarbu finansējuma).

Veikto darbu apjoms parāda, ka izglītības iestādēs ir paaugstinātas bīstamības elektroinstalācijas tehnis-

27. tabula

Finansētie remontdarbi no programmas "Remontdarbi izglītības iestādēs"						
Remontdarbu veidi	Remontdarbi pirmsskolas izglītības iestādēs		Remontdarbi skolās		Remontdarbi citās izglītības iestādēs	
	Grupu skaits	Finansējums, Ls	Klašu skaits	Finansējums, Ls	Klašu skaits	Finansējums, Ls
Telpu remonts (grupu, kabinetu, sporta zāles, kāpņu, grīdu remonts u.c.), apdares darbi	28	484 926	5	174 362	3	94 448
Jumta remonts	4	59 385	12	206 957		
Elektroinstalācijas sistēmas remonts, āra apgaismojuma remonts	14	130 849	7	36 705	1	7215
Sanitārtehnikas remonts, kanalizācijas, ūdensvadu sistēmas remonts	7	32 707	18	296 325	1	1636
Virtuves remonts un virtuves ventilācijas, veļas mazgātaves remonts	20	182 451	6	131 235		
Fasādes remonts, teritorijas labiekārtošanas darbi, žoga remonts	6	65 919	5	74 397		
Vispārējie celtniecības darbi			2	73 371		
Kopā remontdarbi	79	956 237	55	993 352	5	103 299

kais stāvoklis. Par elektroinstalācijas sistēmas remontiem tika noslēgti 22 līgumi un to izmaksas veidoja Ls 174 769 (8,5 %).

Deviņās pirmsskolas izglītības iestādēs un septiņās skolās tika veikti dažāda veida remontdarbi. Piemēram, Rīgas 4. pirmsskolas izglītības iestādē notika grīdu remonts un sanitārtehnikas sistēmas remonts, Rīgas 180. pirmsskolas izglītības iestādē – daļējs jumta remonts un grupu telpu remonts, Rīgas 157. pirmsskolas izglītības iestādē tika veikti apdares darbi, elektromontāžas darbi un aukstā ūdens ūdensvadu daļēja nomaiņa, Rīgas 25. vidusskolā – sporta zāles remonts un siltumtrases remonts, Rīgas 71. vidusskolā – teritorijas labiekārtošanas darbi un virtuves ventilācijas remonts, Puškina licejā – ieejas mezgla remonts un jumta remonts u.c.

2. Remontdarbi no pašvaldību savstarpējiem norēķiniem

2005. gadā Departaments izglītības iestādēm sniedza atbalstu remontdarbiem arī no pašvaldību savstarpējiem norēķiniem – par Ls 320 669 (2004. gadā – Ls 390 004), noslēdzot 155 līgumus. Pamatā šis finansējums tika novirzīts neliela apjoma neatliekamiem remontdarbiem (jumta daļējs remonts, telpu remonts) un dažādiem avārijas darbiem (ūdensvadu sistēmas remonts, apkures sistēmas remonts, elektromontāžas darbi). Par pirmsskolas izglītības iestāžu remontdarbiem, infrastruktūras sakārtošanu un teritorijas labiekārtošanu Departaments noslēdza 63 līgumus ar 19 uzņēmumiem. Līgumdarbu izmaksas par visiem pirmsskolas izglītības iestādēs veiktajiem darbiem veidoja Ls 89 234. 66 līgumus ar 24 uzņēmumiem noslēdza par skolu remontdarbiem un infrastruktūras sakārtošanu. Skolu līgumdarbu izmaksas veidoja Ls 117 782. Par pārējo izglītības iestāžu un administratīvo ēku remontdarbiem un infrastruktūras sakārtošanu noslēdza 26 līgumus ar 18 uzņēmumiem un šo līgumdarbu izmaksas veidoja Ls 113 653.

Vairāki dažāda veida remontdarbi tika veikti astoņās pirmsskolas izglītības iestādēs un 13 skolās. Piemēram, Rīgas 7. pirmsskolas izglītības iestādē tika veikts telpu remonts un elektrosistēmas remonts, Rīgas 266. pirmsskolas izglītības iestādē – jumta remonts un kanalizācijas un ūdensvadu sistēmas remonts, Rīgas Kristīgajā vidusskolā – elektromontāžas darbi un apkures sistēmas remonts, Mežaparka vidusskolā – daļējs jumta remonts un kanalizācijas un ūdensvadu sistēmas remonts u.c.

3. Sadarbība ar Rīgas domes Īpašuma departamentu

2005. gadā izglītības iestādēs kompleksie renovācijas un rekonstrukcijas darbi tika veikti Rīgas domes Īpašuma departamenta programmu ietvaros.

3.1. Investīciju programma

Investīciju programma ir nozīmīgākais finansēšanas avots no Rīgas domes Īpašuma departamenta budžeta izglītības iestāžu rekonstrukcijas un būvdarbu veikšanai.

2005. gadā no Investīciju programmas ir finansēti rekonstrukcijas un remontdarbi par Ls 3 075 132 šādām izglītības iestādēm:

- Rīgas 33. vidusskolas ēkas rekonstrukcijas pirmā kārtā (Ls 480 103);
- Rīgas Ukrainu vidusskolas ēkas kapitālais remonts un galerijas izbūve, kā arī ēdnīcas un virtuves tehnoloģiskās iekārtas aprīkojuma iegāde (Ls 248 064);
- Rīgas 99. vidusskolas virtuves bloka rekonstrukcija (Ls 135 920);
- Rīgas 1. internātpamatskolas mācību korpusa un internāta ēkas rekonstrukcija (apmaksāti darbi par Ls 591 963). Darbi turpināsies arī 2006. gadā;
- Rīgas pirmsskolas izglītības iestāde “Madariņa” (apmaksāti darbi par Ls 75 886). Darbi turpināsies arī 2006. gadā;
- Rīgas 129. pirmsskolas izglītības iestādē, Rīgas 218. pirmsskolas izglītības iestādē, Rīgas 248. pirmsskolas izglītības iestādē un Rīgas 262. pirmsskolas izglītības iestādē veikta ūdens un kanalizācijas tīklu nomaiņa, apdares darbi un kosmētiskais remonts;
- Rīgas 88. pirmsskolas izglītības iestādes un Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes “Priedīte” ēku rekonstrukcijas ieturētais garantijas nodrošinājums;
- Rīgas 13. vidusskolas un Rīgas Kultūras vidusskolas ēku rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrādāšana (daļēja apmaksā);
- Rīgas izglītības iestāžu logu nomaiņa (Ls 1 494 239 – pamatā apmaksā veikta par iepriekšējā gadā padarīto darbu).

2005. gadā bez rezultātiem beidzās konkurss par Rīgas 1. speciālās internātpamatskolas (Ģertrūdes ielā 18) renovācijas darbiem. Atkārtots konkurss notiks 2006. gadā.

3.2. Nekustamā īpašuma atsavināšanas programma

No Rīgas domes Īpašuma departamenta budžeta programmas "Nekustamā īpašuma atsavināšanas programma" 2005. gadā bija paredzēts finansējums Ls 2 131 463 apmērā. 2005. gadā veiktie darbi:

- Rīgas 99. vidusskolas virtuves bloka renovācijas papilddarbi;
- Rīgas Ukrainu vidusskolas rekonstrukcijas papilddarbi;
- Rīgas 1. internātpamatskolas ēkas renovācijas papilddarbi, fasādes darbi (Maskavas ielā 178);
- Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes "Madariņa" rekonstrukcijas papilddarbi un fasādes siltināšana (Dagmāras ielā 3);
- Rīgas 13. pirmsskolas izglītības iestādes "Ābecītis" rekonstrukcija/renovācija (Altonavas ielā 1);
- Rīgas 165. pirmsskolas izglītības iestādes, Rīgas 173. pirmsskolas izglītības iestādes, Rīgas 180. pirmsskolas izglītības iestādes un Rīgas 7. pirmsskolas izglītības iestādes ūdens un kanalizācijas tīkla nomaiņa un apdare;
- Rīgas 94. vidusskolas lokālie remontdarbi, lai izveidotu brīvā laika centru (Ozolciema ielā 26);
- Rīgas Lietuviešu vidusskolas 1. stāva fasādes remontdarbi, logu un durvju maiņa un apkures sistēmas remontdarbi;
- renovēti astoņi Rīgas skolu stadioni vai sporta laukumi – pie Rīgas 32. vidusskolas, Rīgas Šampētera vidusskolas, Ziemeļvalstu ģimnāzijas, Rīgas Hanzas vidusskolas, Rīgas 84. vidusskolas, Rīgas 7. pamatskolas, Rīgas Ļ. Tolstoja krievu vidusskolas un Rīgas Pļavnieku sākumskolas.

Šie darbi veikti kopsummā par Ls 988 683. Tāpat nepadarīti paliek darbi vairāk nekā 1,1 miliona latu apmērā.

4. Sadarbība ar SIA "Rīgas pilsēt-būvnieks"

Pirmkārt, 2005. gadā tika pabeigta Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes "Dzilniņa" ēkas celtniecība un apkārtnes labiekārtošana. Objektu pieņēma Valsts būvinspekcija, kas atzina, ka pirmsskolas izglītības ēkas būvdarbu kvalitāte ir teicama. Izglītības iestādes pasūtītāja, projekta vadības un būvuzraudzības funkcijas veica Rīgas pašvaldības kapitālsabiedrība SIA "Rīgas pilsēt-būvnieks". Pirmsskolas izglītības iestādes

ēkas projektu izstrādāja Jura Pogas arhitektu birojs, bet celtniecības darbus veica kompānija "Skonto būve".

Pirmsskolas izglītības iestāde "Dzilniņa"

Kopumā pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība, visa nepieciešamā aprīkojuma iegāde un apkārtnes labiekārtošana izmaksāja Ls 950 000. Kopējā pirmsskolas izglītības iestādes teritorija ir 5295 m²; ēkas apbūves laukums ir 1145 m². Pirmsskolas izglītības iestādes virszemes stāvu kopējā platība ir projektēta 1995 m² liela, no tās grupu telpas aizņem 1014 m², nodarbību zāles – 329 m², ēdamzāle un citas nepieciešamās telpas – 60 m².

Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes "Dzilniņa" svinīgā atklāšana notika Lāčplēša dienas priekšvakarā.

Otrkārt, tika sākti A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas renovācijas darbi. 2002. gadā Rīgas dome pieņēma lēmumu veikt skolas rekonstrukciju. Skolas rekonstrukcijas projektu izstrādāja SIA "Agroprojekts", bet būvdarbus veic SIA "Cēsu būvnieks". 2005. gada rudenī tika uzsākti būvdarbi – nojaukta pati vecākā skolas ēka, uzsākta palikušā nama rekonstrukcija un jauna skolas korpusa celtniecība. 2005. gadā A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas renovācijas darbi ir veikti par Ls 544 516.

Saskaņā ar "Rīgas pilsētas investīciju program-

Kapsulas iemūrēšana A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas jaunā korpusa pamatos

ma 2005. gadam” ir uzsākta Rīgas nedzirdīgo bērnu internātskolas projekta izstrāde (Ls 53 891).

5. Valsts līdzdalība

Rīgas izglītības iestāžu remontdarbi pamatā tiek finansēti no pašvaldību budžeta. Valsts līdzdalība pašvaldību finansēto izglītības iestāžu sakārtošanā pagaidām ir diezgan niecīga. 2005. gadā no valsts budžeta tika saņemti Ls 381 018, kas veido 4,9 % no izglītības iestāžu remontdarbiem piešķirtajiem līdzekļiem. Rīgas pašvaldības izglītības iestādes no valsts budžeta saņēma mērķdotācijas investīcijām un mērķdotācijas pašvaldību pasākumiem, kā arī dotācijas avārijas seku likvidēšanai.

5.1. Mērķdotācijas investīcijām

Rīgas pašvaldības izglītības iestādēm konkrētiem darbiem tika iedalīti valsts līdzekļi investīcijām par Ls 291 986:

- Strazdumuižas internātskolas attīstības centra rekonstrukcijai (Ls 30 000);
- Rīgas 13. vidusskolas energoefektivitātes pasākumiem (Ls 60 000);
- Rīgas 5. speciālās internātpamatskolas (Ls 70 000 – ēkai Baltāsbaznīcas ielā 40 un Stokholmas ielā 26) un Rīgas Bolderājas sākumskolas (Ls 30 000 – Platā ielā 20) logu un ārdurvju nomaiņai;
- Rīgas 221. pirmsskolas izglītības iestādes logu nomaiņai (Ls 21 000);
- Rīgas 200. pirmsskolas izglītības iestādes remontam (Ls 20 000);
- Rīgas 258. pirmsskolas izglītības iestādes (Ls 29 500), Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes “Māra” (Ls 16 486) un Rīgas pirmsskolas izglītības iestādes “Kadiķītis” (Ls 15 000) telpu remontam.

Departaments sniedza konsultācijas tām izglītības iestādēm, kas saņēma valsts mērķdotācijas investīcijām.

5.2. Privatizācijas līdzekļi

2005. gada budžetā finansējums izglītības iestāžu remontdarbiem un projektu izstrādēm tika plānots arī no privatizācijas līdzekļiem (Ls 71 566).

No valsts īpašuma objektu privatizācijas līdzekļiem

(Ls 52 000) tika veikts izglītības iestāžu remonts:

- Rīgas 23. pirmsskolas izglītības iestādē – logu nomaiņa un telpu remonts;
 - Rīgas 170. pirmsskolas izglītības iestādē – ēkas remonts;
 - Rīgas 213. pirmsskolas izglītības iestādē – logu nomaiņa;
 - Rīgas 49. vidusskolā – logu nomaiņa.
- Pārējie privatizācijas līdzekļi (Ls 19 566) 2005. gadā bija paredzēti no Rīgas pilsētas pašvaldības īpašuma privatizācijas fonda līdzekļiem:
- jauna bērnudārza Rīgā, Valdeķu ielā 58 teh-niskā projekta izstrādei (finansējums projekta pārskatīšanai);
 - Pedagogu un vecāku konsultatīvā centra renovācijas un būvniecības darbiem pirmsskolas izglītības iestādē “Madariņa” Rīgā, Dagmāras ielā 3;
 - Rīgas 71. vidusskolas Rīgā, Ilģuciema ielā 6 stadionā rekonstrukcijai un autoruzraudzībai, vienas klases kosmētiskajam remontam.
- Šie darbi 2005. gadā netika veikti.

5.3. Mērķdotācijas pašvaldību pasākumiem

2005. gadā pašvaldības izglītības iestāžu remontdarbi un materiāli tehniskās bāzes uzlabošana tika veikta arī no mērķdotācijas pašvaldības pasākumiem. Mērķdotācijas (kopā Ls 37 000) saņēma šādas pašvaldības izglītības iestādes:

- Rīgas 200. pirmsskolas izglītības iestāde (Ls 12 000 – remontdarbiem, ūdens un kanalizācijas tīklu nomaiņai un apdarei);
- Rīgas 10. vidusskola (Ls 5000 – sporta zāles remontam un inventāra iegādei);
- Rīgas 6. vidusskola (Ls 10 000 – telpu remontam, koncertzāles izbūves projekta izstrādāšanai);
- Rīgas 234. pirmsskolas izglītības iestāde (Ls 10 000 – materiāltehniskās bāzes uzlabošanai).

5.4. Avārijas seku likvidēšana

2005. gadā Latvija piedzīvoja spēcīgāko vētru pēdējo 40 gadu laikā; vētrā cieta arī Rīgas izglītības iestādes. Būtiskākie nodarījumi skāra Rīgas Poļu vidusskolu Purvciemā un pirmsskolas izglītības iestādi “Blāzmiņa” Vecmīlgrāvī, jo tām tika norauts jumts. Mežaparka vidusskolai, Rīgas 99. vidusskolai un vairākām Latgales priekšpilsētas izglītības iestādēm tika izsisti vairāki

logi. Vētra nodarīja kaitējumu, vairākām izglītības iestādēm noraujot notekcaurules, kā arī atsevišķas jumta detaļas. Dabas stihijas postījumu novēršanai no valsts dotācijām tika saņemti Ls 52 032. Avārijas seku likvidēšanas darbi tika veikti 10 pirmsskolas izglītības iestādēs, 19 skolās un vienā interešu izglītības iestādē.

Departaments šo darbu veikšanai kopā slēdza dažādus līgumus ar sešiem uzņēmumiem. Pamatā darbi bija saistīti ar iestāžu daļēju jumta remontu.

28. tabula

Avārijas seku likvidācija		
Izglītības iestāde	Veiktie darbi	Finansējums Ls
Rīgas 199. pirmsskolas izglītības iestāde	Daļējs jumta un logu remonts	598,19
Rīgas 254. pirmsskolas izglītības iestāde	Nojumju nojaukšana	628,31
Rīgas 49. pirmsskolas izglītības iestāde	Nojumju nojaukšana	290,55
Rīgas 2. speciālā pirmsskolas izglītības iestāde	Nojumju jumtu nojaukšana un jumta remonts	727,17
Rīgas 13. vidusskola	Daļējs jumta remonts	2239,39
Rīgas Zolitūdes sākumskola	Daļējs jumta remonts	723,58
Ziemeļvalstu ģimnāzija	Daļējs jumta remonts	535,69
Rīgas 30. vidusskola	Daļējs jumta remonts	266,79
Rīgas 9. vakara (maiņu) vidusskola	Daļējs jumta remonts	1562,13
Rīgas 256. pirmsskolas izglītības iestāde	Parapeta remonts	263,42
Rīgas 2. vidusskola	Daļējs jumta remonts	365,59
Rīgas 241. pirmsskolas izglītības iestāde	Daļējs jumta remonts	76,09
Rīgas Lietuviešu vidusskola	Daļējs jumta remonts	335,30
Strazdumuižas internātvidusskola – attīstības centrs vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem	Daļējs jumta remonts	498,75
Rīgas Ezerkrastu vidusskola	Parapeta remonts	294,61
Rīgas 16. vidusskola	Jumta vējdēļa remonts	184,58
Rīgas Āgenskalna pirmsskolas izglītības iestāde	Žoga remonts	1335,82
Rīgas 21. pirmsskolas izglītības iestāde	Nojumju jumta remonts	942,04
Rīgas 7. pamatskola	Žoga remonts	124,21
Rīgas 132. pirmsskolas izglītības iestāde	Žoga remonts	1752,54
Rīgas 88. vidusskola	Parapeta remonts	558,51
Rīgas 95. vidusskola	Parapeta remonts	382,71
Bērnu un jaunatnes centrs "IK Auseklis"	Daļējs jumta un grīdas remonts	28600,00
Rīgas 167. pirmsskolas izglītības iestāde	Daļējs jumta remonts	2351,09
Rīgas Purvciema vidusskola	Parapeta remonts	774,12
Rīgas 21. vidusskola	Daļējs jumta remonts	489,18
Rīgas 14. vakara (maiņu) vidusskola	Daļējs jumta remonts	290,52
Rīgas 61. vidusskola	Daļējs jumta remonts	3344,48
Rīgas 37. vidusskola	Daļējs jumta remonts	1200,66
Rīgas J. Poruka vidusskola	Daļējs jumta remonts	295,17

Galvenie turpmākie darbības virzieni

- Cenu aptauju organizēšana un procedūras dokumentēšana atbilstoši likuma “Publisko iepirkumu likums” prasībām.

- Izdevīgāko piedāvājumu administrēšana – līgumu sagatavošana, dokumentu sagatavošana asignējumu atvēršanai Finanšu departamentam, remontdarbu uzraudzība un darbu pieņemšana.

- Sadarbība ar Īpašuma departamentu un SIA “Rīgas pilsētņēmnieks” renovācijas un rekonstrukcijas darbu organizēšanā:

- Kultūru vidusskolas projekta izstrādē un realizācijā;

- Sporta un atpūtas bāzes Mangaļsalā projekta izstrādē;

- Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas projekta izstrādē un realizācijā;

- Rīgas 1. internātpamatskolas ēkas renovācijā;

- Rīgas 33. vidusskolas ēkas renovācijas otrajā kārtā;

- A. Pumpura Rīgas 11. pamatskolas ēku rekonstrukcijā;

- Rīgas 213. pirmsskolas izglītības iestādes rekonstrukcijas projekta izstrādē un realizācijā;

- Rīgas 152. pirmsskolas izglītības iestādes rekonstrukcijas projekta izstrādē un realizācijā;

- Mākslinieciskās jaunrades centra “Mīlgrāvja daiļamatniecības skola” renovācijā;

- Rīgas 2. vidusskolas ēkas renovācijā;

- Rīgas Juglas vidusskolas sākumskolas korpusa rekonstrukcijā;

- Rīgas sākumskolas “Blāzmiņa” ēkas rekonstrukcijā.

- Neatliekami veicamo (avārijas) remontdarbu organizēšana.

- Izglītības iestāžu apsekošana un darba uzdevumu izstrāde, gatavojot prioritāri veicamo remontdarbu sarakstu nākamā gada budžeta projekta izveidošanai.

- Nākamā gada investīciju projekta priekšlikumu sagatavošana kompleksiem renovācijas/rekonstrukcijas darbiem un atsevišķu inženierkomunikāciju un būvelementu remontdarbiem.

Informācija un analīze

Departamenta Informācijas un analīzes nodaļa organizēja Departamenta padotības izglītības iestāžu statistikas datu vākšanu, apkopošanu, analīzi un pārskatu veidošanu. Tiek uzturēta skolu datu bāze, kurā vienuviet apkopota visa būtiskākā informācija par katru skolu – kontaktinformācija, akreditācijas termiņš, direktora atestācijas termiņš un kategorija, skolas īstenotās izglītības programmas, skolēnu skaits sadalījumā pa klašu grupām, skolēnu skaita dinamika, pedagoģisko darbinieku skaits sadalījumā pēc izglītības un vecuma u.c. Intensīvs darbs 2005. gadā notika, pārbaudot Rīgas izglītības iestāžu, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas, datu kvalitāti. Veikta bērnu pieteikšanās intensitātes izpēte, katrai izglītības iestādei tika nosūtīts saraksts par tiem bērniem, kas identificēti vairākkārt, t.i., uzņemti/mācās vairākās izglītības iestādēs. Regulāri tika aktualizētas Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu brīvās vietas pirmsskolas vecuma bērniem, ar kurām var iepazīties Departamenta izglītības portālā www.e-skola.lv.

1. Informatīvo materiālu izdošana

Viens no Departamenta Informācijas un analīzes nodaļas uzdevumiem ir dažādu informatīvo materiālu sagatavošana un izdošana:

1. Departamenta "Gadagrāmata 2004" (sagatavošanas un izdošanas koordinēšana);
2. Informatīvais (statistikas) pārskats par Departamenta padotības izglītības iestādēm 2005./2006. mācību gadā;
3. Buklets "Rīgas vispārējās vidējās izglītības iestāžu piedāvātās izglītības programmas un uzņemšanas noteikumi 2005./2006. mācību gadā";
4. Buklets "Rīgas pilsētas interešu un sporta izglītības iestāžu pulciņu un kolektīvu alfabētiskais katalogs".

1.1. Departamenta "Gadagrāmata 2004"

2003. gadā pirmo reizi tika izdota Departamenta gadagrāmata "Gadagrāmata 2002". Departamenta

gadagrāmātā tika akcentēts iepriekšējā gadā paveiktais, problēmas un turpmāk darāmie darbi, ievietota vispārīga un specifiska statistiskā informācija par Departamenta padotības izglītības iestādēm un šo jomu kopumā, kā arī sniegts salīdzinājums un problēmu analīze. Gadagrāmata dod iespēju pedagogiem, izglītības iestāžu vadītājiem, vecākiem, pašvaldības pārvaldes institūciju speciālistiem un ikvienam interesentam, kam rūp vispārējās izglītības, interešu izglītības un sporta attīstība Rīgā, gūt ieskatu Departamenta darbībā.

Tā jau ir tradīcija – katru gadu veidot pārskatu par Departamenta padarītajiem darbiem, atskatoties uz iepriekšējos gados noteiktajām problēmām un to tālāko attīstību, risinājumu. Izdotas gadagrāmatas par 2002., 2003., 2004. un tagad arī par 2005. gadu.

Skolu direktori atzīmē, ka gadagrāmata ir svarīgs un ikdienā lietojams informācijas avots. „*Patī nozīmīgākā bija salīdzinošā daļa, kas dod iespēju katrai skolai pozicionēt savu vietu un līmeni Rīgas pilsētas skolu vidū,*” sacīja Rīgas 20. vidusskolas direktores vietas izpildītāja Ludmila Beļikova. Par labākajām nodaļām gadagrāmātā tika nosauktas "Skolu psiholoģija", "Vispārējā izglītība" un "Rīgas pedagogu tālākizglītība".

1.2. Pārskats par Departamenta padotības izglītības iestādēm

Arī 2005. gadā Departamenta Informācijas un analīzes nodaļa veidoja pārskatu "Informācija par RD IJSD padotībā esošajām izglītības iestādēm" (skolām, pirmsskolām, interešu un sporta izglītības iestādēm). Pārskats tapa, apkopojot Rīgas vispārējās izglītības iestāžu iesniegto informāciju (veidlapas VS-1 un VV-1), pirmsskolas izglītības iestāžu informācijas ciklogrammas, interešu izglītības iestāžu pārskata datus (IIP-1) un Rīgas profesionālās ievirzes (sporta) izglītības iestāžu pārskatu (Prof.-IIP), ko izglītības iestādes iesniedza mācību gada sākumā.

29. tabula

RD IJSD padotības izglītības iestāžu, audzēkņu un darbinieku skaits						
Nr.	Iestādes	Iestāžu skaits	Audzēkņu skaits	Pedagoģisko darbinieku skaits	Medicīnisko darbinieku skaits	Tehnisko darbinieku skaits
1	Vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestādes:	145	85 029	8212	225	3791
	sākumskolas	12	2722	322		
	pamatskolas	24	6610	1078		
	vidusskolas	109	7 5697	6812		
	<i>no tām speciālās skolas</i>	<i>12</i>	<i>2236</i>	<i>661</i>		
	<i>vakarskolas</i>	<i>6</i>	<i>4304</i>	<i>259</i>		
2	Interesešu izglītības iestādes	14	25 606	630	16	300
3	Sporta izglītības iestādes	17	8404	306	28	265
4	Pirmsskolas izglītības iestādes:	150	22 697	2901	177	3036
	vispārējā tipa pirmsskolas	139	21 476			
	speciālās pirmsskolas	11	1221			

Pārskatā ir iekļauta informācija par Departamenta padotības izglītības iestāžu, audzēkņu, darbinieku skaitu un dinamiku pa vairākiem gadiem. Skolēnu skaits ir parādīts sadalījumā pēc mācību valodas, vecuma (dzimšanas gadiem), sadalījumā pa klasēm u.c. Pedagoģisko darbinieku skaits ir parādīts gan pēc vecuma grupām, gan izglītības līmeņiem. Liela informācijas daļa ir uzrādīta rajonu/priekšpilsētu sadalījumā. Interesešu izglītības iestāžu un profesionālās ievirzes sporta izglītības iestāžu audzēkņu skaita dinamika ir parādīta sadalījumā pēc izglītības interesešu programmām.

Pārskats par Departamenta padotības izglītības iestādēm ir guvis atzinību un pozitīvu novērtējumu gan Departamenta struktūrvienību darbinieku vidū, gan arī citās ar izglītību saistītajās institūcijās un organizācijās.

1.3. Buklets "Rīgas skolu piedāvātās vispārējās vidējās izglītības programmas"

Jau vairākus gadus Departaments veido bukletu par Departamenta padotības skolu piedāvātajām izglītības programmām un uzņemšanas noteikumiem.

Šajā informatīvajā bukletā 9. klašu absolventi un viņu vecāki var atrast informāciju par katru no 109

Rīgas pašvaldības skolām, kas īsteno vispārējās vidējās izglītības programmas: valsts ģimnāziju, ģimnāziju, liceju, vidusskolām, vakara (maiņu) vidusskolām. Izvēloties skolu, vecākiem ir būtiski zināt skolas piedāvātās izglītības programmas, uzņemšanas noteikumus un skolas atrašanās vietu.

Ar bukletu katru gadu var iepazīties un to savā īpašumā var iegūt ikviens izstādes "Skola" apmeklētājs. Tas ir pieejams arī katrā Departamenta padotības pamatskolas un vidusskolas bibliotēkā, kā arī aplūkojams Departamenta izglītības portālā www.e-skola.lv.

1.4. Buklets "Rīgas interesešu un sporta izglītības iestāžu pulciņu un kolektīvu alfabētiskais katalogs"

Departaments katru gadu sagatavo publicēšanai informāciju par pulciņiem Rīgas pilsētas interesešu un sporta izglītības iestādēs. Šajā bukletā ikviens interesešu var iepazīties ar tiem pulciņiem, ko piedāvā Rīgas pašvaldības interesešu un sporta izglītības iestādes, kāda vecuma bērni vai jaunieši šo pulciņu var apmeklēt un kur notiek attiecīgās nodarbības. Bukletā pulciņi tiek strukturēti pa nodarbību veidiem tā, lai interesents ātri var atrast sev nepieciešamo informāciju. Piemēram, ja vecāks vēlas, lai viņa bērns nodarbotos ar sportu, tad,

atšķirot sadaļu "sports", tiek norādīti visi iespējamie sporta veidi, ko piedāvā Rīgas pašvaldības interešu un sporta izglītības iestādes.

Buklets katru gadu ir pieejams izstādē "Skola" un ikvienā Rīgas pašvaldības izglītības iestādē. Ar nepieciešamo informāciju ikviens interesents var iepazīties arī Departamentā.

2. Statistikas dati un to analīze

Informācijas un analīzes nodaļa organizē un veic dažādu statistikas datu savākšanu, ievadišanu un apkopšanu. Statistikas datus iesniedz Departamenta padotības izglītības iestādes. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un operatīvu informācijas apriti starp Departamenta struktūrvienībām, kā arī starp Departamentu un citām fiziskajām un juridiskajām personām, Departaments katru gadu apstiprina informācijas ciklogrammu (Departamenta ciklogramma ir ikgadējs un plānveidīgs informācijas apkopojums, kas nosaka, kad un kāda informācija ir jāsniedz Departamentam). Apkopojot statistikas datus, parasti tiek sagatavots pārskats, ko iesniedz Departamenta vadībai un struktūrvienību speciālistiem tālākai datu analīzei un attiecīgu lēmumu pieņemšanai. Vienu reizi gadā tiek sagatavots kopējais pārskats par Departamenta padotības izglītības iestādēm (sk. 1.2. punkts).

2005. gadā Rīgas izglītības sistēmā bija vairākas aktuālas problēmas, kam Departamenta Informācijas un analīzes nodaļa pievērsa uzmanību un veica izpēti. Viena no aktuālākajām problēmām bija ēdināšana Rīgas vispārējās izglītības iestādēs. Lai noskaidrotu vispārīgu informāciju par ēdināšanu (cik daudz skolēnu ēd skolā, kāda ir ēdienu kvalitāte un daudzveidība, kādas ir ēdienu cenas) Rīgas vispārējās izglītības iestādēs, Informācijas un analīzes nodaļa sadarbībā ar citām Departamenta struktūrvienībām sagatavoja un izsūtīja visām Departamenta padotības Rīgas vispārējās izglītības skolām, kas īsteno vispārējās pamatizglītības programmu, anketu "Ēdināšana skolā 5.–9. klašu skolēniem". Skolēnu anketēšanu organizēja katra skola. Anketēšana tika veikta katrā klašu grupā vienai klasei, apkopotos rezultātus iesniedza Departamentam. Pēc kļūdu novēršanas, analizējot iesūtītos datus, tika sagatavotas atbildes uz jautājumiem. Kopējais aptaujā iesaistīto skolēnu skaits bija 11 805 jeb 28,65 % no visu Rīgas vispārējās izglītības skolu 5.–9. klašu grupas kopējā skolēnu skaita (41 194). Analīzes rezultāti liecināja, ka uzskats – skolēni neizmanto skolas ēdnīcas

pakalpojumus – ir nepareizs. Aptauja parādīja, ka 64,1 % no aptaujātajiem skolēniem skolā ēd regulāri, 23,8 % – ēd reti, bet 11,4 % – neēd.

Plašāk ar pētījuma rezultātiem var iepazīties Gadagrāmatas 2. daļas "Vispārējā izglītība" 5. sadaļā.

Vēl viena aktuāla problēma – rinda Rīgas izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas (turpmāk tekstā – pirmsskolas izglītības iestādes). Šajā sakarā Informācijas un analīzes nodaļa oktobra sākumā veica izpēti par bērnu pieteikšanās intensitāti pirmsskolas izglītības iestādēs 2005. gadā. Analizējot iegūtos datus, secināms, ka vislielākā bērnu pieteikšanās intensitāte ir augustā un septembrī (augusta pēdējās dienās (20.–31.08.2005.), bet septembrī – visu mēnesi līdzvērtīgi). Oktobra pirmajās dienās (03.–06.2005.) rindā reģistrēto bērnu skaits izglītības iestādēs ir 52. Savukārt viszemākā pieteikšanās intensitāte ir jūlijā – tikai 226 reģistrēti iesniegumi. Tas ir skaidrojams ar to, ka šajā laikā lielākā daļa bērnu vecāku dodas atvaļinājumā. Janvārī lielāka intensitāte ir mēneša otrajā pusē. Analizējot datus kopumā, bērnu pieteikšanās intensitāte ir vienmērīga visos mēnešos un tā ir pietiekami liela. 2005. gadā pieteicās 5068 bērni.

2005. gadā Informācijas un analīzes nodaļa saņēma informāciju no IZM ISEC par Rīgas pašvaldības izglītības iestāžu izglītojamo centralizēto eksāmenu rezultātiem 2004./2005. mācību gadā. Šī informācija tika apkopota sadalījumā pa eksāmenu priekšmetiem un rezultātu līmeņiem, kā arī salīdzinājumā pa rajoniem/priekšpilsētām. Ar apkopoto materiālu iepazīnās Departamenta struktūrvienību speciālisti.

Rīgas pašvaldību vispārējās vidējās izglītības iestādēs centralizētos eksāmenus kārtoja 10 718 skolēni (12. klašu beidzēji).

Visvairāk skolēnu kārtoja angļu valodas centralizēto eksāmenu – 59,67 % no kopējā skolēnu skaita. Savukārt citas svešvalodas eksāmenu skolēni kārtoja salīdzinoši daudz mazāk: 5,92 % – krievu valodas, 5,16 % – vācu valodas un 0,25 % – franču valodas centralizēto eksāmenu. Sociālo zinību jomā visvairāk skolēnu centralizēto eksāmenu kārtoja ģeogrāfijā – 38,89 %. Matemātikas centralizēto eksāmenu kārtoja 33,90 %, bet pārējos eksaktajos mācību priekšmetos eksāmenu kārtoja salīdzinoši neliels skolēnu skaits.

2005. gadā Informācijas un analīzes nodaļa apkopoja un analizēja vispārējās izglītības skolu sporta organizatoru darba atskaites. Skolas sporta organizatoru lielākā darba aktivitāte bija saistīta ar skolas sporta pulciņu nodarbībām, skolas sporta dienu un citu tematisko dienu organizēšanu, skolas sporta olimpisko spēļu

30. tabula

Centralizētie eksāmeni (beidzot vidusskolu)	Centralizēto eksāmenu rezultāti pa līmeņiem – skolēnu skaits						
	A	B	C	D	E	F	Kopā
<i>Valodas jomā</i>							
Latviešu valoda un literatūra	85	697	827	918	370	20	2917
Latviešu valoda un literatūra (mazākumtautību izglītības programmas)	163	997	1212	864	471	80	3787
Angļu valoda	403	1662	1998	1307	859	166	6395
Franču valoda	4	9	7	6	1		27
Vācu valoda	53	154	136	106	88	16	553
Krievu valoda	40	197	224	130	44		635
<i>Sociālo zinību jomā</i>							
Vēsture	75	414	980	784	320	32	2605
Biznesa ekonomiskie pamati	76	613	982	994	374	89	3128
Ģeogrāfija	50	587	1373	1356	625	177	4168
<i>Matemātikas, dabaszinību un tehnisko zinību jomā</i>							
Matemātika	318	706	928	1022	559	100	3633
Fizika	39	107	192	195	93	47	673
Ķīmija	21	72	120	98	44	22	377
Bioloģija	30	148	277	204	82	18	759
Dabaszinības	3	11	31	33	4	1	83
<i>Kultūrizglītības jomā</i>							
Kultūras vēsture	12	101	210	240	106	8	677
Kopā	1372	6475	9497	8257	4040	776	
Skolēnu %	12,80	60,41	88,61	77,04	37,69	7,24	

organizēšanu, dažādu sacensību turnīru organizēšanu un citiem pasākumiem. Analizējot sporta organizatoru sniegto informāciju, secināms, ka skolēniem ir lielas iespējas piedalīties daudzveidīgās sporta nodarbībās, izvēloties attiecīgos sporta veidus pēc savām interesēm. Aktīvā sporta dzīvē iesaistās gandrīz visu klašu skolēni.

Plašāk ar apkopoto un analizēto skolas sporta organizatoru darba atskaiti var iepazīties Gadagrāmatas 2. daļas "Vispārējā izglītība" 8. sadaļā.

3. Uzskaites sistēmas reģistrācija un pilnveide

2004. gada 24. decembrī Departaments saņēma atļauju no Latvijas Republikas Datu valsts inspekcijas (turpmāk tekstā – Inspekcija) elektroniski reģistrēt un uzturēt Departamenta izglītības iestāžu audzēkņu un

darbinieku personu datu uzskaites sistēmu (turpmāk tekstā – uzskaites sistēma). Tas nozīmē, ka uzskaites sistēmā varēja reģistrēt Departamenta padotības izglītības iestāžu audzēkņus vecumā no pieciem līdz 18 gadiem (saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 1999. gada 28. decembra noteikumiem Nr. 439 "Kārtība, kādā veicama obligāto izglītības vecumu sasniegušo bērnu uzskaitē"). Tā kā 2004. gada septembrī–oktobrī Departaments veica pilotprojektu – visu bērnu, kuri ir uzņemti Rīgas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs un reģistrēti rindā uzņemšanai šajās iestādēs, elektronisko uzskaiti – radās nepieciešamība veikt grozījumus Inspekcijā reģistrētajā uzskaites sistēmā. Tādēļ 2005. gadā tika sagatavoti grozījumi, kas paredzēja papildināt uzskaites sistēmu ar datiem par visiem audzēkņiem, kas apmeklē Departamenta padotības izglītības iestādes un veido rindu pirmsskolas izglītības iestādēs.

Sakarā ar grozījumu veikšanu uzskaites sistēmā bija nepieciešams iepriekš pielāgot šo sistēmu bērnu reģistrēšanai. Pēc uzskaites sistēmas uzlabošanas, tika ieguldīts liels darbs, lai palīdzētu izglītības iestādēm sakārtot datus uzskaites sistēmā.

Kopš 2005. gada septembra visas Departamenta padotības izglītības iestādes ir saslēgtas vienotā tīklā un Departaments saņem operatīvu informāciju par jebkurām izmaiņām konkrētās iestādes datu bāzē (iestādes datus nodrošina tiešsaistes (*on-line*) režīmā).

4. Datu kvalitātes kontrole

Pilnveidojot uzskaites sistēmu, Informācijas un analīzes nodaļa sāka darbu pie šīs sistēmas datu kvalitātes kontroles. Pamatā tas skāra pirmsskolas izglītības iestādes. Kā jau iepriekš minēts, 2005. gads bija pirmais gads, kad pārgājām uz visu vecumu bērnu, kas apmeklē izglītības iestādes, elektronisko reģistrāciju. Lielākajai daļai izglītības iestāžu radās problēmas ar pareizu uzskaites sistēmas sakārtošanu. Par uzskaites sistēmas datu kvalitāti ir atbildīgs katras iestādes sistēmas administrators. Lai palīdzētu pirmsskolas izglītības iestādēm novērst problēmas, Informācijas un analīzes nodaļas un Datorcentra speciālisti sniedza konsultācijas par pareizu datu ievadīšanu un sakārtošanu, kā arī par tiešsaistes režīma uzturēšanu.

Viena no lielākajām problēmām, kas radās, pārejot uz jauno sistēmu, bija tā, ka vairākas pirmsskolas izglītības iestādes uzņēma vienu un to pašu bērnu. Lai

novērstu šīs kļūdas, Informācijas un analīzes nodaļas speciālisti sagatavoja katrai pirmsskolas izglītības iestādei pārskatus par bērniem, kas uzņemti/mācās vairākās pirmsskolas izglītības iestādēs (dubultnieki) un nosūtīja pārskatus pirmsskolas izglītības iestādēm kļūdu novēršanai.

5. Pašvaldību savstarpējie norēķini

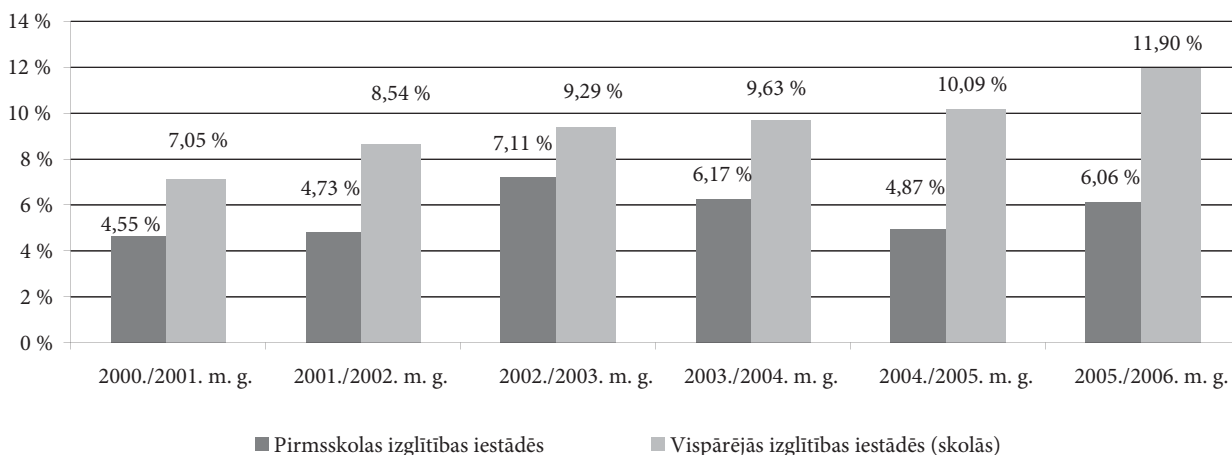
Viena no Departamenta funkcijām ir veikt pašvaldību savstarpējos norēķinus par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, t.i., par skolēniem un pirmsskolas audzēkņiem, kuru dzīvesvieta reģistrēta ārpus Rīgas un kuri apmeklē kādu no Departamenta padotības izglītības iestādēm, kā arī par Rīgā reģistrēto skolēnu un pirmsskolas audzēkņu mācībām ārpus Rīgas. 2005./2006. mācību gadā kopējais audzēkņu skaits bija 11 497 – 10 122 skolēni un 1375 pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi, kuru dzīvesvieta reģistrēta ārpus Rīgas un kuri apmeklē kādu no Departamenta padotības izglītības iestādēm. 2005. gadā noslēgti 496 līgumi ar Latvijas pašvaldībām par savstarpējiem norēķiniem par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, kas Departamenta budžetu papildināja par Ls 1 757 755.

Ar katru gadu pieaug to Departamenta padotības izglītības iestāžu audzēkņu skaits, kuru dzīvesvieta reģistrēta ārpus Rīgas.

Par Rīgā reģistrēto bērnu mācībām ārpus Rīgas Departaments noslēdza 310 līgumus ar Latvijas pašvaldību vadītājiem par kopējo summu Ls 276 404. Kopējais

78. grafiks

Audzēkņu, kuru deklarētā dzīvesvieta ir ārpus Rīgas pašvaldības, skaits Rīgas pašvaldības izglītības iestādēs (% pret kopējo skaitu)

audzēkņu skaits – 1577 skolēni un 365 pirmsskolas audzēkņi (kopā 1942). Līdz ar to Departamenta kopējā budžeta palielinājums 2005. gadā bija Ls 1 481 351.

Būtiska problēma ir Latvijas Republikas Ministru kabineta 1999. gada 13. jūlija noteikumos Nr. 250 “Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu vai sociālās aprūpes iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem” paredzētās minimālās izmaksas budžeta gadā par vienu audzēkni, kas skolēnam ir Ls 145 un pirmsskolas izglītības audzēkņim – Ls 400, un neatbilst reālajām izmaksām. Saskaņā ar pamatbudžeta programmas ieņēmumu un izdevumu tāmi 2005. gadam vidējās izmaksas gadā vienam skolēnam ir Ls 256 un pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņim – Ls 756.

6. Dalība darba grupās

Viens no Informācijas un analīzes nodaļas speciālistu uzdevumiem ir sniegt priekšlikumus par dažādu uzskaites sistēmu un datu bāzu uzlabošanu, kā arī piedalīties darba grupās, kurās tiek izskatīti jautājumi par jaunu datu bāzu izveidošanu un ieviešanu. 2005. gadā Informācijas un analīzes nodaļas speciālisti piedalījās divu nozīmīgu darba grupu darbā.

2005. gadā Departaments saņēma Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju centra (turpmāk tekstā – RD ITC) uzaicinājumu piedalīties darba grupā, lai kopīgi sagatavotu priekšlikumus par darba efektivitātes palielināšanu bērnu tiesību aizsardzības jomā Rīgā. Darba grupā piedalījās pārstāvis no Psiholoģijas, sociālās un speciālās pedagoģijas nodaļas un Informācijas un analīzes nodaļas. Darba grupas pamatuzdevums bija apzināt situāciju Rīgas pašvaldībā un sagatavot priekšlikumus, lai izveidotu vienotu datu bāzi un apkopotu informāciju par katru bērnu, kam nepieciešama sociālā palīdzība vai interešu aizstāvība, kā arī lai veiktu preventīvus pasākumus ar mērķi samazināt nepilngadīgo noziedzību. Pirmajā darba grupas sēdē tika nolemts, ka katram projekta dalībniekam ir jāsagatavo detalizēts apraksts par to, kāda informācija par bērniem tiek izmantota ikdienas darbā attiecīgajā Rīgas domes struktūrvienībā, kāda informācija būtu nepieciešama darba efektivitātes palielināšanai, ar kādām problēmsituācijām ir jāsastopas. Lai Departaments varētu iesniegt savus priekšlikumus, bija nepieciešams apzināt situāciju katrā rajonā/priekšpilsētā un uzklaut speciālistu viedokļus un priekšlikumus. Pamatojoties uz saņemtajiem priekšlikumiem, tika gatavots informācijas apraksts par situāciju un nosūtīts

RD ITC, kas savukārt sagatavoja un iesniedza projektu izvērtēšanai Rīgas domē.

Piedaloties otrajā darba grupā, Informācijas un analīzes nodaļas un Datorcentra speciālisti kopā ar RD ITC speciālistiem meklēja risinājumu, lai nodrošinātu visām Departamenta padotības izglītības iestādēm piekļuvi Rīgas administratīvās teritorijas Iedzīvotāju reģistra datiem tiešsaistē. 2005. gada nogalē tika nokārtotas visas formalitātes un Departamenta padotības izglītības iestādēm ir iespēja, izmantojot “JUPIS II” aplikāciju, apskates režīmā ar interneta pārlūkprogrammas palīdzību piekļūt Rīgas administratīvās teritorijas Iedzīvotāju reģistra datiem. Diemžēl tas izglītības iestādēm nenodrošina iespēju pilnībā pārliecināties par bērnu vecāku iesniegumos minēto informāciju – deklarētās dzīvesvietas adreses precizitāti, lai reģistrētu bērnus rindā uz vietu Rīgas pirmsskolas izglītības iestādē vai Rīgas vispārējās izglītības skolu 1. klasē. Jāatzīmē arī tas, ka apskates režīms nepieļauj automātisku informācijas ievadišanu uzskaites sistēmā, kas neizslēdz kļūdu iespējamību, jo atbildīgajai personai dati jāievada no jauna. Sakarā ar to Departamenta padotības izglītības iestādēm ir nepilnvērtīga informācija par bērnu deklarēto dzīvesvietu adresēm. Viens no 2006. gada uzdevumiem ir meklēt iespējamus risinājumus, lai nodrošinātu Departamenta padotības izglītības iestādēm iespēju piekļūt visiem Latvijas Iedzīvotāju reģistra datiem tiešsaistē.

Galvenie turpmākās darbības virzieni

- Departamenta datu apstrādes sistēmas aizsardzības noteikumu izstrāde un datu bāzu vienotās uzskaites izveidošana.
- Jaunu datu ievade un esošo datu bāzu atjaunošana, kā arī Departamenta struktūrvienību datu analīze.
- Informatīvā pārskata par Departamenta padotības izglītības iestādēm 2006./2007. mācību gadā, bukletu un citu informatīvo materiālu sagatavošana un izdošana.
- Departamenta ikgadējās gadagrāmatas sagatavošanas un izdošanas koordinēšana.
- Audzēkņu reģistrēšanas elektroniskās uzskaites sistēmas (LIIS) pilnveide, datu precizēšana, korekciju veikšana un konsultāciju sniegšana par sistēmas funkcionālu nodrošināšanu.
- Pašvaldību savstarpējo norēķinu par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem uzskaites nodrošināšana.

Eiropas Savienības struktūrfondi

Viena no Departamenta funkcijām ir organizēt un koordinēt Departamenta projektu izstrādi Eiropas Savienības struktūrfondu finansējuma piesaistei. Izglītības un tālākizglītības attīstības modernizācijai paredzēts izmantot divus struktūrfondus: Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF) un Eiropas Sociālo fondu (ESF).

2005. gadā Departaments ir sagatavojis un iesniedzis atklātajos projektu konkursos 14 projektus ar kopējo iespējamo finansējumu Ls 1 800 000. Pašvaldības līdzfinansējums šajos projektos ir 25 % no kopējā projekta realizācijai plānotā finansējuma.

Visi pieteikumi ir reģistrēti Rīgas reģiona projektu datu bāzē (<http://projekti.latreg.lv>), kurā publiski ir iespējams apskatīt pieejamo projektu idejas.

Pašlaik sešiem projektiem ir piešķirts finansējums. Divi projekti ir jau realizēti:

- “Amatuzmācības centra izveide” Jaunciemā – kopējais projekta realizācijai piešķirtais finansējums ir EUR 197 060. No PHARE programmas – EUR 183 804 un no Rīgas pašvaldības – EUR 13 256;

- “Rīgas Centra Daiļamatniecības pamatskolas mājaslapa virtuālajā telpā” – kopējais projekta realizācijai piešķirtais finansējums ir Ls 4000. Rīgas pašvaldības līdzfinansējums ir 25 % no kopējās projekta summas.

Četri projekti pašlaik tiek realizēti:

- “9. klašu pedagoģiskās korekcijas izglītības programmas pilnveide un īstenošana, izstrādājot atbilstošas mācību priekšmetu programmas, mācību materiālus un profesionālās ievirzes interešu izglītības programmu” – kopējais projekta realizācijai piešķirtais finansējums ir Ls 64 410,53. ESF finansējums – Ls 49 667, Rīgas domes līdzfinansējums – Ls 14 743;

- “Profesionālās orientācijas sistēmas, konsultēšanas un karjeras izglītības attīstība Rīgas Jāņa Poruka vidusskolā” – kopējais projekta realizācijai piešķirtais finansējums ir Ls 6150. ESF finansējums – Ls 4612, Rīgas domes līdzfinansējums – Ls 1538;

- “Skolotāju apmācība darbam ar bērniem, kuriem ir mācīšanās grūtības” – kopējais projekta realizācijai piešķirtais finansējums ir EUR 62 500, Rīgas domes līdzfinansējums – EUR 12 500;

- “Profesionālo orientāciju nodrošinošie pasākumi Rīgas 14. vakara (maiņu) vidusskolā” – kopējais projekta realizācijai piešķirtais finansējums ir Ls 6150. ESF finansējums – Ls 4612, Rīgas domes līdzfinansējums – Ls 1538.

Projektu konkursam ir pieteikti astoņi projekti:

- “Izglītības vadītāju un jauniešu profesionalitātes paaugstināšana finanšu piesaistē un projektu sagatavošanā” – Rīgas domes līdzfinansējums ir Ls 9200;

- “Skolu metodisko komisiju vadītāju profesionālā pilnveide” – Rīgas domes līdzfinansējums nav nepieciešams;

- “Rīgas fizikas skolotāju profesionālo un informācijas tehnoloģiju kompetences paaugstināšana” – Rīgas domes līdzfinansējums nav nepieciešams;

- “Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas pilsētas izglītības iestāžu ēkās” – Rīgas domes līdzfinansējums ir Ls 250 000;

- “Atbalsts klašu audzinātājiem pedagoģiskās un profesionālās kompetences paaugstināšanā” – Rīgas domes līdzfinansējums nav nepieciešams;

- “Skolotāju apmācība, lai sekmētu jaunā pamatzglītības standarta fizikā, ķīmijā, bioloģijā, matemātikā 8. klasē īstenošanu, izmantojot IT” – Rīgas domes līdzfinansējums nav nepieciešams;

- “Profesionālās orientācijas un konsultēšanas pasākumi Rīgas 46. vidusskolas jauniešiem” – Rīgas domes līdzfinansējums ir Ls 2500;

- “Bērns un jauniešus amatu pasaulē” – Rīgas domes līdzfinansējums ir Ls 2500.

Rīgas attīstības plāns

Veidojot 2006.–2018. gada Rīgas attīstības plāna projektu, Departaments izvērtēja 1995.–2005. gada Rīgas attīstības plāna izpildi un sagatavoja priekšlikumus, kas tika iestrādāti Rīgas teritorijas plānojumā kā Rīgas domes politika izglītības, jaunatnes un sporta attīstībā.

Galvenie priekšlikumi:

- celt jaunas izglītības iestādes tajos Rīgas rajonos, kuros notiek strauja privātmāju un daudzdzīvokļu ēku celtniecība – Dreiliņu mikrorajonā, Mežaparkā, Dārziņos, Bergos u.c.;

- paplašināt skolas, veidojot piebūves, rajonos, kur pieaug izglītojamo skaits;

- turpināt izglītības iestāžu ēku renovāciju un sakārtot tās atbilstoši būvnormatīvu un sanitāri higiēnisko normu, kā arī izglītības programmu prasībām;

- turpināt izglītības iestāžu teritoriju labiekārtošanu;

- veidot bērnu un jauniešu centrus skolās, labiekārtojot mācību darbā neizmantotās telpas vai arī ierīkojot atsevišķus centrus (Bolderājā, Ziepniekkalnā, Pļavniekos, Purvciemā, Čiekurkalnā, Ilģuciemā, Šampēterī u.c.); nodrošināt vienmērīgu brīvā laika iestāžu tīkla izveidi;

- rezervēt telpas daudzdzīvokļu māju pirmajos stāvos bērnu un jauniešu centru izvietojšanai;

- izveidot un labiekārtot stacionāru bērnu un jauniešu nometni Mangaļsalā;

- parkos un mikrorajonu pagalmos veidot bērnu rotaļlaukumus, turpināt skeitlaukumu izveidi pie izglītības iestādēm;

- uzcelt jaunu, mūsdienīgu interešu izglītības iestādi;

- veikt valsts un pašvaldības īpašuma apmaiņu, lai pašvaldības izglītības iestādes atrastos pašvaldībai piederošās ēkās;

- turpināt privātpašniekiem piederošās zemes atpirkšanu, lai izglītības iestādes funkcionēšanai nepieciešamā teritorija (zeme) piederētu pašvaldībai;

- attīstīt un paplašināt bērnu aprūpi pirmsskolas izglītības iestāžu mazo bērnu grupās (līdz trīs gadu vecumam) un grupās bērniem ar īpašām vajadzībām;

- plānot jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu ēku celtniecību vietās, kur to skaits nav pietiekams: Juglā, Teikā, Centra rajonā, Āgenskalnā un Ziepniekkalnā, kā arī jaunajos dzīvojamo namu rajonos;

- paredzēt iespējas pilsētas parkos un mežos izveidot videi draudzīgus sporta objektus: skriešanas, slēpošanas, riteņbraukšanas un skrituļslidošanas celiņus;

- turpināt celt sporta zāles pie skolām, paredzot izmantošanas iespējas to skolu skolēniem, kuriem nav savu sporta bāzu;

- izveidot nelielus sporta un aktīvās atpūtas objektus daudzstāvu dzīvojamo māju mikrorajonu iekšpagalmos, kā arī lielos sabiedriskos centros, piemēram, lielveikalos;

- izveidot starptautiskas nozīmes airēšanas sporta centru ar 2000 metru airēšanas kanālu un nepieciešamo krasta komunikāciju joslu Daugavas piekrastes zonā Lucavsalā;

- paredzēt teritoriju sporta un fiziskās kultūras vajadzībām Mārupītes dabas parkā, Uzvaras parkā, Arkādijas parkā, Māras diķim piegulošajā teritorijā un sporta kompleksā “Arkādija”, Anniņmuižas meža parkā un Grīziņkalnā;

- veidot reģionālus sporta centrus pie Rīgas Juglas vidusskolas, Rīgas 92. vidusskolas, bērnu un jauniešu centra “Laimīte”, Puškina liceja, Rīgas 41. vidusskolas, Rīgas 45. vidusskolas un Anniņmuižā, kā arī īstenot skolu sporta laukumu atjaunošanas programmu;

- iekļaut veloceliņu tīklu pilsētas sporta objektu kopējā sistēmā, paredzot atbilstoši aprīkotu velosipēdu stāvvietu iekārtošanu pie sporta objektiem, valsts un pašvaldības iestādēm.

Sabiedriskās attiecības

Departamenta Sabiedrisko attiecību nodaļā 2005. gadā strādāja trīs speciālisti – nodaļas vadītājs, galvenais speciālists un vortāla “e-skola” redaktors. Nodaļas pārziņā ir Departamenta ārējā un iekšējā komunikācija, sadarbība ar Rīgas domes Sabiedrisko attiecību un informācijas nodaļu un citām domes struktūrvienībām.

Sabiedrisko attiecību nodaļas 2005. gada nozīmīgākie darbi bija:

- Izveidot un uzturēt Departamenta elektroniskos resursus – interneta mājaslapas www.ijsd.riga.lv un www.sports.riga.lv, kā arī uzturēt izglītības jomā zināmo vortālu www.e-skola.lv.

2005. gadā vortāla www.e-skola.lv apmeklētāju skaits ir sasniedzis 1300 cilvēkus dienā, tādējādi apmeklētāju skaita rādītājus palielinot aptuveni uz pusi, ja salīdzina ar sākotnējo apmeklētāju skaitu. Turklāt vortāls www.e-skola.lv 2005. gada laikā pirmo reizi sasniedzis otro un atsevišķās reizēs arī pirmo vietu starp izglītības jautājumiem veltītajiem interneta resursiem reitingu skaitītājos TOP un PULS.

Vortāls “e-skola” regulāri seko līdzi aktualitātēm izglītības jomā Rīgā un visā valstī, informē par Departamenta jaunumiem, pieņemtajiem lēmumiem, notikumiem, izdotajiem metodiskajiem materiāliem, kā arī par Rīgas izglītības iestāžu jaunumiem. Tehnisko iespēju robežās Sabiedrisko attiecību nodaļas speciālisti sadarbībā ar Datorcentru 2005. gadā veidoja arī atsevišķus videosīžetus, ko bija iespēja noskatīties vortālā www.e-skola.lv, piemēram – par Rīgas sportistu dalību Skolēnu ziemas olimpiādē Ērgļos, par skolēnu peldētapmācību u.c.

2005. gada sākumā tika atvērtas divas interneta mājaslapas – oficiālā Departamenta mājas lapa www.ijsd.riga.lv un sporta jautājumiem veltītā – www.sports.riga.lv.

Departamenta oficiālajā mājas lapā www.ijsd.riga.lv ir viena no plašākajām normatīvo dokumentu sadaļām interneta resursos; pieejami likumi, LR Ministru kabineta noteikumi, LR IZM informācija, Rīgas domes normatīvie dokumenti, kas attiecas uz Departamenta darbību, kā arī Departamenta dokumenti.

Mājas lapa www.sports.riga.lv regulāri atspoguļo sporta notikumus Rīgā, publicē sacensību kalendārus, sacensību un turnīru nolikumus.

Visi trīs minētie elektroniskie resursi ir domāti gan iedzīvotāju informēšanai par Departamenta darbības jomām, gan arī ērtākai dokumentu pieejamībai izglītības iestāžu speciālistiem.

- Katru dienu veidot preses apskatu un veikt elektronisko plašsaziņas līdzekļu informācijas apkopošanu par izglītības jautājumiem, īpaši par Departamenta darbību, Departamenta speciālistu komentāriem un intervijām.

Visa gada garumā katru darbadienu datu bāze tika papildināta ar informāciju par publikācijām nozīmīgākajos preses izdevumos un komentāriem apzinātajos TV un radio raidījumos. Analizē bija informācija par preses izdevumu, raksta autoru, raksta tematu, autora un izdevuma attieksmi (vai raksts par Departamenta darbību ir ar pozitīvu, neitrālu vai negatīvu attieksmi), par Departamenta speciālistu komentāriem, kā arī tekstuālais kopsavilkums. Sabiedrisko attiecību nodaļa var analizēt, cik bieži un kādā saistībā plašsaziņas līdzekļos izskan Departamenta un tā speciālistu vārdi.

- Turpināt iepriekšējos gados iesākto sadarbību ar TV raidījumu veidotājiem Departamenta aktualitāšu atspoguļošanai.

Šogad raidījumā “Abi labi” žurnāliste Daina Jāņkalne, kuras veidotais raidījums sasniedz 140 000 lielu auditoriju, līdzās citiem sabiedrībai aktuāliem jautājumiem aplūkoja Departamenta darbības aktualitātes, raidījuma diskusiju sadaļā uzklusēja Departamenta vadības un izglītības iestāžu speciālistu, kā arī skolēnu un viņu vecāku viedokļus un attieksmi pret konkrēto raidījumā aplūkojamo tematu. Sākot ar 2005. gada septembri, raidījumā “Abi labi” īpašu lomu atvēlēja ekspertu diskusijām: pēc katra raidījuma sižeta uzaicinātie viesi papildus diskutēja par sižetā aplūkoto problēmu un tās dažādiem aspektiem. Līdz ar septembri striktāk iezīmēts raidījuma tematiskais loks – tajā runā par attiecībām ar bērniem skolā un ģimenē, norisēm sabiedrībā, kas iespaido personisko dzīvi – sociālais fons un dzīves kvalitātes jautājumi.

Jauna un laba sadarbība izveidojusies ar Arkādija Platonova radošo darbnīcu. Šobrīd radošajā darbnīcā gan kā redaktori, gan kā operatori un režisori ir iesaistīti bērni un jaunieši, kuriem ir interese par žurnālistiku un radošo darbu TV. Arkādija Platonova vadībā izveidota komanda, kas spēj sagatavot profesionālus TV sižetus par izglītības, jaunatnes un sporta jautājumiem LTV 7 raidījumam “Utro Lv”, kurā 2005. gadā regulāri bija skatāmi sižeti par Departamentu un tā pārraudzības iestāžu darbību un norisēm, par interešu pulciņiem, sporta sacensībām, skolu aktualitātēm u.c.

Jauniešu raidījumā “Labirints” plaši izskanēja Skolēnu domes rīkotais 1. septembra pasākums “Zem viena jumta”, kas aicināja bērnus un jauniešus 1. septembrī pavadīt saturīgi un interesanti, bet galvenokārt – bez alkohola. Raidījums “Labirints” atainoja arī Skolēnu sporta spēles, kā arī Interesešu izglītības un sporta gada nominācija.

- Regulāri informēt sabiedrību un plašsaziņas līdzekļus par izglītības, jaunatnes un sporta aktualitātēm galvaspilsētā, par Departamenta darbību, tā kompetences jautājumu risināšanu un rīkotajiem pasākumiem.

Sabiedrisko attiecību nodaļa laicīgi un plaši informē gan laikrakstus, gan TV un radio, gan elektroniskos medijus par visu Departamenta struktūrvienību un pārraudzības iestāžu darbību – par izglītības iestāžu vadītāju sanāksmi, par Zelta stipendiju un Zelta pildspalvu pasākumu, par IX Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku organizēšanu Rīgā, par skolēnu uzņemšanu 1. klasē, par sporta norisēm un sacensībām, par bērnu un jauniešu brīvā laika centru atklāšanu, par visu Departamenta nodaļu rīkotajām konferencēm, konkursiem, sanāksmēm un daudzām, daudzām citām norisēm. 2005. gada laikā nosūtīti ap 80 ziņojumu plašsaziņas līdzekļiem, to skaitā preses ziņojumi, preses relīzes un sagatavoti materiāli un raksti publicēšanai.

- Departamenta iekšējās komunikācijas uzlabošanai izdot iekšējo informatīvo izdevumu “Ziņas darbiniekiem”, kā arī organizēt gan oficiālus, gan neformālus pasākumus Departamenta darbinieku kolektīvam.

Uzsākot jauno mācību gadu, 2005. gada augusta nogalē Sabiedrisko attiecību nodaļa sagata

voja “Ziņas darbiniekiem” ar aktuālu informāciju par jauno darba sezonu, tādu pašu izdevumu sagatavoja arī 2005. gada beigās.

Turpinot iesākto tradīciju, Sabiedrisko attiecību nodaļa jau trešo gadu rīkoja Departamenta Gada noslēguma darbinieku sanāksmi, kurā tika izvērtēts pagājušajā gadā paveiktais. Ar atzinības rakstiem Departamenta direktors sveica darbiniekus, kas 2005. gadā veikuši kādu īpaši labu darbu, organizējuši pasākumu vai īstenojuši projektu. Tāpat Sabiedrisko attiecību nodaļa jau trešo gadu organizēja neformālu aptauju nominācijās “Gada populārākais cilvēks Departamentā”, “Gada populārākais jaunais kolēģis Departamentā” un “Departamenta Gada notikums”.

Sabiedrisko attiecību nodaļa 2005. gadā rīkoja arī vairākus Departamenta iekšējās komunikācijas pasākumus – gadagrāmatu atverot, uzsākot jauno mācību gadu, kā arī vasaras un ziemas saulgriežos.

- Sadarboties ar laikrakstiem, TV, radio un elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem un žurnālistiem, meklējot individuālus kontaktus, tādā veidā nodrošinot dziļāku interesi par Departamenta darbību un tās atspoguļošanu.

Sabiedrisko attiecību nodaļai izveidojušies cieši kontakti ar ziņu aģentūrām “LETA” un “BNS”, portāliem “Notikumi” un “Apollo”, laikrakstiem “Rīgas Balss”, “Izglītība un Kultūra”, “Sports”, “Latvijas Avīze”, “Telegraf” u.c.

- Plašākai sabiedrības un mediju informēšanai rīkot preses konferences. 2005. gadā nozīmīgākās preses konferences rīkotas par IX Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, uzsākot 2005./2006. mācību gadu, kā arī rīkojot starptautiskās sacensības “Baltijas aplis”.

- Organizēt un īstenot Departamenta dalību izstādē “Skola 2005”.

2005. gadā izstāde “Skola” tika rīkota jau 11. reizi. Departaments tajā piedalījās septīto reizi. Izstādes apmeklētājiem bija pieejama informācija par visām Departamenta darbības jomām, kā arī par visām Departamenta pakļautības iestādēm un to izglītības programmām. Šajā reizē apmeklētājiem bija īpaša interese par sportošanas iespējām galvaspilsētā. Informatīvo materiālu izstādei sagatavoja Informācijas un analīzes nodaļa.

- Skaidrot mazākumtautību skolu izglītības reformas būtību, pārejas posma kārtību un īstenošanas procesu.

2004./2005. mācību gads izglītības sistēmā bija reformas gads – mazākumtautību vidusskolu 10. klases pārgāja uz mācībām galvenokārt valsts valodā. Sabiedrībā izskanēja dažādi viedokļi par izglītības reformas ieviešanu mazākumtautību skolās, tādēļ viens no Departamenta uzdevumiem pagājušajā gadā bija reformas būtības, ieviešanas kārtības un īstenošanas procesa skaidrošana. Sabiedrisko attiecību nodaļa informēja plašsaziņas līdzekļus par reformu, īpaši piesaistot žurnālistu uzmanību konferencei “Mazākumtautību vidusskolu 10. klašu mācību process – radoša pieredze un problēmas”. Pēc tās informācija parādījās laikrakstos “Час”, “Вести Сегодня”, “Latvijas Avīze”, “Neatkarīgā Rīta avīze”, “Rīgas Balss”, kā arī televīzijas kanālos TV – 3, LTV – 1, TV – 5, LNT, LR – 1, LR – 4, LTV – 7, Baltijas 1. kanāls.

- Organizēt Rīgas izglītības iestāžu labāko sporta skolotāju, treneru un audzēkņu nominācijas pasākumu.

2005. gadā otro reizi Departamenta Sporta virziens sumināja Rīgas izglītības iestāžu sporta skolotājus, trenerus un audzēkņus. Ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību galvaspilsētas iedzīvotājiem, kā arī citiem interesentiem bija iespēja iepazīt labākos trenerus, sportistus un novērtēt sporta skolotāja darba nozīmību. Par labākajiem sporta jomā Sabiedrisko attiecību nodaļa ziņoja Latvijas Radio – 1, LNT, LTV – 7, Baltijas 1. kanālā, TV – 3, laikrakstos “Sports”, “Rīgas Balss”, “Izglītība un Kultūra”.

- Uzturēt Departamenta vizuālo tēlu un atjaunot prezentācijas priekšmetu klāstu.

2005. gadā Departamenta speciālisti devušies vairākos ārzemju komandējumos, kā arī uzņēmuši daudzas ārvalstu un sadarbības pilsētu delegācijas Rīgā. Sabiedrisko attiecību nodaļa 2005. gadā bija sarūpējusi visai plašu prezentācijas priekšmetu klāstu delegāciju un viesu uzņemšanai. Lai izveidotu gaumīgas un reprezentablas dāvanīgas, Sabiedrisko attiecību nodaļa sadarbojās ar labiem partneriem šajā jomā – uzņēmumu “Parnass Presentreklam”, “Akanti” un izdevniecību “AGB”.

- Piedalīties Departamenta virzienu rīkoto pasākumu organizēšanā (Zelta stipendija, Zelta pildspalva, Nomināciju pasākumi, konferences, semināri u.c.).

- Jauno mācību gadu uzsākot, kā arī Ziemassvētkos un Jaunajā gadā sagatavot tradicionālās apsveikumu kartītes.

- Veidot fotoarhīvu un organizēt fotoizstādes ar Departamenta notikumu atspoguļojumu.

Sabiedrisko attiecību nodaļa iespēju robežās dokumentē Departamenta un tā pakļautības izglītības iestāžu rīkotos pasākumus, pieredzes apmaiņas braucienus, sēdes, konferences u.c., lai veidotu elektronisko fotoarhīvu. Tradicionāli gada notikumus fotogrāfijās darbinieki var skatīt Gada noslēguma kopsapulcē.

Sadarbībā ar fotogrāfi un fotopulciņa vadītāju Guntu Andersoni Departamenta telpās tiek ierīkotas izstādes ar Departamenta rīkoto pasākumu atspoguļojumu.

Sekretariāts

Lai atvieglotu darbu un informētu Departamenta darbiniekus par iespējām, kā iegūt informāciju no Rīgas domes Lietvedības informatīvās sistēmas (turpmāk – RDLIS), arī 2005. gadā Departamenta darbiniekiem tika sniegta individuālas konsultācijas par to, kā lietot RDLIS, kā ar sistēmas palīdzību iegūt informāciju par dokumentu apriti Departamentā un Rīgas domē un kā iegūt informāciju par Rīgas domē pieņemtajiem normatīvajiem aktiem. 2005. gada nogalē arī Departamenta Kurzemes rajona nodaļa dokumentu reģistrēšanai sāka izmantot RDLIS.

Sekretariāta darbu 2005. gadā skaitliskā izteiksmē var raksturot šādi:

- Rediģēti (sagatavoti) rīkojuma projekti un reģistrēti 3380 direktora rīkojumi;

- saņemtas un reģistrētas 3270 vēstules, kas adresētas Departamentam;

- rediģētas, reģistrētas un nosūtītas 2253 atbildes vēstules un Departamenta iniciatīvas vēstules;

- saņemta un citām Rīgas domes struktūrvienībām un Rīgas domes vadībai nosūtīta 721 dienesta vēstule;

- rediģēti un reģistrēti 2484 līgumi;
- rediģēts un reģistrēts 31 Rīgas domes lēmumprojekts;
- rediģēts un reģistrēts 21 Rīgas domes priekšsēdētāja rīkojumu projekts;
- reģistrēti un noformēti 212 pašvaldības iepirkumi;
- sagatavotas (sastādīta darba kārtība, komplektēti sēdēs izskatāmie dokumenti) un protokolētas 39 vadības apspriedes, kā arī citas Departamenta organizētās sēdes, apspriedes un tikšanās.

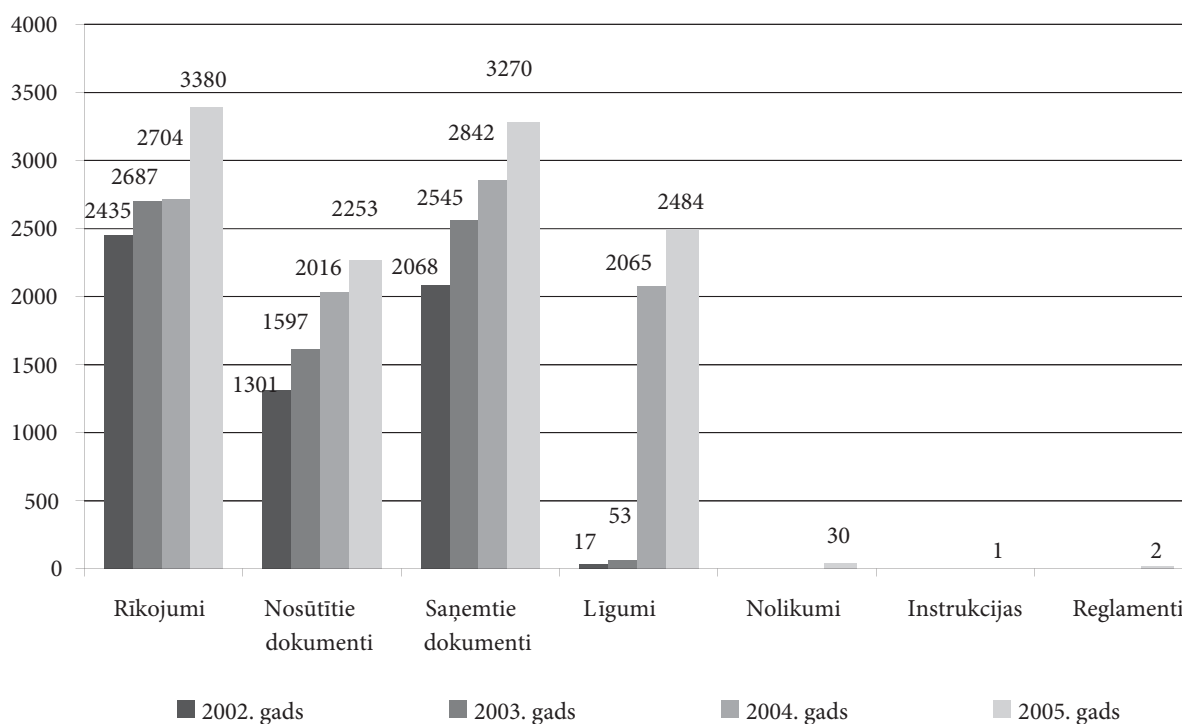
Departamentam adresētie iesniegumi satursiski galvenokārt ir par tādām pašām problēmām kā 2004. gadā.

Arī 2005. gadā Sekretariāta darbinieki turpina kontrolēt, vai laicīgi tiek sagatavotas atbildes uz Departamentam adresētajām vēstulēm, iesniegumiem un sūdzībām, kā arī laicīgi tiek sagatavoti jautājumi izskatīšanai 38 Rīgas domes Izglītības, jaunatnes lietu un sporta komitejas sēdēs.

Tā kā kopš 2002. gada Rīgas pilsētas skolu valde ir apvienota ar Rīgas domes Sporta pārvaldi, 2005. gadā turpinājās Rīgas domes Sporta pārvaldes dokumentu pieņemšana glabāšanā Departamenta arhīvā. Tika aizpildīta un iesniegta Latvijas Valsts arhīvā Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta arhīva pase.

79. grafiks

Dokumentu aprites salīdzinājums

Personāldaļa

Departamentu veido 24 struktūrvienības, to skaitā sešas pilsētas rajonu un priekšpilsētu nodaļas, kas organizē izglītības, jaunatnes un sporta jautājumu risināšanu attiecīgajā rajonā vai priekšpilsētā, kā arī organizē finanšu līdzekļu apriti attiecīgā Rīgas rajona vai priekšpilsētas izglītības, jaunatnes un sporta iestādēs. Departamenta darbinieku sadalījums pa pilsētas rajonu un priekšpilsētu nodaļām 2005. gadā attēlots 80. grafikā. Lielākais darbinieku skaits, t.i., 122 jeb 37 %, strādā Departamenta Centrālajā struktūrā.

Centra rajona nodaļā strādā 27 darbinieki, Kurzemes rajona nodaļā – 45 darbinieki, Latgales priekšpilsētas nodaļā – 34 darbinieki, Vidzemes priekšpilsētas nodaļā – 40 darbinieki un Ziemeļu rajona nodaļā – 37 darbinieki.

2005. gadā Departamentā, ieskaitot teritoriālās rajonu/priekšpilsētu nodaļas, kopā strādāja 332 darbinieki. Salīdzinot ar 2004. gadu, darbinieku skaits ir pieaudzis par 28, no tiem Departamenta Centrālajā struktūrā – par sešiem darbiniekiem.

Darbinieku skaits pamatā ir pieaudzis, veicot strukturālas izmaiņas. Lai nodrošinātu vienotu politiku darbā ar jaunatni un interešu izglītību, 2004./2005. mācību gadā tika veiktas izmaiņas personālsastāvā. Rīgas rajonu/priekšpilsētu pakļautības interešu izglītības metodiķi un jaunatnes lietu koordinatori, kas līdz šim strādāja atsevišķās izglītības iestādēs, tika pieņemti darbā Departamenta teritoriālajās nodaļās, kopā 14 darbinieki. Departamenta Jaunatnes virziens nodrošina šo darbinieku metodisko, bet Departamenta teritoriālās nodaļas – administratīvo vadību.

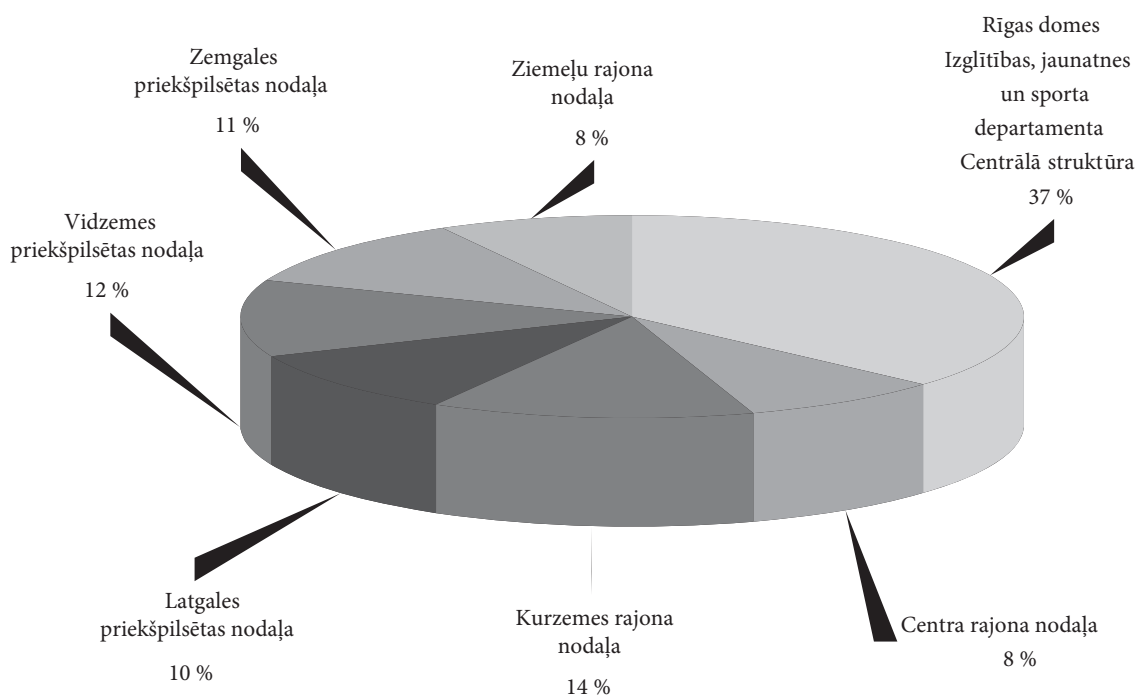
Sakarā ar jaunajām telpām (Kaņieru ielā 15) 2005. gada novembrī Latgales priekšpilsētas nodaļā tika izveidotas 16,5 jaunas tehnisko darbinieku amatu vietas. Šīm vietām papildu finansējums nebija nepieciešams.

Departamenta Centrālajā struktūrā ir izveidotas jaunas štata vietas un saņemts papildu finansējums:

- Sporta virzienā divas amata vietas: speciālists grāmatvedībā un speciālists bērnu un skolēnu

80. grafiks

RD IJSD darbinieku sadalījums pa teritoriālajām nodaļām 2005. gadā

sacensību organizators;

- Personāldaļā izveidota viena papildu amata vieta;
- Juridiskajā nodaļā izveidota viena papildu jurista amata vieta.

Darbinieku skaits ir palielinājies arī tāpēc, ka notiek darbinieku aizvietošana (pēcdzemdību perioda atvaļinājuma laikā).

2005. gada decembrī no 332 Departamenta darbiniekiem 247 jeb 74 % ir sievietes un 85 jeb 26 % – vīrieši.

Apkopojot informāciju par Departamenta Centrālās struktūras darbinieku nostrādāto laiku Rīgas pilsētas izglītības un sporta pārvaldes sistēmā, secināts, ka visvairāk darbinieku, t.i., 40 %, šajā sistēmā ir nostrādājuši no viena līdz pieciem gadiem, savukārt 2005. gadā pieņemti darbā septiņi darbinieki, kas veido 6 % no Departamenta Centrālās struktūras darbinieku skaita.

Kopš Departamenta izveidošanas 2002. gadā ir palielinājies Departamenta padotības iestāžu, līdz ar to arī vadītāju, skaits (2002. gadā – 322, 2005. gadā – 326). 2005. gadā, salīdzinot ar 2004. gadu, Departamenta padotības izglītības iestāžu vadītāju vidū mainība ir samazinājusies. 2004. gadā darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas ar 14 izglītības iestāžu vadītājiem, bet 2005. gadā ar deviņiem izglītības iestāžu vadītājiem. Darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar četriem skolu direktoriem un pieciem pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem.

2005. gada 27. septembrī Rīgas dome apstiprināja jaunu Rīgas pilsētas pašvaldības nolikumu. Šī nolikuma 163. punkts paredzēja, ka visām Rīgas pašvaldības institūcijām līdz 2006. gada 1. janvārim ir jāveic izmaiņas institūciju nolikumos, nodrošinot to atbilstību jaunajam Rīgas pašvaldības nolikumam. Pamatojoties uz šo punktu, kā arī lai nodrošinātu Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteikto, Departamenta speciālisti izstrādāja jauno Departamenta nolikumu un uzsāka Departamenta pārstrukturizāciju.

Saskaņā ar 2005. gada 20. decembrī apstiprināto Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta nolikuma pārejas noteikumu 2. punktu līdz 2006. gada 1. jūlijam Departamentam jāveic Departamenta struktūrvienību funkcionālās un organizatoriskās izmaiņas atbilstoši apstiprinātajai Departamenta struktūrai (sk. pielikumu Nr. 1).

Pielikums Nr. 1: Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta struktūra

